

Handläggare

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum

2017-10-24

Ärendebeteckning

KS 2017/0131

Rev 2017-11-03

Kommunfullmäktige

Verksamhetsplan med budget 2018 och ekonomisk planering 2019-2020

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner förslag till verksamhetsplan med budget för 2018 och ekonomisk planering för 2019-2020.

Det innebär att samtliga nämnders begäran om medel inför 2018 är besvarade.

1. För 2018 anslås till kommunstyrelsen 1,5 mnkr för kommunens kostnad att genomföra val till riksdag, landsting och kommun. För 2019 anslås till kommunstyrelsen 1,0 mnkr för val till Europaparlamentet. För dessa val ska - liksom vid tidigare val och folkomröstningar - gälla följande principer för fördelning av kostnader för lokaler och personal: Valnämnden får disponera de kommunala lokaler som behövs för valförrättningen och liksom tidigare ska det inte tas ut någon hyra för dessa lokaler. Däremot ska valnämnden stå för extrakostnader som drabbar förvaltningarna för i första hand städning och extratid för vaktmästare och hantverkare. Vidare får valnämnden i samma utsträckning som tidigare använda personal på kommunens förvaltningar för planläggning av valen och det ska ske utan kostnad för valnämnden.
2. Anslag i budgeten för 2018 anvisas direkt till nämnderna som ”totala nettoanslag” i driftbudgeten. För ombudgeteringar av anslag gäller;
  - Nämnd får inte fatta beslut om ombudgeteringar som medför väsentliga ändringar av servicenivå, berör frågor av principiell art eller annars är av särskild vikt. Sådana förslag ska överlämnas till kommunfullmäktige för beslut. I övriga fall kan nämnd besluta om ombudgeteringar inom sitt verksamhetsområde.
  - Kommunstyrelsen får fatta beslut om sådana ombudgeteringar mellan nämnder som inte medför ändringar av servicenivå, berör frågor av principiell art eller annars är av särskild vikt.

- Justering av ramar mellan nämnder, av administrativ karaktär, som inte får någon nettopåverkan på resultatet eller nämndernas verksamhet får beslutas av kommundirektören.
3. Kommunstyrelsen får rätt att, utifrån ändrade förutsättningar, besluta om ändringar i investeringsbudgeten för planperioden 2018-2020. För beslut om ändringar gäller;
    - Omdisponeringar får göras mellan åren i planperioden.
    - Den totala investeringsbudgetramen för respektive år inom planperioden får inte överskridas.
    - Omdisponeringar får göras mellan objekt som ingår i underlaget för planperioden.
    - Helt nya objekt kan växlas mot att ett tidigare beslutat objekt helt eller delvis tas bort för planperioden.
  4. Kommunstyrelsen får rätt att besluta om senareläggning av planerade investeringar i budgeten för 2018, om det riskerar att bli avvikelser mot fastställd budget som begränsar kommunens finansiella handlingsutrymme.
  5. Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Kalmar Kommunbolag AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 82 500 000 kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
  6. Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Kalmarhem AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 588 200 000 kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
  7. Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för KIFAB i Kalmar AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 768 200 000 kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
  8. Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för HB Telemarkens låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 192 000 000 kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
  9. Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Kalmar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 500 000 000 kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
  10. Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Kalmar Öland Airport AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 30 000 000 kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
  11. Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för

Kalmar Hamn AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 90 000 000 kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader

12. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under år 2018 har rätt att nyupplåna, d.v.s. öka kommunens skulder, upp till totalt 1 416 700 000 kronor.
13. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under år 2018 har rätt att omsätta lån, d.v.s. låna upp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2018.
14. Den årliga avgiften för borgensåtagande för lån till helägda företag fastställs till 0,30 procent av utnyttjad borgen vid det senaste årsskiftet.
15. Kommunfullmäktige beslutar att betala ut 1 811 359 kronor i partistöd år 2018. Av partistödet ska 10 % fördelas som ett grundstöd till varje parti i fullmäktige och resterande som ett mandatbundet stöd.
16. Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen för år 2018 till 21:81 per skattekrona.

Bakgrund

Den politiska majoriteten presenterar förslag till verksamhetsplan med budget för 2018 och ekonomisk planering för 2019-2020.

Resultatet för år 2018 uppgår till 73,5 miljoner kronor, för år 2019 till 71,8 miljoner kronor och för år 2020 till 48,2 miljoner kronor.

Urban Sparre
ekonomichef

Jonas Agerhed
budgetchef

Bilaga:

Förslag till verksamhetsplan med budget 2018 och ekonomisk planering 2019-2020

Verksamhetsplan med budget **2018**

och ekonomisk planering för 2019-2020

Kalmar kommun
WWW.KALMAR.SE

Så fungerar vår verksamhetsplanering

Den här verksamhetsplaneringen innehåller de mål som vi vill nå, en del av de uppdrag som vi ska arbeta med och de förhållningssätt och värderingar som vi inom Kalmar kommun ska ha. Verksamhetsplanen med budget beslutas av kommunens folkvalda politiker i kommunfullmäktige som är det högsta beslutande organet.

Den största delen av kommunens verksamhet bedrivs genom den ansvarsfördelning som kommunfullmäktige gjort till respektive nämnd och bolagsstyrelse via reglementen, bolagsordningar, ägardirektiv och tidigare beslut. Verksamheten ska hålla hög kvalitet, vara ändamålsenlig och kostnadseffektiv. Vi mäter och jämför därför vår verksamhet med andra kommuner. Mätningen sker genom att jämföra nyckeltal (indikatorer) bl.a. i kommun- och landstingsdatabasen Kolada.

För den del av verksamheten där vi vill ha förändring eller särskild uppmärksamhet sätter kommunfullmäktige mål och ger uppdrag.

Långsiktiga mål siktar mot kommunens vision och gäller för en mandatperiod eller ännu längre tid. Långsiktiga mål behandlas och följs upp som övriga mål. Skillnaden blir att den löpande uppföljningen enbart speglar om vi är på rätt väg eftersom målen endast kan vara uppnådda när angiven tid infaller.

Mål för verksamhetsåret har ett kortare tidsperspektiv tills de ska uppnås. Uppföljningen visar om vi är på rätt väg och kan också visa att målet är uppnått. Hur målen ska mätas framgår i särskilt avsnitt. Uppdrag delas ut till kommande verksamhetsår och har en karaktär av verkställighet.

Texterna tillsammans med politikens inledningstext ska i sin helhet betraktas som inriktningar för hela verksamheten.

Med begreppet kommunkoncern avses kommunens nämnder och majoritetsägda bolagsstyrelser.

Uppdrag ställda till kommundirektören ska i de fall inget annat anges redovisas till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Vill du veta mer om hur kommunen står sig i olika undersökningar läs mer på www.kalmar.se/ kvalitetsmatningar.

Tillsammans gör vi ett Kalmar för alla ännu bättre – Vision 2025

I ett Kalmar för alla finns framtidstro och det goda livet med närhet till stadens puls såväl som livskraftig landsbygd. Kunskap och det livslånga lärandet går hand i hand med ett välmående näringsliv i en attraktiv och ständigt växande region som tar ansvar för klimat och miljö. Den demokratiska processen och vardagens verksamhet präglas av lyhördhet, nyfikenhet och mod att ligga i framkant i arbetet med ständiga förbättringar för att möta redan stolta invånare med respekt och engagemang. Tillsammans arbetar vi för att hela tiden göra Kalmar ännu bättre. I alla beslut och vägval. Varje dag.

Framtidstro

Kalmar, med sina 75000 invånare, är en attraktiv kommun och navet i ett sydöstra Sverige som präglas av framtidstro. Med Linnéuniversitetet som motor utvecklas vi i ett kunskapsdrivet kluster av universitetsstäder runt södra Östersjön. Kalmar är en av Sveriges bästa kommuner att växa upp, bo och åldras i. I kombinationen av den stora kommunens möjligheter och den lilla kommunens charm skapar vi en livsmiljö präglad av tillgänglighet, kvalitet, mångfald, jämställdhet, öppenhet och nyfikenhet. Integration är en del av och en förutsättning för att nå den utveckling och tillväxt som behövs i Kalmar. Optimism och framtidstro är signum för ett Kalmar där vi söker lösningar.

Ett Kalmar för alla

Kalmar är en kommun med en rik och unik historia och en dynamik som attraherar. Hos oss erbjuds alla människor, i såväl stad som land och oavsett etnicitet, könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning, goda möjligheter att uppnå livsmål och förverkliga drömmar. Kulturell och mänsklig mångfald bidrar till attraktivitet liksom jämlikhet och jämställdhet. Vi möter människor med en genuint välkomnande och tillåtande attityd i en av Sveriges tryggaste städer.

Det goda livet

I Kalmar finns förutsättningarna för det goda livet. Närheten i vardagen till både skola, jobb och fritid skapar förutsättningar för livsrikedom och får tiden att räcka lite längre och till lite mer. Här finns de goda boendemiljöerna i olika upplåtelseformer som tar hänsyn till miljö i både material och placering. Kalmar har gott om mötesplatser för både naturliga och spontana möten som med både nyfikenhet och experimentlusta bidrar till utvecklingen av vår region. Besöksnäringen utvecklas väl i hela Kalmarsundsregionen och bidrar inte bara med upplevelser och arbetstillfällen, utan även till regionens marknadsföring. Genom satsningar på Kalmars unika historia och kulturbebyggelse, vår vackra landsbygd samt idrotts- och kulturevenemang har vi utvecklats till ett av landets mest attraktiva besöksmål. Vårt rika föreningsliv inom både idrott och kultur är en viktig grund för den fortsatta utvecklingen.

Näringsliv och arbetsmarknad

Kalmar är motor i en gemensam arbetsmarknadsregion i sydöstra Sverige. Genom utbyggd kollektivtrafik, bra pendlingsmöjligheter och en infrastruktur för hög digital överföringshastighet i hela regionen kan människor bo och arbeta var de vill. Vår flygplats fortsätter ge näringslivet och regionens invånare goda möjligheter att utvecklas och resa genom flygförbindelser med såväl Stockholm som Europa. Näringslivet betraktar Kalmars företagsklimat som ett av de bästa i landet. Linnéuniversitetet fortsätter att vara grogrund för innovationer, forskning och nya företag, inte minst tack vare familjen Kamprads forskningsstiftelse. I nära och djup samverkan med näringslivet har vi modet att satsa på nya idéer.

Kunskap och lärande

I Kalmarsundsregionen är vi stolta över att leva i en miljö som hela vägen från förskola till universitet sätter fokus på bildning, kunskap och livslångt lärande var du än bor. Vi är en stolt universitetsstad och ett växande universitet lockar ungdom och kompetens till en region i stark tillväxt där Kalmar är navet. Vår skola, som står stark i både stad och på landsbygd, rankas som en av landets bästa och vi är stolta över att vara kända för kreativitet och entreprenörskap. En förutsättning för detta är vår nära samverkan mellan samhälle, akademi och näringsliv.

Ett grönt Kalmar

I ett grönt Kalmar är både vatten och gröna ytor en viktig resurs och förutsättning för det goda livet. Vi utvecklar vår verksamhet i samklang med naturen och vi ligger långt fram när det gäller klimat- och miljöarbetet. Vi utvecklar transportsystem som är långsiktigt hållbara, snabba och effektiva. Andelen förnyelsebar energi ökar kraftigt och Kalmar har kommit långt i arbetet att vara en fossilbränslefri kommun 2030. Kalmars rena vatten och vår giftfria miljö har lett till att vi är en av landets grönaste kommuner.

Demokrati och kommunal verksamhet

I Kalmar utövas ett öppet och inkluderande politiskt ledarskap som välkomnar medborgarnas insyn och delaktighet. Politiken är lyssnande och lyhörd mot omvärlden och dess påverkan och gör medvetna anpassningar i en föränderlig omvärld. Den kommunala verksamheten utvecklas och står för ständiga förbättringar drivna av att ge den bästa möjliga servicen till invånarna. Verksamheten bedrivs med ansvar för ekonomin och med kompromisslös respekt för medborgarnas krav på kvalitet. Vi nyttjar de möjligheter som den snabba teknikutvecklingen ger oss. Det är en merit att vara anställd i kommunen och vi är ett föredöme som attraktiv arbetsgivare med stolta medarbetare. Tillsammans arbetar vi för att hela tiden göra Kalmar ännu bättre. I alla beslut och vägval. Varje dag.

Framtidstro för hela Kalmar

Idag presenterar vi, Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet vår budget. Det är satsningar för att hela Kalmar ska fortsätta att utvecklas och förutsättningarna är goda. Senaste årens arbete har lagt en god grund för våra satsningar. 2016 gjorde Kalmar kommun ett överskott på 166 miljoner. Vi minskade vår skuldsättning och finansierade våra investeringar utan att låna. För de kommande tre åren budgeterar vi ett överskott på nästan 200 miljoner. Vi investerar närmare 1,5 miljard. Vi klarar de finansiella målen.

Av en hundralapp så fördelar sig vår budget på följande sätt: 36 kronor går till äldre och funktionsnedsatta, 41 kronor går till förskola, grundskola och gymnasium. 6 kronor till kultur och fritidsverksamhet. 4 kronor till gator, parker och samhällsplanering. 4 kronor till arbetsmarknadsåtgärder och vuxenutbildning. 3 kronor till miljö och räddningstjänst och 1 krona till politik, val och ledning.

En sund ekonomi möjliggör stora satsningar på både kärnverksamhet och det lilla extra. Här är ett axplock av det vi vill göra:

Ett grönare Kalmar

Vi fortsätter arbetet med giftfria miljöer med särskilt fokus på barnen. Genom byggnationen av Sveriges bästa reningsverk säkerställer vi långsiktig tillgång till vårt viktigaste livsmedel vatten. Vi ökar också insatserna för kustmiljöåtgärder. Vi fortsätter vårt energieffektiviseringsprojekt med målet att ha minst 25 solcellsanläggningar på egna byggnader. Vid flygplatsen byggs Sveriges största solcellspark.

Vi ställer tydliga krav i upphandlingar som innebär att vi värnar arbetsrättsliga villkor, socialt ansvarstagande och djurskydd. Över 90 % av kött, kyckling och ägg ska vara producerat i regionen. I vår översiktsplan skyddar vi värdefull åkermark från exploatering.

Under budgetperioden satsar vi 46,5 mnkr på utbyggnad och komplettering av gång- och cykelvägnätet. Allt fler åker med kollektivtrafiken som drivs på biogas.

Ett växande attraktivt Kalmar

Vi gör en storsatsning på ett idrotts- och föreningspaket som bland annat innehåller fyra konstgräsplaner, en ny ishall, två nya sporthallar, en multiarena för innebandy och friidrott och en vädersäkrad fotbollsplan. Föreningsbidraget höjs med 2 mnkr. Vi jämställdhetssäkrar elitstödet och ökar beloppet från dagens 380 tusen till 1 mnkr. Beslut om ny bad och friskvårdsanläggning tas under 2018.

Vi bygger Kulturcentrum och moderna lokaler för Byteatern. Ett rikt kulturliv är en viktig del i Kalmars utveckling.

Kalmar har lägre arbetslöshet än riket och det ska vi fortsätta med. Integration prioriteras. Vi ökar insatserna för att få nya svenskar i arbete eller utbildning.

Vi är en del av sydostregionen och tillsammans med övriga Sydost vill vi förhandla med staten om ett samlat infrastrukturpaket med syfte att stärka arbetsmarknadsregionen med goda pendlingsmöjligheter. Det långsiktiga målet är dubbelspår på sträckan Kalmar-Alvesta och en mötesstation norr om Kalmar.

Vårt näringsliv går bra. Vi ska som kommun erbjuda god service och ett bra företagsklimat. De senaste åren har vi förbättrat oss i olika mätningar över just företagsklimatet. Det arbetet ska fortsätta. Vi ska genomföra minst 100 företagsbesök per år. Vi tar fram nya områden där företag kan etablera sig.

Vi har utsetts till Årets sommarstad tre år i rad. Vi går nu vidare genom att en helhetslösning för Tjärhovsbågen med bland annat strandpromenad från Sylvanderparken ut till Lotsutkiken.

Vi ser att vi behöver öka kapaciteten för besöksnäringen genom fler möjliga övernattningsplatser inom hotell, vandrarhem och camping.

Vi har som mål att medverka till att minst 700 bostäder färdigställs per år fram till 2020. Vi ligger i topp när det gäller bostadsbyggande. Bostadsbristen slår hårt mot alla grupper, inte minst ungdomar.

För att möjliggöra fortsatt utveckling på landsbygden/stadsdelar anslår vi en bygdepeng om 5 mnkr och ökar stödet till enskilda vägar med 300 000 kronor. Den viktigaste satsningen på att hela Kalmar ska utvecklas är vårt anslag om 48 mnkr för att alla senast år 2020 ska ha tillgång till fiber motsvarande 100Mbit/sekund. Vi kommer inte att söka nationellt stöd för denna utbyggnad. Det statliga stödet behövs i de kommuner som har svårare att klara en utbyggnad. Ökar attraktiviteten i våra grannkommuner så gynnar det också Kalmar.

Vi ska ta fram en handlingsplan för att förbättra tillgänglighet till stadskärnan. Ett steg är att fortsätta att skapa parkeringsplatser. Under 2017 har 160 extra parkeringsplatser lagts till de befintliga 2800 platserna på Kvarnholmen. Vi går vidare och skapar cirka 250 nya p-platser i Cellgraven och på Ångö. Trygghet är ett prioriterat område och vi permanentar systemet med ordningsvakter i centrala Kalmar. Under 2018 bygger vi pollare vid Stortorget för att öka säkerheten vid evenemang. Vi förstärker belysningen vid Västerport, Baronen och Stadsmuren.

Hög kvalitet i välfärden

Enligt Lärarförbundet är Kalmar Sveriges fjärde bästa skolkommun 2017 och vi satsar totalt 1,2 mdkr på att fortsatt ha en förskola och skola i nationell framkant. Vi lägger 400 miljoner under tre år för att bygga 30 förskoleavdelningar och nya skollokaler. Det är den enskilt största satsningen under dessa år.

För att göra en god omsorg ännu bättre fortsätter vi arbetet med att minska antalet delade turer. Vi bygger också ut vård- och omsorgsboenden och ökar med 68 nya platser. Under 2018-2019 färdigställs 25-30 gruppboendestadsplatser och den dagliga verksamheten byggs ut.

Kalmar ska vara en jämställd och tillgänglig kommun och vi anslår ökade resurser för detta. Kunskap om funktionshinderpolitiken måste bli bättre och vi fortsätter att utveckla Tillgänglighetsrådet.

Vi ska fortsätta att vara en attraktiv arbetsgivare och fortsätter arbetet med att skapa hälsofrämjande arbetsplatser. Sjukskrivningarna ska minska. Stödet för friskvård permanentas.

Satsningarna är många och vi står fast i vår grundsyn om att vi är en kommun som präglas av demokrati, solidaritet, mångfald och rättvisa villkor. Detta grundar sig på miljötankande, jämställdhet och en stark framtidsoptimism för hela kommunen. Vi vill ha ett växande, integrerat och framgångsrikt Kalmar som är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart. Vi ska leverera de tjänster och verksamheter som vi har lovat att göra och vi ska göra det inom den budget som angivits.

Det här är den nuvarande majoritetens inriktning för de kommande åren. Det är en inriktning som vi går till val på. Vi hoppas att gemensamt få Kalmarbornas förtroende att förverkliga detta efter valet nästa höst.

Johan Persson (S)

Dzenita Abaza (S)

Ingemar Einarsson (C)

Bertil Dahl (V)

Ordning och reda i ekonomin

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen slår fast att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet på både lång och kort sikt. God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt och ett verksamhetsperspektiv.

Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, det vill säga ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat. Kommunen ska ange en ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av finansiella mål.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på att kommunen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt för att kunna skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning. För att säkerställa detta ska det finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter. Kontinuerliga uppföljningar syftar till att bedöma hur väl kommunen lever upp till god ekonomisk hushållning.

Kommunsektorns utveckling

Kommunsektorn har haft en period av hög tillväxt i skatteunderlaget. 2016 gjordes ett historiskt högt resultat på 21,7 miljarder kronor. Kommunernas resultat har under några år hållits uppe av engångsintäkter, dels i form av tillfälliga statsbidrag för exempelvis flyktingmottagning, dels i form av återbetalningar från inbetalda pensionspremier. Under de närmaste åren väntas dock minskande resultatnivåer.

Från SKL (Sveriges kommuner och landsting) görs en samlad bedömning över kommun- och landstingssektorns utveckling fram till 2021. På intäktssidan väntas den årliga tillväxten av skatteunderlaget inte bli på samma höga nivå som de senaste åren. Den starka återhämtningen i konjunkturen mattas av och stabiliseras. På kostnadssidan väntas den samlade effekten av flera faktorer ge stora kostnadsökningar:

- Demografiska förändringar. En växande befolkning med större andelar unga och äldre medför utökad omfattning av kommunala verksamheter som exempelvis barnomsorg, skola och äldreomsorg. Det årliga behovet av ökade resurser drivet av demografiska faktorer beräknas bli cirka 1,5 procent de närmaste åren, medan det i genomsnitt hittills under tjugohundralet varit cirka 0,6 procent.
- Ökade yttre krav och höjda ambitioner i verksamheterna i enlighet med den historiska utvecklingen hittills.
- Högre avskrivningskostnader till följd av en fortsatt hög investeringstakt. Nivån på investeringarna i kommunsektorn har fördubblats på tio år, uttryckt i löpande priser. Kommuner med växande befolkning behöver förtäta bostadsområden och samtidigt exploatera nya. Det genererar investeringsbehov i form av såväl gator och parker som förskolor, skolor,

idrottsanläggningar och äldreboenden. Dessutom behöver nu en stor andel av den infrastruktur och de lokaler som byggdes upp under de expansiva 1960- och 70-talen renoveras eller ersättas.

- Försämrat finansnetto med ökade räntekostnader till följd av större upplåning för att finansiera höga investeringsnivåer och ett förväntat högre ränteläge än idag.

Den samlade effekten är att det fram till 2021 uppstår ett gap mellan intäkter och kostnader på 39 miljarder kronor för kommunsektorn. I framräkningen ingår att resultatet tillåts sjunka till en nivå motsvarande en procent av skatter, utjämning och generella statsbidrag. Vidare antas en uppräknings av det generella statsbidraget med 4 miljarder kronor även 2021. Detta i linje med den i höstbudgetpropositionen aviserade uppräknings 2019-2020 med 3,5 miljarder årligen. Gapet är ingen prognos utan en illustration av behovet av resultatförbättrande åtgärder. En av slutsatserna blir att kommunerna behöver ta sig an uppgiften att bli effektivare – främst genom att ta tillvara potentialen i digitalisering, ändrade arbetsätt och ny teknik.

De riktade statsbidragen har ökat kraftigt i omfattning de senaste åren. Dessa medel är värdefulla förstärkningar i verksamheterna. De riktade statsbidragen är dock administrativt krävande och som enskild kommun har man små möjligheter att påverka inriktning och ambition. Regeringens uttalande om färre styrsignaler till kommunsektorn är därför positiv och förväntan finns om en omfördelning från riktade till generella statsbidrag där kommunerna själva har rådighet och kan göra prioriteringar utifrån sina egna förutsättningar.

Kalmars väg framåt

Kalmar växer och det ska hanteras utifrån de ekonomiska utmaningar som hela kommunsektorn och samhällsekonomin står inför. De senaste årens budgetar har lagt en stabil finansiell grund för de närmaste åren. En ekonomi i balans utgör fundamentet för en verksamhet av god kvalitet som står väl rustad för framtida utmaningar.

En viktig egenskap hos en framgångsrik kommun är god förmåga att över tid kunna anpassa sig till ändrade förutsättningar. Samtidigt är det en styrka att så långt det är möjligt kunna ge verksamheterna stabila planeringsförutsättningar. Ett uttryck för det är att upprätthålla resursfördelningssystem som säkerställer att nya invånare och brukare får samma resurser till förfogande som de befintliga. Med 2018 som basår utvärderas systemet utifrån tilläggen vistelsetid inom förskola, omsorgstagare under 65 samt äldre multisjuka. Exakt modell kommer att redovisas under 2018.

En annan viktig egenskap är förmågan att som växande kommun klara av de investeringar som krävs både för att möta det demografiska trycket, som för att ersätta gamla uttjänta anläggningar och även utveckla nya verksamheter med hög kvalitet. Rådande höga byggkonjunktur har tydlig påverkan på både priser och byggkapacitet. Utmaningen är att tidsmässigt, och till rimliga priser, tillgodose det ökade behovet av lokaler. Mer tillfälliga lösningar kan därför bli aktuellt under en period. I detta sammanhang ser vi fram emot resultatet av SKL:s, Sveriges Kommuner och Landsting, ramupphandling som kan göra det enklare att avropa nya lokaler till förskola och skola till en lägre kostnad.

Arbetet med att utveckla organisation och arbetsätt pågår ständigt. Ekonomiska och verksamhetsmässiga fördelar kan uppnås genom ökad samverkan med andra aktörer, såsom andra kommuner. Möjligheter till extern finansiering ska alltid undersökas. Kalmar ska ha en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.

Långsiktiga mål

- Kommunens alla verksamheter ska bedrivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Mål 2018

- Begränsa nettokostnaderna till högst 99 procent av skatteintäkter och kommunal utjämning över en rullande femårsperiod.
- Självfinansiera investeringarna till 50 procent över en rullande femårsperiod.

Ett grönare Kalmar

Kalmar ska fortsätta vara en av Sveriges grönaste kommuner och ett föredöme inom miljöområdet. Agenda 2030 ska vara vägledande för hållbarhetsarbetet i Kalmar kommun. Vi agerar lokalt, tänker globalt och vågar ta konkreta beslut för att skapa ett hållbart samhälle. Inom kustmiljöarbete är vi Sverigeledande. Vi ska arbeta för ett renare Östersjön samtidigt som besöksnäringen och matproduktionen ska öka. Där är lokal biogasproduktion en nyckelfaktor. Även inom förnybar energi och energieffektivisering ligger vi i topp. Genom att hitta smarta lösningar som alla tjänar på ska vi koppla ihop miljöarbetet med människors välmående, en attraktiv kommun och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Vårt årliga miljöbokslut redovisar vad vi uppnått och vad vi planerar framåt. Medarbetare i Kalmar kommun ska ha rätt miljökompetens.

Sveriges bästa vattenkommun

Vi vill skapa ett vattensmart samhälle där vattnet räcker till för allas behov och är fritt från ämnen som påverkar miljön eller människors hälsa negativt. Övergödningen i Kalmarsund ska minska, så att havet kan fortsätta bidra till livskvaliteten hos invånare och besökare. Kommunens arbete för att hålla näringsämnen kvar på land ska intensifieras, bland annat genom utökat stöd till lokala ideella vattenråd och kustmiljögrupper. Kalmar ska fortsätta vara världsledande när det kommer till att ta upp överflödigt näring ur havet, bland annat genom kommersiella mussel- och algodlingar som testas just nu. Vi vill att näringsämnen från havet ska bidra till en ökad livsmedelsproduktion i kommunen.

Majoritetens inriktning är att:

- Ta vår andel av minskade utsläpp av kväve och fosfor i enlighet med Baltic Sea Action plan. Det görs genom att anslaget för vattenåtgärder utökas med 500 000 kronor från och med 2018. Ytterligare 250 000 anslås för ökad provtagning i våra vattendrag.
- Vi ska ensamt eller tillsammans med Kalmarsundskommisionen och eventuella andra aktörer söka de nationella vattenmedel som finns tillgängliga från och med 2018. Behövs ytterligare medel för att klara medfinansiering får kommunstyrelsens arbetsutskott ta ställning till detta.
- Vi säkerställer medfinansiering av projektet som syftar till att med ny teknik ta upp och rena bottensediment i Malmfjärden.
- Att säkerställa ökad rening och cirkulär produktion av dricksvatten genom byggnationen av Sveriges bästa reningsverk.

Fossilbränslefri kommun 2030

Kalmar ska bli fossilbränslefritt till 2030. Vi har kommit en bra bit på väg. Energin som produceras av Kalmar Energi är redan förnybar. I Kalmar byggs Sveriges största solcellsanläggning. Kollektivtrafiken körs på biogas.

Vi ska utveckla snabba och effektiva transportsystem som stimulerar hållbart resande. På så sätt blir gatorna trafiksäkrare och vi får mindre buller och en renare luft. Smidig kollektivtrafik och ett ökat samnyttjande av resurser, till exempel bilpooler, ska göra det enklare att inte äga en bil. Bilen kommer dock fortfarande att behövas, inte minst på landsbygden. Därför ska vi fortsätta arbetet med att skapa förutsättningar för förnybara drivmedel så som biogasstationer och laddplatser för elbilar.

Kalmar är, och ska förbli, en av Sveriges ledande cykelstäder. Vi underlättar för människor att välja cykel framför bil. Antalet elcyklar som ger oss möjlighet att färdas längre sträckor, ökar markant och vi ges nya möjligheter att pendla. Att anlägga cykelgarage kan vara ett sätt att underlätta för cykelpendlarna. En utmaning är att majoriteten av alla resor till det nya universitetet förväntas ske med cykel. Till detta kommer ytterligare satsningar på gång- och cykelvägar i samband med åtgärder i gatumiljön. Vi ska också arbeta för att knutpunkter mellan olika transportslag ska vara av högsta kvalitet och en del av arbetet är att åtgärda ”missing links” i gång- och cykelvägnätet.

Majoritetens inriktning är att:

- Söka nationella medel för ökad inblandning av biodrivmedel i flygbränsle
- Fortsätta och fullfölja kommunens energieffektiviseringsprojekt.
- Ha minst 25 solcellsanläggningar på kommunens egna byggnader år 2018.

- Fortsätta utbyggnaden av gång och cykelvägar i hela kommunen. I budget 2018 sker investeringar på 9,6 mnkr i bland annat Ljungbyholm, Smedby, Djurängen, Falkenbergsvägen, Berga, Malmen, Norrgårdsgärdet och Rinkabyholm. Totalt satsas 46,5 mnkr under perioden 2018-2020.
- Att under 2018 ta fram en klimatanpassningsplan.
- Fortsätta arbetet med giftfria miljöer, särskilt i våra förskolor.

Miljösmart liv

Frisk luft, rent vatten och livskraftiga naturområden kännetecknar Kalmar. Bostadsområden ska ha nära till service och nära till naturområden av hög kvalitet. Vi ska säkerställa att naturens gratistjänster fungerar även i framtiden, t.ex. skuggning från träd, rening av vatten, pollinering och skydd mot översvämningar. Därför måste vi prioritera arbetet med att bevara ekosystem och biologisk mångfald. Vårt samhälle ska vara väl rustat för att möta utmaningar i form av vattenbrist, klimatförändringar och resursbrist. Den kommande klimatanpassningsplanen är en viktig del i arbetet. Vi ska värna om och vårda våra unika natur- och kulturmiljöer. Friluftsliv och naturvård ska kopplas samman med syfte att tillgängliggöra naturen för alla människor och skapa rekreation och välmående.

Medborgarna i Kalmar kommun ska erbjudas kunskap och möjlighet att leva hållbara och miljösmarta liv. Det ska också vara enkelt att konsumera hållbart och lämna avfall till återanvändning eller återvinning. Kunskapsnivån inom hållbarhet hos alla som har gått i Kalmars skolor och förskolor ska vara bland den högsta i landet. Kommunens verksamheter ska vara fria från farliga ämnen, och vi ska ta vårt ansvar för att erbjuda kommunens invånare en giftfri vardag.

Hållbar konsumtion

Kalmar kommun är mån om att konsumera hållbart inom den egna verksamheten. Alla resurser ska utnyttjas så effektivt det bara går. Matsvinn ska minimeras och allt avfall ska källsorteras. Vi ska föregå med gott exempel när det gäller att minska användning och spridning av plast. KSRR:s arbete med sortering av hushållsavfall och återvinning är viktigt i detta arbete.

Kommunen ska fortsätta att ligga i frontlinjen inom hållbar upphandling. Leverantörer som kan visa på ekonomisk och miljömässig resurshushållning, cirkulärt tänkande, socialt ansvarstagande och effektivt kvalitetsarbete ska premieras. Arbetsrättsliga villkor ska minst vara i nivå med svenska kollektivavtal. Mänskliga rättigheter ska alltid respekteras. Vi skapar förutsättningar för mindre företag, småskaliga producenter och sociala företag att delta i våra upphandlingar.

Vi ska stödja en levande landsbygd med ett levande kulturlandskap och god djurhushållning. När det gäller kött, mjölk och ägg ställer vi krav motsvarande svensk djurskyddslagstiftning. Vi tar aktiv ställning kring livsmedel som innebär extra stor miljöpåverkan bland annat palmolja, soja och fisk- och skaldjur. Vi avser att intensifiera uppföljningen av våra upphandlingar, för att utvärdera vilken effekt våra krav har fått.

Majoritetens inriktning är att:

- Ställa tydliga krav i upphandlingar som innebär att vi värnar arbetsrättsliga villkor, socialt ansvarstagande, djurskydd och minimal miljöpåverkan.
- Kommunens invånare ska ha bra möjligheter att leva klimatsmart.
- Vi aktivt ska söka pengar för och stärka vårt arbete med lokal naturvård, LONA-pengar.

Långsiktiga mål

- Kalmar kommun som geografiskt område ska vara helt fossilbränslefritt år 2030.
- År 2020 ska alla kommunbetalda personresor och godstransporter vara klimatneutrala.
- Energianvändningen i kommunkoncernen ska minska med 10 procent från 2018 till 2022.
- Kalmarsund och våra vattendrag ska ha uppnått God vattenstatus år 2025.
- Vattenanvändningen i kommunkoncernen ska minska med 10 procent från 2015 till 2020.
- Avfallet inom kommunkoncernen ska minska med 30 procent från 2018 till 2025.
- Andelen livsmedel som är ekologiska eller ursprungsmärkta Sverige i de kommunala verksamheterna ska uppgå till 75 procent 2020, varav minst 30 procent ska vara ekologiska. Minst 40 procent ska komma från närområdet.

Mål 2018

- Cykeltrafiken ska öka.
- Kollektivtrafiken ska öka.

Uppdrag till kommundirektören:

- Ta fram en koncernövergripande handlingsplan för att nå målet om Fossilbränslefritt 2030.
- Ta fram en koncernövergripande handlingsplan för att nå målet God vattenstatus.
- Komplettera vattenförsörjningsplanen med en plan för att återskapa och bevara vattenhållande områden.

Ett växande attraktivt Kalmar

Kalmar ska vara en växande och attraktiv kommun. Det är en förutsättning för att vara med i kampen om framtida etableringar, inflyttare och satsningar på infrastruktur. Kalmar är i dag ett av Sveriges mest attraktiva besöksmål och vi fortsätter att utveckla detta. Men attraktiviteten ska också finnas i vardagen. För det behöver vi bra och varierade bostäder och en väl utbyggd infrastruktur i hela vår region. Vi ska fortsätta att erbjuda ett rikt kultur- och fritidsutbud.

Vi ska vara en internationellt attraktiv plats. Vi ska delta i internationellt samarbete och stödja internationalisering. Kalmar kommuns internationella arbete ska ge höjd kompetens och ökad tillväxt. Vi ska aktivt söka stöd ur EU:s och andra internationella fonder och program.

Kalmar kommun ska bedriva samverkan med Linnéuniversitetet för att främja forskning, utveckling och högre utbildning i universitetsstaden Kalmar. Samarbetet mellan Linnéuniversitetet, Linnéstudenterna och Kalmar kommun ska leda till ökat antal studenter som stannar i regionen efter avslutade studier.

Växande näringsliv och minskad arbetslöshet

Kalmar har idag en lägre arbetslöshet än våra jämförelsekommuner, men vi kan bli ännu bättre. Vi behöver en utvidgad arbetsmarknadsregion, bra näringslivsklimat och en förmåga att använda möjligheterna med olika typer av elektroniska tjänster. Huvuddelen av nya arbetstillfällen skapas i små och medelstora företag och dessa företag ska ges de bästa förutsättningarna att verka i Kalmar.

Kalmar kommun ska vara aktiv i arbetet med att få nya företag att starta verksamhet och etablera sig i kommunen samtidigt som vi stödjer redan befintliga företag. Kalmar Science Park och våra egna företagslotsar är exempel på insatser för att stimulera ett växande näringsliv. Vi arbetar målmedvetet för att förbättra företagsklimatet, bland annat genom kontinuerlig dialog med näringslivet samt förenkling av regler och rutiner när det gäller kommunens myndighetsutövning. Under det senaste året har kommunen deltagit i SKL:s arbete ”Förenkla - Helt enkelt”.

Kunskapsintensiva miljöer, innovation och inkubatorverksamhet har avgörande betydelse för nya jobb och tillväxt. Linnéuniversitetet har bestämt sig för att entreprenörskap ska genomsyra hela universitetets arbete. Även familjen Kamprads stiftelse har denna inriktning. Kalmar kommun jobbar tätt med Ung Företagsamhet, gymnasieförbundet samt rektorer och lärare för att så många som möjligt ska få en inblick i hur det är att driva företag redan i en tidig ålder.

Kalmar ligger numera bra till i Tillväxtverkets analys över sårbarheten i landets kommuner. Vi har en stor spridning och bredd i vårt näringsliv. Med omlokaliseringen av E-Hälsomyndigheten till Kalmar skapas ytterligare möjligheter.

De gröna näringarna i vår kommun tillhör de mest framgångsrika i hela vårt land. Vi kommer genom ett nära samarbete med näringen och Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) att arbeta för att livsmedelsproduktionen och lönsamheten ska öka ytterligare för att på så sätt öka tillgången på miljövänliga och bra livsmedel.

Kalmar är en av landets främsta handelsstäder. Det ska vi fortsätta vara.

Den typ av servicegarantier som införts när det gäller byggande är viktigt för fortsatt näringslivsutveckling. Vi har varit framgångsrika med att förenkla rutiner och regler vid olika former av tillståndsgivning och vi kommer att titta vidare på hur regelverket ytterligare kan förenklas.

Ett av kommunens redskap för att främja tillväxt av befintligt näringsliv och nya etableringar är KIFAB. En god och långsiktig planberedskap för nya verksamhetsområden är en annan nyckel.

Arbetslösheten i Kalmar är idag lägre än i riket och våra jämförelsekommuner. Under 2017 har arbetet med att pressa tillbaka arbetslösheten samlats på enheten för arbete och välfärd. Under de kommande åren kommer det vara av särskild vikt att få människor med utländsk bakgrund i arbete och

egenförsörjning. För det krävs god samverkan mellan Arbetsförmedlingen, kommunen och utbildningsanordnare.

Majoritetens inriktning är att:

- Genomföra minst 100 företagsbesök per år.
- Ha lägre arbetslöshet än riket totalt, bland ungdomar och bland utrikesfödda
- under 2018 ska Kalmar kommuns förvaltningar och bolag samt föreningslivet ha lägst 70 så kallade extratjänster för personer långt ifrån arbetsmarknaden.
- Nyttja möjligheterna som e-hälsomyndigheten för med sig.
- Basfinansieringen via Kalmar Kommunbolag AB till Kalmar Science Park AB permanentas.
- Under de kommande fem åren ska ytterligare ett eller flera verksamhetsområde för etableringar tas fram.
- Ha fortsatt tätt samarbete med de Gröna Näringarna i Kalmar kommun.
- Från och med 2019 införs ett Näringslivsråd med politisk representation.

Sydost – en gemensam arbetsmarknadsregion

Sydöstra Sverige har cirka 400 000 invånare. Gemensamt ligger vi i topp när det gäller bostadsbyggande, och tillväxt. Efter Stockholmsregionen har vi näst flest IT-jobb. Vi har Linnéuniversitetet och Blekinge Tekniska högskola.

Ytterligare samverkan finns i Kalmarsundsregionen där vi har en konkret samverkan mellan Kalmar, Mönsterås, Oskarshamn, Mörbylånga och Torsås. Syftet med samarbetet är att skapa fler och ändamålsenliga kontaktytor, hitta nya och konkreta arbetsätt som kan bidra till Kalmarsundsregionens attraktivitet och underlätta kompetensförsörjningen. Målet är att öka invånarantalet i hela Kalmarsundsregionen.

För att åstadkomma en gemensam arbetsmarknadsregion i Sydost och i Kalmarsundsregionen krävs en förbättrad infrastruktur. Mot den bakgrunden har Kalmar initierat ett gemensamt arbete med Växjö och Karlskrona som syftar till ett gemensamt arbete kring infrastrukturfrågor. Målet är att under nästa mandatperiod få till en konkret förhandling med staten om ett Sydostpaket.

Mot Trafikverket har vi väckt frågan om placering och utformning av en framtida centralstation för Kalmar.

För näringslivet i regionen är Kalmar hamns verksamhet strategisk. Vårt fokus är också att utveckla flyget till och från Kalmar samt att vidga arbetsmarknadsregionen med möjlighet till arbetspendling norrut via Stångådalsbanan. Vi har medverkat till finansieringen av Stångådalsbanan och även deltagit i en åtgärdsstudie som visar att för att möjliggöra ökad arbetspendling norrut krävs en mötesstation norr om Kalmar. Det är en fråga vi fortsatt kommer att driva.

Majoritetens inriktning är att:

- Gemensamt med övriga aktörer i sydost få till en förhandling med staten som innebär ett samlat infrastrukturpaket med syfte att bygga en gemensam arbetsmarknadsregion. Det kommer att kräva medfinansiering.
- Fortsatt aktivt stödja infrastrukturåtgärder med tåg mellan Kalmar och Alvesta samt Stångådalsbanan i syfte att skapa en gemensam arbetsmarknadsregion. Det långsiktiga målet är dubbelspår på sträckan Kalmar-Alvesta.
- Fortsatt aktivt stödja utvecklingen av flyget till och från Kalmarregionen.
- Fortsatt aktivt stödja expansionen av Kalmar hamn.
- Stödja arbetet med att få till stånd förbifart Bergkvara, Mönsterås och Jämjö.

Universitetsstaden Kalmar

Uppbyggnaden av Högskolan i Kalmar där Kalmar kommun var en aktiv part genom Graningestiftelsen lade grunden för att vi idag är en universitetsstad. Det skapar en synnerligen god grund för tillväxt,

utveckling och kompetensförsörjning. Genom fler samarbeten och gemensamma aktiviteter med Linnéuniversitetet ska vi stärka Kalmar som en modern universitets- och studentstad.

Kalmar kommun har avsatta medel för forskning, utveckling och tillväxt. Målet är att stärka Linnéuniversitetet i Kalmar, att främja samverkan mellan näringsliv och universitet och stimulera tillväxten i Kalmar. För att Kalmar ska utvecklas till en modern, ledande universitetsstad, som är en effektiv motor för tillväxt, måste betydligt bredare samverkan mellan kommunen och universitetet komma till stånd.

Ett förslag på överenskommelse har tagits fram som ska vara till gagn för såväl Kalmar kommuns som Linnéuniversitetets utveckling med avseende på forskning inom områden för utveckling och tillväxt. Inledningsvis är fokus på projektet ”Linnéuniversitetets betydelse i regionens utveckling” samt områdena Grön tillväxt, Blå tillväxt och IT/Teknik.

Familjen Kamprads stiftelse har till ändamål att stödja, stimulera och belöna utbildning och vetenskaplig forskning så att entreprenörskap, miljö, kompetens, hälsa och social utveckling främjas. I första hand stöds forskning och utbildning som bedrivs eller tillgodoser intressen i Småland och som bedrivs inom ramen för Linnéuniversitetet. Vår förmåga att samarbeta med universitetet blir avgörande för den verksamhetsutveckling som kan få stöd från stiftelsen.

Kalmar är också ny studieort för läkarutbildningen vid Linköpings universitet. Att läkarutbildning etablerats i Kalmar stärker regionen som en akademisk utbildnings- och forskningsmiljö vilket även främjar den regionala utvecklingen.

Linnéuniversitetets Summer Academy, som bara ges i Kalmar, är en internationell, interkulturell och tvärvetenskaplig sommarakademi som är unik i sitt slag i Sverige. Utbildningen ger fantastiska förutsättningar till att nätverka med Summer Academy-studenter såväl som med företrädare från näringslivet. Summer Academy pågår mellan mitten av juli till mitten av augusti. Samtliga kurser ges på engelska, utgår från innovativt tänkande och är workshop-orienterade.

Majoritetens inriktning är att:

- Öka samverkan mellan Linnéuniversitet, Kalmar kommun och övriga aktörer. Därför anslås 1,5 mnkr inom områdena Grön tillväxt, Blå tillväxt och IT/teknik.

Besöksnäring

Kalmar har blivit en upplevelsestad med rikt kulturellt utbud. Konserter och teaterföreställningar ges året om och vi lyckas locka både sverigeelit och världsartister till vår region. Under en 10-årsperiod har omsättningen och sysselsättningen ökat mycket kraftigt. Vi har blivit Årets Sommarstad tre år i rad. Kommunfullmäktige har ställt sig bakom en destinationsutvecklingsstrategi. Bra service till arrangörer och näringsidkare är en nyckelfråga. Det kan vi bland annat ge genom kommunens tillståndsgrupp där även polisen ingår.

Vi vill stärka hela kommunens besöksnäring och har genomfört flera projekt för att stärka landsbygden. Bland annat har vi färdigställt badplatsen och bryggan i Vita sand samt rustat upp vandringsleder. Vi kan konstatera att kommunens insatser har betalat sig och vi fortsätter våra satsningar på att göra hela Kalmar attraktivt året om.

En av utmaningarna är bristande kapacitet under delar av året. Det gäller framförallt tillgång på boende. Vi satsar alltid på hela kommunen och vi ser att behovet av ökad kapacitet vad gäller övernattnings i form av vandrarhem och camping kommer att komma landsbygden till dels.

Majoritetens inriktning är att:

- En arena för evenemang vid Bastionen färdigställs under våren 2018. Framtida intäkter ska täcka del av finansieringen.
- Öka kapaciteten för besöksnäringen genom fler möjliga platser inom hotell, vandrarhem och camping.

- Göra en helhetslösning för Tjärhovsbågen med bland annat strandpromenad från Sylvanderparken ut till lotsutkiken. Lycksalighetens ö, som är en mycket populär fotoplats, ska gestaltas om och rustas upp ytterligare. Den före detta småbåtshamnen muddras och tas åter i drift som en del av gästhamnen. Medel för förändringarna anslås i budgeten.
- Anlägga en längre brygga i Norrliden under 2018.
- Skyltar och informationsmaterial ska vara på svenska och engelska.

Pressa tillbaka bostadsbristen

En attraktiv kommun erbjuder bra bostäder och hela Kalmar ska växa. Vi har fått fart på byggandet och vår höga ambition kvarstår. Bostadsbristen är en av vår tids största samhällsutmaningar. Den slår hårdast mot ungdomar och svagare grupper på bostadsmarknaden. Den är också ett hinder för tillväxt. Därför måste alla resurser sättas in för att pressa tillbaka bostadsbristen.

Kommunen ska ha en fortsatt god planberedskap. Vår målsättning är fortsatt att år 2016-2018 planera för minst 2500 bostäder. Vi har hittills uppnått en planering om drygt 1700 bostäder och i slutet av 2018 kommer vi att ha minst 2500 planlagda bostäder. Därmed kan vi säga att planberedskapen i Kalmar är god och bör därefter upprätthållas en nivå så att vi klarar bostadsförsörjningen långsiktigt. Inriktningen är nu att få det som har planerats att också genomföras. I detta arbete kommer det att krävas god samverkan mellan kommunens förvaltningar, bolag och privata aktörer.

Kalmar ska ha en blandad bebyggelse där vi värnar hyresrätten och prioriterar aktörer som satsar på denna boendeform. Under de kommande åren vill vi i dialog med fastighetsägare och byggbolag fortsätta bygga en planberedskap som, oavsett konjunktur, medger en hög produktion. Vi vill medverka till att det byggs i hela kommunen och vi har en generös syn på byggande på landsbygden.

De nya bostadsområdena som växer fram ska vara miljövänliga, barnanpassade och bidra till ett varierat bestånd. Fler tomter för egnahemsbyggare ska skapas i områden där söktrycket är stort.

Vårt kommunala bostadsbolag Kalmarhem har ett särskilt ansvar för att byggtakten hålls på en hög nivå och Kalmarhems andel av byggandet är 75 hyreslägenheter per år.

Det är av vikt att vi har ett socialt hållbarhetsperspektiv i bostadsplaneringen för att motverka hemlöshet och sociala problem.

Majoritetens inriktning är att:

- Vår målsättning är fortsatt att år 2016-2018 planera för minst 2500 bostäder.
- Samlat i kommunkoncernen ska vi arbeta för att färdigställa minst 700 bostäder per år fram till 2020.
- Kalmarhem ska producera minst 75 bostäder per år.
- Statliga investeringsstöd ska sökas där det är möjligt. Detta för att få ned hyrorna.

Attraktiva tätorter och landsbygd

I stort sett alla mindre tätorter och större byar i vår kommun har växt upp kring någon å eller bäck. Idag kan å-landskapet fylla en annan roll än det gjorde i historisk tid. På samma sätt som Kalmarsund bidrar till att skapa attraktivitet och tillväxt i staden och vid kusten kan våra åar med sina skönhetsvärden göra det i inlandet.

Vi vill fortsätta satsa på landsbygdsutveckling och lägger mening bakom uttrycket att hela Kalmar ska leva. Vårt arbete ska stärka servicen på landsbygden och vi ska aktivt stödja engagemanget bland ideella föreningar, invånare och näringsliv. Vi ska fortsätta arbetet med att skapa mötesplatser för att främja dialogen. Hela Kalmar ska växa och frågor som fiberutbyggnad, digitalisering, byggnation av alternativa boenden och fortsatt utveckling av förskolor och skolor är avgörande för att vi ska kunna ha en fortsatt växande landsbygd. Stora kommunala investeringar i hela Kalmar kommun visar att vi menar allvar. Vi ser gärna en högre nyttjandegrad av till exempel skolmatsalar och samlingslokaler samt att lekplatser på skolgårdar och förskolor görs tillgängliga på kvällar och helger.

Med den utbyggnad av fiber som nu kommer att ske löser vi den kanske mest avgörande förutsättningen för att nå tillväxt och utveckling i hela kommunen. Bra digital infrastruktur får en allt större betydelse för privatpersoner, näringsliv och myndigheter. Nya tjänster utvecklas kontinuerligt och möjligheten att använda dessa är direkt beroende av bra bredband. Tillgång och utbyggnad av den digitala infrastrukturen har blivit en samhällsutvecklingsfråga och ses idag som lika viktig som vägar, järnvägar, el och vatten. Redan idag ligger vi långt fram i Kalmar. Cirka 88 procent har tillgång till fiber. Kommunens strategi är att utbyggnaden ska ske på kommersiella villkor varför kommunen tecknat ett samverkansavtal med Telia.

Majoritetens inriktning är att:

- En bygdepeng om 5 mnkr för utveckling av den egna orten anslås ur 2017 års budget. Sökande by/tätort/stadsdel ska ha ett fungerande byalag/intresseförening. Kriteriet är att byalaget/intresseföreningen ska ha minst två öppna möten för invånarna per år och maxbelopp att söka är 300 000 kronor.
- Tillskapa ett årligt anslag på 300 000 kronor för att smidigt göra små stödinsatser inom landsbygdsutvecklingen. Ärendena ska beredas gemensamt mellan landsbygdsutvecklaren och kommunalsutvecklaren i Södermøre.
- Anslaget för stöd till enskilda vägar ökas med 300 000 kronor ur 2017 års budget.
- En utredning om samarbetsavtal för Servicepunkter i tätorter enligt Västerviksmodellen genomförs under första halvåret 2018. Servicepunkt innebär en fysisk plats där man som besökare kan hitta information från kommunen och om besöksmål i närheten.
- Hela Kalmar senast år 2020 ska ha tillgång till fiber motsvarande 100Mbit/sekund. För detta anslås 48 mnkr under tre år. Kommunen kommer bygga och äga kanalisation på platser där det inte är kommersiellt lönsamt. Kalmar kommun kommer inte att söka nationellt stöd för denna utbyggnad. De resurser som är avsatta för Kalmar län behövs i de kommuner som har svårare att klara en utbyggnad.

Attraktiv stadskärna

Kalmar har en av Sveriges mest attraktiva stadskärnor. Inte minst har vi en fantastisk kulturhistorisk miljö med många intressanta byggnader. Stadskärnan omgärdas också av flera vattenrum som alla bidrar till att öka attraktiviteten. Mitt i centrum finns både lek- och badplatser i direkt anslutning till stadsrummet. Vi vill i samarbete med Kalmar City utveckla stadskärnan med plats för kultur, upplevelser, möten, aktiviteter och handel.

Majoritetens inriktning är att:

- Gemensamt med näringsidkare och fastighetsägare i Kalmar City arbeta för att bli Årets Stadskärna.
- Tillsammans med Kalmar City samplanera grävningar och andra åtgärder i stadskärnan.
- Gemensamt med näringsidkare och fastighetsägare ta fram en handlingsplan på kort och lång sikt för att förbättra tillgängligheten för alla trafikslag till stadskärnan.
- Hitta lösningar så att helgstädningen i stadskärnan kan pågå året runt.
- Fortsätta arbetet med att skapa fler parkeringsplatser. Under 2017 har 160 extra parkeringsplatser tillskapats till de befintliga 2800 platserna på Kvarnholmen. Vi vill nu gå vidare och skapa cirka 250 nya parkeringsplatser i Cellgraven och på Ängö. Under 2018 kommer kommunen att ta över delar av Baronens parkering. Huvuddelen av investeringarna för de nya parkeringsplatserna, blir räntabla och framtida intäkter ska täcka del av finansieringen.

Tryggaste Residensstaden

Upplevelsen av att bo i en trygg kommun är en stark tillväxtfaktor och också avgörande för livskvaliteten i en kommun. Den viktigaste utgångspunkten för trygghetsarbetet i Kalmar är att fortsätta att utvecklas som en säker plats att leva på och att invånarna ska kunna känna sig trygga och uppleva livskvalitet i en växande och utvecklande kommun. För att undersöka hur invånarna upplever tryggheten och hitta utvecklingsområden genomförs en trygghetsundersökning varje år. Den ska vi fortsätta med.

Under hösten 2017 inrättas en Trygghets- och larmcentral på nya brandsstationen i Kalmar.

Kommunens trygghetsarbete bedrivs i nära samverkan med polisen och andra aktörer. I Kalmars lokala brottsförebyggande råd sker samverkan på både övergripande och verksamhetsnivå och där delar polis och kommunens olika verksamheter kunskap och erfarenheter, samt samverkar för att minska identifierade problemområden. Kalmar kommun ska fortsätta att arbeta i nära samverkan med polisen och föreningslivet genom samverkansavtal och gemensamma medborgarlöften.

Majoritetens inriktning är att:

- Samtliga verksamheter inom kommunkoncernen ska, så långt det är möjligt, använda kommunens Trygghets- och larmcentralers tjänster för sina larm.
- Under 2018 bygga pollare vid Stortorget för att öka säkerheten vid evenemang.
- Permanenta systemet med ordningsvakter i centrala Kalmar.
- Aktivt understödja mer kameraövervakning när den nya lagstiftningen är på plats.
- Öka insatserna när det gäller belysning vid Västerport, Baronen och Stadsmuren.
- Budgeten för Brottsförebyggande rådet förstärks.
- Kalmar ska aktivt delta i det arbete som nu sker med att stärka civilförsvaret sett till det förändrade säkerhetspolitiska läget. En del i det arbetet ska vara att säkerhetsklassa viss personal.

Integration

Begreppet integration innehåller många dimensioner men det råder stor samstämmighet om att det är inträdet på arbetsmarknaden som är nyckeln till en framgångsrik integration. I kampen mot utanförskapet har kommunerna fått ta en allt viktigare roll. Det vinnande konceptet är att kedjan till arbete – motivation, aktivering, utbildning och matchning – kombineras med ett gott företagsklimat, där kommunens förvaltningar och näringslivet samverkar för att få folk i jobb. En stor del arbetslösa med utländsk bakgrund behöver mer individuellt stöd för att komma in på arbetsmarknaden. För oss är det självklart att de ska få all hjälp och stöd de behöver.

Kalmar kommun ska vara en öppen stad, där individen har möjlighet att bosätta sig, utbilda sig, arbeta, driva företag och ingå i föreningslivet och samhället oberoende av bakgrund. Som en öppen stad välkomnar vi alla som vill vara en del av oss.

Ett ökat samarbete mellan den offentliga, privata och ideella sektorn är nödvändig för att utveckla samhället och integrationen. Kalmar kommun har tagit initiativ till en gemensam mötesplats, ett integrationsråd, för att öka förutsättningar och möjligheter för integration och samordning av insatser. Syfte med rådet är att öka dialogen och att förenkla och förkorta vägen till aktiviteter och handling. Rådet vill också synliggöra befintliga insatser för att utveckla samverkan. Detta arbete kommer att fortsätta att utvecklas.

Majoritetens inriktning är att:

- Att fokus under planperioden är arbete och utbildning. Arbetslösheten bland utrikesfödda ska vara lägre än i riket.

Tillgänglighet

Arbetet med att öka tillgängligheten i Kalmar kommun har intensifierats de senaste åren. Viljan och strävan efter att vara en kommun som präglas av tillgänglighet för alla är hög och ständigt pågående. Ändå kvarstår många hinder för full delaktighet och personer med funktionsnedsättning kan inte delta på jämlika villkor i samhället.

Det behövs en ökad kunskap och förståelse för att funktionshinderpolitiken är tvärspektoriell och berör alla samhällets områden och nivåer; från nationell nivå till regional och lokal. Kalmar kommun ska stödja samverkan på regional nivå för att lyfta och synliggöra tillgänglighetsfrågorna.

Kommunen ska fortsätta att utveckla Tillgänglighetsrådets samrådsfunktion. Ett nära samarbete med funktionshinderorganisationerna är avgörande för den fortsatta utvecklingen. Vi ska på bred front arbeta för att förebygga och bekämpa diskriminering mot personer med funktionsnedsättning. Det kan handla

om vägar som underlättar anmälningar av enkelt avhjälpna hinder till checklistor av badplatser och dialoger.

Majoritetens inriktning är att:

- Att öka insatserna på tillgänglighetsområdet. Särskilda investeringsmedel finns avsatta.
- Att öka dialogen med unga funktionsnedsatta.

Kalmar 2020

År 2020 är ett händelserikt år i Kalmars historia. Linnéuniversitet är färdigbyggt, Kulturcentrum invigs, flertalet nya stadsdelar har påbörjats och det är 500 år sedan Gustav Vasa landsteg på Stensö udde. 2020 är ett år som vi ska uppmärsamma i Kalmar kommun.

Majoritetens inriktning är att:

- Skapa en projektgrupp inom kommunen som i samverkan med övriga aktörer ska göra år 2020 till ett år fyllt av aktiviteter.

Långsiktiga mål

- Kalmar ska ha lägre arbetslöshet än riket och våra jämförelsekommuner, gäller alla grupper.
- Kalmar ska vara landets tryggaste residenskommun.
- Totala Nöjd-Kund-Index (NKI) i SKL:s mätning Öppna jämförelser avseende företagsklimatet ska vidmakthållas eller öka.
- Kalmar ska vara en plats för alla samt vara en av Sveriges bästa kommuner att besöka, att växa upp, bo och åldras i.
- Kalmar ska vara en kommun med hög tillgänglighet.
- Tågsträckan Kalmar-Alvesta ska förse med dubbelspår.
- En mötesstation på Stångådalsbanan tillskapas för att underlätta pendlingstrafik.

Mål 2018

- Under åren 2016 till och med 2018 ska Kalmar planera för 2500 bostäder, varav 300 småhus.
- Samlat i kommunkoncernen ska vi arbeta för att färdigställa minst 700 bostäder per år fram till år 2020.

Uppdrag till kommundirektören:

- Ta fram ett underlag som ska ligga till grund för att förbättra tillgängligheten till kommunens badplatser och utifrån detta föreslå åtgärder för tillgänglighet på ett antal platser.
- Skapa en projektgrupp inom kommunen som i samverkan med övriga aktörer ska göra år 2020 till ett år fyllt av aktiviteter.
- Samordna utbyggnaden av Södra staden så att ett helhetsgrepp för en flexibel utbyggnad och ianspråktagande av lokaler för alla verksamheter som ska finnas där, tas.
- Slutföra arbetet med förslag till evenemangsstrategi och därefter koordinera kommunkoncernens arbete med att stärka Kalmar som en attraktiv evenemangsstad.

Hög kvalitet i välfärden

I Kalmar ska allas liv präglas av trygghet, kvalitet, tillgänglighet och delaktighet. Invånare i Kalmar ska känna sig trygga med att kommunens välfärdsverksamheter alltid finns när enskilda behöver den och att verksamheten bedrivs med god kvalitet. Den fattigdom som drabbar barn ska med alla tillgängliga medel speciellt bekämpas. Varje barn och elev i Kalmar kommun ska utvecklas allsidigt, såväl socialt och emotionellt som kunskapsmässigt. Våra förskolor och skolor ska hålla en hög kvalitet.

Attraktiv skola

I Kalmar kommun har alla barn och elever rätt att få de bästa förutsättningarna att nå sin maximala förmåga. Förskolan, skolan och fritidshemmen ska fånga alla barns och elevers lust att lära sig och uppmåna varje individ att vilja utvecklas. Hela verksamheten ska samarbeta i ett 1–16-årsperspektiv för att förbättra kunskapsresultaten. Kommunens barn och elever ska ha höga och positiva förväntningar på sig. Målsättningen är att alla elever som går ut grundskolan ska vara behöriga i samtliga ämnen.

I Läraryrskommitténs ranking för 2017 kom vi på fjärde plats och vi ska fortsatt vara en av landets bästa skolkommuner. Vi utökar därför resurserna avseende förskola, grund- och gymnasieskola fram till och med 2020 med 83 mnkr jämfört med 2017 inklusive tillägg och avdrag enligt finansieringsprincipen i höstbudgetpropositionen. Det gör att vi satsar totalt sett nära 1,45 miljarder kronor på förskola och skola kommande år. Nya riktade statsbidrag för bland annat en jämlik kunskapsskola ger 12 mnkr i ytterligare resurser, förutsatt att Kalmar får sin proportionella andel baserat på invånarantal.

Vi satsar också på ett inrättande av en professur med inriktning mot pedagogiskt ledarskap på Linnéuniversitetet. Rektors ledning av en skola och lärarens ledning av undervisningen har mycket stor inverkan på elevernas måluppfyllelse. En professorstjänst som kan stötta detta arbete och få fram fördjupad kunskap om skolans uppdrag är något vi vill prioritera. Kommunen satsar 1 mnkr per år i fem år på detta.

För att möta befolkningstillväxten och skapa goda lärmiljöer behöver vi bygga fler klassrum, förskolor, en ny särskola, med mera. Vi behöver också ha inflytande och delaktighet för elever och trygghet i form av goda utvecklings- och studiemöjligheter, trygga och säkra skolvägar, en giftfri vardag och kunskap om kommande arbetsliv och en jämställd skola. Utbildningen ska självklart också vara avgiftsfri.

I våra ambitioner att vara en av landets bästa skolkommuner ingår gymnasieskolan. Vi vill att våra gymnasieskolor förbereder våra ungdomar på såväl högre studier som ett inträde på arbetsmarknaden.

Alla vuxna ska ges möjlighet att vidga sina kunskaper och utveckla sin kompetens i syfte att främja personlig utveckling, livslångt lärande och sysselsättning. Vuxenutbildning ska ha fokus på resultat i form av arbete och utbildning med de studerande och näringslivets behov i centrum. Regeringens kunskapslyft byggs ut med nya platser inom Yrkeshögskolan, högskoleutbildningar, folkhögskolan och den yrkesinriktade vuxenutbildningen. För Kunskapsnavets del innebär detta en möjlighet till utökningar inom yrkesvux och yrkesförarutbildningen. Det finns en stor efterfrågan på sådan kompetens från arbetslivets företrädare och många kommuninvånare efterfrågar utbildning på denna nivå.

Svenska för invandrare ska uppnå goda resultat i ett nationellt perspektiv. Undervisningen ska utgå från individens utbildningsbakgrund och kopplas till tidigare arbetslivserfarenhet för att främja snabbare etablering på arbetsmarknaden. Digitaliseringens möjligheter ska tas tillvara.

Den snabba befolkningsutvecklingen i Kalmar ställer stora krav på utbyggnad av både skola och förskola. Förutsättningarna i varje enskilt bostadsområde kan förändras snabbt, nya bostadsprojekt planeras, och vi behöver beredskap för att kunna möta nya behov. Antalet barn i förskole- och skolåldrar ökar också snabbare än befolkningen som helhet. Befolkningsprognosen följs årligen och enligt den nuvarande befolkningsprognosen som sträcker sig fram till år 2025 ökar antalet förskolebarn med cirka 680. Antalet elever i grundskolan ökar ännu mer, ca 1800 elever. Kommunens förskolor och skolor är i dag i stort sett fullt utnyttjade. Utmaningen blir alltså att möta ökningen och bygga ut verksamheten i rätt område och i rätt tid.

Utifrån det demografiska behovet planerar vi för cirka 30 förskoleavdelningar samt skollokaler till en beräknad investeringskostnad på 400 mnkr under budgetperioden. Planerade och pågående byggnationer nu är:

- Nybyggnad av tvåparallellig F-6 skola med förskola på Djurängsskolan
- Tillbyggnad- och ombyggnad av Falkenbergsskolan
- Tillbyggnad av nya klassrum och grupprum på Hagbyskolan
- Om- och tillbyggnad av nya klassrum på Halltorpsskolan
- Nybyggnad av förskola i Lindsdal
- Nybyggnad av förskola på Karlssons äng
- Nybyggnad av förskola i Snurrom
- Ombyggnad av förskola och ny skola på Brofästet
- Tillbyggnad med klassrum på skolan samt nya avdelningar till förskolan i Ljungbyholm
- Ombyggnad av kök och tillbyggnad av matsal på Barkestorpsskolan
- Ombyggnad av kök/matsal till skollokaler på Dörbyskolan
- Ny förskola i Läckeby
- Ny förskola i Södra staden
- Ny förskola i Norrliden.

Utbyggnadstakten anpassas efter prognosen och vi noterar att byggnationer av vissa förskolor och skolor kan vara lämpligt att skjuta framåt i tiden. Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, håller just nu på med en ramupphandling som kan göra det enklare att avropa nya lokaler till förskola och skola till en lägre kostnad.

Stöd och social omsorg

Hur bra välfärdspolitiken än är så kommer det hända att människor hamnar i ekonomiska och sociala svårigheter. Människor som befinner sig i svåra och utsatta situationer ska kunna få stöd och hjälp för att förbättra sin livssituation. Vi vill att stödet/behandlingen i så stor utsträckning som möjligt ska tillgodose på hemmaplan. De insatser som erbjuds, oavsett om vi utför dem internt eller om vi köper dem externt, ska matcha individens behov och vara av hög kvalitet..

Samverkan är en förutsättning för ett gott resultat inom socialtjänsten. Samverkan på alla nivåer är viktig, både generell och individuell. Kalmar kommun ser positivt på samverkan med ideella organisationer och ska undersöka möjligheten till fler idéburna offentliga partnerskap gällande sociala frågor som exempelvis våld i nära relationer.

Kalmar ska verka för ett samhälle fritt från narkotika och doping, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk. Kalmar är känt i hela riket för sitt arbete med ANDTS-frågorna (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar) och vi ska fortsätta utveckla arbetet med Kalmar mot droger inom hela ANDTS-området. Utgångspunkten för arbetet är det drogpolitiska programmets uppdrag, mål och plan för uppföljning. Speciellt fokus ska riktas på förebyggande insatser bland barn och ungdomar. Från årsskiftet utökas kommunens ansvar att även omfatta spelberoende. Detta ska tas i beaktande i utformandet av det framtida arbetet med ANDTS-frågorna. Budgetramen för socialnämnden utökas med 56 mnkr fram till 2020 jämfört med 2017 inklusive resursfördelningen till LSS-verksamhet. Det gör att socialnämndens budget 2020 uppgår till 790 mnkr.

Sedan några år tillbaka har staten, via Försäkringskassan, inlett en omtolkning av vilka behov som berättigar till personlig assistans. Resultatet har lett till att ansvaret för personlig assistans i allt högre grad skjuts över på kommunerna. De ökade kostnader som detta medför ska särredovisas.

Människor med funktionsvariationer ska i Kalmar kommun kunna leva ett aktivt och meningsfullt liv, ha inflytande och delaktighet i samhället och över sin vardag. Viljan och strävan efter att vara en kommun som präglas av tillgänglighet för alla är hög och ständigt pågående. I Kalmar finns det ett varierat utbud av verksamheter för personer som har rättigheter enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Insatserna möjliggör integrering, ett aktivt deltagande i samhällslivet och jämlikhet i levnadsvillkor.

Majoritetens inriktning är att:

- Vi ska fortsätta att arbeta förebyggande för att motverka social utslagning och missbruk.
- Vi ska alltid ha barnens bästa i fokus. Även om insatser i första hand riktar sig till vuxna är det viktigt att barnperspektivet alltid säkras.
- Vi ska erbjuda rådgivning, stöd, behandling och boende till vuxna med missbruk eller beroende av alkohol och/eller droger samt anhöriga till dessa.
- Vi ska erbjuda stöd till barn som lever/levt med föräldrar med missbruks-/beroendeproblematik.
- Vuxna och barn som har utsatts för, bevittnat eller utövat våld i nära relationer ska erbjudas rådgivning, stöd, behandling och skyddat boende.
- Behovet av försörjningsstöd ska minska och krav på motprestation ska ställas när så är möjligt.
- Med anledning av befolkningstillväxten tillförs socialnämndens budget 1 miljon kronor 2018 och ytterligare en miljon 2019.
- Det under 2018-2019 färdigställs ca 25-30 gruppboendestäder, fördelade på fyra-fem nya gruppboendestäder. Flera av dessa kommer att finnas i hyresfastigheter som nu färdigställs i centrala och norra Kalmar. Under samma period byggs den Dagliga verksamheten ut för att bereda sysselsättning för 40-60 nya personer.
- För att motverka inlåsningseffekter är det viktigt att ha ett nära samarbete mellan kommunen, arbetsförmedlingen och försäkringskassan. Den dagliga verksamheten måste utformas på ett sätt så att den kan skapa förutsättningar för personlig utveckling och en möjlig väg till ett lönearbete.

Omsorg för de äldres skull

Vi är fast beslutna att tillsammans jobba vidare för att Kalmar ska ha en omsorg i nationell framkant. Målet är tydligt – vi ska bli en av Sveriges trettio bästa äldreomsorgskommuner år 2020. Vi har satsat extra på äldreomsorgen, vilket har möjliggjort ökad bemanning i syfte att stärka det sociala innehållet för de äldre i vård- och omsorgsboende. Vi ska fortsätta jobba innovativt och vidareutveckla samarbetet med till exempel frivilligorganisationer, studieförbund och skolor. Inom hemtjänsten prioriterar vi särskilt personalkontinuiteten. Detta i syfte att de äldre ska möta så få olika personal som möjligt och uppleva en ökad kvalitet och trygghet hemma.

Äldre i Kalmar kommun ska kunna leva ett aktivt och meningsfullt liv, ha inflytande och delaktighet i samhället och över sin vardag. Var och en ska kunna verka och åldras i trygghet och med bibehållen integritet, bemötas med respekt och värdighet samt ha tillgång till god vård och omsorg.

Vi vill ha en modern äldreomsorg och vi gör också satsningar på boenden för att nå dit. Genom mångfald av attraktiva boendeformer ska äldre kunna leva och bo självständigt under trygga förhållanden. Det görs också stora satsningar för ökad standard inom äldreboendena och fler platser skapas. Det ska kännas tryggt att bli gammal i Kalmar! Vi utökar budgetramen för omsorgsverksamheten inom omsorgsnämnden och Södermöre kommundelsnämnd med 41 mnkr till och med 2020 jämfört med 2017. Det gör att budgeten växer till 763 mnkr år 2020.

Majoritetens inriktning är att:

- Fortsätta den minskning av antalet delade turer som nu sker. Heltid ska alltid erbjudas vid nya tillsvidareanställningar. Redan anställda ska ha rätt till heltid. Det är en viktig rättvis- och jämställdhetsfråga.
- Fortsätta bygga ut vård- och omsorgsboenden. Vi har byggt nytt och byggt ut på Varvsholmen, Berga, Smedby, och Jungmansgården. Just nu pågår bygget av Vänskapens hus i Norrliden. Inom kort byggs ett boende vid Folkets park. I Lindsdal pågår planering. Oxhagshemmet ska renoveras. När utbyggnaden är genomförd har vi tillskapat 68 nya platser och lagt en mycket god grund för målet att bli en av Sveriges bästa äldrekommuner.

Ett rikt föreningsliv

Kalmar ska vara en generös och nyfiken kultur- och fritidskommun. Vi ska ge både invånare och föreningsliv de bästa förutsättningarna till att uppleva och erbjuda en lustfylld, spontan och hälsofrämjande fritid.

För föreningslivet behövs bra ändamålsenliga lokaler. Satsningar på att rusta upp och att bygga ny bad- och friskvårdsanläggning, ishall och friidrottshall är några exempel på behov som finns de närmaste åren. Det är investeringar som ger dubbel effekt, både genom ökad folkhälsa och genom fler arbetstillfällen.

”Mötesplats Smedby” på Silverbackskolan ska bli en plats där fritidsgårdens, bibliotekets och kulturskolans verksamheter samsas under ett tak och därigenom kunna bli en attraktiv och aktiv mötesplats för föreningar, studieförbund, näringsliv och inte minst de boende i området. Det blir en plats för interaktion och integration som skapar nya bekantskaper över generations- och kulturgränser, en plats där arbetssätt och verksamhet vilar på demokratiska och jämställda principer.

På Mötesplats Smedby kan man få hjälp att bli lotsad in i samhället och få redskap för att möta samhället utanför. Det är också ett ställe med medvetna och strukturerade aktiviteter, men också en plats där man kan hänga och bara vara. Med Mötesplats Smedby kan våra resurser utnyttjas mer effektivt och våra verksamheter bli mer tillgängliga. Det kan bidra till att skapa ett tydligare och tryggare centrum och ökar integrationen mellan olika grupperingar. Genom samverkan med andra organisationer och verksamheter kan en mångsidighet i Mötesplats Smedby erbjudas.

Vi skapar också en aktivitetspark i centrala Smedby. I samverkan med Smedby BOIK kommer vi att vid Tingbyskans skapa en mötesplats med aktiviteter för alla åldrar. Parken ska utformas så att den blir tillgänglig för alla målgrupper och åldrar. Det är också i detta område som Kalmarhem undersöker möjligheten till en pool.

Kalmar kommun har under de senaste tio åren gjort stora satsningar för att öka tillgängligheten för föreningslivet. Det har byggts:

- Ny sporthall i Rockneby inklusive allaktivitetshus
- En helt ny idrottsplats i Fjölebro
- En multiarena i Lindsdal
- En ny konstgräsplan och sporthall i Ljungbyholm
- Nya omklädningsrum i Rinkabyholm
- Ny ridanläggning i Smedby
- Ny sporthall i Trekanten
- Guldfågeln arena inklusive Gastens träningsplaner
- Träningsplan för innebandy i kvarteret Bilan
- Ny gräsplan inklusive belysning på Gröndal
- Padeltennisbana vid Gröndal
- Renovering av Kalmar sportcenter
- Ny ishall för träning
- Ny sporthall på södra området
- Konstgräs på södra Utmarken
- Långvikens beachsportcenter
- En mobil näridrottsplats
- Multiarenor vid skolgårdar
- Nytt klubbhus på Kalmar golfklubb
- Renovering av Lindsdals sporthall
- Extra ridsportsatsning 2014-2016, 3 mnkr
- Extra investeringsbidrag till föreningslivet under 2016 på 15,3 mnkr.
- Extra satsning på ridsporten under 2017 med 500 tkr till Udden och 500tkr till KBF.

Mellan åren 2007 till och med 2017 har drifts- och kapitalkostnaderna för idrottsanläggningar ökat från 17,3 mnkr till cirka 54 mnkr. Det här har varit medvetna och nödvändiga satsningar. Vi hade och har fortfarande kapacitetsproblem när det gäller tillgången till idrottsanläggningar. Satsningarna behöver därför fortsätta.

Majoritetens inriktning är att:

- Beslut om byggnation av ny bad- och friskvårdsanläggning vid Snurrom tas som särskilt beslut av kommunfullmäktige före årsskiftet 2018.
- Byggnation av KIFAB arena genomförs. I anläggningen ska ingå matcharena för innebandy, träningsanläggning för innebandy samt ny anläggning för friidrott. I detta ingår en rundbana på 200 meter, kast och hoppgrenar och läktare.
- En ny sporthall byggs i Södra staden, Rinkabyholm
- Konstgräsmattorna byts ut i Lindsdal, på Gasten och södra Utmarken. De återinstalleras i Smedby, Läckeby och på skolidrottsplatser.
- Ny konstgräsplan anläggs på Gröndal.
- I samband med förändringar i Gröndalsområdet, med anledning av den kommande grundskolan på Telemarken samt att kommunen tänker bygga en skolidrottshall på ytan för delar av Kalmar Tennisklubbs grusplaner, planeras för förbättringar och nya grusbanor i området.
- Stödet till föreningslivet höjs med 2 mnkr kronor från och med 2018.
- Vi ska ha ett jämställt elitstöd och ökar också beloppet från dagens 380 tkr till 1 mnkr.
- Ur budget för 2017 tas 10 mnkr för investeringsstöd till föreningslivet varav 3 mnkr riktas till ridsporten. Under 2016 avsattes 15,3 mnkr.
- Under nästa mandatperiod startar arbetet med att ersätta IFFE-hallen och bygga en ny ishall. En del av investeringen är redan gjord i samband med att träningshallen byggdes. Hallen ska klara kraven för spel i hockeyallsvenskan. Beräknad kostnad är i dagsläget 80 mnkr, exklusive rivning av den befintliga hallen.
- Kalmar Södras och eventuella andra föreningars behov av omklädning och klubblokal löses via övertagande av KSRR:s lokaler vid Södra Utmarken.
- Skyttis idrottsplats blir kvar och bebyggs inte.
- För att öka möjligheterna att träna oavsett väder och vind byggs ett väderskydd över befintlig konstgräsplan på Södra Utmarken. Medel avsätts i budgeten.
- Skate som sport saknar en modern anläggning. I dialog med berörda vill vi därför bygga en ny anläggning och en beräkning av kostnaden ska göras. En utredning har gjorts och Norrliden är den plats som förordas. Medel avsätts i budgeten.
- Vi gör en satsning på Bergaviks IP. En konstgräsplan med, enligt Svenska Fotbollförbundet, godkända mått ska anläggas senast våren 2018. Ny teknik för att förhindra att mikroplatser kommer ner i grundvattnet prövas. Belysning ska ordnas på konstgräsplan, A-plan och parkering. IFK Berga erbjuder ett långsiktigt arrende för att möjliggöra långsiktiga satsningar. Vi vidtar också omedelbara åtgärder för A-planen och ger 300 tkr i stöd för att rusta lokalerna redan under 2017.

Folkets park

2005 köpte Kalmar kommun Folkets park i Kalmar. Under ett antal år användes delar av anläggningen till Monokroms verksamhet. Nu används Folkets park av föreningar, till loppis med mera.

Anläggningens huvudbyggnad är i mycket dåligt skick. Kommunen står inför valet att riva byggnaden eller rusta upp den. Under de senaste åren har framförallt pensionärsorganisationerna framfört önskemål om att få använda Folkets park. Detta beroende på att det idag är brist på föreningslokaler för lite större evenemang. Mot den bakgrunden gavs ett uppdrag i förra budgeten att utreda användningen av Folkets park. Detta i samråd med pensionärsorganisationerna.

Förslaget är att Folkets parks huvudbyggnad rustas upp för att kunna bli ett "Föreningarnas hus". Här ska man kunna ha sina kontor men också kunna genomföra större evenemang och möten. Anläggningen ska också vara öppen för andra typer av evenemang såsom loppis och auktioner. Alternativa driftsformer samt samlokalisering av förskola ska också utredas. Parallellt med detta görs parkområdet i ordning för att kunna fungera som en grannskapspark och grön lunga till gagn för bland annat det nya vård- och omsorgsboendet som ska byggas vid Folkets park.

I budgeten anslås 25 mnkr i investeringsmedel för denna satsning.

Kalmars kulturliv

I vår kommun finns ett rikt föreningsliv med många ideella krafter som tillsammans gör ett fantastiskt arbete. Varje höst arrangeras till exempel kulturfestivalen Ljus på Kultur tillsammans med föreningarna. Ljus på Kultur är en kulturexplosion med flera hundra programpunkter inom musik, teater, konst, film, litteratur, dans, historia och hantverk. Kalmar erbjuder mängder av kulturupplevelser, vare sig du bor i Kalmar eller är här på besök.

Vi vill att alla barn och ungdomar i Kalmar ska ha möjlighet att uppleva och utöva kultur i olika former, därför är barn och ungdomar en prioriterad målgrupp för all verksamhet.

Kalmar erbjuder ett rikt musikutbud med allt från musikfestivaler till små, lokala spelningar. På sommaren kan du lyssna på musik i stadsparken, musik på Larmtorget, eller varför inte besöka den årligen återkommande stadsfesten på Kvarnholmen och Sveaplan. En stor del av Kalmars musikunderhållning arrangeras av ideella krafter till vilka kommunen ger stöd. Det finns ett brett utbud för dig som är intresserad av att sjunga eller spela instrument.

Kulturen är viktig för Kalmar och vi jobbar för att öka tillgången till och kännedomen om kommunens rika utbud. I kommunens planerade Kulturkvarter med kulturcentrum kommer vi därför att samla flera kulturverksamheter och föreningar på samma plats för att skapa nya möten och möjligheter till ett bredare och mer tillgängligt kulturutbud för alla Kalmarbor. Det nya kulturkvarteret blir en viktig länk mellan Kvarnholmen och Malmen och ligger strategiskt nära kollektivtrafiken. Vi fullföljer också ombyggnaden av Byteatern Kalmar läns lokaler.

Majoritetens inriktning är att:

- 1-procentregeln för konstnärlig gestaltning ska vara norm vid nybyggnation.
- Ett färdigt Kulturcentrum ska stå klart senast år 2020.
- Fortsatt stödja ideella krafter som bidrar till ett stort och varierat kulturutbud i Kalmar.

Jämställdhet

Jämställdhet är ett mål i sig liksom det är en förutsättning för tillväxt och hållbar utveckling. Jämställdhet uppnås när kvinnor och män, flickor och pojkar har lika rättigheter, villkor, möjligheter och makt att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling.

Alla former av våld mot kvinnor och flickor drabbar såväl individen som samhället i stort och utgör ett hinder för jämställdhet och utveckling. Sociala normer och sedvänjor som sanktionerar ojämställdhet och våld mot kvinnor och flickor måste förändras. Den ojämna fördelningen mellan kvinnor och män av det obetalda hem- och omsorgsarbetet utgör ett stort hinder för kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och i samhällslivet i stort. Samhällets välbefinnande ökar då kvinnor och flickor kan bidra på lika villkor som män och pojkar genom sina resurser och kunskaper. Att tillvarata både kvinnors och mäns, flickors och pojkars förmågor och initiativkraft är en viktig drivkraft för kommunens och regionens utveckling.

Könsrelaterat och sexualiserat våld, som drabbar flickor och kvinnor oproportionerligt hårt, är ett brott mot de grundläggande mänskliga rättigheterna. I Kalmar kommun ska vi även fortsättningsvis ha en effektiv samordning med andra aktörer och en aktuell handlingsplan för det förebyggande arbetet.

Majoritetens inriktning är att:

- Kalmar ska vara en jämställd kommun. Ytterligare resurser anslås i budgeten.

Hbtq

De flesta hbtq-personer (homo-, bi-, trans- och queerpersoner) mår bra och livsvillkor och förhållandena i Sverige är goda jämfört med många andra länder. Trots detta kan det konstateras att hbtq-personer utsätts för hot om våld och våld i betydligt högre omfattning än den övriga befolkningen.

Alla människor har rätt att känna sig trygga, sedda och respekterade oavsett könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning. Vardagen för unga hbtq-personer ser dock inte alltid ut så. Unga hbtq-personer är särskilt utsatta för diskriminering samt hot och våld jämfört med andra unga och mår därför sämre.

Förskola och skola är viktiga arenor för att ge barn och ungdomar goda uppväxtvillkor, med normer och rutiner som inkluderar hbtq-ungdomar. Andra exempel på viktiga arenor är mötesplatser som fritidsgårdar, träffpunkter och föreningslivet.

I Kalmar kommun ska vi arbeta för att skapa trygga och inkluderande miljöer. Ett aktivt deltagande i samhällslivet och känslan av att kunna påverka sin situation och sina levnadsförhållanden är viktiga förutsättningar för ett gott och meningsfullt liv för alla invånare. Bristande inflytande och sämre livsvillkor kan bidra till både ohälsa och utanförskap. Kalmar kommun ska fortsätta att vara en tolerant och öppen kommun som utmanar normer som begränsar människor.

Hög hbtq-kompetens och ett gott bemötande är en förutsättning för att man ska kunna vara öppen som hbtq-person. Det är också en förutsättning för att kunna synliggöra hbtq-frågor och för att dessa inte ska begränsas till en särfråga. Förtroendevalda, chefer och medarbetare i Kalmar kommun ska ha normkritisk och hbtq-kunskap för att kunna garantera likvärdig behandling och för att främja jämlika levnadsvillkor.

Vi kommer att fortsätta att arbeta utifrån den kommunövergripande handlingsplanen - ”På lika villkor” där kompetensutveckling är en omfattande insats. Den årligen återkommande Pride-festivalen kan ytterligare förstärka arbetet och kommunen ska även i fortsättningen ha en aktiv roll i arbetet.

Majoritetens inriktning är att:

- Kalmar ska vara en öppen och inkluderande plats för alla. Därför ska vi aktivt arbeta för ökad kunskap och mot diskriminering på grund av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Vi ska aktivt stödja evenemang som Pride.

Långsiktiga mål

- Kalmar kommun ska bli en av Sveriges 30 bästa skolkommuner år 2020.
- Kalmar kommun ska bli en av Sveriges 30 bästa äldreomsorgskommuner år 2020.

Uppdrag till kommundirektören:

- I samverkan med berörda verksamheter och lokala aktörer inventera insatser som påverkar välfärdens fördelning och jämlikhet i hälsa, samt lämna förslag på lokalt genomförbara insatser som bidrar till att skillnader i tillgång till välfärd och hälsa minskar.
- Mål för integrationsarbetet som underlättar uppföljning av de insatser som beslutas ska tas fram.

Verksamhet, personal och arbetsmiljö

Kalmar kommun ska vara ett föredöme som arbetsgivare. Vi ska vara en attraktiv, effektiv och utvecklande arbetsplats som präglas av hög kompetens, öppenhet, delaktighet, jämställdhet och trygghet. Det ska vara positivt och meningsfullt att arbeta i Kalmar kommun. För att klara av detta behöver vi utöka samverkan inom kommunen och samarbeta externt med andra kommuner för att utveckla kompetensen och organisationen.

Ledarskapet behöver ständigt utvecklas och vi behöver erbjuda våra chefer goda förutsättningar att utöva ett gott och nära ledarskap. Det gör vi genom kvalificerade ledarutvecklingsinsatser, chefscoachning, bra stödfunktioner samt kollegialt stöd i en väl fungerande och anpassad organisation. Rollen som chef i Kalmar kommun ska upplevas som ett attraktivt karriärval.

Delaktiga medarbetare och en hållbar verksamhet

Stolta medarbetare som upplever att de har ett meningsfullt arbete är en viktig framgångsfaktor för oss som arbetsgivare. Vi ska arbeta för en långsiktig personalpolitik där kvalitet, jämställdhet, delaktighet och trygghet är i fokus. Tillsammans med de fackliga organisationerna ska vi utveckla samarbetsformer som ger personalen inflytande över det egna arbetet. Den kommunala arbetsplatsen ska erbjuda en god arbetsmiljö med bra anställningsvillkor och trygga anställningar.

Kompetensförsörjning

Det är viktigt att vi når ut med våra villkor och erbjudanden som arbetsgivare för att kunna rekrytera kompetent personal för framtiden. Heltid ska alltid erbjudas vid nya tillsvidareanställningar. Redan anställda ska ha rätt till heltid inom budgetram.

Kalmar kommun tillämpar kompetensbaserad rekrytering för att hitta personal med rätt kvalifikationer och för att säkerställa ett icke-diskriminerande förhållningssätt i anställningsprocessen. Kalmar kommun kommer att fortsätta arbeta för att ta tillvara nyanländas kompetens och arbetslivserfarenhet genom att anställa fler personer med olika bakgrund.

I samverkan med Linnéuniversitetet och Kalmarsundsregionen ska vi arbeta för att attrahera kompetenser och ta tillvara de kreativa och innovativa krafter som finns i Kalmar samt locka till oss studenter som vill stanna i Kalmar efter avslutade studier. Här fyller vårt avtal för studentmedarbetare en stor funktion.

Våra personalprocesser ska vara kostnadseffektiva, jämställdhets- och kvalitetssäkrade. Våra anställda ska sätta brukare och invånares intressen i centrum och arbeta gemensamt mot verksamhetens uppsatta mål.

Jämställdhet

Kalmar ska ligga i nationell framkant inom jämställdhetsområdet, som plats, i sin verksamhet och i arbetsgivarrollen. Kalmar kommun ska som organisation vara en lokal förebild inom området och vara drivande i den lokala utvecklingen.

Kunskapen om jämställdhet behöver i större utsträckning tas tillvara i styrningen av verksamheter, och det behövs ett ökat fokus på resultat.

Hälsofrämjande arbetsplatser

Hälsofrämjande arbetsplatser fokuserar på medarbetarnas hälsa och att förebygga ohälsa. Kalmar kommun ska erbjuda en arbetsmiljö med fokus på att stärka medarbetarnas hälsa och trivsel. Genom ett systematiskt arbete ska arbetsmiljöarbetet vara en naturlig del i den dagliga verksamheten och skapa förutsättningar för goda arbetsförhållanden. Kommunen deltar också i ett ESF-projekt där en certifieringsmodell ska utvecklas.

Utbildning inom systematiskt arbetsmiljöarbete, organisatorisk, social och fysisk, ska erbjudas samtliga chefer och skyddsombud för att öka kompetensen och skapa en grund för ett hälsofrämjande förhållningssätt. En plan för att minska sjukskrivningarna ska tas fram med utgångspunkt från Sveriges kommuner och landstings och fackliga organisationers avsiktsförklaring för friskare arbetsplatser. Vi permanentar nu också satsningen på ett friskvårdsbidrag för alla anställda.

Majoritetens inriktning är:

- Fortsätta arbetet med att minska sjukskrivningarna. Sjukskrivningarna ska totalt minska med en procentenhet under 2018. Varje nämnd och bolagsstyrelse ska ta fram mål och en plan för det konkreta arbetet. I budget 2019 återkommer vi med utvärdering och nya mål.
- Vi ska fortsätta arbetet med att skapa hälsofrämjande arbetsplatser.
- Vi ska än mer utveckla samarbetet med de fackliga organisationerna.
- Vi ska öka anställdas möjligheter att påverka sitt arbete.
- Våra chefer ska erbjudas goda förutsättningar att utöva ett gott och nära ledarskap där fortlöpande utbildning är en grund.
- Antalet medarbetare per chef ska minska, gäller särskilt stora arbetsgrupper.
- Vi permanentar friskvårdsbidraget.

Internationellt

Internationellt samarbete blir ett allt viktigare verktyg för att skapa mervärden för kommunens invånare, näringsliv och vår egen verksamhet samt för att uppnå visionen om ett integrerat, hållbart och framgångsrikt Kalmar. Förvaltningar och bolag i Kalmar kommun uppmantras att i större utsträckning än i dag använda resurser från EU:s stöd och program för att förstärka utvecklingsinsatser och höja kvaliteten i verksamheten. Vi ska ha ambitionen att vara en föregångare i regionen när det gäller att söka och driva externfinansierade utvecklingsprojekt med internationella partners varför möjligheten till EU- och annan extern finansiering alltid ska undersökas.

Digitala verktyg som stöd för verksamheten

Vi ser att digitala tjänster blir allt viktigare för en kommuns service och attraktion. Det handlar dels om att underlätta för invånarna och näringslivet i sina kontakter med kommunen. Det handlar även om att effektivisera och kvalitetssäkra våra tjänster. Snabbare, enklare och säkrare handläggning ger bättre upplevelser både för våra kunder och interna handläggare. Kontaktcenter blir ett viktigt redskap i arbetet.

Digitala verktyg ska vara ett stöd för verksamheten i att utföra sitt dagliga arbete likväl som att utveckla det. Vi ska satsa på att ge likvärdiga förutsättningar för alla. En förutsättning är bland annat tillgång till snabb uppkoppling via fiber och trådlösa nätverk i våra lokaler. Digital verksamhetsutveckling genomförs till största delen i respektive verksamhet. Verksamhetsutvecklingen behöver stärkas med digital kompetens och det bör finnas en plan för digitaliseringsarbetet knuten till respektive verksamhet.

Vi vill öka den interna effektiviteten genom att automatisera och förenkla interna processer. Därför behöver processerna kartläggas och ansvariga utses. Dessa får sedan i ansvar att revidera IT-stödet för respektive process. På så vis uppnår vi maximal nytta av våra digitala verktyg.

Vi satsar även vidare på e-hälsa och nya tekniska trygghetslösningar. Kalmar ska bli årets e-hälsokommun år 2022. Det kräver en e-strategi för kommunens gemensamma utveckling att förbättra servicen och effektivisera verksamheterna genom införande av e-tjänster.

Kommunens IT-avdelning ska ges förutsättningar att samordna verksamheternas användning av IT-system och underlätta införande och kontakter med leverantörer. Detta kräver att verksamheterna aktivt involverar IT-avdelningen i sin planering vid införande, förändring eller avveckling av digitala verktyg eller digitala processer. Vi vill med hjälp av den nya tekniken arbeta smartare och mer tidseffektivt. Positiva effekter av detta kan bland annat bli fler miljösmarta resfria möten inom kommunkoncernen.

Inom kommunkoncernen pågår ett intensivt arbete i samband med den nya dataskyddsförordningen (GDPR) där varje nämnd och bolag är ansvariga för att kartlägga alla personuppgifter och säkra behandlingen av dessa. Mot bakgrund av den aktuella diskussionen om IT-säkerhet och hantering av personuppgifter är det viktigt att vi stärker vår egen säkerhet och kunskap om hur vi hanterar vår information. Här spelar vår egen interna IT-verksamhet en viktig roll.

Majoritetens inriktning är:

- Vår hantering av personuppgifter och annan information ska ske på ett säkert sätt.
- Vi ska bli årets e-hälsokommun år 2022
- Vi ska använda ny teknik och dess möjligheter för att jobba smartare och effektivare.

Långsiktiga mål

- Kommunens verksamhet ska vara jämställdhetsäkrad år 2022, vilket innebär att alla verksamheter säkerställer:
  - Likvärdig service och bemötande
  - Likvärdig myndighetsutövning
  - Likvärdig resursfördelning
  - Jämställd fördelning av makt och inflytandeTill alla kvinnor och män, flickor och pojkar oavsett bakgrund och tillhörighet.
- Sjukfrånvaron ska minska i både förvaltningar och bolag.
- Antalet medarbetare per chef ska minska.
- Kalmar ska bli årets e-hälsokommun år 2022.

Mål 2018

- Öka indexet för Hållbart medarbetarengagemang HME.
- Kalmar kommun har heltid som norm, med möjlighet att önska sysselsättningsgrad. Heltid ska alltid erbjudas vid nya tillsvidareanställningar. Det är en viktig rättvis och jämställdhetsfråga.
- Riktade insatser som uppföljning av kort- och långtidssjukskrivna samt analys ur ett jämställdhetsperspektiv ska göras årligen.

Uppdrag till kommundirektören:

- Stärka den digitala kompetensen i kommunkoncernen.
- Utarbeta en strategi som vägledning för kommunkoncernen att med hjälp av modern teknik, effektivisera verksamheten och utveckla en modern e-förvaltning. Syftet med strategin ska bl.a. vara att beskriva en gemensam målbild som skapar förutsättningar för kommunkoncernen att utarbeta egna planer för införande av e-tjänster.
- Arbeta aktivt för att sänka sjukfrånvaron alternativt behålla en redan låg sjukfrånvaro. Varje förvaltning ska ta fram en plan för hur detta ska gå till med utgångspunkt från Sveriges kommuner och landstings och fackliga organisationers avsiktsförklaring för friskare arbetsplatser.

Handlingsplaner och program

Nedanstående handlingsplaner och program är tidigare beslutade av kommunfullmäktige. För aktuella handlingsplaner och program redovisas en samlad uppföljning vid kommunfullmäktiges sammanträde i maj varje år.

- Drogpolitiskt program 2016-2020
- Fossilbränslefria Kalmar 2030, klimat- och energiprogram
- Förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism – handlingsplan (arbete pågår)
- Handlingsplan för att förebygga våld mot kvinnor i nära relationer 2010 (revidering pågår.)
- Handlingsplan för ekologiska och närproducerade livsmedel (2014-2020)
- Handlingsprogram - Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (2015-2018)
- Integration - en handlingsplan med fokus på inrikes och utrikes födda kalmarbor - 2016-2020
- Jämställdhetsprogram för Kalmar kommun 2014-2020 (revidering pågår.)
- Program för idrottsturism 2013-2018
- På lika villkor - hbtq-handlingsplan 2016-2020
- Riktlinjer för bostadsförsörjning
- Serviceplan 2016 – 2020 - verktyg för att upprätthålla en god service i hela kommunen

Till detta ska läggas Valfärdsbokslutet som är ett underlag för nämnderna och bolagsstyrelsernas verksamhet.

Så här mäter vi våra mål

Detta mäter vi för att se om vi har en hållbar utveckling i verksamheten

- Vi mäter upplevd kvalitet hos brukare och kommuninvånare och hur nöjda de är med våra verksamheter. Andra viktiga kvalitetsfaktorer som vi följer är tillgänglighet, bemötande och ett hållbart medarbetarengagemang.
- Vi mäter att våra verksamheter är kostnadseffektiva genom att följa kostnader som t.ex. per barn i förskola, per elev i grundskola, samt per brukare i socialtjänst och äldreomsorg.
- Vi deltar i SCB:s undersökningar, SKL:s öppna jämförelser och Kommunernas kvalitet i korthet, KKIK. Med hjälp av dessa mått för kvalitet och kostnader jämför vi sedan med andra kommuner i Sverige och besvarar frågan om vår verksamhet är ändamålsenlig och kostnadseffektiv.

Ordning och reda i ekonomin

Långsiktiga mål

Kommunens alla verksamheter ska bedrivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Mäts kommunövergripande genom följande indikatorer:

- SCB:s rapport ”Vad kostar verksamheten i din kommun” avseende nettokostnadsavvikelser i jämförelse med referenskostnad.
- RKA:s ”Jämföraren” (kolada.se) avseende verkningsgrad (kvalitet jämfört med kostnad) i jämförda verksamheter.
- Officiell statistik (bl.a. kolada.se) avseende verkningsgrad i övriga verksamheter.
- SKL:s mätning KKIK (Kommunens Kvalitet i Korthet).

Mål 2018

Begränsa nettokostnaderna till högst 99 procent av skatteintäkter och kommunal utjämning över en rullande femårsperiod.

Mäts kommunövergripande genom nyckeltalet ”nettokostnadsandel” över en rullande femårsperiod.

Självfinansiera investeringarna till 50 procent över en rullande femårsperiod.

Mäts kommunövergripande genom nyckeltalet ”självfinansieringsgrad” över en rullande femårsperiod.

Ett grönare Kalmar

Långsiktiga mål

Kalmar kommun som geografiskt område ska vara helt fossilbränslefrött år 2030.

Mäts vartannat år via att Energimyndighetens data över energikällor och koldioxidutsläpp bryts ned och sammanställs till lokal nivå.

Kommentar: Målet omfattar direkta utsläpp av fossil koldioxid i hela kommunen. Utsläpp från konsumtion av varor och tjänster utanför kommunens gränser omfattas inte.

År 2020 ska alla kommunbetalda personresor och godstransporter vara klimatneutrala.

Mäts årligen av respektive bolag eller förvaltning och sammanställs av KLK.

Kommentar: Mäts via a) ton fossila CO₂-utsläpp (egna utsläpp inkl. tjänsteresor) samt b) antal relevanta avtal som saknar krav på helt fossilfritt bränsle (utsläpp från inköpt tjänst). Där förnybara drivmedel ännu inte finns att tillgå godkänns klimatkompensation.

Definitioner:

Klimatneutralt

Följande tre steg ingår i begreppet klimatneutralt

- Effektivisera: Ständig optimering av resande och godstransporter ska ske.
- Konvertera: Gå över till förnybara drivmedel.

- Kompensera: För de färdmedel där det ännu inte är möjligt med förnybara drivmedel godkänns kompensation.

Kommunbetalda

Alla personresor och godstransporter som kommunkoncernen betalar för, som genomförs inom den egna verksamheten eller av en leverantör. Arbetsmaskiner omfattas inte av målet.

Personresor

Alla resor som kommunens medarbetare gör i arbetet, inom kommunen och utanför kommunen. Resor till och från arbetet omfattas inte. Resor som görs av privata utförare av kommunens verksamhet omfattas. Så även tjänster där personresor utgör en betydande del av tjänsten.

Godstransporter

Alla transporter där kommunen själv transporterar material eller varor. Leverantörer där förflyttning av material eller varor är en central del av den köpta tjänsten omfattas. Varustransporter in till kommunen omfattas inte.

Energianvändningen i kommunkoncernens verksamhet ska minska med 10 % från 2018 till 2022.

Mäts årligen av respektive bolag eller förvaltning och sammanställs av KLK.

Definitioner: Energi = el respektive värme.

Kommentar: Beräknas i kWh/kvm

Kalmarsund och våra vattendrag ska ha uppnått *God vattenstatus* år 2025

Mäts årligen via kommunens mätprogram

Kommentar: För Kustvatten samt Sjöar och vattendrag mäts *Ekologisk status* och *Kemisk status*. För Grundvatten mäts *Kemisk status* och *Kvantitativ status*.

Vattenanvändningen i kommunkoncernen ska minska med 10 % mellan år 2015 och 2020.

Mäts av Kalmar Vatten AB.

Kommentar: Mäts i kubikmeter

Avfallet inom kommunkoncernen ska minska med 30 % från 2018 till 2025.

Mäts i kg/anställd av KSRR

Kommentar: Omfattar allt avfall som uppstår inom kommunkoncernen, utöver sådant som återanvänds. Exempel är brännbart avfall, grovavfall, matavfall och det som lämnas till materialåtervinning.

Andel livsmedel som är ekologiska eller ursprungsmärkta Sverige i de kommunala verksamheterna ska uppgå till 75 % 2020, varav minst 30 % ska vara ekologiska. Minst 40% ska komma från närområdet.

Mäts årligen via Ekologiskt och Ursprungsmärkt Sverige mäts varje halvår via statistik från leverantörerna. Beräknas på kostnad (kr) för livsmedlen. En uppskattning av andel livsmedel som kommer från närområdet görs årligen. Alla livsmedel omfattas, helheten är därför total inköpskostnad.

Definitioner:

Ekologisk mat

Ska uppfylla kriterierna enligt förordning (EG) 834/2007 av den 28 juni 2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter. Intygas via tredjepartscertifiering. Även MSC-märkt och etiskt märkt omfattas av målet.

Livsmedlens ursprung

”Ursprungsmärkt Sverige” innebär att livsmedlet ska vara odlat/uppfött samt producerad och förädlad i Sverige. ”Komma från närområdet” innebär att livs-medlet ska vara odlat/uppfött inom ett visst avstånd från Kalmar kommun, vilket specificeras för respektive avtal.

Mål 2018

Cykeltrafiken ska öka.

Mäts årligen på nio ställen i kommunen under kvartal tre. Baseras på antal passager med cykel.

Kollektivtrafiken ska öka.

Mäts årligen av KLT.

Kommentar: Baseras på antal resor under året.

Ett växande attraktivt Kalmar

Långsiktiga mål

Kalmar ska ha lägre arbetslöshet än riket och våra jämförelsekommuner.

Mäts genom SCB:s statistik.

Kalmar ska vara landets tryggaste residenskommun.

Mäts genom polisens trygghetsmätningar och SKLs Öppna jämförelser trygghet och säkerhet.

Totala Nöjd-Kund-Index (NKI) i SKL:s mätning Öppna jämförelser avseende företagsklimatet ska vidmakthållas eller öka.

Mäts genom SKL:s mätning Öppna jämförelser.

Kalmar ska vara en plats för alla samt vara en av Sveriges bästa kommuner att besöka, att växa upp, bo och åldras i.

Mäts genom SCB:s medborgarundersökningar, inflyttning och besökssiffror/gästnätter, tidningen Fokus)

Kalmar ska vara en kommun med hög tillgänglighet.

Mäts genom Myndigheten för delaktighets kommunjämförelse.

Tågsträckan Kalmar-Alvesta ska förse med dubbelspår.

Mäts genom att målet uppfylls.

En mötesstation på Stångådalsbanan tillskapas för att underlätta pendlingstrafik.

- Mäts genom att målet uppfylls.

Mål 2018

Under åren 2016 till och med 2018 ska Kalmar planera för 2500 bostäder, varav 300 småhus.

Mäts 2018 genom under perioden antagna detaljplaner.

Samlat i kommunkoncernen ska vi arbeta för att färdigställa minst 700 bostäder per år fram till år 2020.

Mäts två gånger per år på samhällsbyggnadskontoret genom statistik över färdigställda bostäder.

Hög kvalitet i välfärden

Långsiktiga mål

Kalmar kommun ska bli en av Sveriges 30 bästa skolkommuner år 2020.

Mäts genom SKL:s öppna jämförelser.

Kalmar kommun ska bli en av Sveriges 30 bästa äldreomsorgskommuner år 2020.

Mäts via genomsnittet av de två brukarbedömningarna i öppna jämförelser som rör hemtjänst och särskilt boende ska placera Kalmar bland de 30 bästa kommunerna.

Verksamhet, personal och arbetsmiljö

Långsiktiga mål

Kommunens verksamhet ska vara jämställdhetssäkrad år 2022, vilket innebär att alla verksamheter säkerställer:

- **Likvärdig service och bemötande**
- **Likvärdig myndighetsutövning**
- **Likvärdig resursfördelning**
- **Jämställd fördelning av makt och inflytande**

till alla kvinnor och män, flickor och pojkar oavsett bakgrund och tillhörighet

Mäts genom könsuppdelad verksamhetsstatistik och brukarundersökningar, genom internrevision, analyser med stöd av SKLs uppföljningssystem Makeequality samt Öppna jämförelser jämställdhet.

Sjukfrånvaron ska minska i både förvaltningar och bolag.

Mäts genom förvaltningsuppdelad sjukfrånvarostatistik.

Antalet medarbetare per chef ska minska.

Mäts genom snittet av antalet medarbetare per chef.

Kalmar ska bli årets eHälsokommun år 2022.

Utses av Vitalis, SKL, FSS-Föreningen Sveriges Socialchefer och HSO – Handikappförbunden.

Mål 2018

Öka indexet för Hållbart medarbetarengagemang HME

Mäts genom resultatet i medarbetarenkäten.

Kalmar kommun har heltid som norm, med möjlighet att önska sysselsättningsgrad. Heltid ska alltid erbjudas vid nya tillsvidareanställningar. Det är en viktig rättvis och jämställdhetsfråga.

Mäts genom statistik från personalsystemet.

Riktade insatser som uppföljning av kort- och långtidssjukskrivna samt analys ur ett jämställdhetsperspektiv ska göras årligen.

Mäts av arbetsmiljöenheten genom riktade uppföljningar mot förvaltningarna.

Ekonomiskt utgångsläge

Samhällsekonomin

Efter några års stark tillväxt råder högkonjunktur i svensk ekonomi och resursutnyttjandet förväntas att stabiliseras på en hög nivå 2018. Under 2019 och 2020 förutsätts konjunkturläget återgå till en neutral nivå. BNP, sysselsättning och skatteunderlag utvecklas dessa år därför svagare än normalt.

SKL gör bedömningen att Sveriges bruttonationalprodukt (BNP) kommer att öka med 3,4 procent 2017 och med 2,8 procent 2018. Åren därefter begränsas tillväxten till cirka 1,5 procent samtidigt som antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin stagnerar. För mer information kring samhällsekonomiska faktorer som påverkar den kommunala ekonomin se Ekonomirapporten utgiven av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i oktober 2017.

Trots att arbetslösheten uppgår till cirka 6,5 procent råder det i praktiken full sysselsättning för den inrikes födda befolkningen. Samtidigt har många utrikes födda svårt att komma in på arbetsmarknaden, och det är svårare än normalt för arbetsgivarna att besätta lediga platser. Löneutvecklingen väntas vara fortsatt dämpad. En starkare krona gör att inflationen pressas tillbaka under nästa år.

Den kommunala ekonomin, verksamheten och skatteunderlaget

Kommunsektorns samlade resultat för 2016 uppgick till 21,7 miljarder kronor, vilket motsvarar cirka 4,2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. De senaste tio åren har sektorns resultat i genomsnitt motsvarat 2,9 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

SKLs bedömning är att det fram till 2021 uppstår ett gap mellan intäkter och kostnader på 39 miljarder kronor för kommunsektorn. De främsta orsakerna till detta gap mellan kostnader och intäkter är demografi, historisk trend, högre avskrivningar och försämrat finansnetto. I framräkningen ingår även att resultatet tillåts sjunka till en nivå motsvarande en procent av skatter, utjämning och generella statsbidrag. Vidare antas en uppräknings av det generella statsbidraget med 4 miljarder kronor även 2021. Detta i linje med den i höstbudgetpropositionen aviserade uppräknings 2019-2020 med 3,5 miljarder årligen. Gapet är ingen prognos utan en illustration av behovet av resultatförbättrande åtgärder.

I tabellen nedan visas utvecklingen av skatteunderlaget från SKL:s senaste prognos från september 2017 (cirkulär 17:47). Det nominella skatteunderlaget ligger för de enskilda åren 2017 och 2018 över det tioåriga genomsnittet, för att åren 2019 och 2020 ligga under genomsnittet. Det reala skatteunderlaget, alltså rensat från pris- och löneökningar, väntas öka med mer än cirka en procent årligen för 2017-2018 för att sedan sjunka mot en halv procent 2019 och 2020.

Skatteunderlagsutveckling, underliggande	2017	2018	2019	2020
Genomsnitt 10 år bakåt	4,0%	3,9%	3,8%	4,0%
Årlig förändring	4,3%	4,0%	3,5%	3,8%
Differens	0,3%	0,1%	-0,3%	-0,2%
Realt skatteunderlag	1,6%	1,0%	0,8%	0,5%

De demografiskt drivna behoven ökar kraftigt i kommunerna. Dels ökar den totala befolkningen, men därutöver finns effekten av att antalet barn, ungdomar och äldre ökar betydligt snabbare än antalet invånare i yrkesverksam ålder. För åren 2017-2021 är den genomsnittliga kostnadsökningen i kommunala verksamheter 1,5 procent per år till följd av det demografiska trycket. Det ska jämföras med 0,6 procent per år för perioden 2000-2015. Även utvecklingen att verksamheternas kostnader ökar utöver de demografiska behoven beroende på andra krav och ambitioner väntas fortsätta.

Kommunsektorns samlade investeringar har ökat kraftigt de senaste åren och förväntas öka ytterligare under de närmaste åren. Kraven på investeringar gäller såväl egna verksamhetslokaler och idrottsanläggningar, som infrastruktur i form av VA-ledningar, gator, vägar och parker. Kommunernas kostnader för avskrivningar ökar därmed successivt och kan då medföra ett minskat ekonomiskt utrymme

för annan verksamhet i driften. Den höga investeringstakten medför också att låneskulden i sektorn ökar, då resultatnivån inte medger en självfinansiering fullt ut.

Prisindex för kommunal verksamhet

SKL beräknar kommunernas ökade verksamhetskostnader i löpande och fasta priser. Man tar fram ett prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som harmonierar med övriga beräkningar som SKL gör, exempelvis skatteunderlagsprognoserna. Indexet återspeglar förändringen av kostnadsläget vid en oförändrad verksamhetsvolym och kan ligga till grund för en kompensationsmodell inom budgetarbetet. Eftersom riktade statsbidrag till främst lärarlönesatsningar men även ökade pensionskostnader driver upp indexet, justeras för detta då beräkningar av interna compensationer bygger på indexet.

Prisindex för kommunal verksamhet, PKV (SKL 17:47)	2017	2018	2019	2020
Arbetskraftskostnader (justerat för effekt av riktade statsbidrag och ökade pensionskostnader)	2,9%	3,0%	3,1%	3,4%
Övrig förbrukning	2,1%	2,3%	2,6%	2,6%
Sammanvägd prisförändring	2,5%	2,7%	3,0%	3,0%

Statsbidrag

Kommunerna är beroende av tidig och tydlig information om intäkternas utveckling i sin budgetprocess. Statsbidrag utgör en betydande del av kommunernas totala intäkter och har därmed stor betydelse för hur den kommunala verksamheten ska dimensioneras såväl i omfattning som i kvalitet. Det finns två typer av statsbidrag:

- **Generella statsbidrag.** De generella statsbidragen har kommunen egen rådighet över i enlighet med principerna för det kommunala självstyret. De är föremål för politiska prioriteringar i respektive kommun.
- **Riktade (specialdestinerade) statsbidrag.** De är avsedda att finansiera ett förbestämt ändamål eller uppdrag och redovisas ihop med andra verksamhetsanknutna intäkter. Dessa bidrag är ofta kopplade till någon form av motprestation samt återrapportering till statlig myndighet. Nämnderna ansvarar för att bevaka och söka riktade statsbidrag inom sina respektive verksamhetsområden.

Uppräkning av det generella statsbidraget

Regeringen och Vänsterpartiet har i höstbudgetpropositionen 2017 aviserat att man kommer att räkna upp det generella statsbidraget i storleksordningen 5 miljarder kronor årligen för 2019 och 2020. Detta utöver de ”välfärdsmiljarder” som tillfördes kommun- och landstingssektorn 2016 och som fördelas dels efter invånarantal och dels efter andelen mottagande av nyanlända och asylsökande. En årlig uppräkning av det generella statsbidraget ger kommunsektorn stabilare långsiktiga planeringsförutsättningar för hela planperioden. Det är även helt i linje med Kalmars eget tidigare antagande i budgetsammanhang om att den så kallade regleringsposten hålls till noll då det generella statsbidraget värdesäkras genom en årlig uppräkning. Något behov av det antagandet i budget föreligger därmed inte längre.

Regleringar enligt finansieringsprincipen

I budgetpropositionen har regeringen lagt in ett antal poster i det generella statsbidraget till kommunerna avseende finansieringsprincipen. De uttrycks i kronor per invånare. Det kan vara bidrag som tidigare varit riktade som nu omvandlas till generella eller att kommunerna ges ansvar för nya verksamheter som staten finansierar. Kalmars princip är att dessa poster oavkortat fördelas ut till respektive nämnd som har ansvar för berörd verksamhet. Inför 2018 handlar det om cirka 3 mnkr som fördelas till nämnderna, där huvuddelen berör skolverksamheten.

Nya riktade statsbidrag

I höstbudgetpropositionen finns nya riktade statsbidrag inom tre områden. Den enskilda kommunen får på olika sätt ansöka om dessa bidrag hos ansvariga statliga myndigheter. För att få en uppfattning om storleken på bidragen visas nedan hur stort bidraget skulle bli för Kalmar kommun om det skulle fördelas per invånare. Totalt 41,3 mnkr.

- 2,8 mnkr till kommuner som anställer långtidsarbetslösa i extratjänster.

- 11,9 mnkr för en jämlik kunskapsskola, utökat stöd till sommarlovsaktiviteter och satsning på den sociala barn- och ungdomsvården.
- 26,6 mnkr för övriga tillskott. Exempelvis stöd till socioekonomiskt utsatta områden, yrkesvux, avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar, habiliteringsersättning, folkhögskolor, Klimatklivet och biblioteksverksamhet.

Regeringen har i höstbudgetpropositionen även uttalat att arbetet inletts för att uppnå en mer strategisk och ändamålsenlig användning av de riktade statsbidragen. Det kan innebära att riktade statsbidrag överförs till det generella, men också att de riktade bidragen förenklas och därmed blir lättare för den enskilda kommunen att anpassa till sina egna förutsättningar.

Kalmar kommuns egna budgetförutsättningar

Befolkning

Beräkningen av kommunens skatteintäkter och kommunal utjämning, se not 2 i resultaträkningen, baseras på den senaste prognosen från Sveriges Kommuner och Landsting (cirkulär 17:47). I beräkningen har antagits att kommunens befolkning kommer att öka med 810 invånare årligen 2018-2020 i enlighet med kommunens befolkningsprognos 2017.

Personal

Kalmar är en växande kommun och därmed ökar även antalet tillsvidareanställda kontinuerligt. Genomsnittsantalet tillsvidareanställda under perioden jan-aug 2017 var 5 337 personer (varav 77,6% kvinnor och 22,4% män). Det är en ökning jämfört med genomsnittet för samma period 2016 med 64 personer. För en utförlig information om, och analys av, personalområdet inom Kalmar kommun hänvisas till Personalöversikt 2016 utgiven av kommunledningskontorets personalenhet. Dokumentet finns på www.kalmar.se.

Skattesats

Utdebiteringen i Kalmar kommun uppgår 2017 till 33,18 kronor, varav kommunalskatten uppgår till 21,81 och landstingsskatten 11,37. Enligt Statistiska centralbyrån är den totala kommunala medelskattesatsen 32,12 procent 2017, varav den primärkommunala genomsnittliga skattesatsen i riket uppgår 2017 till 20,75 procent. Förslaget till Verksamhetsplan med budget 2018 och ekonomisk planering 2019–2020 baseras på en oförändrad kommunalskatt för Kalmar kommun, det vill säga en utdebitering på 21,81 procent.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna för 2017–2020 grundas på skatteunderlaget enligt 2016 års taxering. Skatteunderlaget räknas upp till det aktuella budgetåret med uppräkningsfaktorer som innehåller prognoser för den ekonomiska utvecklingen.

Verksamhetens nettokostnader

Som underlag till budget 2018 ligger 2017 års budget. Nämndernas anslag respektive år 2018–2020 är angivna i 2016 års lönenivå. Under finansförvaltningen har kostnadsökningar beräknats för 2017–2020 års lönerrevisioner. I samband med att respektive års lönerrevision är avslutad kommer de skattefinansierade nämnderna att kompenseras för den genomsnittliga utvecklingen av lönesumman.

I förslaget till budget för 2018 och ekonomisk planering för 2019–2020 har, i likhet med tidigare budgetar, inte någon justering av nämndernas budgetramar gjorts med hänsyn till inflation/deflation. Däremot ska nämnderna bedöma kostnadsutvecklingen för olika typer av varor och tjänster och beakta detta i sina internbudgetar.

De senare åren har det skett och kommer det att ske omfördelningar av resurser mellan nämnderna. Till största delen beror omfördelningen på volymförändringar som orsakas av demografiska förändringar. De största förändringarna har skett för socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden.

Referenskostnader

Referenskostnaden är den teoretiskt beräknade kostnaden för en kommun och används i kostnadsutjämnningen. Kostnadsutjämnningen är till för att utjämna strukturella behovs- och kostnadsskillnader. Den utjämnar däremot inte för skillnader i ambitionsnivå, effektivitet eller avgiftsuttag.

Referenskostnaden kan också sägas vara den kostnad som kommunen ska ha om verksamheten bedrevs på en genomsnittlig avgifts-, ambitions-, och effektivitetsnivå och där hänsyn tagits till de strukturella faktorerna. Strukturella faktorer är exempelvis åldersstruktur, medborgarnas socioekonomiska bakgrund, geografisk struktur m.m. Standardkostnader beräknas inom verksamhetsområdena förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg.

Kalmars nettokostnadsavvikelse totalt 2016 var en kostnad som överstiger referenskostnaden med 7 mnkr vilket motsvarar 0,3 procent. Det är en minskning från föregående år då avvikelsen var 54 mnkr vilket motsvarar 2,5 procent.

Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mnkr	138	154	145	122	54	7
Procent	7,3%	8,0%	7,3%	5,9%	2,5%	0,3%

Investeringar 2018–2020

I bilaga 3 och 4 redovisas investeringsplan för åren 2018–2020. Totalbeloppet för respektive investering är fördelat under den period den beräknas kunna genomföras. Sammantaget för åren 2018–2020 uppgår investeringarna till 1 533 mnkr. Av dessa investeringar avser 483 mnkr exploateringsverksamhet eller andra räntabla investeringar. Det årliga taket för icke räntabla investeringar ligger fast på 350 mnkr vilket ger 1 050 mnkr för planeringsperioden.

Pensionerna i dag och i framtiden

Enligt lagen om kommunal redovisning ska pensioner redovisas efter den så kallade blandmodellen. Detta innebär att pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Av det skälet redovisas soliditetsmättet både med och utan den skuld som redovisas i ansvarsförbindelsen. Under planperioden ökar pensionskostnadernas andel av summan av skatteintäkter och kommunal utjämning från 2,0 procent 2017 till 2,2 procent 2020.

Kommunalekonomiskt regelverk

God ekonomisk hushållning (balanskravet)

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet på både kort och lång sikt. Grundtanken bakom begreppet god ekonomisk hushållning är att varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och som de själva konsumerar, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas. En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande kostnader och intäkter. Verksamhetens nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och statsbidrag. Om förbrukningen under ett år uppgår till mer än intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. En ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet är nödvändiga förutsättningar för att kommunen ska kunna leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning. Kravet på god ekonomisk hushållning är överordnat balanskravet. Balanskravet innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna. För att uppnå kravet på god ekonomisk hushållning räcker det inte att balanskravet är uppfyllt, utan resultatet bör ligga på en nivå som reellt sett konsoliderar ekonomin på kort och lång sikt. En tumregel inom kommunsektorn är att resultatnivån för att uppnå god ekonomisk hushållning bör uppgå till minst 2 procent av skatter och utjämning och generella statsbidrag.

Reglerna om återställande av uppkomna underskott och så kallade synnerliga skäl benämns ofta som ”balanskrav”. Balanskravet är det resultatmässiga golv som inte får underskridas om man ska efterleva lagstiftningen. Kravet på återställande har stärkts genom att fullmäktige ska anta en åtgärdsplan som ska täcka hela underskottet. Beslut om en reglering av underskottet ska tas senast i budget det tredje året efter det år då underskottet uppkom. Om negativt resultat konstateras ska en åtgärdsplan tas fram. Enligt regelverket ska en kommun återställa ett negativt balanskravsresultat inom tre år. Ett underskott 2015 ska vara återställt senast vid utgången av 2018. Det lokala ansvaret för att tolka och efterleva lagstiftningen är tydligt. Laglighetsprövning av en kommuns budgetbeslut eller ett beslut att inte återställa ett negativt resultat kan inte ske. Dessa beslut ska prövas i det politiska systemet. Om det finns ”synnerliga skäl” kan dock den budgeterade resultaträkningen undantagsvis underbalanseras. Det innebär att synnerliga skäl omfattar både budget och utfall.

Från och med 2013 anger kommunallagen att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Om vissa förutsättningar är uppfyllda får kommunen i en balanskravsutredning reservera och disponera medel till/från en resultatutjämningsreserv (RUR). Om RUR ska användas måste riktlinjerna för god ekonomisk hushållning även omfatta hanteringen av en sådan reserv. Det främsta syftet med lagändringen är att kommuner och landsting i balanskravsutredningen ska få möjligheter att utjämna intäkter över tid och därigenom få bättre förutsättningar att möta effekterna av konjunktur variationer. Kommunfullmäktige beslutade i december 2013 om riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR).

Utformning och innehåll i finansiella mål och övriga mål och riktlinjer för verksamheten

Enligt kommunallagen ska budgeten innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. I planen ska skattesatsen och anslagen anges. Av planen ska också framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. Kommuner ska för verksamheten ange mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska alltid vara periodens första år.

Det är viktigt att mål och riktlinjer uttrycker realism och handlingsberedskap samt att de kontinuerligt utvärderas och omprövas. Verksamheterna ska bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Det ska finnas ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Det kräver också en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

I planen ska anges en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen. Exempel på vad som kan ingå i den finansiella målsättningen är resultatkrav med anledning av framtida kapacitetsbehov med nuvarande service. Resultatkravet bör ligga på en nivå som konsoliderar ekonomin. Andra exempel på mål är skuldsättningen på kort och lång sikt, soliditet samt hur investeringar och pensioner ska finansieras.

Kommunalekonomisk utjämning, LSS-utjämning och fastighetsavgift

I systemet för kommunalekonomisk utjämning ingår en modell för inkomstutjämning, en för kostnadsutjämning samt strukturbidrag, införandebidrag och en regleringspost. Syftet med utjämningen är att åstadkomma likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting att bedriva sin verksamhet.

Kommuner garanteras genom ett inkomstutjämningsbidrag 115 procent av den uppräknade medelskattekraften. Kommuner som har en skattekraft över den nivån betalar en inkomstutjämningsavgift till staten.

Kostnadsutjämningsen syftar till att utjämna för strukturella behovs- och kostnadsskillnader. Systemet ska däremot inte utjämna för kostnader som beror på skillnader i vald ambitionsnivå, avgiftsuttag och effektivitet. Kostnadsutjämningsen för kommuner består av nio delmodeller, nämligen förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, förskoleklass och grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg, barn och ungdomar med utländsk bakgrund, äldreomsorg, befolkningsförändringar, bebyggelsestruktur samt lönestruktur. Därtill kommer delmodellen kollektivtrafik som är gemensam för kommuner och landsting.

För varje delmodell beräknas en standardkostnad. Standardkostnaderna summeras till en referenskostnad för varje kommun. Kommuner som har en lägre referenskostnad än genomsnittet får betala en kostnadsutjämningsavgift och de kommuner och landsting som har en högre referenskostnad får ett kostnadsutjämningsbidrag.

Nettot av inkomstutjämnings, kostnadsutjämnings, strukturbidrag och införandebidrag jämförs med statens anslag för kommuner för aktuellt utjämningsår. Om bidragsinkomsterna för kommunerna överstiger anslaget i statsbudgeten till kommunsektorn ska en regleringsavgift erläggas. Om bidragsinkomsterna för kommunerna uppgår till ett belopp som är mindre än anslaget till sektorn utgår ett regleringsbidrag. Bidraget eller avgiften beräknas för kommuner på totalnivå och var för sig som ett enhetligt belopp uttryckt i kronor per invånare.

För den kommunala ekonomin är effekten av en befolkningsförändring marginell, vilket också är den bärande tanken med den kommunalekonomiska utjämningsen. I ett vidare samhällsperspektiv finns det positiva effekter av en befolkningsökning. Det går dock inte att säga att en befolkningsökning per automatik är lönsam för den rent kommunala ekonomin. Avgörande för det är den demografiska fördelningen av befolkningsökningen och kostnadsläget i de kommunala verksamheter som dessa personer kommer att nyttja.

Intäkter från skatt och utjämnings (kronor per invånare), SKL 17:47	2017	2020
Skatteintäkter	45 654	48 617
Slutavräkning	-264	
Inkomstutjämningsbidrag	8 982	9 685
Kostnadsutjämningsavgift	-3 025	-2 497
Regleringsbidrag/avgift	-10	669
LSS-utjämnings	2 077	2 134
Fastighetsavgift	1 671	1 759
Summa intäkter (kr/invånare)	55 085	60 367

LSS, Lag om Stöd och Service till vissa funktionshindrade, tillkom 1993 i samband med den handikappreform som då genomfördes. Syftet med reformen var i första hand att ge personer med omfattande funktionshinder en starkare ställning i samhället med hjälp av insatser anpassade till den funktionshindrades individuella behov. Från och med 2004 infördes ett nationellt kostnadsutjämningsystem avseende kommunernas LSS-kostnader. Utjämningsystemet för LSS-kostnader innebär att den enskilda kommunens standardkostnad relateras till den genomsnittliga standardkostnaden i landet. Beroende på avvikelse lämnas ett bidrag eller betalas en avgift. LSS-utjämningsbidraget för Kalmar kommun 2016 uppgår till 137,2 mnkr.

År 2008 infördes en kommunal fastighetsavgift. För 2008 var denna intäkt neutral då motsvarande belopp minskades i den kommunala utjämningsen. Avgiften som fastighetsägarna får betala räknas upp med inkomstbasbeloppets förändring och dessutom kommer troligen avgiften öka genom att taxeringsvärdena på fastigheterna ökar. Detta innebär för kommunernas del en uppräknings av intäkterna med en eftersläpning på två år. Intäkterna från fastighetsavgiften för Kalmar kommun 2017 uppgår till cirka 110,8 mnkr.

Kalmar kommuns principer för ekonomistyrning

Budgetprocess

Kommunens budgetprocess innebär att tyngdpunkten i det centrala budgetarbetet är under hösten. Kommunfullmäktige i november tar inte enbart beslut om ramar för den kommande treårsperioden, utan fastställer budgeten som helhet, inklusive skattesatsen.

Nämnderna formulerar under hösten mål och riktlinjer samt gör prioriteringar för den egna verksamheten. Respektive facknämnd beslutar om internbudget och verksamhetsplan senast den 31 december.

Justering av budgetramar, fördelningsprinciper

Anslag i budgeten anvisas till nämnderna som ”totala nettoanslag” i driftbudgeten. För ombudgeteringar av anslag gäller:

- Nämnd får inte fatta beslut om ombudgeteringar som medför väsentliga ändringar av servicenivå, berör frågor av principiell art eller annat av särskild vikt. Sådana förslag ska överlämnas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut. I övriga fall kan nämnd besluta om ombudgeteringar inom sitt verksamhetsområde. Nämnd får uppdra åt sin ordförande och vice ordförande eller åt förvaltningschefen att fatta beslut om rutinmässiga ombudgeteringar av administrativ karaktär.
- Kommunstyrelsen får fatta beslut om sådana ombudgeteringar mellan nämnder som inte medför ändringar av servicenivå, berör frågor av principiell art eller annars är av särskild vikt. Övriga förslag ska överlämnas till kommunfullmäktige för beslut.
- Justering av ramar mellan nämnder av administrativ eller redovisningsteknisk karaktär som inte får någon nettopåverkan på resultatet eller de faktiska resurserna för nämndernas verksamhet får beslutas av kommundirektören. Exempel på sådan åtgärd är att skifta internfakturerings mot ramjustering för interna tjänster i syfte att förenkla den administrativa hanteringen.
- Kommunstyrelsen får besluta om senareläggning av planerade investeringar i budgeten, om det riskerar att bli avvikelser mot fastställd budget som begränsar kommunens finansiella handlingsutrymme.

Resursfördelningssystem

I Kalmar kommun tillämpas en resursfördelningsmodell där hänsyn tas till befolkningsförändringar i olika åldersgrupper. Detta innebär att budgetramarna för grundskola, gymnasieskola och barnomsorg räknas fram utifrån antalet barn och elever som beräknas finnas i verksamheterna för det aktuella budgetåret. Den senaste befolkningsprognosen ligger till grund för en sådan justering. Det finns även en modell för att ta hänsyn till befolkningsförändringar för hemtjänsten inom äldreomsorgen samt för drift av tillkommande ytor (gator, vägar och parker) i serviceförvaltningen.

Resursfördelningssystemen bygger på en politisk vilja att säkerställa att nya invånare och brukare får samma resurser till förfogande som de befintliga. Med 2018 som basår utvärderas systemet utifrån tilläggen vistelsetid inom förskola, omsorgstagare under 65 samt äldre multisjuka. Exakt modell kommer att redovisas under 2018.

Löneökningar

I central pott upptas belopp för beräknade kostnadsökningar till följd av årliga lönerevisioner. Potten fördelas till nämnderna utifrån personalenhetens löneunderlag. Därutöver finns ett årligt anslag på 1,5 mnkr för personalutskottet att fördela till särskilda insatser. Pottens storlek tar sin utgångspunkt i antaganden om framtida löneutveckling.

Hyror och kapitaltjänstkostnader

I central pott upptas belopp för beräknade kompensationer till nämnderna för nya hyror och kapitaltjänstkostnader baserat på de interna och externa hyror som ger rätt till kompensation. Endast nettokostnadsökningen kompenseras. Pottens storlek tar sin utgångspunkt i investeringsbudgeten och externa hyror.

Komponentredovisning

Under 2017-2018 införs komponentredovisning i Kalmar kommun. Det innebär att anläggningstillgångar delas upp i komponenter med olika avskrivningstider och en omfördelning görs mellan underhållskostnader i driftredovisningen och investeringsutgifter. Kortsiktigt ger övergången en positiv resultateffekt som över tid minskar i omfattning i takt med att avskrivningarna på investeringarna ökar. Denna effekt är redovisningsteknisk och medför inte ett motsvarande kassaflöde. Beräknad nettoeffekt på resultatet till följd av övergången till komponentredovisning finns upptagen i budgeten. Däremot är det för tidigt att göra de exakta justeringarna i nämndernas ramar då alla beräkningar ännu inte finns framtagna. När det samlade underlaget för att göra ramjusteringarna finns framme ges kommundirektören rätt att genomföra erforderliga ombudgeteringar.

Upphandling

I de fall upphandlingar av varor och tjänster medför väsentligt förändrade kostnader kan nämnds budgetram bli föremål för justering. Effekten av upphandlingarna följs upp löpande, och halva kostnadsförändringen kan utgöra grund för ramjustering.

Allmänna val till kommun, landsting och riksdag 2018 samt Europaparlamentet 2019

För 2018 anslås till kommunstyrelsen 1,5 mnkr för kommunens kostnad att genomföra val till riksdag, landsting och kommun. För 2019 anslås till kommunstyrelsen 1,0 mnkr för val till Europaparlamentet. För dessa val ska - liksom vid tidigare val och folkomröstningar - gälla följande principer för fördelning av kostnader för lokaler och personal:

Valnämnden får disponera de kommunala lokaler som behövs för valförrättningen och liksom tidigare ska det inte tas ut någon hyra för dessa lokaler. Däremot ska valnämnden stå för extrakostnader som drabbar förvaltningarna för i första hand städning och extratid för vaktmästare och hantverkare. Vidare får valnämnden i samma utsträckning som tidigare använda personal på kommunens förvaltningar för planläggning av valen och det ska ske utan kostnad för valnämnden.

Resultatöverföring i samband med bokslut

Överskott eller underskott mot driftbudget regleras mot resultatutjämningsfonden. Kommunfullmäktige kan senast i samband med fastställande av årsredovisning justera det belopp som ska regleras mot resultatutjämningsfonden.

Nämnd kan föreslå disponering av medel från resultatutjämningsfonden. Förslaget får inte innebära utökad verksamhet på längre sikt. Resultatutjämningsfonden kan också användas till investeringar. Ett sådant förslag ska lämnas senast den 30 oktober och som behandlas av kommunfullmäktige i samband med beslut om budget för kommande år.

När ett underskott regleras mot resultatutjämningsfonden ska det täckas med motsvarande överskott de närmast två följande åren. Nämnden ska löpande i årsrapport, delårsbokslut och budgetuppföljningar redovisa vilka åtgärder som kommer att vidtas för att återställa resultatutjämningsfonden.

Ekonomi- och verksamhetsuppföljning

En fungerande ekonomistyrning förutsätter att det finns en utvecklad ekonomi- och verksamhetsuppföljning. Ekonomistyrningens främsta uppgift är att signalera avvikelser så att organisationen så snabbt som möjligt ska kunna göra förändringar i verksamheten.

Respektive nämnd ansvarar för uppföljning av verksamhet och ekonomi inom sitt verksamhetsområde. Uppföljning ska ske på nivåer som tilldelats ett verksamhets- och ekonomiskt ansvar. Varje förvaltning ansvarar för att kontinuerlig avrapportering sker till respektive nämnd vid fastställda tidpunkter. Nämnderna ansvarar för att rapportering till kommunstyrelse och kommunfullmäktige i enlighet med anvisningar genomförs. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att följa hur verksamhet och ekonomi utvecklas för hela kommunkoncernen.

Uppföljning ska ske i form av:

- Delårsrapport per den sista augusti och årsredovisning per den sista december till kommunfullmäktige.

- Budgetuppföljning per den siste april till kommunstyrelsen.
- Ekonomirapport per den siste februari, juni och oktober till kommunstyrelsen. Ekonomirapporten tas fram av ekonomienheten för att få en snabb rapportering av det ekonomiska läget.
- Fokusområden, fullmäktigemål och uppdrag följs upp i budgetuppföljning per den siste april, i delårsrapporten efter augusti och i årsredovisningen.

Nämnds åtgärder vid konstaterad eller befarad budgetavvikelse

Med budgetavvikelse avses både verksamhets- och beloppsavvikelse från fastställd årsbudget eller särskilt budgetbeslut (tilläggsbudget). Så snart avvikelse befaras eller har konstaterats är nämnd skyldig att vidta åtgärder så att anslaget kan hållas. I de fall nämnden planerar eller har vidtagit åtgärder för att hålla budgeten ska dessa också redovisas i den löpande uppföljningen. Åtgärder som innebär väsentliga avsteg från de av kommunfullmäktige antagna målen eller ambitionsnivåerna för verksamheten får inte vidtas utan kommunfullmäktiges beslut.

Vid konflikt mellan anslag och verksamhetsvolym gäller anslag. Ekonomin utgör därmed gräns för verksamhetens omfattning.

Investeringsverksamheten

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för den av kommunfullmäktige beslutade investeringsbudgeten. Investeringsbudgetramen utgör ett ”tak” för respektive år. Oförbrukade medel mellan faktisk förbrukning och taknivån överförs inte till nästkommande år. Tidsförskjutna investeringar får inrymmas i kommande års ram. Två tjänstemannagrupper har införts med beredande ansvar i investeringsprocessen; plan- och investeringsberedningen (PIB) och genomförandegruppen. PIB är beredande grupp till kommunstyrelsen samt till planutskottet, som är underställt kommunstyrelsen. Genomförandegruppen består av representanter för funktionerna inom kommunen med ansvar för utförandet av beställda investeringar. I genomförandegruppen finns även representanter från Kalmar Vatten och Kalmar Energi för samordning av projekt.

Planering

- Kommunledningskontorets ekonomienhet ansvarar för den övergripande tidplanen och kopplingen till budgetprocessen i övrigt.
- Kommunledningskontorets ekonomienhet ansvarar för att i samverkan med förvaltningarna ta fram underlag för samtliga investeringar.
- Serviceförvaltningen ansvarar för att ta fram underlag för investeringar avseende verksamheternas lokalbehov, som överlämnas till kommunledningskontorets ekonomienhet för vidare hantering.
- Samhällsbyggnadskontoret ansvarar tillsammans med serviceförvaltningen för att ta fram underlag för investeringar avseende infrastruktur (gatuverksamhet, parkverksamhet, friluftsverksamhet etc.), som överlämnas till kommunledningskontorets ekonomienhet för vidare hantering.
- Projekt- och exploateringsenheten ansvarar för att ta fram underlag för investeringar gällande exploateringsverksamheten, som överlämnas till kommunledningskontorets ekonomienhet för vidare hantering.
- För löpande investeringsbehov av inventarier etc. har respektive förvaltning ett samlingsanslag. Varje förvaltning tar fram underlag för de investeringar som redovisas på förvaltningen och överlämnar dessa till kommunledningskontorets ekonomienhet för vidare hantering. Investeringar som redovisas på respektive förvaltning avser främst inköp av inventarier etc. Serviceförvaltningen ansvarar också för inköp inom till exempel IT och transport.
- Framtagna underlag sammanställs av kommunledningskontorets ekonomienhet för beredning i PIB. Investeringar avseende lokaler, infrastruktur och exploateringsverksamhet bereds i genomförandegruppen innan det överlämnas till PIB. Respektive förvaltning rapporterar framförda investeringsbehov avseende lokaler och infrastruktur till respektive nämnd. PIB bereder investeringarna och överlämnar underlag till politiska majoriteten som en del i det totala budgetförslaget för vidare hantering i kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunstyrelse, för att slutligen fastställas i kommunfullmäktige. PIB informerar också förvaltningschefgruppen under beredningstiden.

Genomförande

Kommunstyrelsen är ansvarig för samtliga investeringar förutom för de investeringar (vanligtvis inventarier) som hanteras på respektive nämnd.

Kommunstyrelsen har rätt att, utifrån ändrade förutsättningar, besluta om ändringar inom kommunfullmäktiges beslutade investeringsbudget. För beslut om ändringar gäller följande:

- Omdisponeringar får endast göras mellan åren i den aktuella planperioden.
- Den totala investeringsbudgetramen för respektive år inom planperioden får inte överskridas.
- Omdisponeringar får endast göras mellan objekt som ingår i underlaget för kommunfullmäktiges beslutade budget för planperioden.
- Helt nya objekt kan enbart växlas mot att ett tidigare beslutat objekt helt eller delvis tas bort ur planperioden.

Uppföljning

Beslutad total investeringsbudget följs löpande upp av kommunledningskontorets ekonomienhet och redovisas till kommunfullmäktige i samband med ordinarie budgetuppföljningar. Uppföljning och prognos rapporteras löpande till PIB med uppgift om eventuella avvikelser mot investeringstak och/eller enskilt projekt för vidare åtgärd.

Finansiell analys

Syftet med analysen är att belysa var kommunen befinner sig finansiellt och hur utvecklingen över tiden ser ut. Genom analys av de fyra perspektiven *resultat*, *kapacitet*, *risk* och *kontroll* identifieras finansiella problem och visar om kommunen har god ekonomisk hushållning eller inte. I detta innefattas att kommunen i ett kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem.

Resultat och kapacitet

Ett sätt att belysa god ekonomisk hushållning är att studera det löpande resultatet. Balans mellan löpande intäkter och kostnader är en grundförutsättning för god ekonomi i kommunen. God ekonomisk hushållning innebär att dagens kommunmedborgare ska finansiera sin egen kommunala välfärd och inte förbruka den förmögenhet som tidigare generationer byggt upp. Resultatet måste därför vara tillräckligt högt för att dels värdesäkra det egna kapitalet och dels täcka kommande ökade pensionsutbetalningar. Det bör också finnas en marginal som klarar oförutsedda händelser och risker, till exempel negativ skatteutveckling, eventuellt infriande av borgensåtaganden och oväntade kostnadsökningar.

Årets resultat	Bokslut	Budget	Budget		
	2016	2017	2018	2019	2020
Årets resultat (mnkr)	166,6	55,0	73,5	71,8	48,2
Effekt av komponentredovisning			-34,0	-28,5	-22,5
Årets resultat exklusive komponentredovisning			39,5	43,3	25,7

För planeringsperioden beräknas ett resultat på 73,5 mnkr för 2018, för 2019 beräknas ett resultat på 71,8 mnkr och för 2020 ett resultat på 48,2 mnkr. Det genomsnittliga budgeterade resultatet för perioden 2018–2020 planeras uppgå till 64,5 mnkr.

I resultatet ingår den beräknade nettoeffekten av övergången till komponentredovisning. Det vill säga att anläggningstillgångar delas upp i komponenter med olika avskrivningstider och en omfördelning görs mellan underhållskostnader i driftredovisningen och investeringsutgifter. Kortsiktigt ger övergången en positiv resultat effekt som över tid minskar i omfattning i takt med att avskrivningarna på investeringarna ökar. Denna effekt är redovisningsteknisk och medför inte ett motsvarande kassaflöde. För att kunna göra en rättvisande jämförelse gentemot tidigare års resultat redovisas även en resultatrad ovan där effekten av komponentredovisningen är borträknad.

Nettokostnadsandel

En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan intäkter och kostnader. Intäkterna måste överstiga kostnaderna så att utrymme skapas, dels för att skapa en rimlig nivå för egenfinansierade investeringar och dels för att möta förändrade ekonomiska förutsättningar.

Ett sätt att belysa detta är att analysera hur stor andel nettokostnaden tar i anspråk av skatteintäkter och kommunal utjämning. Enligt principerna för god ekonomisk hushållning är tumregeln att nettokostnaden över tid inte bör överstiga 98 procent av summan av skatteintäkter och mellankommunal utjämning. SKL:s bedömning är dock att sektorn de närmaste åren inte kommer att klara detta, utan istället hamna i närheten av 99 procent trots att man förutsätter uppräknings av de generella statsbidragen, skattehöjningar och effektiviseringar i verksamheterna.

Kommunens nettokostnadsandel för det enskilda året 2016 var 95,3 procent och för den rullande femårsperioden 2012-2016 97,5 procent, vilket därmed uppfyllde det finansiella målet om högst 99,0 procent i verksamhetsplan 2016.

Enligt budget kommer nettokostnadsandelen för de enskilda åren att vara 98,1 procent 2018, 98,2 procent 2019 och 98,9 procent 2020. Motsvarande andelar med effekten av komponentredovisning avräknad blir 99,0% 2018, 98,9% 2019 och 99,4% 2020.

Över en rullande femårsperiod bakåt med 2018 som utgångspunkt beräknas nettokostnadsandelen till 98,0 procent. Med utgångspunkt 2019 beräknas nettokostnadsandelen till 97,7 procent och 2020 till 97,9 procent.

Nettokostnadsandel (%)	Bokslut	Budget	Budget		
	2016	2017	2018	2019	2020
Årsviss	95,3%	98,5%	98,1%	98,2%	98,9%
Rullande femårsperiod	97,5%	98,2%	98,0%	97,7%	97,9%

Självfinansieringsgrad

När den löpande driften har finansierats bör det återstå en så stor andel av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och kommunal utjämning att större delen av investeringarna kan finansieras med egna medel. Kassaflödet från den löpande verksamheten (enligt finansieringsanalysen) utgör det finansiella utrymmet för investeringar som kommunen kan göra utan att ta upp nya lån eller minska befintlig likviditet. Detta nyckeltal (kassaflödet från den löpande verksamheten/kassaflödet från investeringsverksamheten) benämns självfinansieringsgrad. 100 procent innebär således att samtliga investeringar självfinansieras. Det finansiella målet i Kalmar kommun för perioden är att 50 procent av investeringarna ska självfinansieras under en rullande femårsperiod.

Självfinansieringsgrad av investeringar (%)	Bokslut	Budget	Budget		
	2016	2017	2018	2019	2020
Årsviss	113,6%	42,5%	54,4%	59,8%	69,8%
Rullande femårsperiod	90,5%	58,7%	68,0%	66,3%	67,9%

Kommunens självfinansieringsgrad för 2016 var 113,6 procent och över en rullande femårsperiod 90,5 procent, vilket därmed uppfyllde det finansiella målet om självfinansieringsgrad. Enligt planeringen kommer självfinansieringsgraden att vara 54,4 procent 2018, 59,8 procent 2019 och 69,8 procent 2020. Över en rullande femårsperiod med 2018 som utgångspunkt beräknas självfinansieringsgraden till 68,0 procent. Med utgångspunkt 2019 beräknas självfinansieringsgraden till 66,3 procent och med utgångspunkt 2020 till 67,9 procent.

Risk - kontroll

Soliditet (eget kapital/totala tillgångar) är ett viktigt nyckeltal när kapaciteten ska analyseras. Soliditeten mäter kommunens långsiktiga finansiella utrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter.

Soliditet, kommunen, %	Bokslut	Budget	Budget		
	2016	2017	2018	2019	2020
Exkl. pensionsskuld intjänad före 1998	49,2%	42,0%	46,0%	44,6%	43,4%
Inkl. pensionsskuld intjänad före 1998	11,3%	5,1%	15,8%	17,0%	17,8%

Kommunens långfristiga skulder beräknas uppgå till 1 512,2 mnkr 2020. Kommunens samlade pensionsförpliktelser uppgick i bokslutet 2016 till 1 584,4 mnkr, varav 220,0 miljoner kronor redovisas som avsättning i balansräkningen och 1 364,4 mnkr som ansvarsförbindelse. Det betyder att cirka 86 procent av pensionsskulden ligger utanför balansräkningen.

Kommunsektorns årliga investeringar har i löpande priser fördubblats mellan 2005 och 2015. Detta påverkar såväl de långfristiga skulderna som soliditeten. En hög nivå på investeringsutgifterna gör det svårt att självfinansiera, och då kan ökade långfristiga skulder vara ett sätt att finansiera detta. En ökande befolkning ställer krav på exploatering, VA-utbyggnad, skolor, förskolor, äldreboenden etc.

Kalmar kommunkoncerns långfristiga skulder mätt i kronor per invånare har minskat från 58 236 kr 2012 till 53 772 kronor 2016, vilket är en minskning med cirka 8 procent. Det kan jämföras med gruppen av ”liknande kommuner, övergripande” (SKL:s definition, baserat på strukturella likheter). Dessa var 2016; Karlstad, Östersund, Skövde, Luleå, Piteå, Halmstad och Gotland. Genomsnittet för denna grupp har samtidigt ökat från 44 030 kronor per invånare 2012 till 45 648 kronor per invånare 2016, vilket är en ökning med cirka 4 procent. Den genomsnittliga skulden för de fyra andra jämförelsekommunerna inom 3KVH (Karlskrona, Kristianstad, Växjö och Halmstad) ökat med 21 procent.

Långfristiga skulder kommunkoncernen, kronor per invånare	2012	2013	2014	2015	2016	Förändring 2012-2016
Kalmar	58 236	58 882	57 831	56 908	53 772	-7,7%
KKVH, genomsnitt	53 886	56 706	61 523	66 832	65 251	21,1%
Liknande kommuner, genomsnitt	44 030	46 208	47 180	47 150	45 648	3,7%

Genom att jämföra soliditeten på koncernnivå elimineras faktorer som kan försvåra en jämförelse, såsom olika val av driftform. Vissa kommuner har stora verksamheter i bolagsform, andra i förvaltningsform. Soliditeten i Kalmar kommunkoncern har ökat från 25,6 procent 2012 till 31,2 procent 2016. En ökning med 5,6 procentenheter. Genomsnittet för gruppen liknande kommuner har under samma period istället minskat med 0,3 procentenheter och genomsnittet för KKVH har minskat med 2,0 procent.

Soliditet kommunkoncernen (%)	2012	2013	2014	2015	2016	Förändring 2012-2016
Kalmar	25,6%	27,9%	28,2%	29,8%	31,2%	5,6%
KKVH, genomsnitt	38,2%	38,0%	36,8%	34,8%	36,2%	-2,0%
Liknande kommuner, genomsnitt	46,7%	48,1%	47,6%	45,4%	46,4%	-0,3%

Den kortsiktiga betalningsförmågan, ofta uttryckt med nyckeltalet *kassalikviditet* (de kortfristiga skuldernas andel av likvida medel och kortfristiga fordringar), bedöms vara mindre relevant för den finansiella analysen av kommuner. Dels då kommuner i grunden har ett positivt kassaflöde från skatteintäkterna, och dels har möjlighet att påverka intäkterna genom förändringar i skattesatsen. Vidare bedöms inte en överlikviditet vara av godo i tider av negativa räntor som kan medföra avgifter på inlåning hos bankerna.

Budgetföljsamhet

En viktig del i att uppnå och bibehålla en god ekonomisk hushållning är att det finns en god budgetföljsamhet i kommunen. Genom att nämnderna håller sina budgetramar bidrar de till att de övergripande finansiella målen uppnås.

Budgetföljsamhet (exkl. exploateringsverksamhet)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nämndernas utfall i förhållande till budget, %	-0,3	-0,7	-0,6	0,8	1,2	1,3

Nämnderna (exklusive exploateringsverksamheten) redovisade en positiv avvikelse för perioden 2014-2016, medan avvikelsen varit negativ för 2011-2013. Den samlade budgetföljsamheten får anses vara god hos nämnderna.

Nettokostnadsavvikelse

Nyckeltalet *Nettokostnadsavvikelse totalt* visar avvikelsen i procent mellan total nettokostnad och total referenskostnad för verksamheterna förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg och vård och omsorg om äldre.

Referenskostnaden är den kostnad som kommunen skulle ha om man bedrev verksamheten på en genomsnittlig nivå i fråga om ambitioner och effektivitet och med hänsyn tagen till strukturen (demografi etc.). Referenskostnaden används även för att beräkna utfallet i kostnadsutjämningsystemet. Positiva värden indikerar ett högre kostnadsläge än statistiskt förväntat.

Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS) andel (%)	2012	2013	2014	2015	2016	Förändring 2012-2016
Kalmar	8,0%	7,3%	5,9%	2,5%	0,3%	-7,7%
KKVH, genomsnitt	1,9%	2,1%	2,1%	1,1%	1,6%	-0,3%
Liknande kommuner, genomsnitt	6,8%	5,2%	4,1%	4,8%	3,6%	-3,2%

Mellan 2012 och 2016 har Kalmar minskat sin nettokostnadsavvikelse från 8,0 procent till 0,3 procent. Det motsvarar en förändring på 147 mnkr från ett högre kostnadsläge på 154 mnkr till 7 mnkr. Det är den största minskningen av nettokostnadsavvikelsen av alla kommuner inom kommungruppen Större städer och den klart största minskningen bland jämförelsekommunerna inom 3KVH. Under perioden har genomsnittet för de fyra andra jämförelsekommunerna varit nästan oförändrat. Liknande kommuner har minskat sin nettokostnadsavvikelse i likhet med Kalmar, men inte alls i samma utsträckning.

Finansnetto

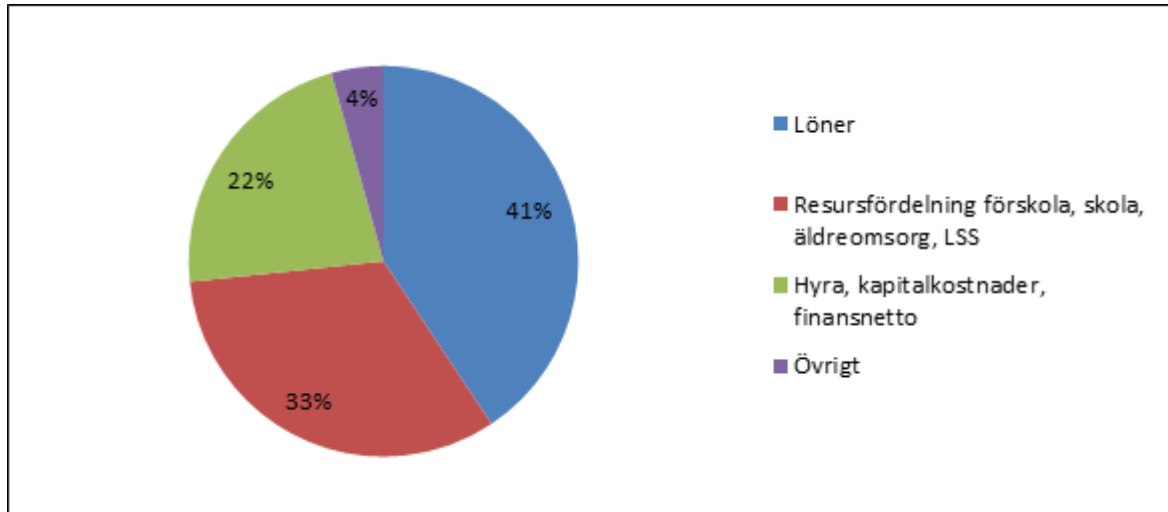
Summan av finansiella intäkter och kostnader påverkar resurserna som kommunen kan tilldela sina verksamheter. Nyckeltalet *Finansnetto som andel av skatt och generella statsbidrag* visar om finansnettot bidrar till, eller tär på, verksamhetens finansiering. Ett negativt värde innebär att finansnettot är en kostnad, ett positivt värde en intäkt. Kalmar har gått från att 2012 ha en kostnad motsvarande 0,2 procent till en intäkt 2016 motsvarande 0,4 procent. Förändringen på +0,6 procent är högre än såväl genomsnittet för KKVH som liknande kommuner. Fortfarande är det dock så att finansnettots bidrag till verksamhetens finansiering är högre i båda jämförelsegrupperna, som alltså har ett gynnsammare ekonomiskt utgångsläge.

Finansnetto som andel av skatt och generella statsbidrag, kommunen (%)	2012	2013	2014	2015	2016	Förändring 2012-2016
Kalmar	-0,2%	0,1%	0,2%	0,4%	0,4%	0,6%
KKVH, genomsnitt	1,5%	1,8%	1,9%	1,7%	1,9%	0,4%
Liknande kommuner, genomsnitt	0,8%	0,5%	0,7%	0,4%	0,7%	-0,1%

Kostnadsökningarnas fördelning

Mellan 2017 och 2020 ökar de budgeterade kostnaderna med 532 mnkr och intäkterna med 495 mnkr. Diagrammet nedan visar fördelningen av de 532 miljonerna.

- Löneökningar, drivet av pris och löneutveckling.
- Resursfördelning, drivet av demografiska förändringar, befolkningsökning.
- Hyra, kapitalkostnader och finansnetto, drivet av en hög investeringstakt och högre ränteläge.
- Övrigt, exempelvis pensionskostnader och riktade resurstillskott.

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING

Mnkr	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Planering	
	2016	2017	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens nettokostnader	-3 396,2	-3 648,5	-3 634,0	-3 805,8	-3 954,0	-4 139,9
Kommunalskatteintäkter	2 878,8	2 999,1	3 009,2	3 124,9	3 234,3	3 357,2
Kommunal utjämning	669,9	693,7	689,3	742,1	787,6	836,7
Finansiella intäkter	20,9	23,7	22,7	23,2	23,2	23,2
Finansiella kostnader	-6,8	-13,0	-2,0	-11,0	-19,3	-29,0
Resultat före extraordinära poster	166,6	55,0	85,2	73,5	71,8	48,2
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	166,6	55,0	85,2	73,5	71,8	48,2
Nettokostnadsandel, enskilt år	95,3%	98,5%	97,7%	98,1%	98,2%	98,9%

Balansräkning

Mnkr	IB	Budget	Prognos	Budget	Planering	
	2017	2017	2017	2018	2019	2020
Anläggningstillgångar	3 201,1	3 563,2	3 469,2	3 801,3	4 097,3	4 329,3
materiella anläggningstillgångar	2 934,9	3 299,1	3 203,0	3 561,1	3 868,3	4 100,3
finansiell leasing	19,2	14,5	19,2	19,2	19,2	19,2
finansiella anläggningstillgångar	196,8	196,8	196,8	196,8	196,8	196,8
långfristiga fordringar	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
förskottering infrastruktur	38,7	41,3	38,7	12,7	1,5	1,5
Omsättningstillgångar	398,9	386,4	389,0	391,5	395,5	397,2
förråd, lager, exploatering och tomträtter	81,0	112,9	81,0	81,0	81,0	81,0
kortfristiga fordringar	266,8	216,3	266,8	266,8	266,8	266,8
placerade pensionsmedel KLP	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
kassa, bank	1,1	7,2	-8,8	-6,3	-2,3	-0,6
Summa tillgångar	3 600,0	3 949,6	3 858,2	4 192,8	4 492,8	4 726,5
Eget kapital	1 771,8	1 716,9	1 857,0	1 930,5	2 002,4	2 050,5
varav årets resultat	166,6	55,0	85,2	73,5	71,8	48,2
Avsättningar	338,8	284,4	353,7	384,8	402,9	433,5
varav pensioner	220,0	235,7	234,9	266,0	284,1	314,7
varav deponier	118,8	48,7	118,8	118,8	118,8	118,8
Skulder	1 489,4	1 948,3	1 647,5	1 877,5	2 087,5	2 242,5
varav långfristiga skulder	737,2	1 329,2	947,2	1 172,2	1 372,2	1 512,2
varav finansiell leasing	21,5	17,8	21,5	21,5	21,5	21,5
varav övriga långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav kortfristiga skulder	653,8	601,3	658,8	663,8	673,8	688,8
varav koncernkontokredit	76,9	0,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	3 600,0	3 949,6	3 858,2	4 192,8	4 492,8	4 726,5

Finansieringsanalys

Mnkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Planering 2019	2020
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	166,6	55,0	85,2	73,5	71,8	48,2
Justering för av- och nedskrivningar	184,3	195,6	188,7	189,0	208,4	226,2
Justering för gjorda avsättningar	44,9	14,2	14,9	31,1	18,1	30,6
Justering för ianspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för ianspråktaga avsättningar, Moskogen	0,0	-17,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för ianspråktaga avsättningar, pensioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för övriga ej likvidpåverkande	-8,8	-5,0	0,0	-2,5	0,0	0,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	387,0	242,8	288,8	291,1	298,4	305,0
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	-50,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga placeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (-)/minskning (+)förråd och lager	31,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	139,4	5,0	-51,9	5,0	10,0	15,0
<i>varav semesterlöneskuld</i>	<i>0,0</i>	<i>5,0</i>	<i>5,0</i>	<i>5,0</i>	<i>10,0</i>	<i>15,0</i>
<i>varav koncernkontokredit</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-56,9</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>varav övrigt</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	507,8	247,8	236,9	296,1	308,4	320,0
Investeringsverksamheten						
Investering i immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-463,1	-528,8	-456,8	-554,6	-520,6	-458,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	15,9	20,0	0,0	10,0	5,0	0,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-447,2	-508,8	-456,8	-544,6	-515,6	-458,2
Finansieringsverksamheten						
Ökning (+)/minskning (-) långfristiga skulder	-250,0	280,0	210,0	225,0	200,0	140,0
Ökning (+)/minskning (-) finansiell leasing	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (-)/minskning (+) långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (-)/minskning (+) förskottering, infrastruktur	21,2	3,4	0,0	26,0	11,2	0,0
Övriga finansiella poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-225,1	283,4	210,0	251,0	211,2	140,0
Årets kassaflöde	-164,5	22,4	-9,9	2,5	4,0	1,8

Investeringar

Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020	Not
Kommunstyrelsen	370 250	380 400	335 100	335 200	1
Exploateringsverksamhet	126 700	180 700	148 200	85 800	2
Samhällsbyggnadsnämnden	1 000	1 000	1 000	1 000	3
Servicenämnden	1 000	24 900	23 400	23 400	4
Kultur- och fritidsnämnden	2 650	2 700	2 700	2 700	5
Barn- och ungdomsnämnden	6 000	7 300	4 300	12 700	6
Omsorgsnämnden	18 000	18 200	13 200	3 200	7
Socialnämnden	1 200	1 200	1 200	1 200	8
Södermøre kommunaldelsnämnd	2 000	3 600	1 000	1 000	9
Summa investeringar	528 800	620 000	530 100	466 200	
varav räntabla investeringar och exploatering	178 800	270 000	180 100	116 200	
Summa icke räntabla investeringar	350 000	350 000	350 000	350 000	

Noter

Skatteintäkter och kommunal utjämning

Belopp i tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Planering 2019	2020
Kommunalskatteintäkter						
Allmän kommunalskatt	2 889 600	3 019 195	3 026 780	3 136 875	3 234 274	3 357 176
Slutavräkning	-10 800	-20 127	-17 565	-11 935	0	0
Summa kommunalskatteintäkter	2 878 800	2 999 068	3 009 215	3 124 940	3 234 274	3 357 176
Kommunal utjämning						
Inkomstutjämning	567 700	599 884	595 489	612 098	638 168	668 778
Kostnadsutjämning	-189 200	-198 146	-200 551	-187 467	-181 243	-172 414
Regleringsbidrag/avgift	-2 200	593	-648	10 172	30 649	46 177
Uppräkning av generellt statsbidrag				0	0	0
Kommunal fastighetsavgift	107 100	106 289	110 792	121 478	121 478	121 478
"Välfärdsmiljarderna" andel fördelat på "flyktingvariabler"	49 300	25 249	26 518	27 972	18 940	11 360
Byggbonus		20 000	20 000	14 000	14 000	14 000
LSS-utjämning	137 200	139 825	137 694	143 896	145 629	147 352
Kommunal utjämning	669 900	693 694	689 294	742 149	787 621	836 731
SUMMA	3 548 700	3 692 762	3 698 509	3 867 089	4 021 895	4 193 907

Finansnetto

Belopp i tkr	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Planering	
	2016	2017	2017	2018	2019	2020
FINANSIELLA INTÄKTER						
Ränteintäkter, kortfristiga fordringar	6 100	5 250	4 250	5 250	5 250	5 250
Kravverksamhet etc.		1 500	1 500	1 000	1 000	1 000
Ränteintäkter långfristiga fordringar	0	0	0	0	0	0
Utdelning aktier o andelar	7 100	8 475	8 475	8 475	8 475	8 475
Borgensavgifter	7 700	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500
SUMMA	20 900	23 725	22 725	23 225	23 225	23 225
FINANSIELLA KOSTNADER						
Räntekostnader på lång- och kortfristiga skulder	-6 300	-12 822	-1 822	-10 854	-19 079	-28 459
Övriga finansiella kostnader	-500	-165	-165	-165	-165	-165
SUMMA	-6 800	-12 987	-1 987	-11 019	-19 244	-28 624
FINANSNETTO	14 100	10 738	20 738	12 206	3 981	-5 399

	2017	2018	2019	2020
Aktieutdelning Kalmar Kommunbolag AB (tkr)	6 975	8 475	8 475	8 475
Borgensåtaganden helägda bolag (mdkr)	3,0	2,8	2,8	2,8
Borgensavgift, tkr (0,30%)	8 500	8 500	8 500	8 500
Räntekostnader på låneskuld, halvårseffekt (mnkr)	1 172	1 172	1 362	1 482
Använd räntesats i procent, långfristiga skulder	1,75%	1,00%	1,50%	2,00%

Kommunfullmäktige beslutade i december 1995 att kommunen ska vara delägare av Kalmar Läns Pensionskapitalförvaltning AB (KLP). Kommunen avsatte 50 mnkr för förvaltning av KLP år 2000. Marknadsvärdet den 31 augusti 2017 uppgick till 119,5 mnkr.

För planeringsperioden beräknas kommunens borgensåtaganden för helägda företag till 2,8 mdkr. Borgensavgiften uppgår till 0,3 procent under planeringsperioden, vilket motsvarar 8,5 mnkr i intäkt respektive år.

För aktieutdelningar från kommunägda bolag har beräknats 975 tkr för respektive år 2017–2019, vilket avser Kalmar Kommunbolag AB. Denna utdelning är dock beroende av om det finns utdelningsbara medel i kommunbolaget. Därutöver finns utdelning med 6 mnkr årligen från kommunbolaget som avser kommunens tjänsteköp från Kalmar Science Park AB med samma belopp.

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat om nyupplåning för 2015 till högst 1 055,2 mnkr. 2016-12-31 uppgår den långfristiga låneskulden till 758,7 mnkr. Räntekostnader för långfristig upplåning och förskottering till satsningar i infrastrukturen har upptagits med 10,9 mnkr 2018, med 19,2 mnkr 2019 och med 28,9 mnkr 2020. Räntebanan för perioden 2018-2020 har justerats i linje med Riksbankens prognoser för styrräntan. Antagen genomsnittlig räntesats för de långfristiga lånen är 1,0 % 2018, 1,5 % 2019 och 2,0 % 2020.

Borgensåtaganden

Kommunens borgensförbindelser i delbokslutet augusti 2017 uppgick till 2 699,9 mnkr. Det motsvarar 40 556 kronor per invånare och är en minskning från årsskiftet 2016/2017 med 49,8 mnkr. Lagstiftningen fastslår att borgensavgift måste vara marknadsmässig för att inte snedvräda konkurrensen. Borgensavgiften för koncernbolagen är 0,3 procent.

Finansförvaltning

Belopp i tkr	Bokslut			Budget		
	2016	2017	2017	2018	2019	2020
PENSIONS Kostnader						
Förändring pensionsavsättning	6 325	11 400	12 000	25 000	14 600	24 600
Löneskatt på pensionsavsättning	1 727	2 766	2 911	6 065	3 542	5 968
Förvaltningsavgifter pensioner	979	1 000	1 200	1 000	1 000	1 000
Pensionsutbetalningar	63 355	63 500	65 100	61 500	61 300	61 300
Individuell del	91 269	92 500	95 300	97 900	101 200	104 700
Löneskatt	37 311	37 846	38 913	38 670	39 423	40 272
Antagande; 1 procent ökning av antal anställda årligen				3 700	5 100	6 700
PO-pålägg	-126 276	-128 974	-130 000	-135 239	-140 689	-146 359
SUMMA	74 690	80 038	85 424	98 596	85 475	98 181

Specialregler arbetsgivaravgift	-7 107	-3 700	-4 500	-4 700	-4 900	-5 100
Återbetalning premier från AFA Försäkring	0					
Finansiell leasing nettoeffekt etc, nedskrivning anläggning	2 858					
Återföring till medlemskommunerna från gymnasieförbund	-7 348	-6 736	-6 736			

CENTRALA ANSLAG FÖR KOSTNADSÖKNINGAR ("POTTER")						
Kostnadsökningar för investeringar, nya hyror		26 987	11 987	46 700	70 500	104 500
Förändring semesterlöneskuld		5 000	5 000	5 000	10 000	15 000
Effekt av komponentavskrivning				-34 000	-28 500	-22 500
Volymökning LSS		9 320	9 320	27 300	43 470	58 671
Personalkostnader		62 323	52 730	122 500	189 800	259 100
SUMMA		0	103 630	79 037	167 500	285 270

KAPITALKOSTNADER						
Internränta	-81 087	-50 625	-50 625	-51 900	-57 700	-62 800
SUMMA	-81 087	-50 625	-50 625	-51 900	-57 700	-62 800

JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER						
Jämförelsestörande intäkter	0	0	0	0	0	0
Realisationsvinster	-19 523	-5 000	0	-2 500	0	0
Jämförelsestörande kostnader	0	0	0	0	0	0
Realisationsförluster	0	0	0	0	0	0
SUMMA	-19 523	-5 000	0	-2 500	0	0

SUMMA FINANSFÖRVALTNING	-37 517	117 607	102 600	206 996	308 145	445 052
--------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Pensionskostnader

Pensionskostnad/skuld ska redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Denna innebär att pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och inte som skuld i balansräkningen. De löpande pensionsutbetalningarna belastar resultaträkningen. Pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas fullständigt via resultat- och balansräkning. På pensionsavsättningarna och pensionsutbetalningarna har även budgeterats en särskild löneskatt på 24,26 procent. För att finansiera pensionskostnaderna ingår för hel- och deltidsanställda enligt kommunala avtal en andel av PO-pålägget på 5,5 procent. För finansiering av särskild löneskatt ingår ytterligare ett pålägg på 1,33 procent.

För att täcka arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt betalar förvaltningarna internt till finansförvaltningen ett personalomkostnadspålägg på alla löneutbetalningar. För 2017 är PO-pålägget följande:

- 38,33 procent för hel-, deltids-, och timanställda enligt kommunala avtal.
- 31,42 procent för förtroendevalda och uppdragstagare.
- 24,26 är den särskilda löneskatten som betalas på pensionsavsättningar och pensionsutbetalningar.

Utöver pensionskostnaden för befintlig personal budgeteras för en årlig ökning av antalet anställda med en procent med de ökade pensionskostnader som det medför.

Övriga poster inom finansförvaltningen

För ökade kapitalkostnader eller hyror i samband med om- och nybyggnad av lokaler och anläggningar m.m. upptas 46,7 mnkr för 2018, 70,5 mnkr för 2019 och 104,5 mnkr för 2020. Budgetramen för de nämnder som använder respektive anläggning justeras efter hand som anläggningen tas i bruk. Från och med 2018 gör Kalmarsunds gymnasieförbund bedömningen att en självfinansiering av ”Digital kompetens” utan medlemskommunernas insatser är möjlig.

För ackumulerad löneuppräknings upptas för 2018 122,5 mnkr, för 2019 189,8 mnkr och för 2020 259,1 mnkr (jämfört med lönenivå 2016). För den resultatmässiga nettoeffekten av införandet av komponentredovisning upptas en kostnadsminskning på 34,0 mnkr 2018, 28,5 mnkr 2019 och 22,5 mnkr 2020.

För ökad omfattning av insatser inom LSS-verksamheten upptas 2018 27,3 mnkr, för 2019 43,5 mnkr och för 2020 58,7 mnkr, detta utöver nivån 2017 där 9,3 mnkr kvarstår i pott för ändamålet. Dessa medel tillförs socialnämndens ram efter hand som man kan påvisa att ny eller utökad verksamhet startar. För realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar har under planeringsperioden upptagits intäkter till 2,5 mnkr 2018. Från och med 2019 budgeteras inga intäkter från realisationsvinster.

Kapitalkostnader

För de skattefinansierade nämnderna har kapitalkostnader 2018–2020 beräknats utifrån följande princip och antaganden:

- Kapitalkostnaden beräknas med halvårseffekt första året utifrån antagandet att aktiveringarna fördelas jämnt över året.
- Internränta på 1,75 procent för planeringsperioden. Räntesatsen är i linje med SKL:s rekommendation. Detta är en intern fördelningsmodell och påverkar inte resultatet.
- Ekonomisk livslängd (avskrivningstid) utifrån typ av anläggning och komponent.
- Rak nominell avskrivning tillämpas, d.v.s. lika stort avskrivningsbelopp per år. Detta innebär vidare att avskrivning sker av investeringens anskaffningsvärde och ränta beräknas på restvärdet. Metoden ger nominellt minskande kapitalkostnader, eftersom räntan räknas på ett successivt mindre restvärde.
- Ökningar av kapitalkostnaderna jämfört med den beräknade budgetramen kompenseras inte utan ska täckas inom given budgetram. Eventuellt utrymme som uppstår vid minskning av kapitalkostnaderna får behållas av nämnden.

Bilagor

Bilaga 1 Nämndernas driftbudgetramar

Driftbudgetförändringar 2018-2020 (tkr)	Budgetram 2017	Jämfört med föregående år			Jämfört med 2017		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
Kommunledningskontoret	246 735	9 661	605	447	9 661	10 266	10 713
Exploateringsverksamhet	-30 000	30 000	0	0	30 000	30 000	30 000
Gymnasieförbundet	271 880	1 510	3 119	4 204	1 510	4 629	8 833
Kommunens revisorer	2 655	0	0	0	0	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden	45 311	32	33	34	32	65	99
Serviceämnden	241 132	-19 633	1 973	2 355	-19 633	-17 660	-15 304
Kultur- och fritidsnämnden	177 437	1 988	2 761	2 833	1 988	4 749	7 582
Barn- och ungdomsnämnden	965 305	24 855	19 476	22 792	24 855	44 331	67 123
Omsorgsnämnden	658 569	13 915	12 738	13 230	13 915	26 653	39 883
Socialnämnden	734 135	1 579	3 007	2 026	1 579	4 586	6 613
Södermøre kommundelsnämnd	217 762	3 964	3 331	1 102	3 964	7 295	8 397
Total	3 530 921	67 871	47 043	49 024	67 871	114 914	163 939

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar

Not 1) Kommunstyrelsen	Förändring mot föregående år		
	2018	2019	2020
Förändringar i driftbudgetram (tkr)			
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löner)	1 364	1 405	1 447
Anslag för riktade insatser permanentas (0,5 mnkr)	0		
Friskvårdssatsning permanentas (2,0 mnkr)	0		
Insatser inom social hållbarhet ("sociala fonden")	-1 000		
Strateg social hållbarhet, m.m.	1 000		
Jämställt elitstöd, tjänsteköp från Destination Kalmar AB (till totalt 1,0 mnkr)	620		
Ordningsvakter 550			
Landsbygdsutveckling	300		
Projekt Kronan (2018-2022)	100		
Nytt avtal för deltidsbrandmän	800		
Info - dataskyddsförordningen (adm. chefstjänst från serviceämnden)	857		
Samlade arbetsmarknadsinsatser från socialnämnden	2 070		
Avtal med LNU om FoU inom grön tillväxt, blå tillväxt och IT/Teknik	500		
Förvaltningschef kommunledningskontoret	1 000		
Val till riksdag, landsting och kommun	1 500	-1 500	
Val till Europaparlamentet		1 000	-1 000
Arkivcentrum flyttkostnader och drift		-300	
Summa	9 661	605	447

Kalmars proportionella andel av riktade statsbidrag	2 800		
Summa inklusive riktade statsbidrag	12 461	605	447

Not 2) Exploateringsverksamhet	Förändring mot föregående år		
	2018	2019	2020
Förändringar i driftbudgetram (tkr)			
Nettointäkter från exploateringsverksamhet	30 000		
Summa	30 000	0	0

Not 4) Gymnasieförbundet	Förändring mot föregående år		
	2018	2019	2020
Förändringar i driftbudgetram (tkr)			
Justering antal 16-19 åringar	8 304	3 106	4 204
Digital kompetens (motsvaras av utdelning från gymnasieförbundet)	-6 736	0	

Rätt till Komvux (höstbudgetprop. 2016)	-132		
Försöksverksamhet med branschskolor (höstbudgetprop. 2017)	7	13	
Genomströmning i gymnasieskolan (höstbudgetprop. 2017)	67		
Summa	1 510	3 119	4 204

Not 5) Kommunens revisorer	<i>Förändring mot föregående år</i>		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018	2019	2020
	0	0	0
Summa	0	0	0

Not 6) Samhällsbyggnadsnämnden	<i>Förändring mot föregående år</i>		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018	2019	2020
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löner)	32	33	34
Summa	32	33	34

Not 7) Servicenämnden	<i>Förändring mot föregående år</i>		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018	2019	2020
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löner)	435	448	461
Samlastningscentral	-60		
Kustmiljöarbetet; drift musselodling, Race for the Baltic, utveckla våtmarker	500		
Projekt Rena Malmfjärden "Life Sure" (600 tkr årligen 2018-2021)	600		
Mätning av "God vattenstatus"	250		
Köksarbete inom Kost skola, omfördelat från barn- och ungdomsnämnden	300		
Info - dataskyddsförordningen (adm. chefstjänst till kommunstyrelsen)	-857		
Kostverksamheten, förändring barn och elever	2 449	1 525	1 894
Kapitalkostnader, tillsyn, yttre underhåll och försäkring för Guldfågeln Arena	6 750		
Kapitalkostnader för exploateringsinvesteringar till kommunstyrelsen	-30 000		
Summa	-19 633	1 973	2 355

Not 8) Kultur- och fritidsnämnden	<i>Förändring mot föregående år</i>		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018	2019	2020
Kompensation för kostnadsökning övriga kostnader (PKV för 2017 2,3 %)	2 488	2 761	2 833
Indexjustering av föreningsbidraget till Kalmar FF upphör efter areanaförvärvet	0		
Tillkommande hyreskostnader för Byteaterns verksamhet i Oljefabriken 3	4 250		
Föreningsbidraget till Kalmar FF upphör efter kommunens förvärv av arenan	-6 750		
Utökad stöd till föreningslivet	2 000		
Summa	1 988	2 761	2 833

Not 9) Barn- och ungdomsnämnden	<i>Förändring mot föregående år</i>		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018	2019	2020
Resursfördelning grundskola och barnomsorg	19 790	16 324	21 112
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löner)	1 583	1 631	1 680
Köksarbete inom Kost skola, omfördelat till servicenämnden	-300		
Skyldighet att erbjuda lovskola i åk 8-9 (höstbudgetprop. 2016)	174		
"Läsa-skriva-räkna-garanti" (höstbudgetprop. 2016 och 2017)	755	236	
Effektiviseringar av nationella prov (höstbudgetprop. 2016 och 2017)	-290		
Utökad undervisningstid i matematik år 4-6 (budgetprop. 2016)	-65		
Skolstart vid sex års ålder (höstbudgetprop. 2017)	413	472	
Nyanlända elever i grundskolan (höstbudgetprop. 2017)	177	236	
Förslag från Skolkommissionen (höstbudgetprop. 2017)	295		
Förslag från Skolkostnadsutredningen (höstbudgetprop. 2017)	295	59	
Offentlighetsprincipen i fristående skolor och förskolor (höstbudgetprop. 2017)	59		

Prao i årskurs 8 och 9 (höstbudgetprop. 2017)	59	177	
Betygssättning i moderna språk (höstbudgetprop. 2017)		59	
Professur på Linnéuniversitetet inom pedagogik (anslag 2018-2022)	500		
Hyra och drift av ny familjecentral Lindsdal	1 411	282	
Summa	24 855	19 476	22 792

Kalmars proportionella andel av riktade statsbidrag	10 472		
Summa inklusive riktade statsbidrag	35 327	19 476	22 792

Not 10) Omsorgsnämnden	<i>Förändring mot föregående år</i>		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018	2019	2020
Volymutveckling äldreomsorg baserad på demografisk förändring	8 754	9 010	6 238
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löner)	464	478	492
Återföring av utvecklingstjänst och del av enhetschef till SKDN	-203		
Nya platser i vård- och omsorgsboenden	4 900	3 250	6 500
Summa	13 915	12 738	13 230

Not 11) Socialnämnden	<i>Förändring mot föregående år</i>		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018	2019	2020
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löner)	1 910	1 967	2 026
Samlade arbetsmarknadsinsatser under kommunstyrelsen	-2 070		
Ökade behov inom individ- och familjeomsorg till följd av befolkningsutvecklingen	1 000	1 000	
Utvidgat ansvar avseende missbruk av spel om pengar (höstbudgetprop. 2017)	134		
Driftmedel ny familjecentral Lindsdal	605	40	
Summa	1 579	3 007	2 026

Not 12) Södermøre kommunalnämnd	<i>Förändring mot föregående år</i>		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018	2019	2020
Resursfördelning grundskola och barnomsorg	2 916	2 654	728
Volymutveckling äldreomsorg baserad på demografisk förändring	434	357	218
Kompensation för kostnadsökning vid köp av verksamhet (löner)	147	151	156
Återföring av utvecklingstjänst och del av enhetschef från omsorgsnämnden	203		
Skyldighet att erbjuda lovskola i åk 8-9 (höstbudgetprop. 2016)	24		
"Läsa-skriva-räkna-garanti" (höstbudgetprop. 2016 och 2017)	103	32	
Effektiviseringar av nationella prov (höstbudgetprop. 2016 och 2017)	-40		
Skolstart vid sex års ålder (höstbudgetprop. 2017)	56	64	
Nyanlända elever i grundskolan (höstbudgetprop. 2017)	24	32	
Förslag från Skolkommisionen (höstbudgetprop. 2017)	40		
Förslag från Skolkostnadsutredningen (höstbudgetprop. 2017)	40	8	
Offentlighetsprincipen i fristående skolor och förskolor (höstbudgetprop. 2017)	8		
Prao i årskurs 8 och 9 (höstbudgetprop. 2017)	8	24	
Betygssättning i moderna språk (höstbudgetprop. 2017)		8	
Summa	3 964	3 331	1 102

Kalmars proportionella andel av riktade statsbidrag	1 428		
Summa inklusive riktade statsbidrag	5 392	3 331	1 102

Bilaga 3 Investeringsbudgetramar per nämnd

Not 1) Kommunstyrelsen	2017	2018	2019	2020
Belopp i tkr				
Inventarier kommunledningskontoret	200	200	200	200
Brandkåren	3 000	3 000	3 000	3 000

Investeringar för Kalmar Hamn AB	4 000	4 000	4 000	4 000
Övriga räntabla investeringar	52 100	65 400	9 500	8 000
Ramanslag för fastigheter och infrastruktur	310 950	307 800	318 400	320 000
Total	370 250	380 400	335 100	335 200

Not 2) Kommunstyrelsen exploateringsverksamhet				
Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020
Produktion av arbetsområden och bostadsområden	123 700	177 700	145 200	82 800
Övrig markförsörjning	3 000	3 000	3 000	3 000
Total	126 700	180 700	148 200	85 800

Not 3) Samhällsbyggnadsnämnden				
Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020
Inventarier	1 000	1 000	1 000	1 000
Total	1 000	1 000	1 000	1 000

Not 4) Servicenämnden				
Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020
Övriga investeringar serviceförvaltningen	1 000	1 000	1 000	1 000
Räntabla investeringar; IT, fordon, lokalvård m.m.	0	23 900	22 400	22 400
Total	1 000	24 900	23 400	23 400

Not 5) Kultur- och fritidsnämnden				
Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020
Inventarier	2 650	2 700	2 700	2 700
Total	2 650	2 700	2 700	2 700

Not 6) Barn- och ungdomsnämnden				
Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020
Inventarier	6 000	7 300	4 300	12 700
Total	6 000	7 300	4 300	12 700

Not 7) Omsorgsnämnden				
Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020
Inventarier	2 000	2 000	2 000	2 000
HSL-hjälpmedel	500	500	500	500
Inventarier till nya äldreboenden	15 500	15 700	10 700	700
Total	18 000	18 200	13 200	3 200

Not 8) Socialnämnden				
Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020
Inventarier	1 200	1 200	1 200	1 200
Total	1 200	1 200	1 200	1 200

Not 9) Södermøre kommundelsnämnd				
Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020
Inventarier	2 000	3 600	1 000	1 000
Total	2 000	3 600	1 000	1 000

Bilaga 4 Investeringar med objekt per kategori för perioden 2018-2020

Nedanstående lista visar framställda investeringsbehov fastigheter och infrastruktur för perioden. När i tid dessa kommer att genomföras beror bland annat på befolkningsutveckling och rådande byggkonjunktur.

Förskole- och skollokaler	400,0 mnkr
Djurängsskolan: Nybyggnad av 2-parallellig F-6 skola med förskola och ett gemensamt kök och matsal	
Falkenberg, Vallmons förskola, tillbyggnad	
Falkenbergsskolan, ombyggnad av kök	
Falkenbergsskolan, tillbyggnad matsal	
Falkenbergsskolan, till- och ombyggnad ("ersättning hus 10")	
Hagbyskolan. Nya klassrum och gruppum samt om- och tillbyggnad för bibliotek och fritidsgård	
Halltorpsskolan, om- och tillbyggnad av skollokaler	
Lindsdal, ny förskola centralt	
Ljungbyholm. Tillbyggnad förskola	
Ljungbyholmsskolan. Utökning klassrum.	
Läckeby, ny förskola vid Åbyskolan	
Norrleden, ny förskola med tillagningskök	
Smedby, Barkesterpskolan, ombyggnad kök	
Smedby, Barkesterpskolan, tillbyggnad matsal	
Smedby, Dörbyskolan. Ombyggnad kök och matsal till skollokaler	
Södra staden/Rinkabyholm F-3 skola inkl kök och matsal	
Södra staden/Rinkabyholm ny förskola med tillagningskök	
Vimpeltorpet, ny förskola området "Karlssons äng"	
Fritidslokaler	185,5 mnkr
Bad- och friskvårdsanläggning (särskilt beslut av KF under 2018)	
Berga: konstgräsplan	
Gasten - Byte av konstgräsmatta med bevattningsanläggning och konstgräsdeponi	
Gröndal konstgräsplan	
Kulturcentrum	
Kvarnholmen, Arena Bastionen	
Rockneby Gräsfotbollsplan	
Skateanläggning	
Södra staden, nybyggnad av sporthall	
Södra Utmarken - Byte av konstgräsmatta inklusive konstgräsdeponi	

Södra Utmarken - Tält över konstgräsplan	
Fastighet övrigt	56,8 mnkr
Befästningsverk (SF)	
Ebbetorp Rökövningshus	
Folkets Park	
Hyllsystem arkivcentrum	
Oförutsedda mindre fastighetsinvesteringar (SF)	
Rockneby Brandstationen, ombyggnad omklädningsrum	
Gatuverksamhet	111,5 mnkr
Djurängens nya bostadsomr: gatuutbyggnad	
Fjölebro Förmansvägen, norra delen, ny sträckning Nils Holgerssons väg	
Fjölebro Förmansvägen, södra delen, ny sträckning Nils Holgersson väg	
Fredriksskansgatan	
Gator/vägar, GC-vägar inkl reinvestering (SF)	
Gatuverksamhet (SBK)	
Gatuverksamhet (SBK), renovering broar	
Hansa-området, Kvarteret Bilen, gestaltning	
Hastighetsplan fysiska åtgärder	
Hastighetsplan omskyltning/info	
Jägarevägen, delen Hjortvägen - Tallhagsvägen	
Kaggensgatan - Strömgatan, Kvarteret Tenngjutaren	
Korsning Södra kanalgatan-Västra sjögatan	
Korsningen Norra Vägen - Tyska vägen	
Korsningen Strömgatan Västra sjögatan	
Kroksväg (ny gata), exploatering Ebbetorpsvägen	
Kvarnholmen, östra delen, upprustning av gator i samband VA-sanering	
Ljungbyholm, Tunnbindarevägen (upprustning av vägen)	
Norrliden, FÖP, Esplanaden	
Norrliden, FÖP, Norrlidens torg	
P-ledningssystem	
Rinkabyholm, förprojektering ombyggnad E22	
Smedby industriområde gata. Utbyggnad industriområde	

Stensövägen-Esplanaden, signalanläggning	
Storgatan, pollare	
Storgatan, tillgänglighet efter VA-sanering	
Strömgatan	
Södra staden (Rinkabyholm), FÖP infra, skola, centrum	
Södra staden (Rinkabyholm), FÖP stråk/övergångar	
Telemarken, infrastruktur	
Trafik (SBK)	
V Vallgatan, Teatern till "strykjärnet"	
Västra Sjögatan, ombyggnad gångfartsområde	
Västra sjögatan, Stömgata - Stortorget	
Parkering	18,5 mnkr
Parkering (SBK)	
Stensö fiskeläge, ombyggnad parkering	
Stensö parkering (vid camping)	
Parkeringsanläggning Cellgraven	
Gång- och cykelvägar	46,5 mnkr
Djurängsvägen. Gångbana och ny belysning.	
Dunövägen, GC-väg	
Esplanaden, Sveaplan - Norra vägen (södra sidan)	
Falkenbergsvägen, GC-väg	
GC-väg förbi kvarteret Lärkan	
Gång- och cykelvägar (SBK)	
Kungsgårdsvägen (del av Oxhagen 2:1)	
Skeppsbrogatan	
Smedby, bymiljöväg etapp 2	
Stensö GC-väg (vid camping)	
Tallhagsvägen - projektering	
Tallhagsvägen Funkabovägen Jägarevägen	
Tjärhovsbågen (gångstråk, muddring, småbåtshamn)	
Utbyggnad av gång- och cykelväg vid kvarteret Spiggen (mellan Borgmästaregatan och Lindöskolan, samt cykelöverfart till Rådmansgatan)	
Ångloksleden-Mörevägen, GC	

Parkverksamhet	25,0 mnkr
Attebergska Trädgården	
Berga strandpark, färdigställande parkmiljö	
Kalmarsundsparken	
Laboratorieholmen, kajen (upprustning)	
Lindsdal Storlekplats	
Norrliden parken (aktivitetspark)	
Parkverksamhet (SBK)	
Parkverksamhet inkl reinvestering (SF)	
Trädplan (inventering)	
Utvecklingsdialoger	
Valnötsträdets	
Friluftsverksamhet	19,7 mnkr
"Farliga bryggor"	
Fritids-/friluftsverksamhet inkl reinvestering (SF)	
Norrlidens strand, brygga	
Stensö motionsspår (omläggning befintligt spår och ny dragning)	
Stensö, säsongspöpen toalett vid badet och "entreplats" vid motionsspår etc	
Infrastruktur övrigt	82,7 mnkr
Entreprenadmaskiner/maskin-utrustning fritid/park/gata (SF)	
Fiber - bredband	
Förstudier kajer och skoning	
Kalmar City (bl a trygghets- och tillgänglighetsåtgärder)	
Kvarnholmen, Bastionen, tillgänglighet	
Murverk och kajer runt Systraströmmen	
Samlingsanslag Produktion (SF)	
Tillgänglighet (SBK)	
Utrustning EU-projekt Life Sure	
Räntabla investeringar	82,9 mnkr
Energieffektiviseringsprojekt	
Hyllsystem arkivcentrum	
Investeringar externa intressenter	

Klückeberga 10:1, ny ladugård
Solcellsanläggningar
Ökad service småbåtshamnar
Parkeringsanläggning Cellgraven

Övriga investeringar (förvaltningarna)	103,8 mnkr
Övriga investeringar räntabla (exploatering, förvaltningarna)	483,4 mnkr

Summa investeringar exklusive räntabla	1 050,0 mnkr
Summa investeringar inklusive räntabla	1 616,3 mnkr

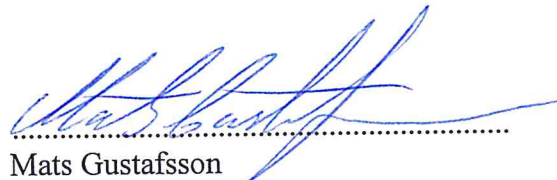
Plats	Rådhusalen
Parter	Kalmar kommunstyrelsens personaldelegation och Kommunal, Lärarförbundet, Vision, Lärarnas riksförbund, SACO samt Akademikerförbundet SSR.
Närvarande	För personalutsottet: Bertil Dahl (V) ordförande Anne Elgmark personalchef Mats Gustafsson förhandlingschef Urban Sparre ekonomichef Anders Saur verksamhetsutvecklare För de fackliga organisationerna: Maria Gren Kommunal Annelie Hansson Kommunal Jeanette Wahlgren Lärarförbundet Maj-Lis Lindberg Vision Christer Nilfsors Lärarnas Riksförbund Hanna Serpan Akademikerförbundet SSR och SACO

Det antecknas att även Ledarna, Sveriges arbetsterapeuter, Sveriges ingenjörer samt Vårdförbundet är kallade.

Utses att justera Maria Gren, Jeanette Wahlgren, Maj-Lis Lindberg, Christer Nilfsors samt Hanna Serpan

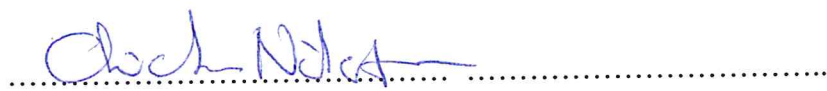
Underskrifter

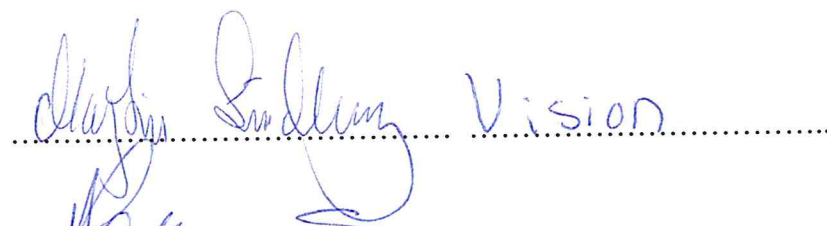
Sekreterare

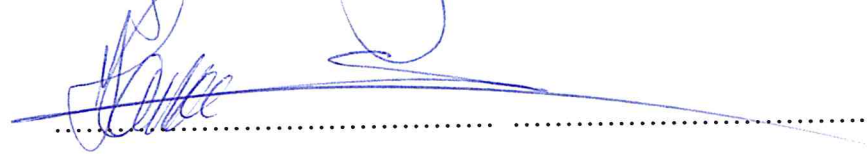

.....
Mats Gustafsson

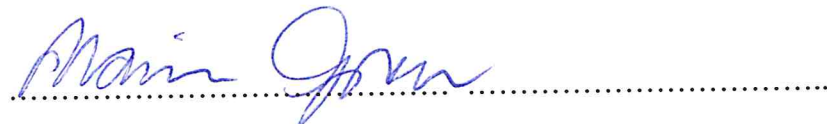
Justering

.....
Bertil Dahl

.....

.....
Margareta Lindberg

.....
~~Peter~~

.....
Martin Örn

.....
Janette Wahlgren

Förhandlingar enligt 11 § Medbestämmandelagen angående förslag till verksamhetsplan med budget 2018 och ekonomisk planering 2019 - 2020

§ 1

Förhandling

Arbetsgivaren redovisar förslag till verksamhetsplan med budget 2018 och ekonomisk planering för 2019-2020.

Förbunden uttalar gemensamt att man är besviken över att det inte är fler närvarande från den politiska majoriteten vid förhandling om budgeten. Man menar att signalen blir att det inte är så viktigt att förhandla med dom fackliga organisationerna.

Läraryrket ställer sig bakom Visions yrkande om 80,90,100 som finns i Visions protokollsanteckning.

Lärarnas riksförbund ansluter sig till SACO's protokollsanteckning samt deras yrkanden.

Kommunal, Läraryrket, Vision, Lärarnas riksförbund, SACO, samt Akademikerförbundet SSR, lämnar protokollsanteckningar enligt bilagor.

§ 2

Avslut

Förhandlingarna förklaras avslutade i enighet den 6 november 2017.

Kommunal.

Protokollsanteckning Budget 2018

Kommunal ser positivt på nya rubriken "personal och arbetsmiljö" samt inriktningen och dess innehåll.

Däremot har vi svårt att se hur man når de nämnda intentionerna ända ut i kommunens verksamheter.

Den bästa ambassadören för Kalmar kommun är en medarbetare som har rätt förutsättningar för sitt uppdrag.

Kommunal yrkar på ett förtydligande av de satsningar som kommunen gör för att förbättra arbetsmiljö och stärka personalförsörjningen.

Kommunal ser också positivt på att arbetsgivaren alltid ska erbjuda heltid vid nya tillsvidareanställningar och att redan anställda ska ha rätt till heltid.

Kommunal vill att arbetsgivaren arbetar för att dessa heltider blir **hållbara** med tanke på arbetsmiljön. Arbetsinnehållet och arbetsbelastningen måste utformas så det är möjligt att orka arbeta heltid, annars finns det en risk att sjukskrivningarna ökar.

Kommunal vill understryka att heltidsarbete ska kunna kombineras med t.ex. föräldraskap och en berikande, hälsofrämjande fritid. Arbetsgivarens ambition om att medarbetarna ska få ett hälsofrämjande och hållbart arbetsliv tänker Kommunal kan få stor positiv påverkan.

Handlingsplanen för heltid som norm ser vi därför som extra viktig.

Tjänsterna med "rörlig tid" som idag erbjuds när våra medlemmar vill jobba heltid eller nyanställs på omsorgsförvaltningen ser vi som ett stort arbetsmiljöproblem. En mycket viktig del i arbetsmiljöarbetet är att få bort de delade turerna och att man har så lite "rörlig tid" som möjligt.

Kommunal ser positivt på att arbetsgivaren väljer att tillföra ytterligare ekonomiska resurser till förskola/skola. Särskilt inom dessa verksamheter är arbetsmiljön för Kommunals medlemmar mycket ansträngd och av det skälet är det av stor vikt att pengarna används för att förbättra arbetsmiljön. Det skulle bidra till en bättre balans mellan krav och resurser, vilket i sin tur med största sannolikhet genererar i minskade sjukskrivningstal.

Vecka 44 2017 förklarade arbetsgivaren i tidningen att de är villiga att skapa personliga tjänster för kommunens medarbetare. Kommunal tar för givet att det finns medel avsatta i budgeten för detta.

Kommunal ser även positivt på att Kalmar fortsätter att växa och att kommunen möter detta med ökad service till medborgare, t.ex. nybyggnation av förskolor/skolor och äldreboende.

När Kalmar växer innebär det också stora utmaningar.

Det blir viktigt att ha en bra personalpolitik och vara en attraktiv arbetsgivare i konkurrensen om personal

Kommunal vill även trycka på att pengarna som är budgeterade för personalkostnader ska bidra till betydligt högre löner för Kommunals medlemmar. Kommunals medlemmar finns till största del bland baspersonalen och är därmed en förutsättning för att bedriva kommunens verksamheter. Det är därför mycket viktigt att arbetsgivaren väljer att värdera dem högt, så de kan fortsätta leverera ett arbete av hög kvalitet.

Kommunal ser fram emot att tillsammans med arbetsgivaren utveckla samarbetsformer som ger våra medlemmar inflytande över det egna arbetet.

Kommunal Sydost Sektion Kalmar

Daniel Modée
Arbetsmiljösamordnare

Marie Simonsson
Sektionsordförande

Kalmar 2017-10-30

Protokollsanteckning vid förhandling enligt §12 MBL avseende Verksamhetsplan med budget 2018 och ekonomisk planering 2019-2020 med verksamhetsplan.

SACO-föreningen har tagit del av kommunens dokument för verksamhetsplan med budget 2018-2020 innehållande bl.a. Personalfrågor och arbetsmiljö. I tidigare års budget och ekonomisk planering har det framgått att kommunen haft hög personalomsättning inom flera områden vad gäller akademiskt utbildad personal. Arbetsgivaren gjorde bedömningen i tidigare budget att situationen skulle komma att förvärras de närmaste åren. SACO-föreningen i Kalmar kommun kan inte se att situationen har förändrats i det avseendet. I verksamhetsplan med budget för 2018 och ekonomisk planering 2019-2020 saknar vi arbetsgivarens intention i form av satsningar för att kunna rekrytera samt behålla akademiskt utbildad personal. På detta sätt saknas förutsättningar för att behålla rätt kompetens inom kommunen. I samtal med arbetsgivaren har under flera års tid framkommit att vi har en gemensam syn med arbetsgivaren på att satsningar behöver göras utifrån den konkurrens som finns idag avseende akademiskt utbildad personal.

Att kunna rekrytera och behålla kompetent personal bör vara ett prioriterat mål för kommunen och lön är ett starkt argument i både rekrytering och för att kunna behålla den kompetens som redan finns inom kommunen. Kommunen måste tillgodose behoven av att framöver rekrytera kompetent personal. Därvid måste effekten av att unga, nyanställda går in på relativt höga lönenivåer leda till kompensation för redan anställda för att möjliggöra en behållen eller ökad lönespridning.

SACO-föreningen i Kalmar kommun yrkar på ett förtydligande av hur arbetsgivaren avser att säkerställa rekrytering och bibehålla personal.

I Verksamhetsplanen framgår även att Kalmar Kommun skall vara ett föredöme som arbetsgivare och att man tillsammans med de fackliga organisationerna vill utveckla samarbetsformer som ska ge personalen inflytande över det egna arbetet. SACO-föreningen i Kalmar kommun ser med tillförsikt fram emot detta.

För SACO-föreningen

Christer Nilfors
Ordförande

Kommunavdelning Kalmar

Protokollsanteckning till MBL förhandling 2017-11-06

Verksamhetsplan med budget 2018 och ekonomisk planering för 2019-2020

Vision Kalmar avdelning kan konstatera att området verksamhet, personal och arbetsmiljö fått ett något större utrymme i texten. Det är många bra skrivningar och tankar som finns med. Vad vi dock kan konstatera så finns det inga tydliga strategier, mål och budget kopplat till skrivningarna.

Återigen måste vi som fackförbund påpeka för arbetsgivaren att alla de högt ställda mål som finns inom kommunen dvs att Kalmar kommun ska ligga i topp i alla rankningar på alla förvaltningar är beroende av personal. Personal som trivs, har en bra arbetsmiljö och vill stanna kvar i kommunen. En stor utmaning är att rekrytera och behålla personal då hjälper det inte med att beskriva hur man vill ha det utan vi vill se att något också händer och att budget kopplas till detta.

2017-02-03 lämnade Vision in en skrivelse inför budget arbetet gällande 80, 90 100. Det vi finner mycket märkligt är att vi inte blivit kontaktade gällande detta för att närmare diskutera frågan.

Vi kan konstatera att detta inte finns med i budgeten. Arbetsgivaren framförde vid MBL informationen att det är viktigare att arbeta för en god arbetsmiljö så att medarbetarna orkar fortsätta arbeta heltid. Vision kan inte se att detta på något vis står i motsättning till varandra. I Kalmar kommun finns det idag medarbetare som på grund av högt uppdrivet arbetstempo och i övrigt tuff arbetsmiljö upplever att de inte kommer orka arbeta till pensionen. De är ju på inget sätt hjälpta av att målet med en god arbetsmiljö framöver blir verklighet. Vision ser att detta skulle vara både mänskligt och i längden ekonomiskt en bra satsning. Vi menar att detta måste ske nu. Förverkligas målet med en god arbetsmiljö för all personal så minskar även incitamentet för ett utnyttjande av 80, 90 100. Vi är inte där idag men naturligtvis är det för Vision en mycket viktig målsättning att alla våra medlemmar ska ha en hållbar och god arbetsmiljö.

Förutsättningarna för en god arbetsmiljö, trivsel och påverkan är en väl fungerande samverkan. Vision ser dock tyvärr att samverkan stundtals helt sätts ur spel. Samverkan på alla nivåer måste fungera och Vision kräver tydliga insatser för att detta ska förverkligas.

Vision Kalmar avdelningen
Maj-Lis Lindberg
ordförande

Postadress
Box 819
391 28 Kalmar

Besöksadress
Södra Långgatan 40
392 31 Kalmar

Telefon
0480-45 02 21
0480-45 02 20

Lärarförbundet

KALMAR

Verksamhetsplan med budget 2018 och ekonomisk planering för 2019-2020

Lärarförbundet har tagit del av dokumentet kring Verksamhetsplan med budget 2018 och ekonomisk planering för 2019-2020 och vill med detta framföra att vi ser positivt på stycket Personal och arbetsmiljö inriktningen och dess innehåll.

Däremot har vi svårt att se hur man når de nämnda intentionerna ända ut i kommunens verksamheter.

Den bästa ambassadören för Kalmar kommun är en medarbetare som har rätt förutsättningar för sitt uppdrag.

Vi yrkar på ett förtydligande av de satsningar som kommunen gör för att förbättra arbetsmiljö och stärka personalförsörjningen.

Lärarförbundet vill se en tydlig strategi där åtgärder för att behålla erfarna lärare och rekrytera nya lärare redovisas. Vi vill även att det tydligt framgår i budgeten vilka satsningar som på kort, respektive längre sikt, syftar mot att renodla uppdraget och minska arbetsbelastningen för lärarkåren. Resultaten av undersökningen Bästa skolkommun visar tydligt att det finns utrymme för förbättringar som minskar arbetsbelastningen för lärare och därmed ökar möjligheterna till rekrytering samt minskade kostnader på grund av sjukfrånvaro.

För att säkerställa en god undervisning krävs en god arbetsmiljö för såväl lärare som elever. Därför är det viktigt att kommunen vid nybyggnation planerar för inflyttning och tar höjd för denna redan vid planeringsstadiet. Det är inte rimligt att vi befinner oss i ett läge där det är trångbott på våra skolor strax efter att nybyggda skolor och förskolor tas i bruk. Vi ser gärna att kommunen visar modet att bygga bort trångboddheten på många av våra skolor och förskolor. På sikt är det en vinst för såväl elever, personal samt arbetsgivare.

På många skolor är den fysiska arbetsmiljön eftersatt. Det är slitna lokaler och dåligt med funktionsarbetsplatser för personalen. Lärarna förväntas sköta en hel del planeringsarbete och även en hel del administrativt arbete utan tillgång till egna arbetsplatser. Det är inte en rimlig arbetsmiljö. Därför ser vi gärna konkreta åtgärder för att rusta upp befintliga samt skapa nya funktionella utrymmen som

---

Postadress

Box 819
391 28 KALMAR

Besöksadress:

Rosenlundska huset
Södra långgatan 40
392 31 Kalmar

Telefon

0480-45 02 11

E-post:

lararforbundet@kalmar.lararforbundet.se

Lärarförbundet

KALMAR

täcker behovet av arbetsplatser för lärarpersonalen på Kalmars skolor och förskolor.

Lärarförbundet anser att all utbildningsverksamhet från förskola till vuxenutbildning ska vara en prioriterad satsning som är självklar för kommunen. Med ökad likvärdighet och säkrad kvalitet i undervisningen ges alla barn och elever oavsett förutsättningar bättre möjligheter att nå målen.

Garanteratid och resurser för att förbereda och utveckla undervisningen och höjlärarlönerna från förskolan till gymnasieskolan.

Vi lärare vill fortsätta möta varje barn och elev och ge dem det Skollagen förutsätter - att de möts där de befinner sig i sitt lärande, att de inges tron på sin egen förmåga att nå målen och att de blir sedda med den inneboende förmåga alla har. Frågan som alla lärare dagligen ställer sig är hur vi ska klara av att leva upp till skollagen.

Vi ser också att i inriktningen finns en vilja att utveckla samarbetet med de fackliga organisationerna. Detta ser vi verkligen som en utmaning då vi tyvärr ser att samverkan stundtals glöms bort helt av våra arbetsgivare ute på skolorna och förskolorna. Vi vill se tydliga insatser för hur kommunen tänker kring vårt samverkansavtal och hur det ska efterföljas.

Jeanette Wahlgren
Ordförande
Lärarförbundet Kalmar

Postadress

Box 819
391 28 KALMAR

Besöksadress:

Rosenlundska huset
Södra långgatan 40
392 31 Kalmar

Telefon

0480-45 02 11

E-post:

lararforbundet@kalmar.lararforbundet.se

Kalmar 31 oktober 2017

Protokollsanteckning vid förhandling enligt §12 MBL avseende Verksamhetsplan med budget 2018 och ekonomisk planering 2019-2020 med verksamhetsplan.

Akademikerförbundet SSR har tagit del av Kalmar kommuns dokument för Verksamhetsplan med budget 2018 och ekonomisk planering 2019-2020 samt Personalöversikt 2016.

Personalförsörjning

Kommunen har hög personalomsättning inom flera områden där Akademikerförbundet SSR har medlemmar. Socialsekreterare inom Socialförvaltning har upp till dubbelt så hög personalomsättning än kommunen som helhet. Utöver detta finns flertalet indikatorer på **ojämlika arbetsförhållanden mellan arbetsgrupper och förvaltningar**. Detta framgår av att analysera uttag av övertid, ökningen av sjukfrånvaro eller t.ex. skillnaden på frisknärvaro mellan Kommunledningskontoret och Socialförvaltningen på hela 12,4 procentandelar.

Akademikerförbundet SSR kan inte se att arbetsgivarens insatser för att vända denna trend är tillräcklig. Vi saknar satsningar för att kunna rekrytera samt behålla akademiskt utbildad personal inom socialt arbete.

Arbetsmiljö

Att använda skyddsronder av olika slag är ett bra redskap att systematiskt arbeta med arbetsmiljöarbetet. Akademikerförbundet SSR vill att kommunen under kommande år genomför **digitala skyddsronder** för att säkerställa att medarbetare har uppdragsenliga hjälpmedel för att på ett effektivt sätt kunna utföra arbetet. Att som idag inte kunna ha tillgång till bra digitala lösningar för samtal och dokumentation skapar frustration och stress i onödan.

I Verksamhetsplanen framgår även att Kalmar Kommun skall vara ett föredöme som arbetsgivare och att man tillsammans med de fackliga organisationerna vill utveckla samarbetsformer som ska ge personalen **inflytande över det egna arbetet**. Akademikerförbundet SSR ser fram emot detta gemensamma arbete.

Akademikerförbundet SSR vill se en **strategisk planering av flödet av talang** genom hela organisationen, detta för att minsta utflödet av spetskompetens och öka inflödet av densamma. Bra lön och en god arbetsmiljö är viktigt i den strategiska kompetensförsörjningen för välfärden.

#ÖppetSverige

Ett Kalmar för alla? Balanstalen för anställda utrikesfödda inom kommunen är i princip oförändrade de senaste åren. De senaste uppgifterna är dessutom från 2015. Akademikerförbundet SSR menar att detta rimmar illa med Kalmar kommuns intentioner om hög integration och en välkomnande kommun för utrikesfödda. Som kommun ska vi ha god kännedom om alla kommuninvånarens förutsättningar, detta för att kunna arbeta proaktivt och inkluderande. Utlandsutbildade har svårt att få jobb i nivå med sin utbildning.

Akademikerförbundet SSR yrkar på **snabbare vägar in i rätt jobb för utlandsutbildade akademiker**. Kalmar kommun bör föregå med gott exempel och sätta fler konkreta mål inom detta område.

I budget framgår att kommunen vill satsa på att ordningsvakter, belysning, pollare, kameraövervakning och civilförsvaret. Akademikerförbundet ser oroat på den utvecklingen om kommunen inom detta arbete inte samtidigt pratar om **satsningar på förebyggande socialt arbete**.

Hanna Serpan

Ordförande

Carolina Andersson

Ledamot / Lönedelegat

Lyssna på Samhällsvetarpodden och Socialtjänstpodden. Du hittar oss i iTunes, Acast och Soundcloud.

Yrkesdörren underlättar för nya och etablerade svenskar att mötas för att prata om jobb och bredda sina professionella nätverk. För ett öppnare Sverige!

<https://www.yrkesdorren.se/akademssr>

ALLIA NSEN

Vision för Kalmar kommun
Budgetreservation
2018

Vår vision för Kalmar

Kalmar kommun är, enligt oss i Alliansen, en kommun som ska utgå från värderingar som trygghet, frihet, gemenskap och tillit till varandra. Där vi gemensamt bygger Kalmar starkt för framtiden. Vi vill bygga en kommun med stark framtidstro. En kommun där alla behövs. Där vi tillsammans bygger ett samhälle som präglas av trygghet, valfrihet, mångfald och öppenhet.

I Alliansens Kalmar ska alla människor, gammal som ung, såväl stadsbo som landsbygdsbo, ges samma möjligheter att växa och utvecklas. Vårt huvudfokus ligger på att vård, skola och omsorg ska fungera på allra bästa sätt med en sund ekonomi där vi tar ansvar för varje skattekrona. Vi vill också öka Kalmarbornas ekonomiska frihet genom att på sikt sänka Kalmars skattetryck till i nivå med jämförbara kommuner - utan att kompromissa med kvalitén i välfärden.

Vi vill att alla barn ska ha en trygg uppväxt och få gå i en skola som kan fokusera på sitt uppdrag om att ge kunskap. Omsorgen ska kännetecknas av tillgänglighet, kvalitet och valfrihet. Människor ska inte behöva känna oro för att utsättas för våld och brott oavsett tid på dygnet.

Inför 2018 lägger vi en gemensam budgetreservation och siktar mot att vi får väljarnas förtroende att lägga en skarp budget för 2019 för kommunens verksamhet efter valet.

Alliansen i Kalmar tar ansvar för Kalmar kommun!

Christina Fosnes (M)

Carl-Henrik Sölvinger (L)

Christopher Dywik (KD)

Utmaningsrätt

Alliansen i Kalmar vill införa utmaningsrätt i kommunens verksamhet. Syftet med utmaningsrätten som existerat under tio år och som genomförts i ett fyrtiotal kommuner är att pröva verksamheter i den kommunala verksamheten för att se om de verkligen måste drivas av kommunen själva eller i annan regi.

En entreprenör som vill utmana verksamheten kan begära att få uppdraget som ett privat uppdrag – eller begära att en viss del av kommunens verksamhet ska säljas. Varje kommun bestämmer själv om en del av den kommunala verksamheten ska upphandlas, eller säljas. Möjligheten att använda utmaningsrätten har haft en långsam utveckling. Syftet med utmaningsrätten är att öka mångfalden och förbättra den kommunala verksamheten.

För att utmaningsrätten ska få någon verklig betydelse krävs att kommunen aktivt marknadsför den, både internt inom kommunorganisationen och externt till utomstående parter. Enligt Svenskt Näringsliv är Uppsala den kommun som fått in flest utmaningar, men det var också Uppsala kommun som var först ut med att införa utmaningsrätten. Alliansen i Kalmar kommer att införa Utmaningsrätt inom verksamhetsområden i kommunen där detta är möjligt.

- Utmaningsrätt införs inom de verksamhetsområden där detta är möjligt.

Attraktiv arbetsgivare

Våra medarbetare i Kalmar kommun är vår största resurs. Om inte våra medarbetare mår bra eller trivs, fungerar inte heller verksamheten optimalt. En säker indikation på att allt inte står rätt till är när sjukfrånvaron skjuter i höjden och så är fallet inom ett antal kommunala verksamheter. Det är inte acceptabelt för den enskilde medarbetare och inte heller för oss som arbetsgivare. Vi i alliansen vill ha extra fokus på åtgärder som ser den enskilde medarbetare genom att utreda förutsättningarna för en sjukanmälningstjänst med sjukvårdsrådgivning. Tjänsten används i syfte att sänka korttidsfrånvaro, minska upprepad korttidsfrånvaro och avlasta enhetschefer. En annan fördel är löpande kartläggning av sjukfrånvaron, där man hela tiden kan se dess orsaker och snabbt kan sätta in rätt insatser. Erfarenheter från Karlstad kommun visade att denna insats betalade sig själv efter 7 månader, den är på kommunspråk, räntabel.

- Utred möjligheterna att ansluta Kalmar kommun till en sjukanmälningstjänst med sjukvårdsrådgivning av sjuksköterskor.
- Öka friskvårdsbidraget från 800 kr till 1000 kr. För detta ändamål avsätts 500 Tkr för 2018.

Avgifter

SKL (Sveriges kommuner- och landsting) tar fram underlag som kan användas av kommunerna som stöd vid upprättande av taxor inom miljöbalkens och plan- och bygglagens områden. Kommunens handläggningskostnad per timme för respektive myndighetsområde är en viktig utgångspunkt för arbetet med taxeunderlagen. Avgifter inom kommunen påverkar framförallt näringsidkare, men också enskilda hushåll eller personer, väldigt olika beroende på i vilken kommun man bor i landet. Alliansen i Kalmar vill se över samtliga avgifter och taxor inom kommunen. Rutinmässiga tillsynsavgifter, som debiteras trots utebliven tillsyn, bör alltid vara kopplad till faktisk tid.

- Utreda förutsättningarna för ett tillsynstaxesystem där företag debiteras för faktiskt tid och vid utebliven tillsyn betalas ingen avgift.

Digitala tjänster

Vi vill utveckla e-tjänster i Kalmar kommun. I takt med att kommunen växer behöver vi möta medborgares önskemål om digital hantering i framkant. Vi vill ta fram en e-strategi över hur vi utvecklar attraktiva e-tjänster som syftar till att förenkla kommunens verksamheter samt utvecklar förutsättningarna för den kommunala kärnverksamheten inom vård, skola och omsorg. Service och tjänster ska vara tillgängliga som e-tjänster för självbetjäning via internet. Utökad service till medborgare med ökad insyn och medbestämmande ställer nya krav på digital utveckling inom alla områden.

De verksamheter där detta är möjligt ska kunna drivas som intraprenad. Intraprenad skapar delaktighet och engagemang. Genom gemensamt ansvarstagande kan många positiva effekter uppnås såsom lägre sjukfrånvaro, bättre kvalitet och större flexibilitet.

- E-tjänster behöver utvecklas inom alla områden, för ökad självbetjäning, service och medbestämmande.
- Att kommunfullmäktige beslutar att utreda förutsättningarna att lägga ut hela eller delar av IT-avdelningens ansvarsområden inom kommunkoncernen på entreprenad. Beställarfunktionen behålls och utvecklas inom kommunen.

Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret har en viktig roll i att hantera helheten för kommunen. Samtidigt har kommunledningskontoret år för år vuxit. Från alliansens sida anser vi att det krävs en översyn av verksamheten i sin helhet.

Vi anser att det är rimligt att se över strategernas roll i verksamheten och istället engagera experter på respektive förvaltning/avdelning för att i högre grad arbeta utifrån projektstyrd verksamhet. Av den anledningen motsätter vi oss ramökningen för strategierna som föreslås i majoritetens budget.

Kommunledningskontoret har även för vart år fått en alltmer betydelsefull roll att, förutom kommunledning, även drifva verksamheter som tidigare låg under

Socialförvaltningen. Ett sådant exempel är enheten för invandrarverksamhet och integration som med ny sammanslagen bildar enheten SAV (Samhälle Arbete Valfärd) inom kommunledningskontoret. Verksamheter som tidigare ingick under Socialförvaltningen och därmed den politiskt tillsatta socialnämnden. Omorganisationen innebär att kommunledningskontoret och därmed kommunstyrelsens blir ytterst ansvariga för stora delar av hantering och drift integrationssatsningar samt försörjningsstöd. Från Alliansens sida anser vi att verksamheten under enheten SAV bör återgå till Socialförvaltningens ansvarsområde - för ökad transparens och tydliga beslutsvägar.

- Att kommunalskatten sänks till 21:71 kr = 14, 38 Mkr.
- Att strategierna avvecklas. Budgetramen sänks 5 Mkr.
- Koncernledningens ram för konsultköp sänks med 1 Mkr. Totalt uppgick denna budget till 1,6 Mkr 2017.
- Kommunikationsenhetens ram sänks med 500 Tkr. Detta på en total ram om ca 9 Mkr.
- Att kommunfullmäktige beslutar att utreda förutsättningarna att lägga ut hela eller delar av IT-avdelningens ansvarsområden inom kommunkoncernen på entreprenad. Beställarfunktionen behålls och utvecklas inom kommunen.
- Revidera alla delegationsordningar för att skapa större politisk insyn i investerings- och upphandlingsprocessen.

Bolagen

Kommunens hel- och delägda bolag är en tillgång för kommunen. De ska styras genom ägardirektiv beslutade av kommunfullmäktige. Bolagen skapar tillsammans med kommunen nytta för medborgarna men ska också ge tillbaka till ägaren kommunen/medborgarna då ägaren tillför resurser och borgar för lån. Då flera bolag verkar under monopolliknande former är det viktigt att deras taxor och avgifter är transparenta och möjliga som konsument att påverka genom sitt beteende.

- Borgensavgiften höjs till 0,4 %. Ger en intäkt om 2,8 Mkr.
- Aktieutdelningen i KKAB höjs till 9 Mkr 2018. Ger en intäkt om 525 Tkr.
- Kommunkoncernen ges i uppdrag att se över all taxesättning för att i större utsträckning göra det möjligt som konsument att påverka sina kostnader.

Barn och Unga

Det viktigaste för unga som mår dåligt är att ha någon att tala med. Ibland kan föräldrar och vänner fylla den funktionen. Ibland behöver de prata med någon utomstående.

Sjukfrånvaron i Barn och ungdomsnämndens verksamhet ökar och var 2016 på 6,31 %. I Kalmarsunds gymnasieförbund är motsvarande andel endast 3,7 %. BUN och GYF är tämligen jämförbara verksamheter och den stora skillnaden tyder på att det finns möjlighet för förbättringar.

Studie- och yrkesvägledare har en nyckelroll i att vägleda våra unga till framtidens arbeten. Deras insatser spelar roll för att fler ska fullfölja gymnasiet och i slutändan också söka sig mot arbeten där behov finns.

Nästan var tjugonde elev som började på ett gymnasieprogram vid Kalmarsunds Gymnasieförbund under hösten 2015 kom inte direkt från grundskolan, utan hade avbrutit ett påbörjat gymnasieprogram. Andra som hoppar av börjar inte på något nytt alls. Varje felvald eller avbruten utbildning innebär en stor kostnad både för individen och samhället.

Utvecklingslärare är en vidarebearbetning av och förstärkning av alliansregeringens karriärtjänster för lärare. Det syftar till att ge utmaningar och karriärsteg för duktiga lärare, samtidigt som de ska behållas i undervisning. Utfallet av denna satsning har dock inte rakt igenom varit helt positiv, varför genomförda satsningar behöver utvärderas innan ytterligare satsningar görs.

- Utredda möjligheten för Kalmar kommun att inom Kalmarsunds gymnasieförbund arbeta för att ungdomsmottagningen i Kalmar ges utökade resurser i form av ytterligare en kurator.
- Uppdrag ges till barn- och ungdomsnämnden och Södermöre kommundelsnämnd att i samarbete med Kalmarsunds gymnasieförbund, identifiera orsaker till sjukfrånvaro och föreslå åtgärder för att minska sjukfrånvaro.
- Att Barn- och ungdomsnämnden tillförs resurser för ytterligare 2 utbildade Studie- och yrkesvägledare. Det är viktigt med en tidigare och tydligare introduktion till arbetslivet. 1,12 Mkr avsätts för detta ändamål.
- Att uppdrag ges för att utreda förutsättningar för att skapa en egen enhet för studie- och yrkesvägledare i syfte att utveckla samarbetet med Ung Företagsamhet, söka extern finansiering och knyta fadderföretag till skolorna.
- Utred och utvärdera hur tidigare satsningar på utvecklingstjänster inom lärarkollektivet fallit ut och vilka positiva och negativa effekter detta haft innan ytterligare satsningar görs.
- Inför aktivt skolval i Kalmar kommun.

- Utredda möjligheterna och förutsättningarna för att införa ett transparent och gemensamt administrerat kösystem till alla skolor i Kalmar, fristående såväl som kommunala.

Omsorgsnämnden

För alliansen innebär den enskilda människans välfärd och värdighet att man ska kunna råda över sin vardag och levnadsomständigheter. Detta ställer krav inte bara på kvaliteten i Kalmars omsorg utan också på möjlighet att välja det boende, den hjälp och den omvårdnad som de själva anser passar dem bäst. För dem som behöver omsorgens tjänster ska grunden vara en i samförstånd med den berörde personligt utformad biståndsplan, som också förverkligas och följs upp kontinuerligt. Valfriheten är här inte ett komplement till kvaliteten i omsorgen, den är en grundläggande del av denna.

En förutsättning för att äldres valmöjligheter inte bara ska bli ord på papper är att det faktiskt finns olika alternativ tillgängliga. I dag fungerar ett särskilt LOV-system i Kalmars hemtjänst, i vilket två fristående utförare verkar. Redan de alternativen har givit impulser till en allmän kvalitetsförbättring, men den resurs alternativen utgör skulle kunna utnyttjas mer. Vi vill att kommunen ska sätta målet att minst fyra fristående utförare ska finnas i hemtjänsten.

Alliansen ställer motsvarande krav på mångfald och alternativ för de särskilda boendena. I dag finns endast en extern utförare. Vi anser att det är ett värde i sig att fler får möjlighet att driva särskilda boenden. När kommunen bjuder in andra att sköta verksamheten vid boenden måste också upphandlingsreglerna förbättras, så att större hänsyn tas till kvalitetsaspekter. De kravspecifikationer som görs upp bör betraktas som angivna lägstanivåer. En väg att gå för att nå dit är att vid upphandlingar ange ett fast pris givet av kommunens egna kostnader och därefter välja den anbudsgivare som erbjuder högst standard till det priset. En sådan lösning öppnar vägen för ökad livskvalitet för de boende, en vardag som inte bara måste regleras av biståndshandläggares myndighetsbeslut.

Särskilt förutsättningarna för särskilt boende för yngre omsorgstagare bör utredas grundligare än vad som skett. I dag kan yngre omsorgstagare placeras till och med bland somatiskt sjuka. Åldersskillnaderna kan vara stora och intressen, musiksmak eller matvanor mycket olika. Vi vill också oavsett utförare se en större variation i boenden med skilda inriktningar, exempelvis avdelningar med djurprofil eller olika profiler i mathållningen.

Att personalen har goda arbetsvillkor är en förutsättning för kvaliteten i den omsorg som ges. Vi anser att tydliga arbetsbeskrivningar måste införas för alla kategorier, inte minst för att den medicinskt utbildade personalen ska få större möjligheter att fokusera på de uppgifter där den särskild kompetens krävs. Ett komplement till det är att öppna möjligheterna för motsvarande specialisering på andra nivåer, exempelvis genom att också börja rekrytera vårdbiträden till verksamheten. Detta skulle inte minst ge ökade möjligheter till instegstjänster, som är viktiga ur ett integrationsperspektiv.

- Utred förutsättningarna för ett särskilt boende med inriktning för yngre omsorgstagare. Idag placeras yngre omsorgstagare bland andra somatiskt sjuka. Ålderskillnaderna kan vara stora och intressen, musiksmak eller matvanor mycket olika.
- Utred hur en större variation av profilerade boenden eller avdelningar med olika inriktning kan skapas t.ex. med musik- eller djurprofil.
- Utred förutsättningarna för mikroträning på arbetstid.
- Genomför kvalitetsuppföljning kontinuerligt, 2ggr/år.
- Uppdra åt kommunstyrelsen att utreda hur kvalitetsaspekter ska kunna få större påverkan på resultatet av upphandlingar.
- Uppdra åt kommunstyrelsen att utforma riktlinjer för uppföljning av kvalitetsarbetet för äldreboenden, lika för alla utförare, kommunala som enskilda.
- Öka friskvårdsbidraget från 800 kr till 1000 kr. För detta ändamål avsätts 500 Tkr för 2018.

Socialnämnden

Socialnämnden arbetar med mycket viktiga frågor och med att skapa andra chanser för samhällets mest utsatta. Arbetet ska bedrivas efter vetenskapligt beprövade metoder och fokusera på förmågor. Arbetsföra individer som mottar försörjningsstöd ska öka sin anställningsbarhet genom tydliga krav och förväntningar. Privata utförare tror vi kan spela en viktig roll även inom socialnämndens ansvarsområde vad gäller att erbjuda valfrihet och höja kvalité. Socialnämnden som myndighetsutövare behöver ur ett företagarperspektiv se över sina riktlinjer, sin servicenivå genom t.ex. e-tjänster och i större utsträckning bjuda in till dialog.

- Ge i uppdrag att utöka Lagen om valfrihet (LOV) inom daglig verksamhet enligt LSS. Den enskilde ges fler utförare att välja emellan där utförare tillsammans med kommunen konkurrerar med kvalitet.
- Inför Servicegaranti för serveringstillstånd. Företagare ska kunna ha tydliga förväntningar på kommunens handläggningstider för olika tillstånd.
- Inför krav på motprestation, utöver inskrivning hos Arbetsförmedlingen, för arbetsföra personer med försörjningsstöd.
- Att kommunen sluter avtal ang. härbärgesplatser vintertid av en frivilligorganisation. Behovet bedöms till 6 platser vintertid, 225 tkr.

Södermøre kommunaldelsnämnd

Södermøre kommunaldelsnämnd bildades som ett demokratiprojekt på landsbygden: ett sätt att flytta besluten närmare medborgarna och bättre kunna bejaka

kommundelens unika förutsättningar. På senare år har utvecklingen dessvärre gått i motsatt riktning. Härom året blev nämnden fråntagna ansvaret över kommundelens kostverksamhet, vilket gett oss högre kostnader. Vi ser med oro på en sådan utveckling.

Södermöre kommunalnämnd behöver inte färre ansvarsområden, utan tvärtom fler (som till exempelvis parkskötsel, kost och städ) för att kunna hitta unika sÄrlösningar som ger både bättre kvalitet, arbetsmiljö och mer pengar över till kärnverksamheten. Det är viktigt för att Södermöre i framtiden verkligen ska kunna vara "steget före". DÄrfor flyttar vi "Ansvar 154 Produktion" till Södermöre kommunalnämnd.

- Flytta 12 % av "Ansvar 154 Produktion" dvs. gata, park, fritid till Södermöre kommunalnämnd. 16,22 Mkr.
- Tillsätt en utredning med syfte att flytta ansvaret för kost och städ i Södermöre kommunal till Södermöre kommunalförvaltning.
- Öka tillgängligheten på biblioteken. Med detta menas möjligheten att med hjälp av t.ex. sitt lånekort besöka ett obemannat bibliotek och låna böcker. På detta sätt kan tillgängligheten öka på mindre bibliotek med begränsade öppettider.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden är ett nav i den kommunala verksamheten, som har stor påverkan och inflytande på enskilda kommuninvånare och företag. Både samhällsbyggnadsnämnden och samhällsbyggnadskontoret ska bidra till en god och framtidsinriktad samhällsutveckling i hela Kalmar kommun. Vi inom Alliansen anser det är av högsta vikt att hålla hög kvalitet, god servicenivå och korta handläggningstider när vi bygger Kalmar in i framtiden.

Samtidigt som samhällsbyggnadskontoret brottas med detaljplaner, upphandling och överklaganden har man hög rörlighet bland medarbetare. Vi anser att det är nödvändigt med översyn över varför medarbetare slutar. Det är nödvändigt med en analys som kan ligga till grund för eventuella åtgärder. Alliansen för Kalmar arbetar för att vi ska vara en attraktiv arbetsgivare - inte bara på papperet - utan även i verkligheten.

Länsstyrelsen i Kalmar län har i en rapport (Bostadsmarknadsanalys för Kalmar län, 2017) belyst bostadsläget utifrån faktisk ökning av bostadsproduktion samt effekten/efterfrågan på bostadsmarknaden. Vi i Alliansen vill ge Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att analysera och utreda för att uppdatera förutsättningarna för kommunens kommande nyproduktion i förhållande till förmodad efterfrågan inför kommande tre år, 2018–2020.

Vi vill ge samhällsbyggnadskontoret i uppdrag att under planperioden verka för att kommunen tar ett samlat grepp om områdena Muren, Lustgården och Bönhasen för att uppföra både P-hus, verksamheter och bostäder, exempelvis i en enda länga i varierande höjd för att inte konkurrera och störa siktlinjerna mot domkyrkan. Vi tänker oss en sammanhängande länga med verksamheter i del av bottenytan mot Södra Kanalgatan, Västra Sjögatan och Ängö-leden.

- Fler servicegarantier, ska utredas och tas fram t.ex. inom tillsynsområdet.
- Ramjustering, 2 mnkr.
- Fokus i detaljplaneringen ska istället vara allmännyttiga anläggningar t.ex. simhall, kulturkvarter, ishall och centrum.
- Utred förutsättningarna för P-hus i samband med uppdrag att se över bostäder och verksamheter i området Muren, Lustgården och Bönhasen.

Serviceämnden

Tillgänglighet är ett nyckelord för Alliansens Kalmar. Lika viktigt som det är att förbli en vacker, väl underhållen och inspirerande stad året runt, ska alla människor oavsett eventuell funktionsnedsättning kunna ta del av stadens utbud. Att Kalmar kommun ännu inte har tillgänglighetsanpassat våra lokaler är inte acceptabelt. Inför en servicegaranti, om begärd tjänst inte är utförd inom 3–4 veckor ges beställaren rätt att anlita annan utförare och fakturera serviceförvaltningen.

2018 flyttar vi 12 % av *“Ansvar 154 Produktion”* till Södermöre kommunalnämnd. Vi vill på sikt flytta även ansvaret för kost och städ inom Södermöres kommunalnämnds verksamhetsområde till Södermöre kommunalförvaltning.

- Uppdra serviceförvaltningen att ta fram en plan för att tillgänglighetsanpassa kommunens samtliga lokaler.
- Ramen för serviceämnden justeras ner med 1 %. Då serviceförvaltningen i högre grad ska konkurrensutsättas behöver förvaltningen effektivisera för att garantera en ändamålsenlig och effektiv verksamhet.
- Städverksamheten läggs ut på entreprenad. Genererar ramminskning på 2 Mkr (halvårseffekt).
- Utred huruvida gata-, parkverksamheten, fordonsverkstaden, kostorganisationen, fastighetsskötsel och fastighetsförvaltning kan läggas ut på entreprenad.
- Flytta 12 % av *“Ansvar 154 Produktion”* dvs. gata/park till Södermöre kommunalnämnd. 16,22 Mkr.
-
- Tillsätt en utredning med syfte att flytta ansvaret för kost och städ i Södermöre kommunal till Södermöre kommunalförvaltning.

Kultur och fritid

Kalmar har på relativt kort tid utvecklats till att bli en aktiv idrottsstad, inte bara vad gäller idrottsföreningar, utan även det personliga idrottsutövandet har ökat. Behovet av idrottsarenor har ökat liksom nytt kulturkvarter ska utformas. Föreningarnas verksamheter växer och samtidigt behöver vi investera i nya lokaler. Alliansen för Kalmar anser att vi i högre grad måste utgå från en mer

djupgående behovsanalys för att säkerställa rätt prioriteringsordning för nya investeringar inom kultur- och idrott där vi inte heller särskiljer privat från egen offentlig verksamhet. Valfrihet borde alltid ligga till grund för kommunens verksamhet även vad gäller idrotts- och kulturutövning.

- Hallbokning – debitera bokad tid istället för nyttjad tid att motverka överbokning.
- Utred ett fördjupat samarbete mellan fritidsgårdar och fritidshem. Uppdrag att i samarbete med BUN utreda en omorganisation av fritidsgårdar så att det finns en fritidsgård i nära anslutning till varje grundskola.
- Gamla simhallen, utred potentiella användningsområden.

RESULTATRÄKNING

Mnkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Verksamhetens nettokostnad	-3 805,8	-3 794,7
Kommunalskatteintäkter	3 124,9	3 110,5
Kommunal utjämning	742,1	742,1
Finansiella intäkter	23,2	26,6
Finansiella kostnader	-11,0	-11,0
Resultat före extraordinära poster	73,5	73,5
Extraordinära poster		
Årets resultat	73,5	73,5
Nettokostnadsandel, enskilt år	98,1	98,1

Finansnetto

Belopp i tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter, kortfristiga fordringar	5 250	5 250
Kravverksamhet	1 000	1 000
Ränteintäkter långfristiga fordringar	0	0
Utdelning aktier o andelar	8 475	9 000
Borgensavgifter	8 500	11 300
SUMMA	23 225	26 550

FINANSIELLA KOSTNADER		
Räntekostnader på lång- och kortfristiga skulder	-10 854	- 10 854
Övriga finansiella kostnader	-165	-165
SUMMA	-11 019	-11 019
FINANSNETTO	12 206	15 531

Nämndernas driftbudgetram

Driftbudgetförändringar 2017 Tkr	Ram 2017	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Kommunledningskontoret	246 735	9 661	3 661
Exploateringsverksamhet	-30 000	30 000	30 000
Gymnasieförbundet	271 880	1 503	1 503
Kommunens revisorer	2 655	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden	45 311	32	-1968
Serviceämnden	241 132	-19 633	-40 264
Kultur- och fritidsnämnden	177 437	1 988	1 988
Barn- och ungdomsnämnden	965 305	24 861	25 861
Omsorgsnämnden	658 569	13 915	13 915
Socialnämnden	734 135	1 579	1 804
Södermöre kommundelsnämnd	217 762	3 965	20 305
Total	3 530 921	67 871	56 805

Förändringar i nämndernas driftbudgetramar

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 1) kommunstyrelsen		
Strateger		-5 000
Kommunikationsenheten		- 500
Friskvårdssatsning		+50 0
Konsulttjänster		-1 000
Summa	9 661	3 661

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 6) Samhällsbyggnadsnämnden		
Ramjustering		-2 000
summa	32	-1 958

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 7) Servicenämnden		
Rambudget besparing 1%		-2 411
Städ entreprenad		-2 000
Södermøre		-16 220
summa	-19 633	-40 264

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 9) Barn- och ungdomsnämnden		
Resurser riktade till Studie- och yrkesvägledare		100 0
summa	24 861	25 861

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 11) Socialnämnden		
Härbärgesplatser vintertid		225
summa	1 579	1 804

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 12) Södermöre		
Kost, städ, service i egen regi.		16 220
Resurser riktade till Studie- och yrkesvägledare		120
summa	3 965	20 305

Kalmarmoderaternas Budgetreservation 2018

KALMAR KOMMUN

Kalmar är fantastiskt!

I vårt Kalmar sätter vi invånare i centrum för kommunens verksamhet genom att erbjuda en livsmiljö som är något utöver det vanliga att bo, leva och verka i. Här ska omsorg, skola och företagsklimat präglas av kvalitet och utveckling som ligger i framkant. Trivsel och valfrihet för alla invånare med krav på kvalitet i topp för skolan, omsorgen och kommunal service lägger vi grunden för ett tryggt och hållbart Kalmar.

En av våra stora viktiga valfrågor inför 2018 är en trygg och innovativ skolgång där vi rustar barn och unga att bli skickliga hantverkare, entreprenörer eller till att studera vidare vid universitet och högskolor. Vi moderater är tydliga med att alltid utgå från individens förutsättningar och mot den bakgrunden kan vi aldrig ställa oss bakom en etablering av ny högstadieskola i jätteformat i Kalmar. Vi utgår från forskning och beprövad erfarenhet om vad som är bra och sund arbets- och skolmiljö för allra bästa pedagogik med varje enskild elev i fokus.

Vi som kommun står inför en mängd utmaningar där fungerande integration framöver. Alla barn ska ges samma möjligheter som bas för sin utveckling. Mot den bakgrunden blir det viktigt och kanske avgörande att skolmiljön fungerar för en kvalitativ och hög pedagogisk nivå. Våra barn och unga ska ges de allra bästa förutsättningarna.

Lika viktigt som starten i livet är för hur vi formas och rustas framåt, ska varje människa kunna åldras med respekt och värdighet för sig som individ. Vi vill utveckla förutsättningarna i Kalmar med valfriheten även inom omsorgen där var och en ska kunna påverka sitt boende, mat och omsorg alla dagar i veckan hela året runt. Det ska vara fint att leva i Kalmar oavsett var man befinner sig i livet.

För oss, Nya Moderaterna, är människors frihet samhällets fundament. Politikens roll är att garantera den trygghet som skänker frihet. Det gör vi genom att stärka och säkra välfärden i Kalmar kommun genom ansvarsfull ekonomisk planering där vi alltid ser till hur vi på bästa sätt använder skattemedel för hela Kalmar kommun genom - Kalmarlöftet.

Kalmar kommuns politiskt styrda verksamhet är en begränsad men viktig del av samhället i Kalmar kommun. Den kommunala organisationen har förutom myndighetsutövande till uppgift att finansiera och till stor del även leverera tjänster inom utbildning, omsorg och infrastruktur. En ökande, men omtvistad, del av uppdraget är att i konkurrens med andra kommuner och regioner attrahera inflyttning, boende, företag och organisationer.

Kalmar behöver bli en tydlig tillväxtmotor för omgivande orter. Vi kan inte ha en låtgå-attityd till vad som genererar tillväxt. Därför ser vi det som självklart att hela tiden

jämföra oss med andra kommuner. Finns det bättre lösningar och bättre resultat för den kommunala verksamheten lovar vi att se över möjligheter för Kalmar att ändra och utveckla vår verksamhet. Vi moderater inför *Kalmarlöftet*.

Kalmarlöftet blir vår grundläggande förutsättning för att långsiktigt och hållbart bygga Kalmar kommun där den kommunala organisationen löser sina uppgifter effektivt, d v s med högre kvalitet och med genomtänkt resurstillgång. Det är hur väl en kommun löser sina *kärnuppgifter* som är avgörande för människors livskvalitet: en bra skola och god förskola, en attraktiv äldreomsorg med utvecklande och trygga boende- och företagsmiljöer.

Kalmarborna ska känna sig trygga med sin skola, vård och omsorg. Kommunens kärnverksamhet ska alltid präglas av hög kvalitet och tillgänglighet, som inte begränsar vardagen när de behöver anlita kommunens service och tjänster. Valfrihet och makt över den egna vardagen är avgörande för livskvalitet och därmed också för hur Kalmar kommun uppfattas.

Christina Fosnes

Oppositionsråd (M)

Budgetreservation 2018

Alliansens reservation

Moderaterna stödjer och ställer sig bakom vår alliansgemensamma budgetreservation, men vill också tillgodose att vi är tre partier i opposition där vi var och en vill visa på partipolitiska specifika inriktningar.

För oss alla tre partier är det viktigt att följa de politiska inspel och utspel respektive parti har presenterat och arbetat för, som vi kommer att driva som enskilda frågor. För moderaterna i Kalmar handlar det om fem punkter och en investering.

Moderaternas partipolitiska budgetreservationer

1. Krav om motprestation vid försörjningsstöd

Moderaterna vill införa krav om motprestation vid försörjningsstöd för friska, arbetsföra personer som uppbär försörjningsstöd i Kalmar kommun, vilket sen 2013 är fullt möjligt enligt Socialtjänstlagen i samverkan med Arbetsförmedlingen. Vi menar att det inte är tillräckligt med de insatser som sker enbart via arbetsförmedlingen inte är tillräckliga utan att ytterligare insatser måste tillföras som aktivitetskrav. I de kommuner där krav om motprestation införts ökar andelen personer som kommer i jobb och/eller utbildning och tiden för försörjningsstöd minskar.

2. Skönhetsråd

Moderaterna vill inrätta ett sk Skönhetsråd för Kalmar kommun. En väg att stimulera kontaktytorna mellan kulturhistorisk och estetisk sakkunskap med den kommunala beslutsorganisationen är att inrätta ett Skönhetsråd. Kanske skulle arbetet med förnyelse av Kalmar bli mindre präglad av överklaganden om den estetiska diskussionen får en fastare form inom ramen av ett särskilt skönhetsråd.

3. Brofästet/teleskolan

Moderaterna står inte bakom projektet Tallhagsskolan, med etablering av en ny högstadieskola i jätteformat tillsammans med särskola och några mellanstadieklaser.

Vi vill med vår politik verka för mindre skolenheter där studier visar att grundskolor med 250–300 elever i högre grad fungerar bättre för den enskilde eleven samt som pedagogisk arbetsmiljö.

Mot den bakgrunden och med vår motivering anser vi att Norrgård fungerar bättre som högstadieskola och att vi bygger en ny välbehövlig särskola i samband med nybyggnation av Djurängsskolan.

4. Trygghet

Moderaterna vill utreda förutsättningarna för fler lokala trygghetsvakter samt lokala servicekontor, enligt paragraf 3 i samverkan med polismyndigheterna, för att hantera och bemöta behovet av förbättrade trygghetsåtgärder på flera platser runt om i Kalmar kommun.

Vi vill i högre grad att vi som kommun arbetar med förebyggande insatser i syfte att minska vardagsbrottsligheten i nära samverkan mellan socialförvaltning, fältassistenter och polis.

5. Idrottskalmar

Ny bad- och friskvårdsanläggning. Moderaterna vill lägga ut hela simhallsprojektet på entreprenad. Därmed kan vi komma igång med byggprojektet redan under 2018.

Moderaterna vill utreda förutsättningarna för sk leasingavtal mellan kommun och idrottsföreningar i samband med nybyggnation av nya arenor och idrottshallar.

Kalmar som idrottsstad står inför att renovera och bygga nya lokaler, vilket många kommuner gör runt om i Sverige. Ett alternativ till finansiering är att använda sig av sk leasingavtal.

Vi vill också utveckla Snurrom till att bli ett tydligt centrum för idrott genom att samla kommunens idrottshallar och arenor på ett ställe. En arenastad som är behövlig i ett Kalmar som vill gå i framkant som idrottsstad. Med Moderaterna blir det verklighet – inte bara på pappret utan i verkligheten!

INVESTERINGAR 2018

Objekt per kategori Moderaternas prioritering Mnkr	2018-2020 S, V, C	2018-2020 M
Förskole- och skollokaler	400,0	457,0
Ny särskola vid Djurängsskolan	0	57
Justera tidsplan genom omdisponering		

The background of the entire page is a photograph of a large, historic stone castle with several towers and domes, situated on a hill overlooking a calm body of water. The scene is captured in a cool, blue-toned light, with the castle and its reflection clearly visible in the water. The text is overlaid on this image in a clean, white, sans-serif font.

Liberalernas budget- alternativ 2018

Liberalerna

Innehåll

ETT LIBERALARE KALMAR	2
ETT FÖRETAGANDE KALMAR	3
ETT TRYGGARE KALMAR	5
EKONOMI I KOMMUNKONCERNEN	7
LIBERALA LÖSNINGAR FÖR EN GRÖNARE KOMMUN	10
ETT ÖPPNARE KALMAR FÖR ALLA	13
FRAMTIDENS KALMAR - UTBILDNING OCH UNGAS VILLKOR	15
ÅRSRIKA KALMAR	17
NYA LIVSCHANSER - ALLA SKA MED	19
STOR ARBETSGIVARE - STORT ANSVAR	21
BILAGOR	26

Förkortningar

BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN	BUN
KOMMUNSTYRELSEN	KS
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	KFN
OMSORGSNÄMNDEN	ON
SERVICENÄMNDEN	SFN
SOCIALNÄMNDEN	SN
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN	SBK
SÖDERMÖRE KOMMUNDELSNÄMND	SKDN

Ett liberalare Kalmar

Liberalerna i Kalmar är idag ett parti i opposition. Det parlamentariska läget som råder i kommunen gör oss helt beroende av andras stöd för att få genomslag för vår politik. Vi tar i större utsträckning än någonsin tidigare ansvar för Kalmars liberala utveckling. Med den konstruktiva oppositionspolitik vi driver sker verkliga förändringar i kommunen. Vi är redo att ta det ännu längre, målet för Liberalerna och Alliansen är ett maktskifte i Kalmar kommun. Detta dokument är ett tydligt budgetalternativ till den sittande majoriteten vi har idag, genom Alliansgemensamma- och Liberala yrkanden visar vi vår politiska inriktning.

Vår utgångspunkt i politiken är individen och dennes drömmar. Vi är alla unika och har därför olika idéer om vad ett gott liv innebär. För oss är det därför viktigt att alla har både rätt och möjlighet att forma sin egen framtid oavsett de förutsättningar man föds med.

Ett starkt näringsliv är nyckeln för samhällets fortsatta utveckling. Samspelet mellan en effektivt skött kommun och ett välfungerande näringsliv skapar ökad livskvalitet för alla, oavsett om man är skolungdom, förvärvsarbetare, företagare eller pensionär. God tillväxt och fler människor i arbete är vad som ger oss möjligheten att gemensamt ta ansvar för samhällets mest utsatta.

Det sker ständigt förändringar i samhället och i Kalmar. Som framtidsoptimister är detta något vi i Liberalerna välkomnar. Denna ständiga förändring innebär att även politiken förändras. Världen förändras, men människans rätt till liv och frihet gör det inte. Utifrån detta har vi tagit fram Liberalerna i Kalmar kommuns budgetreservation för 2018.

Vi har valt att fokusera på åtta fokusområden där vi levererar ett batteri av åtgärder. Ledord inom varje område är valfrihet, individ, kunskap och framtidstro. Våra fokusområden är:

FÖRETAGANDE

TRYGGHET

EKONOMI OCH LIBERALA LÖSNINGAR FÖR EN GRÖNARE KOMMUN

ÖPPENHET OCH DEMOKRATI

UTBILDNING OCH UNGAS VILLKOR

ÅRSRIKA KALMAR

ALLA SKA MED

STOR ARBETSGIVARE - STORT ANSVAR

Indelningen tycker vi ger en bättre bild av hur frågorna hänger ihop och att det inte sällan är alla eller flera av kommunens förvaltningar som behöver samverka för en förändring inom ett område. Den visar också tydligare hur vi vill att Kalmar kommun ska utvecklas. I de delar vi inte har andra mål, uppdrag eller yrkanden instämmer vi i majoritetens budget för 2018 och ekonomisk planering för 2019–2020.

Ett företagande Kalmar

Företagsamma och strävsamma människor är Kalmars jobbskapare. Med växande företag skapas arbete och välfärd. I ett dynamiskt, modernt och liberalt samhälle möts företagare och entreprenörer av positiva attityder. Goda villkor för företag och företagare skapar tillväxt och fler jobb, vilket i sin tur tryggar den generella välfärden.

Liberal politik syftar till att skapa bästa möjliga förutsättningar för kommunens företag. Snabb ärendehantering, flexibilitet, dialog och en företagsvänlig attityd är A och O i detta arbete. Onödigt regelbörda eller svårbegripliga bestämmelser måste bort. Företag som sköter sig och följer regler och förordningar ska om möjligt gynnas av detta också när vi tar ut avgifter och taxor. Jämför t.ex. med försäkringsbolagens risktänkande vid premiesättning. Vi måste också bli bättre på att informera företag om de stöd och möjligheter som redan finns i kommunen.

För ett väl fungerande näringsliv krävs goda kommunikationer såväl regionalt som nationellt, men även internationellt. En mångfald av transportsätt måste finnas för att tillgodose individens varierande behov. Den regionala kollektivtrafiken bör bindas ihop med en gemensam knutpunkt för buss och tåg vid KalmarÖland Airport, vår stadsnära flygplats.

Vi måste bli bättre på att bjuda in företagare i kommunens verksamheter men också att inom kommunen självständigt driva enheter genom s.k. intraprenad. Fler alternativ i välfärdssektorn spelar en viktig roll för en kostnadseffektiv skattefinansierad verksamhet men är också grunden till att öka den enskildes valfrihet. I Kalmar ska det därför vara möjligt att utmana den offentligt drivna verksamheten. Offentlig upphandling ska ske på sätt som ger skattebetalarna låga kostnader, hög kvalitet, säkerställer likabehandling och stimulerar konkurrens där lokala företagare kan vara med.

En nödvändig omvandling som kommunen behöver fortsätta arbeta med är att gå från en myndighetsorganisation till en serviceorganisation där nytta för invånarna går före egennyttan. Kreativitet och problemlösningsförmåga bland kommuninvånarna ska uppmuntras. Kommunen måste i större utsträckning vara lyhörda för de lösningar våra företagare och medborgare har på enskilda problem vi står inför. Detta kan ske bland annat genom att använda sig av open innovation.

UPPDRAG

- Kommunhälsan upphandlas i en "all inclusive" lösning liknande Halmstad kommuns. (KS) Kostnaden för Halmstad från 1/1 2018 är 900 kr per anställd. Kalmar kommuns kostnad var 2017, 1673 kr per anställd. Beställarkompetens behålls på personalenheten.
- Utred om parkskötseln i Södermöre kan läggas ut på entreprenad. (SFN) Lokala entreprenörer har en konkurrensfördel då de slipper transporter till Kalmar. Gynnar lokalt företagande.
- Alla nämnder och styrelser ska verka för ökad konkurrensutsättning inom sina respektive ansvarsområden. (Alla)
- Kommunkoncernen ska se över vilka hinder som finns för företagare när det gäller tillstånd, tillsynstaxor och annat. (Alla)
- Utredda förutsättningarna för ett taxsystem där företag som sköter sig får en lägre avgift för tillsynstaxor samt där företag med anmärkningar får betala mer. (Alla)
- Den administrativa bördan för företagare inom personlig assistans behöver ses över. Gärna med ett tillitssystem som gynnar företag som gör rätt. (SN)

- Inför maximal handläggningstid för detaljplaner. 1 år för enkla planer och 2 år för större och mer komplicerade detaljplaner. Ambitionsnivån anpassas till lagkrav. (SBN)
- Påbörja planering för en ny knutpunkt för regional busstrafik i anslutning till Kalmar Öland Airport. (SBN)
- Påbörja planering för en samåkningsparkering söder om tätorten Kalmar, gärna i anslutning till där E22 och Riksväg 25 kommer att mötas. (SBN)
- Att Sydost-samarbetet i infrastrukturfrågor utvecklas till gemensam remissinstans i fler storregionala frågor. (KS) Med en gemensam röst kan mer uppnås i frågor om t.ex. högspecialiserad vård eller myndighetsflytt till regionen. Kalmar kommun behöver också vara mer aktiva och aktualisera frågor kopplade till vårt funktionella arbetsmarknadsområde inom den blivande Regionkommunen.
- Näringslivsrådet ska presentera ett förslag till näringslivspolitiskt program före utgången av 2018. (KS) Detta ska sedan aktualiseras en gång per mandatperiod.
- Företagslotsens roll ska utvärderas därefter ska mål kopplas till lotsarnas arbete. (KS)
- Att skyltprogrammet för Kvarnholmen samt uteserveringsprogrammet revideras och moderniseras omgående. (KS)
- Uppdrag ges att ta fram en koncernövergripande innovationsstrategi samt att arbetet med innovation i de olika förvaltningarna redovisas samlat i kommunens årsredovisning. (KS)

ALLIANSGEMENSAMMA UPPDRAG OCH YRKANDEN

- Lokalvården läggs ut på entreprenad. Entreprenaden ska delas in i flera geografiska områden för att öppna upp för fler mindre aktörer. (SFN)
- Serviceförvaltningen behöver slimmas då verksamheten inte konkurrensutsätts i tillräcklig omfattning. 1 % effektivisering. (SFN)
- Utredda vilka delar av IT-drift, fastighetsdrift, fordonsverkstad och kost som kan läggas ut på entreprenad. (SFN) Idag finns t.ex. kostenheten utspridd på 80 platser, kanske kan någon enhet släppas till en privat entreprenör? Med mer konkurrensutsättning är det nödvändigt att servicenämnden i större utsträckning organiseras som en beställarnämnd.
- Utmaningsrätt införs inom de områden där detta är möjligt. (Alla)
- Utredda förutsättningarna för ett tillsynstaxesytem där företag debiteras för faktiskt tid och vid utebliven tillsyn betalas ingen avgift. (KS)
- Tillsätt en utredning med syfte att flytta ansvaret för kost och städ i Södermöre kommundel till Södermöre kommundelsförvaltning. (SKDN)

Ett tryggare Kalmar

En stark rättsstat är centralt inom liberalismen, och grunden för vår demokrati. Det bidrar också i hög grad till sänkt brottslighet och ökad trygghet för våra medborgare. Trygga människor är fria människor, otrygga människor begränsas. Kalmar är i förhållande till andra kommuner en trygg del av Sverige och det är i Kalmar lägre risk att faktiskt utsättas för brott än på många andra platser. Tyvärr är det så att sannolikheten att utsättas för brott är större i vissa delar av kommunen. Våra medborgare upplever trots den låga kriminaliteten en oro över att bli utsatt för brott. Människors upplevda oro är något som måste tas på allvar och är något vi i Liberalerna kommer jobba hårt med för att minska. Att förebygga och utreda brott är självklart en polisiär uppgift, men för att öka tryggheten krävs det ett brett samarbete. Det finns idag en stor potential i att samarbeta ännu mer och ta hjälp av de som redan idag är ute och rör sig i våra orter och stadsdelar såväl dagtid som nattetid. Fler borde kunna kroka arm i det samarbete som finns mellan kommunen och Polisen och därmed bli partners i trygghetsarbetet. Liberalerna är glada för att kommunen valt att fortsätta satsningen med ordningsvakter i centrum, precis som vi föreslog i föregående budget. Vi vill nu se att kommunen undersöker om andra delar av kommunen kan vara aktuella för patrullerande ordningsvakter.

Rädsla och oro kan vara begränsade för individens rörelsefrihet. Det är därför viktigt att fler känner sig trygga i sitt bostadsområde eller i centrum året runt. Detta måste tas i beaktande redan på planeringsstadiet när det gäller nybyggnation. En trygg kommun bidrar till dess attraktivitet för såväl företagare och familjer. Man ska inte behöva oroa sig för inbrott i sitt hem, för att bli bestulen eller utsatt för våld i Kalmar. Liberalerna föreslår utifrån goda exempel därför en rad brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder för att se till att Kalmar kommun gör sin del i det breda samarbete som är nödvändigt för ett tryggare Kalmar.

UPPDRAG

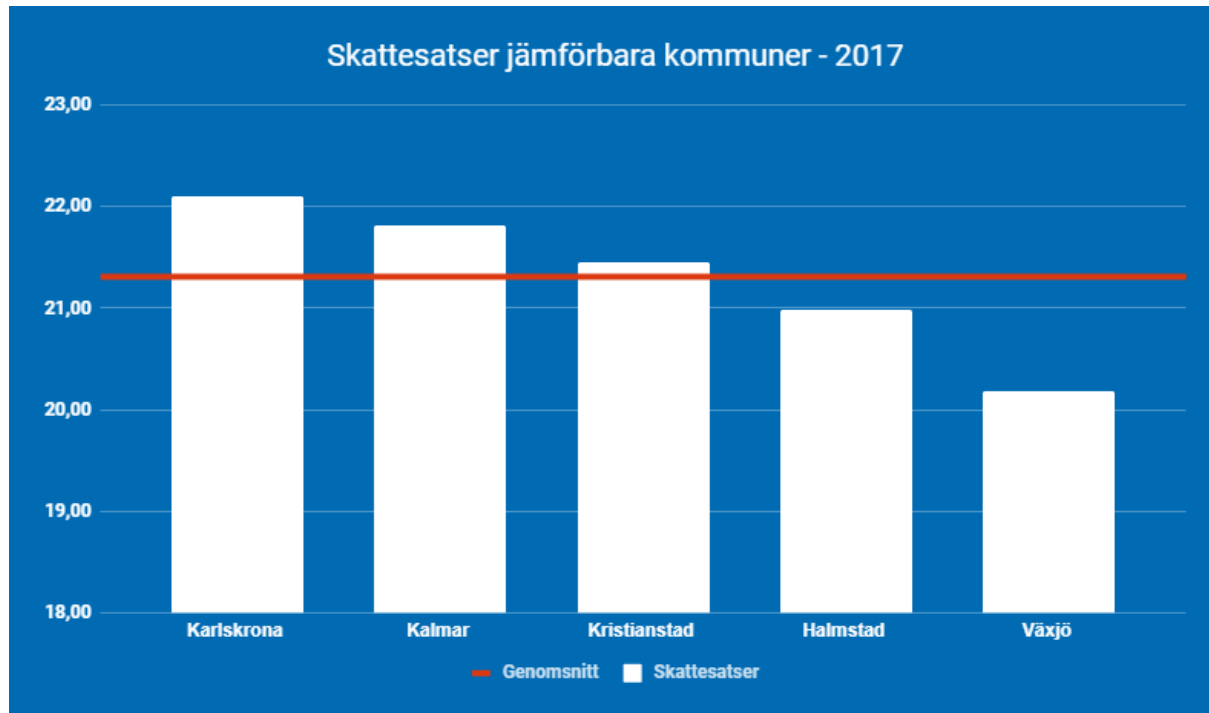
- Att i aktualiseringen av översiktsplanen 2018 införa trygghetsmål för våra orter och stadsdelar utifrån trygghetsmätningarna och välfärdsbokslut. (SBN)
- All stadsplanering passerar igenom en trygghetschecklista. (SBN) När staden förtätas blir det viktigt att ta hänsyn till t.ex. byggnaders placering i förhållande till varandra, passager och skymda områden redan på planeringsstadiet.
- De bilfria tiderna på Larmgatan utökas till 18–04. Perioden anpassas också till att motsvara säsongen för uteserveringar. (SFN)
- Samverkansavtal tecknas mellan lokalt BRÅ, polisen och körskolorna i kommunen i syfte att förlägga körlektioner till villaområden i syfte att öka närvaron i områden med ökad utsatthet/eller ökad oro för inbrott, i samråd med polisen. (KS)
- Utred hur ett nytt partnerbegrepp kan införas för att knyta privata aktörer till trygghetsarbetet t.ex. taxibolag eller bevakningsföretag. Dessa aktörer rör sig redan i kommunen under dygnets alla timmar och kunde vara en tillgång i trygghetsarbetet. (KS)
- Utreda om det finns områden där polisens kontaktcenter och kommunens larmcentral kan samarbeta och komplettera varandra. T.ex. koppla till felanmälan efter brottanmälan och vice versa (KS)
- Utred hur existerande och nya §3 områden skulle kunna bli aktuella för patrullerande ordningsvakter t.ex. Berga eller Oxhagen. (KS)

- Utred hur Örebro's arbete med ordningsvakter och metoden för effektiv samordning för trygghet (EST) kan vara en förebild för Kalmar BRÅ's arbete med trygghetsfrågor. (KS)
- Webbplatsen säkra Örebro ska stå modell för hur Kalmar ska kommunicera sitt trygghetsarbete. (KS) Där kan t.ex. rapporter från ordningsvakterna läsas av allmänheten.
- Att kommunledningskontoret flera gånger årligen genomför informationsinsatser om nattstopp. och att kommunen i det arbetet uppmuntrar KLT att utföra samma insatser. (KS) Nyinflyttade och grupper som idag inte nyttjar kollektivtrafiken behöver kontinuerligt denna information.
- Att samtal förs med KLT om att införa ett nytt begrepp Liberalerna kallar "trygghetsstopp". (KS) Trygghetsstopp skulle fungera som nattstopp men begäras när som helst trafiksituationen tillåter och vara möjlig att göra dagtid för alla. Väderlek, sjukdom eller långt till hemmet från hållplatsen kan vara skäl att kunna stanna mellan hållplatser.
- Att Kalmar kommun verkar för att KLT inför nattbussar även under onsdagar, då detta är en utekväll. (KS)
- Att Kalmarhem ges ett särskilt uppdrag att undersöka hur attraktiviteten kan ökas i Oxhagen, Funkabo och Norrliden inom sitt bostadsbestånd. Utredningen om en utomhuspool i Smedby kan utredas vidare parallellt med andra attraktivitetshöjande insatser där. (Kalmarhem).
- Att samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att i samråd med trafikverket se över trafiksituationen i Trekanten och Ljungbyholm i syfte att minska hastigheten på trafiken (SBN).
- Kalmar ska som största kommun i länet ta ett större ansvar i det brottsförebyggande arbetet och årligen genom lokala BRÅ bjuda in till en regional kunskapskonferens inom trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. (KS) Länsstyrelsen har en samordnande roll men mycket lite resurser.
- Kalmar ska formalisera ett samarbete med grannkommunerna avseende socialnämndernas förebyggandeteam/fältsekreterare. Detta kan nyttjas för informationsutbyte, samverkan och ökad bemanning vid regionalt stora evenemang t.ex. Kalmar stadsfest, Öland Roots m.m. (SN)
- Utred hur kommunen kan arbeta med frågor kring unga och näthat, nätvett och att orientera i sociala medier. Syftet ska vara att fler unga upplever nättrygghet. (KS, BUN)
- Att belysning omgående driftsätts på Ringmuren. (SFN) Ringmuren är en mörk och otrygg plats. Planerad belysning har dröjt oacceptabelt länge.
- Utred hur ett medborgarkontor i Smedby kan bidra till kommunal service och samhällsnytta. (KS)

Ekonomi i kommunkoncernen

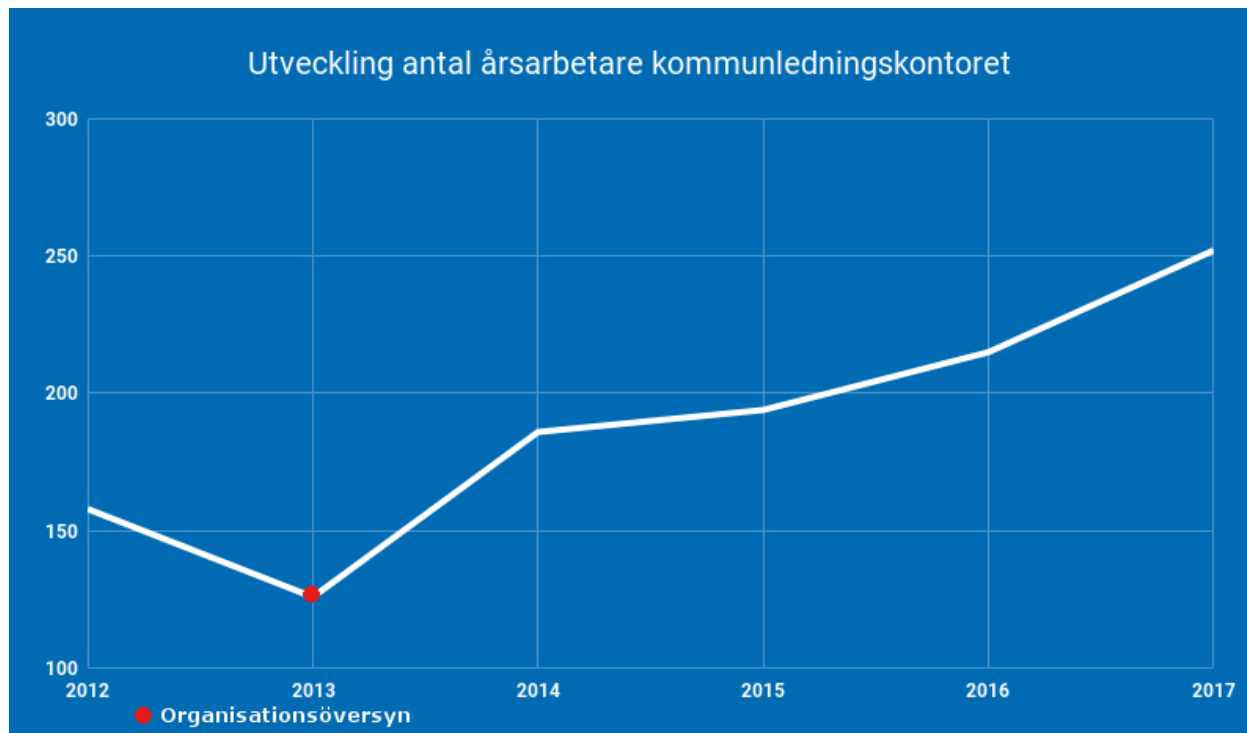
Liberalerna vill långsiktigt arbeta för att sänka Kalmar kommuns skattetryck på invånarna till en nivå som mest motsvarande våra jämförelsekommuner.¹ En sänkning av skatten med 50 öre krävs för detta. Grundläggande ekonomisk frihet är att själv avgöra hur man vill använda sina pengar.

För att nå dit och samtidigt möta de ökade demografiskt drivna behoven och kraven från allmänheten behöver kommunen genomlysna i stort sett alla sina verksamhetsområden för att få mesta möjliga av varje skattekrona. Här behöver vi också ha mål för extern finansiering. Liberalerna anser att den största delen av kommunens kraft ska läggas på att utveckla kärnverksamheten, på övriga områden ska vi effektivisera genom konkurrensutsättning eller genom de möjligheter som finns inom digitalisering eller ny teknik.

Kalmar kommuns budgetar utgår i stort sett från tidigare års budgetar. Vissa ändringar görs och resurser läggs till eller dras bort utifrån demografi dvs. antal barn i skolan eller antal äldre i omsorgen. Det innebär att pengar i princip hela tiden läggs ovanpå tidigare ram, vilket inom vissa förvaltningar gör att ramen hela tiden ökar. När skattekraften samtidigt minskar framöver blir detta ohållbart. Vi behöver börja om från början. Faktiska kostnader, behov och intäkter behöver genomlysas. Behovet av en genomlysning har vi lyft tidigare men Liberalerna vill konkretisera detta genom att tillämpa nollbasbudgetering. Det är en krävande process för såväl tjänstemän som politiker men samtidigt en stor möjlighet att granska sin egen verksamhet och följa upp effekter av tidigare satsningar. Då denna process är mycket arbetskrävande tänker vi att man tar en förvaltning åt gången vartannat år. Målet är vi framåt ska kunna utvärdera om vi gör rätt saker - inte bara om vi gör saker rätt. Då serviceförvaltningen är en av våra mindre förvaltningar som vi dessutom vill konkurrensutsätta föreslår vi att arbetet startar där.

¹ 2017 var skattesatsen i residensstäderna Karlskrona 22,10; Kalmar 21,81; Kristianstad 21,46; Halmstad 20,98 och i Växjö 20,19. I medeltal en skattesats på 21,31%

Vi har ett kommunledningskontor som vuxit genom att resurser centraliserats och är trots en stor omorganisation för några år sedan fler anställda än någonsin. Denna utveckling vill vi bromsa till förmån för kärnverksamhet.

De kommunala bolagen är kommunens egendom och ett instrument för kommunens verksamhet. I egenskap av det bör de kommunala bolagen lämna en marknadsmässig avkastning till sina ägare, skattebetalarna, genom Kalmar kommun. Det gäller genom så väl årliga utdelningar som de avgifter bolagen betalar för att kommunen går i borgen för bolagens lån. Detta har man historiskt varit dålig på och Liberalerna vill här se en ändring. Liberalerna vill också se att näringslivet tar sin del av ansvaret när det gäller att utveckla kommunens turistnäring. Vi föreslår därför att näringslivet i framtiden är delägare av Destination Kalmar tillsammans med kommunen.

UPPDRAG

- Att Kalmar kommun från 2018 prövar nollbasbudgetering eller annat likvärdigt arbetssätt på serviceförvaltningen för att genomlysna verksamheterna och deras faktiska behov. (alla)
- Kalmar kommunbolag AB ska årligen ge en aktieutdelning motsvarande 40% av redovisad vinst. (KS)
- Kommunkoncernen ska effektivisera arbetet med att söka stats- och EU-bidrag. Mål ska finnas om hur mycket medel som bör tas hem och områden/projekt prioriteras. (KS)
- Minskning av politiska arvoden och avskaffa 2:e vice ordf (3% arvodesminskning). (KS)
- Medel avsatta till fonder för social hållbarhet och forskning och utveckling slopas. Lovvärda projekt finansieras inom facknämndernas ramar eller genom särskilda beslut. (KS)
- Tidsredovisning införs för alla tjänstepersoner för bättre kostnadskontroll. (Alla)
- Ta fram ytterligare e-tjänster för t.ex. bostadsanpassning och lantmäteri. (SBN)
- Utred möjligheterna att förändra resursfördelningssystemet för skolskjutsarna så att volymförändringar och prisförändringar hanteras. (KS)

- Efter att nuvarande avtal för tjänsteköp löpt ut ska målet vara att erbjuda näringslivet delägarskap i Destination Kalmar. (KS) Genom ett gemensamt ägande och delade kostnader kunde också risken delas med de som tjänar mest på de populära evenemang som Destination Kalmar arrangerar. Näringslivets bidrag genom partnersamverkan minskar idag snarare än ökar som varit Liberalernas önskan.

ALLIANSGEMENSAMMA UPPDRAG OCH YRKANDEN

- Kommunikationsenhetens ram sänks med 500 000
- Minskade medel för konsulttjänster på kommunledningskontoret
- Kommunalskatten sänks till 21:71
- Borgensavgifter höjs till 0,4%
- Ramjustering för Samhällsbyggnadsnämnden. Den fysiska planeringen har en kostnad över riksnittet med 20 mkr (SBN)
- Avskaffa kommunstrategerna. (KS) Strategernas arbete ska bedrivas på facknämnderna där verksamheterna och expertkunskap finns. Effekten av strategernas arbete på kvalitén i verksamheterna är svår att mäta.
- Flytta 12 % av "Ansvar 154 Produktion" dvs. gata/park till Södermöre kommunstyrelse. (SFN) Södermöre kommunstyrelse behöver inte färre ansvarsområden, utan tvärtom fler för att kunna hitta unika sär lösningar som ger både bättre kvalitet, arbetsmiljö och mer pengar över till kärnverksamheten.

Liberala Lösningar för en grönare kommun

Det finns både ekologiska och ekonomiska argument för att slå vakt om miljön. Men det handlar i grund och botten om moral, ansvarstagande och långsiktig överlevnad. Vi har inte rätt att lämna över en värld till våra barn som är i ett sämre tillstånd än den vi ärvde av våra föräldrar. Denna förvaltarskapstanke bottenar i en liberal idétradition som manar till ett ansvarsfullt nyttjande av naturens resurser. Lindö och Stensö är stadsnära platser som vi vill skydda som kommunala naturreservat.

Varje människa har ett eget ansvar för sina handlingar i rollen som ägare, brukare, producent eller konsument. Liberal miljöpolitik handlar om ansvarstagande utifrån kunskap och marknadsekonomiskt tänkande. Ett samhälle som främjar kunskap och nytänkande har bäst möjlighet att ta sig an miljöutmaningar. Människors vilja att ta ansvar för miljön och medverka i miljöprojekt måste vi ta tillvara. Här kan kommunen t.ex. upplåta ytor som inte kan bebyggas för lovvärda miljöprojekt. E-tjänster inom kommunen kan leda till en effektivisering vilket både frigör mer tid för personal samtidigt som materialförbrukning minskas. Kommunen behöver aktivt arbeta bort all pappersfakturering.

I en grön liberal värld betalar förorenaren för sin miljöpåverkan. Dessa medel kan sedan användas för att skapa en mer hållbar framtid. Inom fler områden behöver verksamheten själv vara med och bekosta sin egen omställning mot en mer hållbar utveckling. För att denna idé ska vara gångbar i verkligheten krävs det att nödvändig infrastruktur som möjliggör detta val finns i hela kommunen.

En förändring av parkeringstaxor kan t.ex motivera boende i närområdet att använda sig av annat transportmedel än bil. Men i de fall man behöver använda sig av bilen får man också betala för sig. Liberalerna tycker inte heller att boende i staden ska straffas för sitt bilägande ytterligare, och vill se en differentiering av avgifterna för permanentboende och pendlare.

Inom kommunens ansvarsområde ligger också att tillhandahålla miljövänliga transportmedel. För arbetspendling mellan Kalmar och Öland ser vi därför elektrifierad färjetrafik som ett komplement till dagens bil- och busstrafik. Detta måste ske i samverkan mellan Mörbylånga och Kalmar kommun samt ansvarigt rederi.

Liberalerna i Kalmar vill att individen genom sitt beteende och sina val i högre grad ska bidra till en hållbar miljö. Där dåliga miljöval inte bara är kostsamt för naturen, utan även individen. En framtid där bra val för miljön är norm. Liberalerna i Kalmar föreslår liberala lösningar för en hållbarare framtid.

UPPDRAG

- Fasa ut användandet av fossilbränslebaserade plastpåsar och engångsartiklar inom kommunen till förmån för alternativ med mindre miljöpåverkan. (SFN)
- Utbyggnaden av laddinfrastruktur för elbilar ska fortsätta även utanför staden. (Kalmar Energi, SFN)
- Kalmar kommuns kustband ska en gång årligen städas från skräp. Utred hur arbetsmarknadsenheten kan bidra med enkla, gröna jobb eller hur ideella krafter kan engageras genom "Städa Sverige". Statsbidrag för ändamålet finns. (SFN, KS)
- Utred om ytterligare "döda"områden finns på flygplatsområdet eller på annan plats inom kommunkoncernen som kan erbjudas aktörer för användning som t.ex. solcellsparker, placering av bikupor etc. (KS).

- Lindö och Stensö skyddas som kommunala naturreservat. En långsiktig skötselplan tas fram för att tillgängliggöra områdena för fler och samtidigt bevara områdena som trygga gröna lungor i staden. (SBN)
- Ökade miljöinsatser i småbåtshamnarna t.ex båtbottentvätt, latrinstationer etc. (SFN)
- Ökade intäkter från båtuppläggningsplatser genom att lediga ytor hyrs ut sommartid som ställplatser för husbilar. Driften sköts av närliggande näringsidkare. Fler ställplatser för husbilar behövs. (SFN).
- Utred möjligheten att använda crowdfunding för särskilda miljöinsatser i såväl staden som på landsbygden. (KS, SFN)
- Kommunen kan t.ex. bestämma på förhand att får vi in X antal kronor så blir projektet av. Det ger föreningar och invånare en möjlighet till delaktighet och kommunen kan växla upp miljöarbetet och få projekt genomförda som annars fått vänta.
- Utred möjligheten att vid exploatering av grönytor redan vid markanvisning ta hänsyn till den aktör som erbjuder lösningar på hur gröna värden bäst kan bevaras i området. (KS)
- Kommunen utökar bidraget till cykelfärjan Dessi i gengäld mot att de tillhandahåller WiFi ombord, detta i syfte att underlätta arbetspendling och öka det kollektiva resandet. (KS)
- Diskussion inleds med Rederi Ressel, KLT och Mörbylånga kommun om elektrifiering av cykelfärjan inför nästa avtalsperiod. (KS) Detta i syfte att minska miljöpåverkan, driftskostnader och i förlängningen biljettpriser. Elektrifiering av färjetrafik sker runt om i Sverige.
- Att dialog inleds med Mörbylånga kommun och Trafikverket i syfte att förlänga säsongen för cykelfärjan mellan Kalmar – Färjestaden. (KS) Detta då omfattande underhåll kommer utföras på Ölandsbron de närmsta åren.
- Kalmar kommun ska verka för att LNU inrättar en marinarkeologiutbildning. (KS) Våra farvatten innehåller stora mängder vrak med stort historiskt värde.
- Höjd timparkeringsavgift på kvarnholmen. (SFN) Antalet parkeringsplatser på Kvarnholmen ska inte minska. Däremot skulle vi vilja att fler använde kollektiva färdmedel och att det blev en större rotation bland fordonen på Kvarnholmen. Ett styrmedel är parkeringsavgifter. Genom en liten ökning på timparkering hoppas vi uppnå detta.
- Höjd avgift för pendlarparkering, det ska kosta mindre för boende att parkera än för dagpendlare. (SN)
- Kalmar kommun inför e-faktura vid all fakturering där kommunen är kund. Standarder som STFI eller Svefakturan kan användas. Förfarandet sparar tid, pengar och miljö. (KS)
- All fakturering av kunder till Kalmar kommun, t.ex. omsorgsavgifter eller förskoleavgifter ska ske genom antingen e-faktura eller autogiro, pappersfakturor som huvudregel utgår och e-lösningen blir huvudregel. (KS)
- Informationsinsatser görs av kommunikationsenheten om övergången till enbart e-faktura och autogiro. (KS)

ALLIANSGEMENSAMMA UPPDRAG OCH YRKANDEN

- Utred förutsättningarna för P-hus i samband med uppdrag att se över bostäder och verksamheter i området Muren, Lustgården och Bönhasen (SBN)
- Kommunkoncernen ges i uppdrag att se över all taxesättning för att i större utsträckning göra det möjligt som konsument att påverka sina kostnader. (Alla) En större andel av taxan ska vara rörlig och möjlig att påverka genom sitt beteende. Den som t.ex. använder mindre vatten eller slänger mindre sopor ska spara mer än idag. De hushåll som konsumerar mycket vatten eller slänger mycket sopor får istället betala mer. Även inom tillsynsområdet bör prickfria kunder premieras och kostnaden täckas upp av högre avgifter för återbesök, så fungerar det idag hos t.ex. försäkringsbolag och folktandvården.

Ett öppnare Kalmar för alla - tillgängligt, tolerant och transparent

Alla invånare ska ges frihet att välja metod för hur de vill sköta sin kontakt med kommunen eller hur en tjänst ska utföras. Information ska vara lättförståelig för alla och i vissa fall kunna fås på flera språk. Genom att utnyttja ny teknik i större omfattning än idag, kan fler sätt för att komma i kontakt med kommunen användas som också ökar dess tillgänglighet. Idag kan man möta kommunen på plats, per telefon och genom e-post. Genom att också erbjuda portaltjänster som mina sidor, appar eller distansmöten via t.ex. Skype skulle våra medborgare kunna träffa oss på fler sätt än idag. När medborgaren söker tillstånd eller begär en tjänst ska det vara tydligt vad man kan förvänta sig av kommunen, genom fler servicegarantier kan detta åstadkommas. Skulle kommunen inte leva upp till sin garanti ska medborgaren kompenseras. Kommunen ska erbjuda öppen och gratis Wifi i sina lokaler.

Många möten grundar sig på de beslut vi som politiker fattat. Det är därför viktigt att den demokratiska processen kan följas på ett öppet sätt och att de beslut som fattas av politiker och tjänstemän upplevs som rättssäkra. På vissa sätt har detta stärkts genom att t.ex. fullmäktige numera direktsänds och man använder medborgardialoger inför beslut allt oftare. Hinder mot öppenheten i den demokratiska processen kvarstår i form av omfattande delegationsordningar som bl.a. gör kommunens investeringar svåra att följa. Alla partier inte kan heller följa arbetet i utskotten. Detta hämmar insyn och möjligheterna att kunna påverka.

Fysisk tillgänglighet är precis som trygghetsfrågorna ett område som kräver att många samarbetar för att uppnå goda resultat. Individen ska kunna delta i så stor utsträckning som möjligt i samhället eller arbeta hos oss oavsett funktionsnedsättning. Inför kommande projekt är det viktigt att dessa perspektiv tas tillvara, en träningsbassäng bör finnas i en kommande simhall, möjligheter till lek oavsett funktionshinder med rullstolsångor på fler platser i kommunen etc. Mycket bra görs med bl.a. tillgänglighetsrådet och Kalmar Citys arbete med fysisk tillgänglighet på Kvarnholmen men mer kan alltid göras för att fler ska inkluderas.

Liberalerna stödjer tanken på att beslut ska fattas så nära medborgarna som möjligt. Södermöre kommunalnämnd är ett viktigt demokrati- och landsbygdprojekt som flyttar beslut närmare medborgarna. Vi vill att nämndens ansvarsområden utökades ytterligare.

UPPDRAG

- Att partier som är representerade i kommunstyrelsen ska ges en oavvoderad s.k. insynsplats i personaldelegationen samt arbets- och planutskottet. (KS)
- En ny IT-strategi tas fram omgående. Gällande är från 1998. (KS, SFN)
- Lokal- och hallbokningen under Kultur och fritidsförvaltningen automatiseras helt. (KFN)
- Att kommunen i sina lokaler erbjuder publikt och gratis WiFi. (SFN)
- Webbaserad information ska vara lättförståelig och aktuell. Ordförklaringar och översättning till andra språk ska vara en del av detta. (KS)
- Inför en kommunövergripande e-panel efter Södermöremodell. (Alla) Detta kan användas som komplement till medborgardialoger när så är lämpligt av förvaltningarna för att tidigt få in medborgares synpunkter och bidra till bättre beslutsunderlag. Deltagarna i e-panelen bör spegla Kalmars demografi.

- Utred möjligheten att i kommunens yttre orter (Påryd, Halltorp, Rockneby och Trekanten) uppföra digitala informationstavlor. (KS, SKDN) Dessa uppdateras med samhälls- och evenemangsinformation från kommunen och placeras på platser där invånarna till vardags passerar t.ex. i lokala butiken. De digitala tavlorna kan finansieras med stöd för landsbygdsutveckling eller reklamfinansierad likt infartstavlor.
- Föreningar som arbetar aktivt för förbättrad integration ska fortsatt premieras genom förstärkta driftsbidrag. (KFN)
- Alla nämnder ges i uppdrag att redovisa hur Servicegarantier inom sina verksamheter kan bidra till ett tydligare uppdrag och realistiska förväntningar på kommunen. (Alla)
- Ensamkommande barn i asylprocess ska inte direkt vid en åldersuppskrivning bli av med sin särskilt förordnade vårdnadshavare. Utred kostnaden för kommunen för 1–3 månaders karens. (KS) Detta för att komma i ordning med boende och liknande.
- Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas vid namngivning av gator. (KS) 20 levande personer har fått gator uppkallade efter sig, de flesta män.
- Alla bibliotek ska arbeta vidare med meröppet och ytterligare självservice. (KFN, SKDN) Syftet ska vara att hålla biblioteket öppet och tillgängligt för fler med målet att öka utlåningen såväl fysiskt som digitalt. Möjligheter att med hjälp av lånekortet besöka obemannat bibliotek bör utredas.
- Att en del av tidigare budgetförstärkning till Skälby används för att inventera tillgängligheten vid 4H gården. (KFN)
- Vid uthyrning av de kommunala sporthallarna ska alla bokade halltider debiteras. Detta för att motverka outnyttjad överbokning. (KFN)
- Genomlysning av fritidsgårdarna av en extern aktör i syfte att tillgängliggöra dem för fler. (KFN) Ungdomsperspektivet ska prägla utredningen. Genomlysningen bör även inkludera hur ideella föreningar kan involveras eller driva fritidsgården i syfte att utveckla verksamheten och bidra till förbättrad integration.

ALLIANSGEMENSAMMA UPPDRAG OCH YRKANDEN

- Revidera alla delegationsordningar för att skapa större politisk insyn i investerings- och upphandlingsprocessen. (KS)
- Fler meröppna bibliotek. Med detta menas möjligheten att med hjälp av t.ex. sitt lånekort besöka ett obemannat bibliotek och låna böcker. På detta sätt kan tillgängligheten öka på mindre bibliotek med begränsade öppettider. (SKDN)
- Hallbokning – debiteras bokad tid istället för nyttjad tid att motverka överbokning.
- Utred ett fördjupat samarbete mellan fritidsgårdar och fritidshem. Uppdrag att i samarbete med BUN utreda en omorganisation av fritidsgårdar så att det finns en fritidsgård i nära anslutning till varje grundskola. (KF, BUN)
- Gamla simhallen, utred potentiella användningsområden (KF)

Framtidens Kalmar - utbildning och ungas villkor

Alla barn förtjänar en bra start i livet. Kommunen ska outtröttligt arbeta för att skapa en likvärdig skola för **alla** barn. Man ska i högre grad se till att barn och unga med svåra hem- eller uppväxtförhållanden tar del av de stödjande strukturer som finns i förskola, skola, fritidshem, föreningsliv och föräldrastöd som kan ge stadga åt en i övrigt instabil tillvaro. Vår viktigaste resurs i detta är skickliga lärare. Liberalerna vill därför förstärka den satsning på utvecklingstjänster man genomfört på barn- och ungdomsförvaltningen. En hög kvalitet i verksamheter för barn och ungdomar är viktig för alla barn, men särskilt för dem i utsatta situationer. Vi vill därför att Kalmar kommun ansluter sig till SkolFam, en utbildningssatsning riktad mot placerade barn.

Tidigt stöd är centralt för att den enskilda eleven ska få chans att utveckla sin fulla potential. Detta börjar redan med språkutvecklingen i förskolan. Vi vill därför ge barn i behov av särskilt stöd för sin språkutveckling möjlighet att vara ytterligare i förskolan, detta trots att deras förälder är ledig med ett syskon eller arbetslös. Stöd ska i Kalmar finnas både för elever i behov av stöd och särskilt begåvade barn. Allas frihet att växa är en hörnsten i det liberala samhället. För att detta ska vara en möjlighet krävs ett mer utvecklat samarbete med Landstinget i Kalmar län.

Det är också viktigt att barn tidigt får en kontakt med arbetslivet. Att uppmuntra entreprenöriellt tänkande genom att t.ex. delta i tekniktävlingar eller att driva sommarföretag är viktigt för att se kopplingen mellan kunskap och arbete. Studie- och yrkesvägledare har en nyckelroll i att vägleda våra unga till framtidens arbeten. Deras insatser spelar roll för att fler ska fullfölja gymnasiet och i slutändan också söka sig mot arbeten där behov finns. Även här vill Liberalerna se en förstärkning.

I arbetet med en likvärdig skola är skolvalet viktigt. Att barn och föräldrar aktivt väljer skola möjliggör för fler att hitta den skolform, den inriktning eller de lärare som passar just deras förutsättningar. Skolvalet är även ett verktyg att för elever bryta den boendesegregation som ökat i Sverige. För en ökad integration är det viktigt att föräldrar från olika socioekonomiska förhållanden har lika god tillgång till information om hur skolvalet fungerar. Genom att införa aktivt skolval i Kalmar kommun, kombinerat med ökade tillhörande informationsinsatser, kan segregationen minska och klassrummen bli mer blandade.

Den viktigaste faktorn för att ge barn en ekonomiskt trygg uppväxt är goda förutsättningar för föräldrar att kunna försörja sig och sin familj. Goda möjligheter att kombinera arbete och föräldraskap, sker delvis genom tillgång till god barnomsorg, som är en central del av en liberal familjepolitik. Vi välkomnar därför utredning av en ny resursfördelning baserad på barns vistelsetid i förskolan.

UPPDRAG

- Tiden i förskolan för barn med behov av särskilt stöd som har föräldrar som är arbetslösa eller föräldralediga ökas från 15 timmar per vecka till 20 timmar per vecka. Ca 200 barn enligt tidigare utredning gjord av förvaltningen. (BUN)
- Intensifiera arbetet med att få fler män i förskolan, av de tillsvidareanställda förskolelärarna utgörs bara ca 5 % av män (2016). Det är viktigt ur en jämställdhetssynpunkt. (BUN)
- Vi förstärker barn- och ungdomsnämndens arbete med lovskola. (BUN)

- 20 extratjänster inom barnomsorgen som finansieras av statsbidrag i 1+1 år. (BUN) De 20 extratjänsterna ska användas för barnskötare. Våra förskolor behöver mer personal.
- Ökad satsning på utvecklingslärare för acceptabel utväxling. (BUN)
- Att kommunen ansluter sig till SkolFam. (SN, BUN) En treårig utbildningssatsning för placerade barn med bevisad effekt. Av de placerade barnen når bara ca 60 % gymnasiebehörighet i Kalmar kommun idag, detta vet vi SkolFam kan ändra på. 26 kommuner är idag anslutna.
- Utred i vilken form ett permanent samarbete mellan kommun och landsting ska utformas för att fånga upp barn med psykisk ohälsa i ett tidigt skede. (BUN)
- Utred möjligheterna att erbjuda föräldrastöd på nätet tillsammans med Landstinget. (SN)
- Arbetet med ung företagsamhet, UF, ska stärkas inom grundskolan och inkluderas redan från årskurs 1. (BUN)
- Utred möjligheterna att inrätta fler valbara profilklasser vid högstadieskolor i kommunen. (BUN) Som ett komplement till nuvarande fotbollsprofil vore andra tänkbara profiler musik, teknik och matematik. Särskilt begåvade elever kan då söka sig till dessa och nå sin fulla potential.
- Utlys tekniktävlingar bland unga i samarbete med näringslivet eller Linnéuniversitetet. (BUN)
- Utred hur ersättningen för de ungdomar som genomgår prova på praktik (PPP) ska förändras för att ligga på en likvärdig nivå som våra jämförelsekommuner. (KS)
- Utred möjligheten för högstadiet att erbjuda ett för eleven frivilligt uppdrag inom civilsamhället inom ramen för elevens individuella val. (KS)
- Utred möjligheterna till El Sistema verksamhet i Kalmar, som ett komplement till ordinarie Kulturskola. (KFN) El Sistema är en kör- och orkesterskola i grupp som ursprungligen kommer från Venezuela. Detta ger möjlighet för fler att delta till samma kostnad. Med större lokaler i ett nytt kulturkvarter bör goda möjligheter finnas. Undervisningsmetoden används i över 25 kommuner.

ALLIANSGEMENSAMMA UPPDRAG OCH YRKANDEN

- Inför aktivt skolval i Kalmar kommun. (BUN)
- Medel avsätts för ytterligare två utbildade studie- och yrkesvägledare. (BUN, SKDN)
- Att uppdrag ges för att utreda förutsättningar för att skapa en egen enhet för studie- och yrkesvägledare i syfte att utveckla samarbetet med UF, söka extern finansiering och knyta fadderföretag till skolorna. (BUN)
- Utreda möjligheterna och förutsättningarna för att införa ett transparent och gemensamt administrerat kösystem till alla skolor i Kalmar, fristående såväl som kommunala. (BUN)

Årsrika Kalmar

Att åldras innebär ofta ett ökat behov av hjälp i vardagen. Hur hjälpen utformas påverkar i hög grad livskvaliteten. Liberalernas utgångspunkt är att varje människa är unik med egna önskemål behov, och intressen. Rätten till självbestämmande och rörelsefrihet är lika viktig för alla individer oavsett ålder.

Äldreomsorgen ska präglas av stor valfrihet, hög kvalitet, ett värdigt bemötande och finnas tillgänglig på olika sätt för alla som behöver den. För att möta detta och utvecklingen med att vi blir allt fler äldre behöver det ske förändringar i den omsorgspolitik som styr i dagens Kalmar. En mångfald av aktörer och avdelningar med olika profil och inriktning är en förutsättning för att erbjuda valfrihet. Digitaliseringen öppnar upp för nya möjligheter i framtidens välfärd. Vi ser att ny teknik ger individen större möjligheter till delaktighet genom bättre tillgänglighet och jämlik vård. Vi måste vara öppna och erbjuda den teknik som utvecklas. Brukaren måste informeras om den teknik som finns att tillgå, och få chansen att välja med vilken metod omsorgsinsatser utförs. För vår personal kan ny teknik frigöra tid, minska stress och därmed öka personalens välmående.

Tillgång till rätt information på rätt plats är en viktig patientsäkerhetsfråga. Att nå patientjournalen via t.ex. sin smartphone ute på fältet ska vara en självklarhet. Omsorgsnämnden måste därför omgående färdigställa sin strategi och handlingsplan inom e-hälsoområdet.

En oroande samhällsutveckling sker där många äldre känner sig ensamma i vardagen. Detta måste vi motverka så gott vi kan som kommun. Dels utifrån respekt för individen, men dels också då ofrivillig ensamhet kan leda till allvarigare sjukdomstillstånd som då är en samhällsekonomisk fråga.

En meningsfull sysselsättning och tillgång till ett brett utbud av aktiviteter är viktigt för alla individer, oavsett ålder. Liberalerna i Kalmar kommun avsätter därför ytterligare medel för just satsningar på att öka det sociala innehållet. Att tvinga en individ att lämna ifrån sig en familjemedlem är omänskligt. Det ska därför gå att ta med sig sitt husdjur när man flyttar till ett särskilt boende. Liberalerna avsätter medel för att inrätta avdelningar med djurprofil dit enskilda brukare och personal kan söka sig.

Äldre multisjuka bor idag kvar i sitt egna boende längre än tidigare och sjukvården är komplicerad. Dessa personer ska få förtur till särskilt boende och under tiden individen bor i ordinärt boende ska beslutet om hemtjänst tidsbegränsas för att hålla igen kostnadsökningar, bibehålla god livskvalitet och hörsamma individens önskemål

Eftersom behandlingen av äldres sjukdomstillstånd blir allt komplicerat krävs ett ökat samarbete med Landstinget även i denna fråga. Liberalerna föreslår t.ex. äldrevårdsmottagning, mobila äldreteam tillsammans med Landstinget i Kalmar län. Men vi måste också se en ökad kompetensnivå i kommunens egna hemsjukvård och vill därför rekrytera fler specialistsjuksköterskor med geriatrisk kompetens.

UPPDRAG

- Gratis broddar delas ut till medborgare över 65 år. (KS, ON)
- Omsorgsnämnden ges i uppdrag att påskynda sin strategi och handlingsplan inom e-hälsoområdet. (ON)
- Mobilt stöd ska skyndsamt utvecklas för att ge personal i hemtjänst och hemsjukvård tillgång till journaler och möjligheter till anteckningar i samband med besök. (ON)

- Utbildningsinsatser för att stärka äldres delaktighet i IT-samhället och användande av kommunens e-tjänster. Förstärkning av kan sökas genom Kampradmedel. (ON) ur 2017 års budget.
- Informationskampanj avseende nattlig tillsyn via kamera. (SFN, ON) Detta i syfte att få fler att prova tekniken. ur 2017 års budget.
- Biståndshandläggare utbildas och informerar tidigt i processen om teknikstöd i hemmet. (ON)
- Förfrågningsunderlaget för LOV i hemtjänsten ska uppdateras ur ett företagarperspektiv. (ON) Bland annat bör krav på att använda kommunens upphandlade tvättpaket utgå.
- Inrätta avdelningar med uttalad djurprofil på kommunens särskilda boenden Enliden, Ingelstorpsvägen 1 och Björkhaga. (ON) Hit kan man som årsrik eller medarbetare aktivt söka sig om man har intresse av att ha djur runt sig. De positiva hälsoeffekterna är vetenskapligt fastslagna, projektmedel för införande avsätts.
- Personer med omfattande hemtjänst ska prioriteras för särskilt boende. (ON) Biståndsbeslut ska tidsbegränsas när det gäller insatser i ordinärt boende för att hålla igen ökade kostnader, minska antalet ytterfall och bevara en hög livskvalité. En omprövning med jämna mellanrum garanterar individen en möjlighet att framföra sina åsikter.
- Kalmar kommun utreder möjligheten till att sprida väntjänsten till Kalmars övriga delar efter modell från Lindsdal. (KF) Vi behöver skapa bättre förutsättningar för frivilliginsatser för våra äldre. Framförallt på det sociala området kan civilsamhället spela en viktig roll.
- Kalmar inför projektet måltidsvän efter modell i Kävlinge och Ängelholms kommuner. (ON)
- Utred tillsammans med Landstinget i Kalmar län skapandet av en äldrevårdsmottagning i kommunen. (KS)
- Utred tillsammans med Landstinget i Kalmar län införandet av mobila äldreteam, där läkare samverkar med kommunsköterskor. (KS)
- Stärkt geriatrisk kompetens, ytterligare två specialistsjuksköterskor för bemanning av mobila äldreteam (ON)
- Liberalerna vill att flerspråkighet ska vara meriterande vid all personalrekrytering. Inom t.ex. omsorgen ska medarbetare ha goda kunskaper i svenska men gärna också i andra språk. Detta då vissa omsorgstagare som en del av sin sjukdomsbild återgår till sitt modersmål. (ON)
- Satsningen med Sund Smart Stark Senior ska permanentas i kommunen. (KS)

ALLIANSGEMENSAMMA UPPDRAG OCH YRKANDEN

- Utred förutsättningarna för ett särskilt boende med inriktning för yngre omsorgstagare. Idag placeras yngre omsorgstagare bland andra somatiskt sjuka. Ålderskillnaderna kan vara stora och intressen, musiksmak eller matvanor mycket olika. (ON)
- Uppdra åt kommunstyrelsen att utforma riktlinjer för uppföljning av kvalitetsarbetet för äldreboenden, lika för alla utförare, kommunala som enskilda. (ON)
- Uppdra åt kommunstyrelsen att utreda hur kvalitetsaspekter ska kunna få större påverkan på resultatet av upphandlingar. (ON)

Nya livschanser - alla ska med

Att som individ kunna försörja sig själv och sin familj är oerhört viktigt. Inte bara för den ekonomiska frihet det innebär, det skapar även delaktighet och gemenskap i samhället. Detta gäller såväl barn som vuxna i familjen. Därför måste kommunens insatser hela tiden vara inriktade på arbete oavsett om man är ny i Sverige, inte har fullföljt gymnasiet eller av andra skäl. Det är glädjande att majoriteten tagit till sig av detta resonemang och själva har föreslagit krav om motprestation i sin budget för 2018.

Individer som idag är arbetsföra och står utanför arbetsmarknaden vill vi ska få uppleva den frihet som en egen inkomst innebär. Idag är ca hälften av mottagarna av försörjningsstöd i kommunen arbetsföra men arbetslösa. Liberalerna vill slå ihop handläggningen av försörjningsstöd för arbetsföra med arbetsmarknadsverksamheten, Kunskapsnavet och Invandrarservice för att göra en tydligare koppling till arbete och utbildning. Genom politisk styrning i en nämnd uppvärderas frågorna och nya metoder och arbetssätt får en arena. Alla arbetsföra med försörjningsstöd ska finnas i någon form av sysselsättning för att underlätta övergång i ordinärt arbete.

Kalmar kommun har idag möjlighet att ställa sociala krav vid upphandling. Ett sådant socialt krav kan vara att företaget garanterar ett visst antal språkpraktikplatser eller lärlingsplatser. Detta förfarande vill vi se Kalmar kommun använda i större utsträckning för att skapa fler möjligheter för unga och utrikes födda.

Tidiga och förebyggande insatser är avgörande. Socialtjänsten ska erbjuda ett brett utbud av öppna insatser som ges utan att de medverkande blir föremål för myndighetsutövning. Valfrihet ska finnas inom de öppna insatserna, t.ex. daglig verksamhet eller familjerådgivning, vilket med fördel görs inom systemet för Lagen om valfrihet (LOV).

Kommunens viktigaste uppdrag är att erbjuda stöd och insatser för att hjälpa samhällets mest utsatta. Liberalerna vill ge andra livschanser oavsett skälen till att man sökt hjälp hos socialtjänsten. Så mycket som möjligt av insatserna ska ske på hemmaplan och med frivillighet. Arbetet med hemtagning behöver fortsätta då sociala skyddsnät ofta finns på hemorten.

UPPDRAG

- Utred förutsättningarna för att skapa en arbetsmarknadsenhet politiskt styrd av en arbetsmarknadsnämnd eller utskott. (KS, SN)
- Genom att slå ihop handläggningen av försörjningsstöd för fullt arbetsföra personer (idag socialförvaltningen) med Invandrarservice, arbetsmarknadsverksamheten och Kunskapsnavet (idag kommunledningskontoret).
- Tilläggsuppdrag ges att utreda huruvida även frågor rörande flyktingmottagning, ensamkommande flyktingbarn och skuld- och budgetrådgivning bör tillhöra den nya nämnden. (KS, SN)
- Uppdrag att skapa förutsättningar i kommunkoncernen för att fler personer med funktionsnedsättning ges möjlighet till anställning. (KS)
- Ungdomsmottagningen tillförs medel för bemanning av ytterligare en kurator. (KS)
- Att i välfärdsbokslutet kartlägga varaktigheten av barnfattigdom. (SN) Detta för att en tydligare bild av den verkliga barnfattigdomen ska framträda. Många barn lever idag tillfälligt i barnfattigdom då deras föräldrar studerar eller är föräldralediga. Uppdraget innefattar även att ta fram åtgärder mot varaktig barnfattigdom.

- Utred förutsättningarna för att utveckla en samverkan mellan socialtjänst, elevhälsa, barnhälsovård och folktandvården i syfte att tidigt upptäcka våld i nära relationer. (SN, BUN)
- Individer och familjer i skyddat boende ges förtur till Kalmarhems lägenheter. (SN, Kalmarhem)
- Kommunen ska ställa sociala krav vid upphandling när så är möjligt. (KS) Kommunen har idag möjlighet att ställa sociala krav vid upphandling, möjligheten används tyvärr knappt. På detta sätt kan fler lärlings-, språkpraktik och ordinarie praktikplatser skapas. Detta kan vara gynnsamt särskilt ur integrationssynpunkt.
- Att kommunen utreder om Blekinge Integrations- och utvecklingscenter (BIU) kan vara en samarbetspartner gällande t.ex. studiehandledning på modersmål för mindre språkgrupper. (BUN)

ALLIANSGEMENSAMMA UPPDRAG OCH YRKANDEN

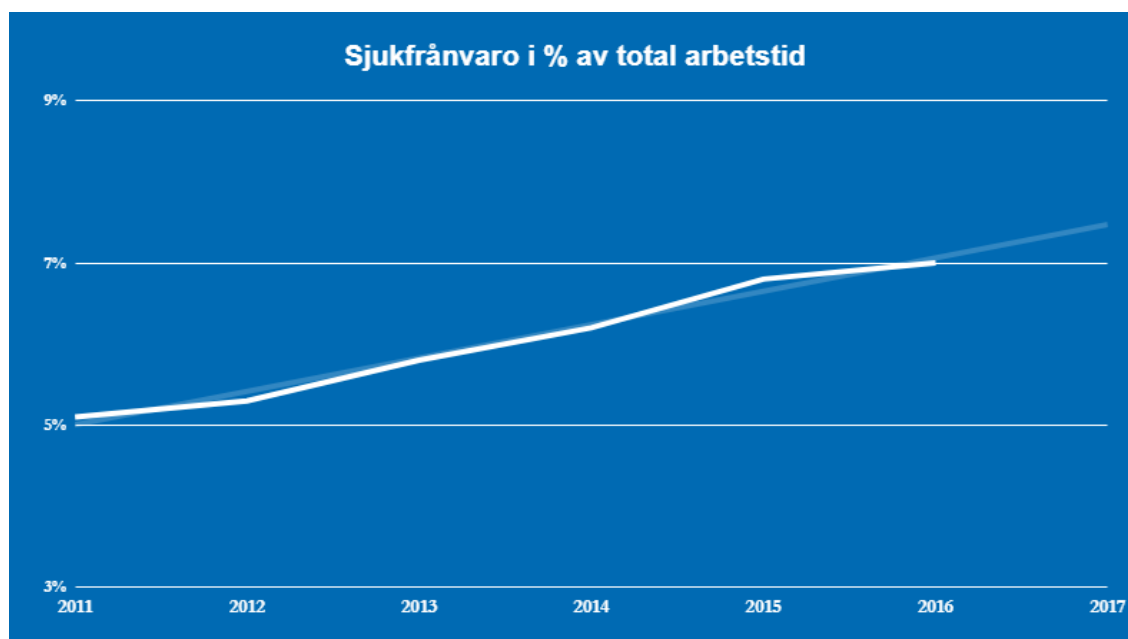
- Utred att införa Lagen om valfrihet (LOV) inom daglig verksamhet enligt LSS. Den enskilde ges fler utförare att välja emellan där utförarna tillsammans med kommunen konkurrerar med kvalitet. (SN)
- Medel avsätts för avtal med frivillig organisation gällande 6 st. natthärbärgesplatser vintertid. (SN)
- Inför krav på motprestation, utöver inskrivning hos Arbetsförmedlingen, för arbetsföra personer med försörjningsstöd. (SN)

Stor arbetsgivare - stort ansvar

Liberalerna ser kommunens medarbetare och chefer som den viktigaste resurs vi har. Mår våra medarbetare bra och trivs kommer de bära upp vår verksamhet. Vi ser tyvärr i Kalmar precis som på många andra håll en ökande sjukfrånvaro bland våra anställda, men även en oroväckande ökning av personalomsättningen. Denna trend vill vi bryta. Kalmar kommun måste därför föra en ansvarsfull personalpolitik som värnar vår viktigaste resurs och få vår personal att stanna.

Jämförelse av lönenivåer 2016			
	Median Kalmar	Median Riket	Hur mycket lägre lön?
Socialsekreterare	29 900	31 200	-1 300 kr
Distriktssköterska	31 804	34 100	-2 296 kr
Lärare grundskola	30 700	31 300	-600 kr
Förskollärare	28 400	28 900	-500 kr

I detta är det viktigt med en marknadsmässig lön. Liberalerna vill se en större lönespridning inom alla yrken och en lönesatsning på akademiskt utbildade yrkesgrupper. Vi gör satsningar på lön utöver avsatta 2,6 % för lärare, socialsekreterare, enhetschefer och sjuksköterskor. Att även utmärka sig som en modern, flexibel arbetsgivare är viktigt för att lyckas locka hit och behålla nödvändig kompetens.

Utvecklingen inom omsorgen de senaste åren är mycket allvarlig. Inom kommunen i stort lades under 2016 ca 33 miljoner kronor på sjuklön varav i omsorgen ca 9,5 miljoner. Det är en koncernövergripande ökning med 4,7%. Hög sjukfrånvaro är påfrestande för såväl arbetstagaren, medborgaren och kommunen i form av minskad kvalitet och ökade kostnader. För att komma till rätta med dessa problem finns inte en enda lösning utan ett flertal åtgärder behöver vidtas. Man behöver se förebyggande insatser som räntabla investeringar i vår personal.

Liberalerna föreslår ett flertal förbättringar gällande just personalpolitiken. Förslagen delar vi in under följande rubriker.

- Ett stärkt och utvecklat ledarskap.
- Ett ökat förebyggande hälsoarbete och fler hälsofrämjande insatser för ett hållbart arbetsliv.
- En framtidsorienterad kompetensförsörjning, för bland annat rätt kompetens på rätt plats. Ett starkt samarbete med Linnéuniversitetet är viktigt för att kunna trygga denna kompetens

LEDARSKAP

Cheferna i organisationen har en nyckelroll för att kommunen ska kunna svara upp mot framtidens krav och förväntningar. Chefer måste kunna axla rollen som förändringsledare, fullt ut tillvarata medarbetarnas kompetens och säkra medskapande och motivation i förändrings- och förbättringsarbete. Chefer ska även arbeta för en god, inkluderande arbetsmiljö samt arbeta för ökad mångfald och jämställdhet på arbetsplatser. Det förutsätter en modern arbetsgivarpolitik redan vid rekryteringen av nya ledare och i vidareutvecklingen av befintliga

UPPDRAG

- Kommunen återupptar försök med tidsbegränsade chefsförordnanden vid nyrekrytering. (Alla)
- Tydliga krav på resultat måste ställas på våra chefer. Utveckla även ett system för att utvärdera detta resultat. (Alla) Chefer som kontinuerligt inte uppnår dessa krav ska inte flyttas till, och tynga, en annan enhet eller verksamhet utan ska lämna chefspositionen.
- Premiera duktiga chefer inom omsorgen som når verksamhetsmålen. Riktlinjer behöver tas fram för hur bonus kan delas ut till duktiga chefer. Medel för denna bonus avsätts för 20 enhetschefer. (ON)
- Alla kommunala chefer ska erbjudas en mentor med erfarenhet av ledarskap. Många chefer har idag komplexa uppdrag med många medarbetare och behöver stöd för att utföra sitt uppdrag med god kvalitet. (Alla)
- Utbildning av alla chefer i arbetsmiljö och första hjälpen vid psykisk ohälsa. (Alla)
- Inom omsorgen bör huvudregeln vara att nyrekrytering av chefer utgörs av sjuksköterskor som kan verksamheten, snarare än av socionomer eller undersköterskor. (ON)
- Uppmuntra entreprenörskap och bildandet av välfärdsföretag bland våra medarbetare. (KS) Stöd behöver genom näringslivsenheten ges till medarbetare som vill starta egen verksamhet inom t.ex. hemtjänst eller personlig assistans. Konkurrenter vet vi utvecklar även kommunens verksamhet till det bättre. Vi ska därför ha en tillåtande attityd till medarbetare som vill utveckla välfärden.
- Utred vilka regel- och organisationsförändringar som behövs för att avlasta rektorerna från administrativa uppgifter. Rektorsrollen ska fokusera på det pedagogiska ledarskapet. (BUN)

FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE HÄLSOARBETE

Kalmar kommun måste sluta behandla symptomen av en dålig personalpolitik och angripa orsakerna till en ökande sjukfrånvaro, ökad personalomsättning och rekryteringssvårigheter. De åtgärder som har vidtagits för att minska sjukfrånvaron är fortfarande otillräckliga. För att nå framgång krävs av allt att döma fler och/eller bättre åtgärder för en bättre arbetsmiljö i Kalmar kommun. Liberalerna har under verksamhetsåret föreslagit en rad förmåner för kommunens medarbetare i just detta syfte.

Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män. Detta förhållande har sannolikt en nära koppling till ojämlikheten mellan kvinnor och män i arbetslivet och i hemlivet. Kvinnor är överrepresenterade i yrken där arbets-tagarna upplever sig ha liten kontroll över upp-gifter och tid. Liberalernas uppdrag till kommunen innefattar därför bland annat nya sätt att ta kontroll över det egna arbetet och möjligheten till ledighet och återhämtning.

UPPDRAG

- Att kommunen arbetar fram koncerngemensamma riktlinjer för semester och andra ledigheter. (KS) Detta är viktigt inte minst utifrån planering av bemanning men också att skapa likvärdiga och bättre villkor för våra anställda och deras möjlighet till återhämtning och familjeliv.
- Fler medarbetare utbildas i första hjälpen vid psykisk ohälsa. (Alla) Kollegialt stöd och tidig upptäckt och åtgärder är av yttersta vikt vid psykisk ohälsa. Cirka hälften av långtidssjukskriven personal i kommunen har diagnoser kopplade till psykisk ohälsa
- Utred möjligheten att erbjuda 80-90-100. (KS) D.v.s. möjlighet för medarbetare att arbeta 80 % av heltid, få 90 % av heltidslönen och 100 % av pensionsintjäningen. Detta i syfte att uppmuntra fler att arbeta längre. 47 % av pensionsavgångarna 2016 skedde före 65 årsdagen.

ALLIANSGEMENSAMMA UPPDRAG OCH YRKANDEN

- Förstärkning av friskvårdsbidraget som höjs från 800 kr till 1000 kr. (KS)
- Utred möjligheterna att ansluta Kalmar kommun till en sjukanmälningstjänst med sjukvårdsrådgivning av sjuksköterskor. (KS) Tjänsten används i syfte att sänka korttidsfrånvaro, minska upprepade korttidsfrånvaro och avlasta enhetschefer. En annan fördel är löpande kartläggning av sjukfrånvaron, där man hela tiden kan se dess orsaker och snabbt kunna sätta in rätt insatser. Erfarenheter från Karlstad kommun visade att denna insats betalade sig själv efter 7 månader, den är på kommunspråk, räntabel.
- Erbjuder verksamheterna möjlighet till övergång till intraprenad. (Alla) Verksamhet som drivs i intraprenad stimulerar ett kreativt och ansvarstagande tänk om hur mål och resultat ska uppnås. Det ökar delaktigheten bland de anställda, något som ofta leder till ökad trivsel och minskad sjukfrånvaro. Alla verksamheter kan bli intraprenader.
- Att försöken med mikroträning på arbetstid som prövats på serviceförvaltningen även prövas på en enhet på omsorgsförvaltningen. (ON)
- Uppdrag ges till barn- och ungdomsnämnden och Södermöre kommunaldelsnämnd att i samarbete med Gymnasieförbundet identifiera orsaker till sjukfrånvaro och föreslå åtgärder för att minska sjukfrånvaro. (BUN, SKDN)

FRAMTIDSORIENTERAD KOMPETENSFÖRSÖRJNING

För att verksamheterna ska fungera och leverera den kvalitet vi som medborgare kräver, måste Kalmar kommun säkerställa att den kompetens som behövs är tillgänglig i verksamheten. För att locka och bibehålla kompetent arbetskraft måste Kalmar kommun kunna konkurrera med bra arbetsgivarpolitik, arbetsmiljö och konkurrenskraftiga löner. För att underlätta för yrkeskategorier med hög arbetsbelastning, som socialsekreterare och lärare, behövs effektiva digitala lösningar och administrativt stöd till medarbetarna snarast. Universitetet spelar en avgörande roll för såväl kompetensförsörjning som innovation. Genom att stärka samarbetet med näringslivet, universitetet och yrkesutbildningar kan vi ta tillvara på kompetensen i närområdet.

UPPDRAG

- En personalförsörjningsplan ska upprättas för att klara dagens och morgondagens kompetensförsörjning. (KS)
- I samband med framtagandet gör en översyn över alla personalförmåner i syfte att skapa mer attraktiva villkor för arbetstagare i Kalmar kommun. (KS) I andra kommuner erbjuds anställda t.ex. möjlighet att genomföra behandlingar i privat hälso- och sjukvård mot bruttolöneavdrag. Andra förmåner kan vara subventionerade årskort i kollektivtrafik m.m.
- Utred möjligheten att inrätta karriärtjänster inom exempelvis vuxenutbildningen, socialtjänst och förskola. (SN)
- Den pott om 1,5 Mkr som finns för särskilda insatser ska i lönerevisionen 2018 riktas mot gruppen sjuksköterskor/sjukgymnaster/arbetsterapeut (KS) Detta ger ett extra löneutrymme per anställd om 440 kr utöver avtal. För att jämna ut löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrkesgrupper. Jämställda löner ska vara självklart i Kalmar kommun
- 1,5 Mkr riktas i särskild lönesatsning mot gruppen socialsekreterare/socionomer (KS). Detta ger ett extra löneutrymme om ca 530 kr utöver avtal. För att jämna ut löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrkesgrupper. Jämställda löner ska vara självklart i Kalmar kommun
- Kommunen ska prioritera löneutveckling för kvinnodominerade yrken med eftergymnasial utbildning i avtalsrörelsen 2018 (KS). Det handlar om att ur ett jämställdhetsperspektiv uppvärdera yrken som bibliotekarie, lärare, förskollärare, socionomer och sjuksköterskor m.fl. Utbildning ska alltid löna sig.
- Förvaltningarna samarbetar med Linnéuniversitetet för att skapa vidareutbildningar och kompetensutvecklingsprogram som motsvarar kommunens behov. (KS)
- Förvaltningscheferna får i uppdrag att ta fram en gemensam strategi för att bättre premiera medarbetare som åtar sig att vara handledare för nya medarbetare. (KS) Att vara handledare är en viktig funktion framförallt ur ett kompetensförsörjnings perspektiv. Detta ska löna sig oavsett i vilken förvaltning man arbetar.
- Kommunens förvaltningar och bolag ges i uppdrag att återkomma med hur studentmedarbetare skulle kunna bidra till den egna verksamheten. (Alla)
- Arbetet med studentmedarbetare behöver intensifieras inom kommunkoncernen. 2017 har 4 studentmedarbetare varit anställda i kommunen. Detta i Kalmar läns näst största arbetsgivare.

- Barn- och ungdomsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att inkomma med förslag till examensjobb inom sin verksamhet. (KFN, BUN) Studenters ex-jobb kan ge värdefull lokal kunskap som annars aldrig kommit på pränt.
- Utred om ett samarbete angående studentmedarbetare kan skapas med grannkommuner. (KS)
- Att elever i vuxenutbildningen som utbildar sig till undersköterska eller barnskötare garanteras någon form av anställning i Kalmar kommun vid godkänd utbildning (KS). Detta ska självklart gälla även inriktningar mot integration. Upplägget ger studenten incitament att gå färdigt sin utbildning och ger kommunen tillgång till väl behövda, blivande medarbetare. Liknande system har funnits vid omsorgsprogrammet på gymnasiet.
- Att man utreder hur studenter i vuxenutbildningen kan erbjudas stipendier till körkortsutbildning likt studerande vid gymnasietets vård- och omsorgsprogram. (KS) Körkort bidrar till ökad anställningsbarhet.
- Utred hur samarbete med andra kommuner kan ske kring särskilda kompetenser såsom jurister, experter inom bygglov osv. med grannkommunerna. Detta har med framgång skett inom överförmyndarverksamheten, arkiv och inom larmtjänster. (KS)
- Lönespridningen ska öka. Utarbeta ett tydligt system där den individuella lönesättningen grundas på måluppfyllelse, resultat och erfarenhet. (KS) Medarbetare som bäst bidrar till verksamhetens mål och utveckling ska uppmuntras, vilket är centralt för verksamhetens kvalitet. Större lönespridning möjliggör också en lönekarriär inom yrket och därför ska lönespridning användas aktivt inom alla yrken.
- Att flerspråkighet ses som meriterande i all personalrekrytering där kundkontakt förekommer. (Alla)
- Kombinationstjänster mellan räddningstjänsten och ordinarie kommunal anställning ska prövas i större utsträckning och inom/mellan fler verksamhetsområden. (Alla)

Bilagor

Resultaträkning

Resultaträkning Mnkr	Budget 2018 S, C, V	Budget 2018 L
Verksamhetens nettokostnader	-3 805,8	-3 798,0
Kommunalskatteintäkter	3 124,9	3 110,5
Kommunalutjämnning	742,1	742,1
Finansiella intäkter	23,2	29,5
Finansiella kostnader	-11,0	-11,0
Årets resultat	73,5	73,1
Nettokostnadsandel	98,1%	98,1%

Förändringar finansiella intäkter	2018 L
Aktieutdelning Kalmar Kommunbolag AB (tkr)	12 000
Borgensåtaganden helägda bolag (mdkr)	2,8
Borgensavgift, tkr (0,40%)	11 300
Räntekostnader på låneskuld, halvårseffekt (mnkr)	1 172
Använd räntesats i procent, långfristiga skulder	1,00%

Nämndernas driftbudgetramar

Driftbudgetförändringar 2018 (tkr)	Not	Ram 2017	2018 S, C, V	2018 L
Kommunledningskontoret	1	246 735	9 661	111
Exploateringsverksamhet		-30 000	30 000	30 000
Gymnasieförbundet		271 880	1 503	1 503
Kommunens revisorer		2 655	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden	2	45 311	32	-3 468
Servicenämnden	3	241 132	-19 633	-39 889
Kultur- och fritidsnämnden	4	177 437	1 988	2 038
Barn- och ungdomsnämnden	5	965 305	24 861	32 069
Omsorgsnämnden	6	658 569	13 915	13 431
Socialnämnden	7	734 135	1 579	3 304
Södermøre kommunaldelsnämnd	8	217 762	3 965	21 152
Total		3 530 921	67 871	60 231

Förändring i nämndernas driftbudget

Redovisning av noter. Endast nämnder där förändringar mot majoritetens budget finns redovisas. Alliansgemensamma yrkanden och satsningar **fetmarkeras**.

Not 1) Kommunstyrelsen		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018 S, C, V	2018 Liberalerna
Kommunövergripande införande av e-förvaltning, e-fakutering och e-tjänster.		-1 500
KLK minskade konsulttjänster		-1 000
Minskning av politisk verksamhet (avskaffa 2: vice ordf., 3% arvodesminskning)		-700
Avskaffande kommunstrategier		-4 000
Fond för Insatser forskning utveckling och tillväxt skrotas		-1 000
Insatser inom social hållbarhet ("sociala fonden")		-1 000
Minskade medel kommunikationsenheten		-500
Företagshälsa entreprenad (kvartalseffekt)		-1 000
Höjt friskvårdsbidrag		500
Informationsinsats E-förvaltning		150
Ytterligare kurator Ungdomsmottagningen		500
Summa	9 661	111

Not 2) Samhällsbyggnadsnämnden		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018 S, C, V	2018 Liberalerna
Besparing samhällsbyggnadsnämnden		-2 000
P-avgifter		-1 500
Summa	32	-3 468

Not 3) Servicenämnden		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018 S, C, V	2018 Liberalerna
Effektivisering Servicenämnden		-2 411
Högre nyttjandegrad av båtupställningsplatser i form av ställplatser för husbilar.		-150
Miljöåtgärder småbåtshamnar		500
Lokalvård Entreprenad (kvartalseffekt)		-2 000
Utökat bidrag till Dessi för WiFi ombord		25
Flytt av gata- och parkverksamhet till Södermøre kommunfelsnämnd		-16 220
Summa	-19 633	-39 889

Not 4) Kultur och Fritid		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	2018 S, C, V	2018 Liberalerna
Inför väntjänst i hela kommunen		50
Summa	1 988	2 038

Not 5) Barn- och ungdomsnämnden		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	<i>2018</i> S, C, V	2018 Liberalerna
SkolFam		1 056
Mer tid i förskola för barn med behov av särskilt stöd		1 456
Studie- och Yrkesvägledare		1 000
Förstärkning av lovskola		176
Utvecklingslärare		3 520
Summa	<i>24 861</i>	32 069

Not 6) Omsorgsnämnden		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	<i>2018</i> S, C, V	2018 Liberalerna
40 ytterligare brukare med nattlig tillsyn via kamera		-3 266
Stärkt geriatrisk kompetens, ytterligare två specialistsjuksköterskor för bemanning av mobila äldreteam		1 100
Lönepott enhetschefer		500
Gratis broddar alla invånare över 65		672
Satsning IT-utbildning äldre		0
SÄBO med djurprofil		500
Infokampanj nattlig tillsyn kamera		0
Införande av projektet måltidsvän		10
Summa	<i>13 915</i>	13 431

Not 7) Socialnämnden		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	<i>2018</i> S, C, V	2018 Liberalerna
Särskild lönesatsning socionomer		1 500
6 st. natthärbärgesplatser vintertid		225
Summa	<i>1 579</i>	3 304

Not 8) Södermøre kommunalnämnd		
Förändringar i driftbudgetram (tkr)	<i>2018</i> S, C, V	2018 Liberalerna
SkolFam		144
Mer tid i förskola för barn med behov av särskilt stöd		199
Studie- och Yrkesvägledare		120
Förstärkning av lovskola		24
Utvecklingslärare		480
Flytt av gata- och parkverksamhet från servicenämnden		16 220
Summa	<i>3 965</i>	21 152

Kalmar- bygden kan bättre!

**Kristdemokraternas tilläggs- och ändringsförslag
gällande Budget 2018 och ekonomisk plan 2019-2020**

Kalmarbygden kan bättre!

Kalmarbygden kan bättre!

Kalmarbygden är fantastisk! Här möts slottet och vår unika kulturbebyggelse, gröna parker och blå vattenblänk med modern arkitektur, ett universitet i framkant och ett rikt nöjesutbud. Det görs redan idag mycket som är bra. Men vi Kristdemokrater tror att Kalmarbygden kan bättre!

Kalmar är mer än bara tävlingar och fester. Det är också barn i allt för stora barngrupper i lokaler som är under all kritik och personal som inte har tid att gå ut eller laga mat med våra äldre. Det är invandrare, som inte kommer in i det svenska samhället, ungdomar som mår dåligt och en landsbygd som avbefolkas på grund av brist på bostäder.

Kristdemokraternas politik utgår från idén om samhällsgemenskap baserad på familjens frihet, det personliga ansvaret, den kristna värdegrunden och ett starkt civilsamhälle.

Vi anser att vi behöver göra mer för att ge våra barn och unga en trygg uppväxt. Att vi borde visa större respekt mot de äldre och tidigare generationer som byggt upp det vi har idag och att vi ständigt måste sträva efter att stärka samhällsgemenskapen.

Det ska vara lätt att vara miljövän i Kalmar och vi behöver jobba hårdare för en levande och livskraftig landsbygd och ett blomstrande företagsliv där handel och de gröna näringarna kompletteras med en expansiv turismnäring.

Christopher Dywik
Gruppledare för Kristdemokraterna i Kalmar Kommun

Kalmarbygden kan bättre!

Ordning och reda i ekonomin

Vi har under senare år sett hur både kommunens administration och majoritetens politiska organisation har svällt. Liksom ett träd ibland måste beskåras för att bli starkt och bära frukt, måste också kommunens organisation ibland beskåras.

Kalmars väg framåt

SKL bedömer att kostnaden för demografin ökar snabbare än skatteunderlaget för 2018 och 2019. Vidare beräknas rekordstora kostnadsökningar på cirka 9 procent. Det finns bara en lösning för att undvika enorma skatthöjningar och det är att målmedvetet och systematiskt arbeta för att minska kostnaderna och öka intäkterna för att kunna satsa mer på trygghet och trivsel.

- Eftersträva en resursförskjutning på minst 1 procent från administration till direkt operativ verksamhet vid samtliga förvaltningar.
- Att strategerna avvecklas. Budgetramen sänks 5 Mkr. - [Se Alliansbudgeten](#)
- Att kommunfullmäktige beslutar att utreda förutsättningarna att lägga ut hela eller delar av IT-avdelningens ansvarsområden inom kommunkoncernen på entreprenad. Beställarfunktionen behålls och utvecklas inom kommunen. - [Se Alliansbudgeten](#)

Kalmarbygden kan bättre!

Ett grönare Kalmar

Den som oroar sig för framtidens globala miljö kommer att se ut saknar inte anledning. Klimatförändringar, utarmning av den biologiska mångfalden, skogsförstörning, minskade fiskefångster, kemikalier i miljön, regional vattenbrist och övergödning är alla exempel på en utveckling som inte är hållbar. Samtidigt visar erfarenheter att det är möjligt att bryta en negativ trend.

Begreppet hållbar utveckling definieras ofta som en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Vi Kristdemokrater kallar det förvaltarskapsprincipen. Med det menas att människan har ett speciellt ansvar att agera med långsiktig helhetssyn med respekt för vår samtida omgivning och kommande generationer.

Strävan efter att förbruka mindre av ändliga resurser och ett personligt ansvar för kretslopp och avfallshantering är en nödvändighet för mänsklighetens långsiktiga överlevnad. Här har Kalmar kommun ett särskilt ansvar att göra det enkelt att vara miljövän.

Fossilbränslefri kommun 2030

En stor del av våra medborgare, framförallt de icke bilburna på landsbygden är helt beroende av en fungerande och väl utbyggd kollektivtrafik. Samtidigt förstår alla det omöjliga - ekonomiskt och miljömässigt - att ha stora bussar som kör omkring utan att någon åker med dem. En övergång till ett enkelt system med anropsstyrd kollektivtrafik med mindre bussar på landsbygden möjliggör mindre utsläpp och fler turer.

Ska det vara möjligt att knyta ihop cykling med kollektivtrafiken och aktivt påverka resvanor i en mer hållbar inriktning så krävs det också att det möjliggörs att ta med sig sin cykel på Kalmars kollektivtrafik – även den s.k. stadstrafiken som tex. går ut till Läckeby, Lindsdal och Ljungbyholm.

- Ge ansvarig enhet i uppdrag att, i dialog med KLT, verka för att Kalmar kommun får en utökning av anropsstyrd kollektivtrafik på kvällar och helger.
- Att i dialog med KLT, tillse att det möjliggörs för turister och medborgare i Kalmar kommun att, om det finns plats, ta med sig sina cyklar när man åker med stadstrafiken.

Kalmarbygden kan bättre!

Miljösmart liv

Det ska vara enkelt att vara miljövän i Kalmar kommun. KSRR:s arbete med den gröna påsen har överträffat all förväntan. Nu fortsätter arbetet.

- Kalmar kommun ska inom KSRR verka för att utreda hur ytterligare sopsortering i hemmet kan möjliggöras.

Hållbar konsumtion

Matproduktionen är grunden för att garantera öppna landskap och gröna hagar. Dagens hårda och orättvisa konkurrenssituation från Tyskland och Danmark kräver en strategi för närproducerad mat som prioriterar den kvalitet som endast svenskt jordbruk kan ge. Ekologiska såväl som konventionella jordbruk är föredömen i gott förvaltarskap av den jord de brukar, de tar ansvar för hållbarhet och långsiktighet.

Vi vill öka andelen lokalproducerad mat på våra skolor och boenden, och för det krävs det att vi slutar smutskasta det konventionella jordbruket och jobbar offensivt med upphandlingar. En framgångsrik väg som testats på annat håll är att t.ex. kräva att det ska vara möjligt för barnen och de boende på våra hem, att faktiskt besöka gårdarna som vår mat kommer ifrån. Men framförallt så måste vi sluta trixa med statistiken. Kristdemokraterna har länge påpekat det felaktiga i att räkna bananer som närproducerade bara för att leverantören är lokal.

- Öka andelen faktisk lokalproducerad mat på kommunens skolor och äldreboenden.

Kalmarbygden kan bättre!

Ett växande attraktivt Kalmar

Hela Kalmarbygden ska leva, inte bara Kalmar stad. Vi har en vacker landsbygd med familjära små samhällen där en stor del av kommunens invånare bor - det måste också avspeglas i kommunens prioriteringar. Centraliseringsvågen måste vändas och vi måste sluta skjuta på satsningar på landsbygden. Det handlar om allt ifrån renoveringar av skolor och förskolor, till regler kring vindkraft, bredbandsutbyggnad, bostadsbyggande och att hela Kalmar kommun - även vår vackra landsbygd - ska rustas upp och marknadsföras gentemot turister.

Växande näringsliv och minskad arbetslöshet

Ett konkurrenskraftigt och differentierat näringsliv är en förutsättning för det goda samhället och en god välfärd. Detta innebär i sin tur att ett gott klimat måste skapas och vidmakthållas för ett dynamiskt småföretagande, där enskilda människors idéer, kreativitet och entreprenörskap får möjlighet att blomma ut. De små och medelstora företagen, som ofta är familjeföretag, ska stå i centrum för utformningen av Kalmars kommuns näringslivspolitik. Det är i dessa företag som 4 av 5 av de nya jobben tillskapas.

Produktionen av livsmedel är en basnäring som måste vårdas och utvecklas. För en levande landsbygd är ett livskraftigt jord- och skogsbruk av central betydelse. Jordbrukspolitiken bör utformas så att den skapar förutsättningar för närhet mellan producent och konsument. Detta minskar behovet av långväga transporter.

Sydost – en gemensam arbetsmarknadsregion

Kalmar med omnejd är starkt beroende av smidiga förbindelser mellan östra Småland-Öland och Stockholm och vidare. Eftersom tågtrafik på grund av den långa restiden sällan ett realistiskt alternativ för många flygpendlare, så är flyget livsviktigt för såväl Kalmars företag och industrier, som vår turism- och besöksnäring.

Besöksnäring

Turismen och mötesindustrin är vår snabbaste växande näring. Den sysselsätter 162 300 personer i direkt berörda små och medelstora företag, och är av stor betydelse för Sveriges välstånd genom att den även påverkar övrig näringsverksamhet. Den totala konsumtionen för turismen i Sverige hade år 2011 ökat med 76 procent sedan 2000. Antalet sysselsatta inom näringen hade under samma tid ökat med 24 % och exportvärdet (den utländska konsumtionen i Sverige) hade ökat med 143 %.

Kalmar kommun är det inget undantag gällande detta, varför det är av största vikt att vi arbetar systematiskt med turismnäringens fyra grundpelare: att äta, att göra, att bo och att resa. Kalmar kommun har sedan länge arbetat medvetet med Slottet, evenemang och idrottsturismen. Det är bra att det finns en tydlig och medveten strategi för detta, men vi går miste av stora intäkter om vi blundar för de andra stora potentialen som finns i vår kommun, inte minst avseende kulturarvsturism, matturism och rekreation.

Kalmar kommun äger en stor potential att locka fler besökare ifrån utlandet. Under 2015 gjorde både Tillväxtverket och Visit Sweden varsin undersökning som båda visade att utländska turister och affärsresenärer i Sverige ofta och gärna besöker kulturmiljöer och går på museum, samt rankar det som högt över vad de vill uppleva i Sverige. Men när den internationella undersökningen Nations Brands Index (NBI) har undersökt Sverige så står det klart att, även om Sverige får en tiondeplats i en ranking av världens 50 mest attraktiva

Kalmarbygden kan bättre!

länder, så placerar vi oss betydligt lägre ner gällande vår förmåga att locka med hjälp av historia och kulturarv. Trots att intresset från turisterna finns där.

Här måste vi bli tydligare i vår marknadsföring och peka på vår rikedom av vackra historiska byggnader och miljöer - inte minst Befästningsstaden Kvarnholmen, Gamla stan, Krusenstiernska gården och alla våra medeltida kyrkor. Men våra också unika arkeologiska utgrävningar – med tillhörande utställningar på Kalmar Läns museum - såsom Regalskeppet Kronan och Sandby Borg.

Drygt en fjärdedel av utländska turisternas dagskonsumtion läggs på måltider ute. För många är god mat en betydelsefull del av semesterupplevelsen. Gårdsbutiker och lantcaféer på vår landsbygd är minst lika viktiga att lyfta fram som bra restauranger, pubar, kaféer och uteställen i Kalmars stadskärna. Tillsammans skapar de en unik helhetsupplevelse stärker Kalmar kommun som besöksmål.

Kalmar kommun har vidare mycket att erbjuda gällande rekreation och naturupplevelser med vårt stora utbud av möjlighet till fiske och upprustade och kustnära vandringsleder längst hela vårt kustband. Men också leder inåt landet såsom Östra Sigfridsleden som sträcker sig från kusten vid Loverslund, förbi den nyligen invigda Pilgrimskyrkan i Hagby, mot St Sigfrids källa vid Nybrogränsen.

Och sist men inte minst så har Kalmar kommun en fantastisk kustmiljö med en centralt belägen gästhamn och en mängd badplatser i såväl centrala Kalmar som på landsbygden, med nya fantastiska bryggor i Kalmarsundsparken och Vita Sand.

- Ge Destination Kalmar i uppgift att marknadsföra Kalmars unika historia och kulturbebyggelse, vår vackra landsbygd och kustmiljö.

Pressa tillbaka bostadsbristen

Att ha någonstans att bo är ett grundläggande behov hos människan. Kommunen måste därför trygga bostadsförsörjningen åt alla, i olika åldrar och med olika sociala och ekonomiska förutsättningar. Strävan bör vara att det i alla stadsdelar och bostadsområden ska finnas varierande upplåtelseformer, för att därigenom få till stånd en naturlig blandning av åldrar och människor med olika bakgrunden och ekonomiska förutsättningar. Därigenom motverka etnisk, social och ekonomisk segregation.

Människans närmiljö är av stor vikt för vårt psykiska och fysiska välbefinnande. En trygg och estetiskt tilltalande närmiljö är viktig för att vi ska må bra. Därför är det av stor vikt med en arkitektur och stadsplanering som skapar bestående värden och är hållbar i begreppets fulla bemärkelse.

Kristdemokraterna uppmuntrar bostadsbyggande i kommunen. Men som goda förvaltare av vår bygd så anser vi det inte bara viktigt att det byggs, utan också att det finns en långsiktig plan för hur och var vi ska bygga för att vi både på kort och lång sikt ska kunna trygga en estetiskt tilltalande boendemiljö. Vi slår därför vakt om såväl grönstrukturplanen, bevarandet av äldre kulturhistoriskt viktiga byggnader, en vacker historisk stadsbild och att all nybyggnation anpassas efter det rådande karaktären i området.

Värdefulla kultur- och naturmiljöer ska hanteras varsamt så att de på bästa sätt bevaras för framtiden. Vi säger därför bestämt nej till en ohämmad överexploatering av centrala Kalmar och vill istället sprida nybyggnationerna över hela kommunen. I dagsläget finns det ett stort tryck på boende utanför stadskärnan. Under förra året ökade t.ex. befolkningen i Södermøre kommunedel i betydligt större utsträckning än resten av kommunen. Detta trots bristen på ett

Kalmarbygden kan bättre!

varierande bostadsutbud, som tvingar många att flytta in till Kalmar pga. att det inte finns större lägenheter för den som tex får tillökning. Det är inte en önskvärd situation.

- Ge Kalmarhem ett särskilt uppdrag att gå före och bygga på kommunens mindre tätorter.
- Ge samhällsbyggnadskontoret i uppgift att, vid stadsplanering, tillse att all nybyggnation anpassas efter den kringliggande bebyggelsen. Detta för att låta områden bevara sin egen särpräglade karaktär.
- Stor restriktivitet ska gälla vid rivandet av äldre byggnader och enbart då kostnaden för renoveringen vida överstiger byggnadens kulturhistoriska värde.

Attraktiva tätorter och landsbygd

För Kristdemokraterna är det viktigt att man ska kunna bo och verka i hela kommunen. Landsbygdens styrka, och en förutsättning för en levande landsbygd är bygdegemenskapen. Att grannar hälsar på varandra, att man strävar efter att tillsammans göra sin bygd bättre. Allt för ofta sätter dock en snårskog av regler och krångliga processer för att söka bidrag käppar i hjulet när byalag och bygdeföreningar vill utveckla sin bygd. Här fyller Kalmar kommuns landsbygdsutvecklare en viktig roll i att driva på utvecklingen av landsbygden och lotsa, stötta och stödja dess föreningar.

När det kommer till etableringen av vindkraftsverk har det på flera håll splittrat bygdegemenskapen. Buller eller oron för buller, sjunkande fastighetspriser, uteblivna utvecklingsmöjligheter och förlusten av naturvärden har bidragit till att grannar har slutat hälsa på varandra, familjer har splittrats och folk har tvingats flytta.

För Kristdemokraterna är det en självklarhet att markägare som så vill, ska kunna bygga vindkraftsverk på sin mark. Men också att djur, natur och övriga boende i närheten inte får drabbas negativt av etableringen. Ska det vara möjligt att upprätthålla balansen mellan olika intressen på landsbygden krävs det att kommunens vindkraftsplan hänger med i den tekniska utvecklingen och uppdateras allt eftersom att den tekniska utvecklingen går framåt, verken blir större och kunskaperna om vindkraftens påverkan på djur, natur och människor ökar.

Södermöre kommunalnämnd bildades som ett demokratiprojekt på landsbygden: ett sätt att flytta besluten närmare medborgarna och bättre kunna bejaka kommunalens unika förutsättningar. På senare år har utvecklingen dessvärre gått i motsatt riktning. Härom året blev nämnden fråntagna ansvaret över kommunalens kostverksamhet, vilket gett oss högre kostnader. Vi ser med oro på en sådan utveckling.

Södermöre kommunalnämnd behöver inte färre ansvarsområden, utan tvärtom fler (som till exempelvis parkskötsel, kost och städ) för att kunna hitta unika särlösningar som ger både bättre kvalitet, arbetsmiljö och mer pengar över till kärnverksamheten. Det är viktigt för att Södermöre i framtiden verkligen ska kunna vara ”steget före”. Därför flyttar vi 12% av *”Ansvar 154 Produktion”* till Södermöre kommunalnämnd.

Kristdemokraterna har länge lyft fram behovet av en offensiv utbyggnad av fibernätet för att göra det möjligt att såväl bo kvar som attrahera nya att bo och förlägga sina företag utanför stadskärnan. Vi har länge påtalat det omöjliga i att helt lägga ansvaret för utbyggnaden på byalag och fiberföreningar. Regelverk, bidragsansökningar, lån och förhandlingar är en snårskog och kan vara mycket tidsödande för någon att sköta på sin fritid.

Kalmarbygden kan bättre!

Det har länge varit vår åsikt att det ligger i kommunens intresse att vara behjälplig och driva på utbyggnaden av fiber. Därför hedrar det majoriteten att man succesivt ändrat sin hållning gällande kommunens roll i utbyggnaden av fiber och nu fullt ut genomför samtliga av våra förslag på området.

Kristdemokraterna välkomnar också majoritetens förslag om bygdepeng vilket ligger helt i linje med tidigare förslag ifrån oss om en pott för trivselskapande åtgärder på våra mindre orter.

- Flytta 12 % av "Ansvar 154 Produktion" dvs. gata, park, fritid till Södermøre kommunalnämnd. - [Se Alliansbudgeten](#)
- Tillsätt en utredning med syfte att flytta ansvaret för kost och städ i Södermøre kommun till Södermøre kommunalförvaltning. - [Se Alliansbudgeten](#)
- Ge ansvarig enhet i uppdrag att skyndsamt uppdatera kommunens föråldrade Vindkraftsplan och fastslå minsta avstånd till bostäder/fritidshus och sammanhållen bebyggelse till 1500 m och 35 decibel.
- Ge inga nya tillstånd för uppförandet av ytterligare vindkraftsverk innan en uppdatering av vindbruksplanen är gjord.

Attraktiv stadskärna

Centrala Kalmar har en fantastisk kulturhistorisk miljö med en stor mängd gamla vackra och byggnader och en så ovanlig sak som en bevarad centralt belägen stadsmur. Denna vackra rest av Stormakts-Sverige måste givetvis bevaras, vårdas och lyftas fram.

Tryggaste residentsstaden

Att kunna känna sig trygg i offentliga miljöer, varje sig det handlar om att gå en promenad, shoppa, ta en fika eller gå ut dansa är A och O i ett gott samhälle. Därför välkomnar Kristdemokraterna att majoriteten intensifierar det trygghetskapande arbetet i Kalmars offentliga miljöer. Det är viktigt att inse att mindre antal anmälda våldsbrott och trakasserier per automatik inte innebär att våld och trakasserier minskat, speciellt då den upplevda otryggheten fortsätter att sakta öka.

Integration

För oss Kristdemokrater är det en självklarhet att vi ska hjälpa våra medmänniskor när de lider nöd. För oss räcker inte fina ord, för oss är det inte "tanken som räknas", utan vad vi faktiskt gör. Kommunen har ett övergripande ansvar att själva integrationsprocessen fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Vi måste vända på varje sten och göra en total genomlysning av alla offentliga och ideella integrationspolitiska projekt och verksamheter som finns i kommunen, för att kunna uppnå en bättre samordning och effektivare integrationsprocess genom att vi satsar på det som faktiskt fungerar.

Kommunens samarbete kring Röda korsets fadderprogram *Mentor till mentor* är oerhört viktigt för att ge varje familj som kommer till Kalmar en bra förståelse för hur Sverige fungerar, vilka värderingar, seder och traditioner vi har och på så sätt få en naturlig väg in i det svenska samhället. Det är ett arbete som måste marknadsföras bättre. Vi måste också tillse att de språkpraktikplatser som kommunen erbjuder faktiskt fylls.

Kalmarbygden kan bättre!

Men ett grundläggande problem med dagens integrationspolitik är att den till stor del har grundats på en kulturradikal integrationspolitik som utgår ifrån att folk är oberoende av sina rötter och därför bortser ifrån att alla präglas av sitt historiska och kulturella arv. En stark identitet och kultur är inte ett hinder, utan en förutsättning för en god integration. Den som känner sin egen historia och kultur står tryggare i mötet med andra kulturer.

- Ge kommunstyrelsen i uppdrag att utvärdera kommunens integrationspolitiska projekt och andra integrationspolitiska insatser som kommunen är med och finansierar, för att kunna uppnå en bättre samordning och en effektivare integrationsprocess.
- Ge kommunledningskontoret i uppgift att tillse att Kalmars handlingsplan för integration ska uppdateras årligen och behandla samhällsorientering, värderingsarbete och aktivering av nyanlända.

Tillgänglighet

Graden av funktionsnedsättning är inte statisk, utan är till del en följd av samhällets beredvillighet och förmåga att gå människor med funktionsnedsättningar till mötes. Funktionsnedsättningen blir i själva verket ett handikapp för den enskilde först när samhället inte förmår att kompensera bristerna.

- Ge Kommunledningskontoret i uppdrag att ta fram en tillgänglighetsguide över Kalmar kommun som innehåller offentliga toaletter och de mest välbesökta turistmålen och presentera denna i god tid innan sommaren 2018.

Kalmarbygden kan bättre!

Hög kvalitet i välfärden

Attraktiv skola

Vi ser, trots en ökad materiell standard, att många unga mår dåligt. Vi vet att barn som får växa upp i en trygg familjemiljö med värme och ramar har bättre förutsättningar att klara livets utmaningar. Därför måste föräldrar och våra yngsta prioriteras. Det handlar inte om att kommunen ska komma med pekpinna och lägga sig i sådant som bäst bestäms vid köksbordet, utan att erbjuda ett stöd från de tidiga åren till grundskolan och ungdomstiden.

Många sliter idag med att få ihop familjepusslet: hämtningar, lämningar, jobb, familjeliv och fritidsintressen. När man lämnar sina barn på förskolan så ska man veta att ens barn får en god omsorg, i bra lokaler med en god pedagogisk verksamhet. Därför måste vi minska barngrupperna i förskolan, så personalen får mer tid för varje enskilt barn.

Kristdemokraterna välkomnar tillskapandet av en ny skola vid kvarteret Telemarken. Den nya skolan kommer lösa det akuta behov av skollokaler som finns i centrala Kalmar. Den nya skolan kommer medverka till att ge de yngre eleverna på såväl Vasaskola, Lindöskolan och Kalmarsundsskolan, som inom kort tid kommer växt ur sina lokaler, en bättre studiemiljö. Samtidigt behöver såväl särskolan som träningskolan, som länge har behandlats styvmoderligt och fått vänta på utredning efter utredning, nya och ändamålsenliga lokaler.

Kristdemokraterna har vidare under flera år, som enda parti, tryckt på för att Kalmar kommun måste prioritera förskole- och skolbyggnationerna i Hagby och Halltorp. Ombyggnationen i Hagby är lyckligtvis igång liksom den högst behövligen ombyggnationen av Halltorpsskolan. Vi beklagar att majoriteten inte lyssnade på oss och påbörjade arbetet tidigare, innan byggmarknaden blev så het och byggnationerna som ursprungligen bedömts som räntabla blev betydligt dyrare.

- Ge Barn- och ungdomsförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna och möjligheterna för att minska barngruppernas storlek inom förskolan.

Stöd och social omsorg

I det förebyggande arbetet ska insatser för barn och ungdomar prioriteras. Ofta härrör drickande och nyttjande av droger ur en dålig hemmasituation eller brist på en stimulerande och meningsfull fritid. Kalmar kommun har länge arbetat medvetet med bland annat Fullt ös vid Valborg och Sommarlovsverksamheten på Getterön för att erbjuda ett attraktivt och drogfritt alternativ. Fritidsgårdsverksamheten och kommunens föreningsliv spelar en stor roll för att ge barn och ungdomar en trygg uppväxtmiljö.

Kalmarbygden kan bättre!

Det viktigaste för unga som mår dåligt är att ha någon att tala med. Ibland kan föräldrar och vänner fylla den funktionen. Ibland behöver de prata med någon utomstående.

- Utredda möjligheten för Kalmar kommun att inom Kalmarsunds gymnasieförbund arbeta för att ungdomsmottagningen i Kalmar ges utökade resurser i form av ytterligare en kurator. - [Se Alliansbudgeten](#)

Omsorg för de äldres skull

Äldre förtjänar både trygghet och att bli bemött med respekt och värdighet. Tid måste finnas för gemenskap och det mänskliga mötet: att promenera, spela spel eller bara sitta och prata. Vi vill slå vakt om aktiveringen och att de äldre åter ska få vara med och laga sin mat. Nylagad och närproducerad mat som doftar, smakar och ser god ut är en självklarhet!

- Ge Omsorgsförvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att ge de äldre som orkar möjligheten att, minst en gång i veckan, få hjälpa till att laga mat på våra särskilda boenden.
- Ge Omsorgsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten för våra träffpunkter att minst en gång i månaden erbjuda möjligheten att laga mat tillsammans.

Ett rikt föreningsliv

Alla föreningar och grupper ska behandlas likvärdigt vid beslut om beviljande av ekonomiskt bidrag. Inga föreningar eller grupper ska diskrimineras, missgynnas eller gynnas framför andra.

Jämställdhet

Kalmar kommun ska garantera likvärdig behandling och främja familjebildning och jämlika levnadsvillkor. Respektive verksamhet ska årligen, utifrån framtaget material, riktlinjer och lagstiftning, vidta åtgärder för att säkerställa att kommunens medarbetare, elever på våra förskolor och skolor samt äldre på våra särskilda boenden behandlas på ett professionellt och respektfullt sätt utifrån sina egna individuella förutsättningar och behov.

- Ge Socialförvaltningen i uppdrag att ta fram och implementera en förvaltningsövergripande handlingsplan mot våld i nära relationer. Handlingsplanen ska inkludera strategier för att förebygga och bryta mäns våld mot kvinnor, kvinnors våld mot män, hedersrelaterat våld och våld i samkönade relationer.

HBTQ

I Kalmar kommun ska alla människor, i såväl stad som land och oavsett etnicitet, kön eller sexuell orientering, ges goda möjligheter att uppnå mål och förverkliga drömmar.

När det kommer till Kalmar kommuns arbete gentemot HBTQ-personer så bör kommunens fokus ligga på likabehandling och hur Kalmar kommun bättre ska bemöta dess medborgare och medarbetare, inte att dela in människor i särskilda grupper och skapa särskilda handlingsplaner utifrån de särskilda behov som denna grupp tillskrivs.

Kalmar kommuns olika verksamheter ska årligen, utifrån framtaget material, riktlinjer och lagstiftning, vidta åtgärder för att säkerställa att kommunens medarbetare, elever på våra förskolor och skolor samt äldre på våra särskilda boenden behandlas på ett professionellt och respektfullt sätt utifrån sina egna individuella förutsättningar och behov.

Kalmarbygden kan bättre!

Det är viktigt att Kalmar kommuns särskilda boenden arbetar systematiskt och aktivt med likabehandling utifrån värdighetsgarantin, varje brukares genomförandeplan samt verksamhetshandbokens dokument: diskriminering och kränkande behandling.

Kommunens fritidsgårdsverksamhet ska även fortsatt arbeta enligt den värdegrund som togs fram under projektet "Det goda mötet". Och fritidsgårdsverksamhet ska årligen genomföra en anonym brukarenkät där frågor kring kränkande behandling och likabehandling ställs.

Det finns särskilda personalkategorier där en fördjupad HBTQ-kunskap är nödvändig utifrån deras arbetsuppgifter såsom kuratorer, personal på elevhälsan eller kommunens fritidsgårdar. Det kan också förekomma särskilda önskemål ifrån personal inom skola eller äldreomsorg utifrån särskilda behov på den aktuella arbetsplatsen. I dessa båda fall ska Kalmar kommun erbjuda passande kompetensutveckling för att säkerställa att kommunens medarbetare, elever på våra förskolor och skolor samt äldre på våra särskilda boenden behandlas på ett professionellt och respektfullt sätt utifrån sina egna individuella förutsättningar och behov.

Obligatorisk politisk skolning av samtliga anställda inom Kalmar kommun är dock varken försvarbart ur en demokratisk eller ekonomisk synpunkt. Ideologisk skolning av förtroendevalda är något som varje enskilt parti själva ansvarar för.

Kalmarbygden kan bättre!

Personal och arbetsmiljö

Kalmar kommun, politiker och tjänstemän tjänar medborgarna inte systemet.

Det får aldrig råda någon tvekan om att vi är till för dem, inte tvärtom. Som en följd av detta så är det självklart att alla människor som kommer i kontakt med kommunen ska bli bemött med kunskap, respekt och engagemang. Det innebär också att vi ska hushålla med de skattepengar som medborgarna har anförtrott oss att förvalta. Liksom att vi som arbetsgivare måste agera på ett sådant sätt att vi inte sliter ut våra anställda utan att Kalmar kommun har gott arbetsmiljö och därmed är attraktiv som arbetsgivare.

Delaktiga medarbetare

Få personer känner sin verksamhet så bra som de som arbetar inom den.

- Ge ansvariga enheter i uppdrag att mäta den upplevda kvaliteten bland personalen på samma sätt som det mäts bland brukare.

Hälsa i arbetet

Senaste årens stora besparingar inom bland annat omsorgen har lett till en högre stress och därmed högre sjukfrånvaro och högre vikariekostnader. Denna problematik måste tas på största allvar och kraftfulla åtgärder måste genomföras.

- Utred förutsättningarna för mikroträning på arbetstid. - [Se Alliansbudgeten](#)
- Öka friskvårdsbidraget från 800 kr till 1000 kr. För detta ändamål avsätts 500 Tkr för 2018. - [Se Alliansbudgeten](#)

Kalmarbygden kan bättre!

RESULTATRÄKNING

Mnkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Verksamhetens nettokostnad	-3 805,8	-3 794,7
Kommunalskatteintäkter	3 124,9	3 110,5
Kommunal utjämning	742,1	742,1
Finansiella intäkter	23,2	26,6
Finansiella kostnader	-11,0	-11,0
Resultat före extraordinära poster	73,5	73,5
Extraordinära poster		
Årets resultat	73,5	73,5
Nettokostnadsandel, enskilt år	98,1	98,1

Finansnetto

Belopp i tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter, kortfristiga fordringar	5 250	5 250
Kravverksamhet	1 000	1 000
Ränteintäkter långfristiga fordringar	0	0
Utdelning aktier o andelar	8 475	9 000
Borgensavgifter	8 500	11 300
SUMMA	23 225	26 550
FINANSIELLA KOSTNADER		
Räntekostnader på lång- och kortfristiga skulder	-10 854 -165	-10 854 -165

Kalmarbygden kan bättre!

Övriga finansiella kostnader		
SUMMA	-11 019	-11 019
FINANSNETTO	12 206	15 531

Nämndernas driftbudgetram

Driftbudgetförändringar 2017 tkr	Ram 2017	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Kommunledningskontoret	246 735	9 661	3661
Exploateringsverksamhet	-30 000	30 000	30 000
Gymnasieförbundet	271 880	1 503	1 503
Kommunens revisorer	2 655	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden	45 311	32	-1968
Serviceämnden	241 132	-19 633	-40 264
Kultur- och fritidsnämnden	177 437	1 988	1 988
Barn- och ungdomsnämnden	965 305	24 861	25 861
Omsorgsnämnden	658 569	13 915	13 915
Socialnämnden	734 135	1 579	1 804
Södermöre kommunfelsnämnd	217 762	3 965	20 305
Total	3 530 921	67 871	56 805

Kalmarbygden kan bättre!

Förändringar i nämndernas driftbudgetramar

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar	Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 1) kommunstyrelsen			
Strateger			-5 000
Kommunikationsenheten			- 500
Friskvårdssatsning			+500
Konsulttjänster			-1 000
Summa		9 661	3661

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar	Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 6) Samhällsbyggnadsnämnden			
Reviderade bostadsmål			-2000
summa		32	-1 958

Kalmarbygden kan bättre!

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar	Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 7) Servicenämnden			
Rambudget besparing 1%			-2 411
Städ entreprenad			-2 000
Södermöre			-16 220
summa		-19 633	-40 264

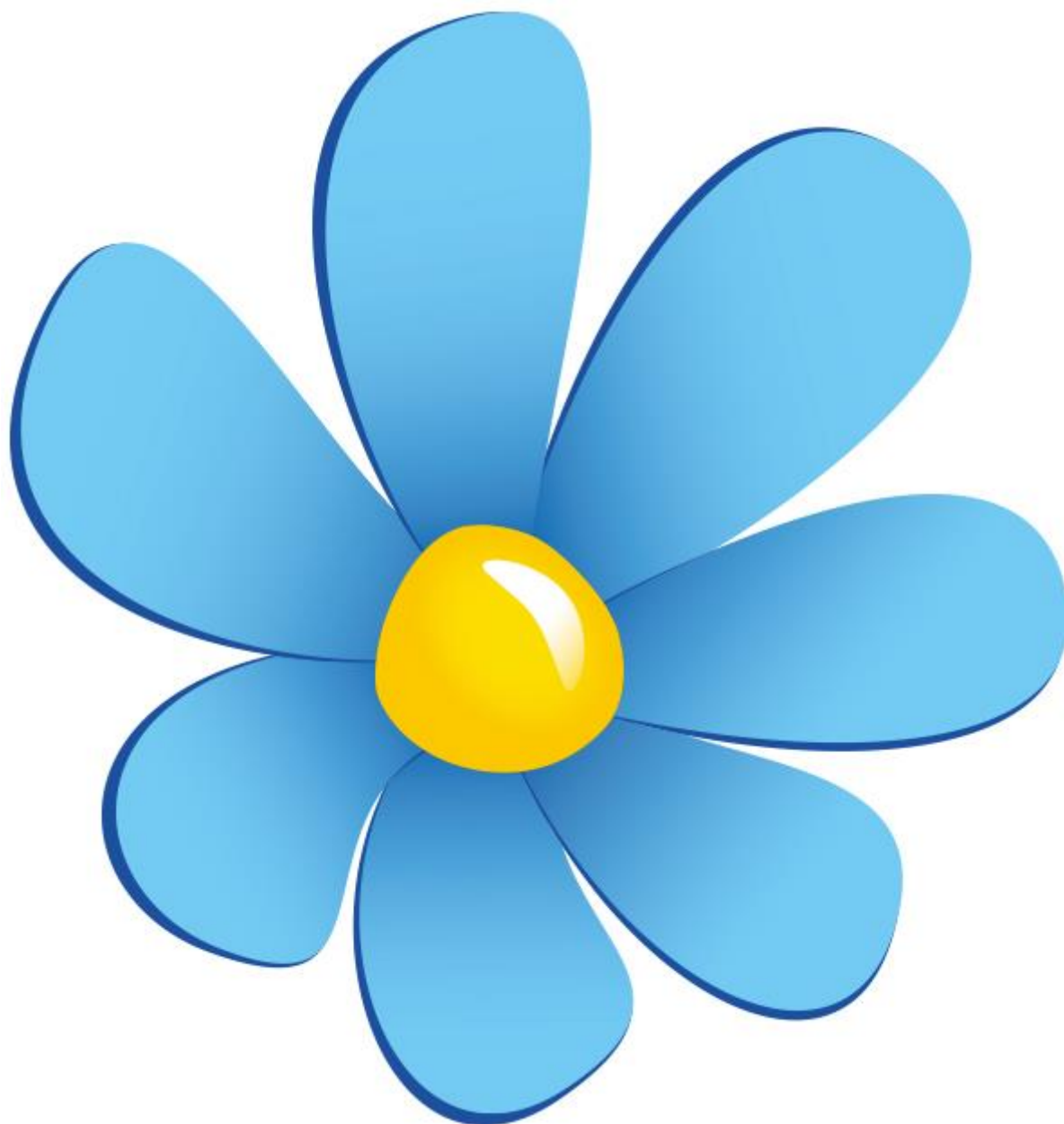
Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar	Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 9) Barn- och ungdomsnämnden			
Resurser riktade till Studie- och yrkesvägledare			1000
summa		24 861	25 861

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar	Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 11) Socialnämnden			
Härbärgesplatser vintertid			225
summa		1 579	1 804

Kalmarbygden kan bättre!

Bilaga 2 Förändringar i nämndernas driftbudgetramar	Tkr	2018 S, V, C	2018 M, L KD
Not 12) Södermöre			
Kost, städ, service i egen regi.			16220
Resurser riktade till Studie- och yrkesvägledare			120
summa		3 965	20 305

Sverigedemokraternas vision och budgetreservation för Kalmar kommun 2018.

Sverigedemokraternas vision för Kalmar kommun 2018

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonserveratism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför lagen.

Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett modernt folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och landets medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

Thoralf Alfsson

Lars Rosén

Lars Petersson

Krister Tornberg

Carina Falkestad

Petra Gustavsson

Tomas Salonen

Syfte, bakgrund och mål

Sverigedemokraternas syfte och mål med kommunpolitiken i Kalmar är att värna Kalmars intressen, skapa en attraktiv stad att leva i samt att skapa en stad med stort hjärta, hög grad av sympati och solidaritet för medmänniskorna. Vi ser det som ett självklart mål att öka invånarnas inflytande över politiken, att inga former av särbehandling inom kommunens ramar tillåts och vi lägger inte minst stor vikt vid känslan av trygghet när vi utformar vår politik.

Ett varsamt hanterande av de gemensamma ekonomiska resurserna är en viktig och naturlig del av den sverigedemokratiska förvaltningsstämman. Vårt fokus ligger därför i första hand på den primära och grundläggande verksamheten, där vi med hänsyn till människors behov och miljö främst prioriterar skolan, vården, omsorgen, den grundläggande tryggheten samt infrastrukturen – kort sagt den kommunala kärnverksamheten.

Då barnen, de sjuka, handikappade och de äldre är våra mest utsatta grupper måste också dessa grupper prioriteras före andra. Centralt för oss är också att värna och stärka den svenska sammanhållningen, den svenska kulturen, identiteten och gemenskapen. Vi ser därför med oro på den stora segregationen, motsättningarna och det stora utanförskapet för olika grupper av människor i vårt samhälle.

Vi ser problem med att människors delaktighet, närhet och trygghet över tid i en allt större grad minskar. Vi vill arbeta för att vända denna negativa utveckling och framför idéer och mål som kan förbättra våra medborgares möjligheter till en bättre tillvaro.

Våra prioriterade områden för den kommunala utvecklingen i Kalmar.

- ✓ **Utbildning och barnomsorg - barn och ungdomar är vår framtid**
- ✓ **En värdig ålderdom med livskvalité**
- ✓ **Trygghet**
- ✓ **Migration - Samhälle i förändring.**
- ✓ **Kultur, fritid och idrott**
- ✓ **God kommunal ekonomi**

Det övergripande målet med vår sverigedemokratiska politik är att utveckla Kalmar till de goda möjligheternas stad att leva och verka i. Det innebär att alla medborgare i livets alla skeden ska känna tilltro och trygghet, att vi satsar på våra unga och ger dem den bästa tänkbara skolgången och att vi värnar om de äldre.

Särskilt viktigt är det att ta krafttag mot ungdomsarbetslösheten och sänka antalet bidragsberoende och arbetslösa. Därför måste Kalmar präglas av ett betydligt bättre företagsklimat än vad fallet är idag och agera offensivt i sin marknadsföring som en attraktiv stad att bo och verka i.

Demokrati och välfärd

För oss är demokrati, trygghet, välfärd och tradition ledorden i vår politik. Vi vill leva i ett öppet och fritt demokratiskt samhälle där alla medborgare är lika inför lagen, när det gäller såväl rättigheter som skyldigheter. Vi ser gärna att våra medborgare ges fler möjligheter att engagera sig i kommunens framåtskridande och vara delaktiga. Fortlöpande dialog i olika forum med våra medborgare är därför av stor vikt. Vi anser att kommunala folkomröstningar bör användas i större frågor som rör kommunens utveckling för att öka demokratin och delaktigheten för kommunens medborgare.

Webbsända fullmäktigemöten är också något som ökar både insynen och delaktigheten för kommunens medborgare. Att lyssna på medborgarna i viktiga frågor med långsiktiga konsekvenser för kommunens utveckling stärker förtroendet för demokratin.

Centralt för oss är att agera ekonomiskt ansvarsfullt med kommunens finanser. Kommunen skall ägna sig åt kärnverksamheten, vilket även innebär att kommunen aktivt skall bedriva en företagsvänlig politik för att främja sysselsättningen och skapa nya arbetstillfällen. Kommunikationen gentemot företagare måste förbättras! Det gäller både den politiska organisationen och tjänstemannaorganisationen.

Den politiska organisationen har även demokratiska brister. Eftersom alla partier i kommunstyrelsen inte är representerade i kommunstyrelsens arbetsutskott, planutskott och personaldelegation, anser vi att insynsplatser skall inrättas för de partier som inte har ordinarie ledamöter.

Om nya funktioner i den politiska organisationen inrättas skall det i första hand ske som nämnder i fullstorlek (11 ordinarie och 7 suppleanter) och inte i utskott eller bantade nämnder för att den politiska insynen och delaktigheten skall bibehållas i så stor utsträckning som möjligt.

Näringsliv

Kalmar har utvecklats mer och mer i riktning mot turism och handel. Dessa framgångar är givetvis bra men även sårbara på grund av sin konjunkturkänslighet. För att inte fortsätta "lägga alla ägg i samma korg" måste Kalmar ta ett krafttag för att utveckla kommunen gentemot ett mer differentierat näringsliv. Vi Sverigedemokrater vill höja ribban rejält och kommer ha som målsättning att kommunen skall ligga i toppskiktet av attraktiva kommuner för näringslivet. Ett fortlöpande samarbete med Linnéuniversitetet ger oss utmärkta möjligheter i detta arbete. Fortsatta satsningar på infrastruktur och kommunikationer samtidigt som vi lyfter fram fördelen med att ligga vid kusten och den attraktiva kustmiljön är andra åtgärder för att locka nyetableringar.

Genom Kalmar/Öland airport har vi en centralt belägen flygplats. En flygplats som utvecklats mycket bra under de senaste åren med nya och tätare avgångar både till Arlanda och Bromma flygplats. En nedläggning av Bromma flygplats skulle få väldigt negativa konsekvenser för Kalmar kommun och näringslivet i vår region. Sverigedemokraterna kommer arbeta för att Bromma flygplats kommer leva vidare som ett viktigt nav för inrikesflyget, om frågan återigen dyker upp på agendan.

Företag vill oavsett inriktning ha tillgång till välutbildad arbetskraft inom regionen. I vår vision är därför skolan av absolut största vikt, med bra skolor, som ger elever både motivation och kunskap, får vi en konkurrensfördel. I takt med att sysselsättningen ökar och bostadssituationen förbättras kommer vi få lättare att behålla nytexaminerade från Linnéuniversitetet.

Kalmar ska upplevas som en kommun med framtid och livskvalité!

Kalmar kommun skall däremot inte ägna sig åt ekonomiskt riskfyllda projekt, som dessutom inte tillhör kärnverksamheten. Det finns flera projekt under 2000-talet som inte kan betraktas som kärnverksamhet där Kalmar kommun förlorat 10-tals miljoner kronor av skattebetalarnas pengar. Salvestaden och Biogasanläggningen är projekt som borde ge anledning till en viss försiktighet då dessa är minst sagt avskräckande förlustprojekt.

Salvestaden.

Foto Thoralf Alfsson

Kalmar kommuns upphandling av ett vindkraftverk är också något som inte ingår i kommunens kärnverksamhet. Att vara elenergiproducent, där enda syftet är att producera elenergi ingår inte i kärnverksamheten och det kan inte anses vara befogat med en investering på ca 30 miljoner kronor för Kalmar kommun.

Kalmar kommuns vindkraftverk. Foto Thoralf Alfsson.

Hela den ekonomiska kalkylen och lönsamheten bygger på att flera statliga "subventioner" består, som elcertifikat, energiskattebefrielse och reducerad fastighetsskatt. Subventioner som med stor sannolikhet kommer att reduceras inom en inte alltför avlägsen framtid. Energiskattebefrielsen för vindkraftverk avskaffades redan den 1 juli 2016. Från den 1 juli 2017 höjdes dessutom energiskatten med 3 öre/kWh, till 32,5 öre/kWh. Det innebär i praktiken en försämring av resultatet med ca 1,4 miljoner kronor under 2017 för det kommunägda vindkraftverket. Därmed ett kraftigt minusresultat under 2017 och även för 2018 om inga förändringar sker.

Men enligt vår bedömning ingår även en för lång avskrivningstid i kalkylen. Syftet med den långa avskrivningstiden är att förbättra resultatet i årsredovisningen men nu hjälper inte ens det. Med dagens låga energipriser och de förväntade energipriserna framstår upphandlingen av ett vindkraftverk som en mycket riskfylld och dålig investering och vi förordar därför en försäljning av vindkraftverket.

Det system med internpris som tillämpas av Serviceförvaltningen när det gäller den vindkraftsel som produceras vid Kalmar kommuns vindkraftverk och som sedan förbrukas av kommunens egna abonnenter bör avvecklas. Det ekonomiska resultatet för vindkraftverket blir mycket falskt och missvisande genom detta system.

Kalmar kommuns vindkraftsplan bör snarast uppdateras för att kunna anpassas till de nya förutsättningarna som gäller för framförallt betydligt större och högre vindkraft men också på grund av nya kunskaper om buller och lågfrekventa ljud från stora vindkraftverk.

Vi ställer oss också väldigt tveksamma till att Kalmar kommun eller de kommunala bolagen köper stora andelar i solcellsparkar. Vi ser stora risker även med dessa investeringar om de grundar sig på subventioner från staten.

Kommunen ska heller inte ingå stora borgensavtal med privata aktörer såsom borgensåtagandet om ca 120 miljoner för Kalmar FF. Sponsring av enskilda personers elitsatsningar som till exempel "Silver-Sara" bör heller inte förekomma. Däremot kan stöd till liknande evenemang som Ironman och EM i damfotboll vara väl använda satsningar för att marknadsföra Kalmar kommun, både nationellt och internationellt.

När det gäller Kalmar FF och de borgensåtaganden som ingåtts har vi nu facit. Kalmar kommun har tvingats att överta/köpa Guldfågeln arena för att rädda Kalmar FF från konkurs och därmed förlora sin elitlicens och att degraderas i seriesystemet.

Trygghet

Trygghet är viktigt för alla, barn, sjuka, funktionshindrade och äldre. Skolan och dess miljö ska vara lugn och harmonisk för att underlätta kreativitet och lärande. Vi vill utveckla möjligheterna för de yngre till ett sundare fritidsliv och satsa på sport och idrott. De äldre och sjuka skall känna att de blir väl omhändertagna och känna trygghet både i hemmet och i det offentliga rummet som på "gator och torg".

Vi vill införa en "äldreombudsman" dit våra äldre och deras nära anhöriga kan vända sig till för att få hjälp och råd. Äldre som behöver eller önskar trygghetslarm skall självklart erhålla ett subventionerat sådant, allt för att våra äldre ska kunna känna sig så trygga som möjligt i vardagen.

Sverigedemokraterna vill värna och bevara de så kallade Träffpunkterna för äldre. Vi anser att de skall bevaras och återställas till sin ursprungliga verksamhet och öppettider.

Vidare anser vi att äldre människor som har levt ett helt liv tillsammans självklart skall få en möjlighet att få bo tillsammans.

För att skapa trygghet i den offentliga miljön krävs ofta ingrepp i den personliga integriteten. Det är alltid en fråga om avvägning hur stora inskränkningar som skall tillåtas men med tanke på de sexuella ofredanden som blivit allt vanligare och att även våldsbrott förekommer i dessa miljöer anser vi att kameraövervakning bör upprättas i vissa offentliga miljöer som t.ex. Larmtorget och Centralstation.

I vissa fall kan också en bättre belysning öka känslan av trygghet på många offentliga platser. Vi anser också att Kalmar kommun bör utbilda de privatpersoner som vill nattvandera för att öka tryggheten under kvälls- och nattetid i de centrala delarna av staden.

Det finns också tecken på att islamistisk extremism även nått Kalmar. Det är en utveckling som vi ser mycket allvarligt på och som ansvariga politiker och tjänstemän inte får negligera. En handlingsplan mot våldsbejakande extremism saknas fortfarande!

Politik handlar ytterst om prioriteringar. Vi prioriterar de som bor i Kalmar idag, och tar även ansvar för framtidens generationer av Kalmarbor. Det är hög tid att vi assimilerar och tar hand om de nyanlända invandrare som har flyttat till Kalmar kommun.

Men det kan även finnas personer/familjer som överväger att återvända till hemlandet på grund av ändrade förhållanden i hemlandet. Därför bör Kalmar kommun inrätta en deltidstjänst som återvandringshandläggare.

Kalmar är en unik stad med anor långt tillbaka i tiden. Vårt rika historiska kulturarv är en väsentlig del av stadens själ. Varje ingrepp som förminskar detta är med eftertryck något som missgynnar Kalmar som stad, både att leva i och besöka. Därför är det självklart för oss att Kalmar kommun bör vara mycket restriktiv med nyetableringar inom de områden som betecknas som riksintressen.

Västerport och Kvarnholmen

Foto Thoralf Alfsson

Den förtätning som majoriteten ägnat sig åt under de senaste mandatperioderna riskerar att radera den unika stadsmiljö som gör Kalmar och framförallt Kvarnholmen så attraktivt för våra medborgare, besökare och turister.

Kalmar kommun skall även ha en rik och utvecklande landsbygd. Därför skall inte staden alltid vara i fokus utan även de mindre orterna och boendemiljöerna på landsbygden måste även de utvecklas positivt. Kalmars bredbandsstrategi innebär att 90 procent av befolkning skall nås av bredband med fiber. För att nå en ännu högre täckningsgrad på landsbygden skall Kalmar kommun vara behjälplig med både teknisk support och annat stöd till byalag/byföreningar vid projektering och utförande bredbandsprojekt för att deras medlemmar skall kunna erhålla bredband till liknande förutsättningar som befolkningen i de centrala delarna av kommunen.

Kalmar kommun har upprättat en så kallad Grönstrukturplan. En plan som det väldigt ofta görs avsteg ifrån när nya bostäder planeras i de centrala delarna av staden. Sverigedemokraterna anser att Grönstrukturplanen skall respekteras och följas! I annat fall är inte Kalmar kommuns dokument trovärdiga, utan bara ett spel för gallerierna!

Bara under det senaste året har den politiska majoriteten, bestående av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet, ofta med stöd av Moderaterna och Liberalerna kört över de boende som påverkats negativt av detaljplanerna för bostäder. Ingen eller minimal hänsyn har tagits de överklaganden som gjorts av medborgarna.

Detaljplanen för Kungsgårdsvägen är ett beklämmande exempel på hur ovanstående partier kört över medborgarna och hur man även struntat i Grönstrukturplanen som pekade ut grönområdet som extra värdefullt.

Platanerna på Norra Långgatan på Kvarnholmen är ett annat exempel som vi ännu inte sett var det kommer att sluta.

Fredriksskansområdet.

Foto Thoralf Alfsson

En annan detaljplan som vunnit laga kraft under 2017 är Fredriksskansområdet där närmare 300 lägenheter planeras. Tessinparken vid Stagneliuskolan och delar av Sveaplan är andra exempel på grönområden som kan försvinna på grund av majoritetens planer på förtätning.

Sverigedemokraterna är mycket kritiska till att gröna lungor och grönområden för idrott, fritidsaktiviteter rekreation i de centrala delarna av Kalmar raseras i hög takt genom bebyggelse.

Antalet människor som bosätter sig i centrala delarna av Kalmar ökar ständigt. Inte minst tack vare den stora expansionen på Varvsholmen och andra planerade byggprojekt på Kvarnholmen och närområdet. Flytten av Linnéuniversitetet till Ölandshamnen gör också att antalet människor som vistas i de centrala delarna av staden kommer att öka kraftigt. Att då förstöra fina grönområden och ytor för idrott och fritidsaktiviteter i de centrala delarna av staden anser vi vara ansvarslost. Vi vill ha ett grönare Kalmar på riktigt! T.ex. trädplantering längs Ängöleden och Varvsgatan som SD motionerat om men som samtliga partier i 7-klövern röstade nej till.

Fredriksskansområdet ingår även i området för riksintresse och är därmed en del av vårt historiska kulturarv som utan tvekan skall bevaras för framtida generationer av kalmarbor. Utveckla istället området för dess ursprungliga syften. Det vore en katastrof för Kalmar och kommande generationer om Fredriksskansområdet bebyggs. Det går aldrig att göra o gjort!

När det gäller parkeringar anser vi att nya parkeringar på Kvarnholmen i huvudsak skall placeras under jord och vara ett åtagande som faller på de byggherrar som önskar exploatera de centrala delarna av staden.

Utbildning och barnomsorg - barn och ungdomar är vår framtid

Ett av de mest grundläggande behov som barn och ungdomar har är känslan av trygghet. Tryggheten och att få känna sig delaktig är grunden för utveckling och lärande. Det i sin tur leder till glädje, engagemang, vilja och mening. Därför är det så oerhört viktigt att skolan såväl som barnomsorgen och fritidsverksamheterna inom kommunens ramar utformas för att tillgodose detta.

Fördelningen av skolpengen efter den så kallade SALSA-modellen bör på sikt minska eller helt och hållet avvecklas om Kalmar kommun verkligen står för alla människors lika värde. Nu visar dessutom undersökningar att dessa extra pengar har väldigt liten effekt eller ingen effekt alls på resultatet i skolan enligt en artikel i Dagens samhälle . Att fördelningen kan slå så mycket som 40 000 kronor per elev mellan olika skolor är helt orimligt. Frågan är också om detta följer Likabehandlingslagen

Ungdomsmottagningen har också dragits med personalproblem med följderna att kötiderna för ungdomar blivit väldigt långa. Ungdomsmottagningen samfinansieras med landstinget men vi anser att Kalmar kommun bör öka sitt bidrag för att förbättra tillgängligheten för ungdomarna.

SD vill också satsa extra pengar på skollunchen för att höja kvaliteten. Enligt en sammanställning gjord av Nyhetsbyrån Siren på uppgifter från Skolverket har Kalmar kommun den billigaste skolmaten i Kalmar län. SD vill öka kostnaden med ca 2 kronor/lunch.

Förskolor inom Kalmar kommun skall inte delta i Prideveckan eller ha Pridetema. Syftet med dessa "projekt" är att på sikt bryta "förlegade och stereotypa könsroller och mönster. Det är i synnerhet heterosexualliteten och den heterosexuella normen som barnen uppmanas att bryta emot. SD anser att detta inte hör hemma inom förskolorna.

SD anser att barn ska vara fria att utvecklas till självständiga och jämlika individer och slippa religiösa och sexualiserande påtryckningar. Därför motsätter vi oss också slöja på barn som är i grundskoleåldern och under skoltid.

Sverigedemokraterna vill prioritera områden som vi anser viktiga för att våra barn och ungdomar skall få den vägledning och stöttning som är så viktig för att stå rustade inför framtiden.

- ✓ Kommunen ska verka för att resurser finns avsatta för att sätta in lämpliga hjälpinsatser och i ett tidigare stadium fånga upp och stötta elever med svårigheter att tillgodogöra sig utbildningen.
- ✓ Resurser till stöd för studiehjälp/läxhjälp. En del skolor erbjuder redan lärarledd läxhjälp och detta bör utökas så att alla skolor inom Kalmar kommun kan erbjuda detta. Även läxhjälp inom fritidshemmets verksamhet bör finnas.
- ✓ Skolan ska präglas av hög vuxennärvaro framför allt genom samverkan med skolsjuksköterskor, kuratorer, skolpsykologer och studievägledare. Lärarna ska inte tvingas ägna alltför mycket tid åt andra saker än ren kunskapsförmedling. Det är oerhört viktigt att vi tar krafttag för att skapa ordning och studiero i skolan, samtidigt som man verkar för nolltolerans vad det gäller våld, kränkningar och mobbning. Kommunen ska arbeta för att erbjuda regelbundet stöd, handledning och utbildning för personal för att förebygga samt bekämpa detta bland elever. Vi vill samtidigt betona föräldrarnas ansvar för sina barns uppfostran, varför den är av största vikt att även föräldrarna görs delaktiga i detta viktiga arbete.
- ✓ Ytterligare ett sätt att öka vuxennärvaron i skolan kan vara att införa klassmorfar/mormorsystem. Våra äldre kan bli en värdefull resurs i skolan, dels genom att förena och skapa förståelse mellan olika generationer samt även att vara ett stöd för både elever och lärare genom att t ex lyssna på barnen när de läser, förhöra läxor, vara med på rasterna, särskilt stötta elever som har svårigheter i något ämne eller i andra avseenden.
- ✓ Sverigedemokraterna menar att tryggheten och gemenskapen bäst garanteras på mindre skolor, varför vi menar att kommunens småskolor och bygdeskolor ska bevaras så långt det är möjligt.
- ✓ SALSAs modellens inverkan på skolpengen måste minskas eller helt enkelt avvecklas på sikt.
- ✓ Barngrupperna inom barnomsorgen får inte tillåtas bli så stora att säkerheten och kvalitén påverkas negativt.
- ✓ Kommunen ska tillhandahålla barnomsorg efter behov alla tider på dygnet. Idag erbjuds barnomsorg på obekvämt arbetstid på vissa ställen i kommunen. Det bör utredas om ytterligare behov finns.
- ✓ Även högpresterande och begåvade elever måste ges resurser och få sina behov tillgodosedda. Dessa elever behöver i regel större utmaningar än sina jämnåriga. Ofta läggs allt fokus på elever som behöver extra stöd för att nå upp till kunskapskraven och duktiga elever tenderar att få klara sig själva. Detta förvärras av det ökande antalet nyanlända elever som kräver mycket tid och resurser av lärarna och skolan. Sverigedemokraterna vill att kommunen ska verka för att det finns en handlingsplan och resurser för att särskilt begåvade elever ska kunna ges uppmärksamhet, stimulans och pedagogiskt stöd för att de ska utvecklas på sin nivå och inte tappa motivationen.

- ✓ Inom skolan och barnomsorgen skall näringsriktig och närproducerad mat prioriteras. Vi vill därför öronmärka pengar för att förbättra kvaliteten på skollunchen.
- ✓ Huvudduk/slöja skall inte tillåtas för elever i Kalmar kommuns grundskolor.
- ✓ Kalmar kommuns förskolor skall inte engagera sig Prideveckan genom att t.ex. införa pridetema under den så kallade Prideveckan. Låt förskolebarnen få vara barn.

Barn och ungdomar måste få kosta pengar. Vi måste tänka långsiktigt och se skolan och våra barn och ungdomar som en viktig investering för framtiden.

En värdig ålderdom med livskvalité

Alla människor ska kunna åldras med värdighet och livskvalité.

De äldre kommuninvånarna som varit med om att bygga upp vår välfärd och som i hela sina liv arbetat förtjänar att få åldras med värdighet och trygghet. Alltför många äldre som idag vill in på annat boende är inte tillräckligt fysiskt sjuka för att erhålla plats på särskilt boende, därför bör en utbyggnad av trygghet och seniorboende ske.

Det finns andra insatser som är viktiga resurser som måste tillvaratas och det är frivilligorganisationer och andra volontärer t.ex. som i skolan, systemet med klassmorfar kan man även implementera i äldrevården med äldrestöds personer. De utför inga uppgifter som tillhör vårdpersonalen men är en social tillgång genom att finnas till hands för andra små sysslor som t.ex. följa med på promenader, ha tid att lyssna, sitta ner och prata samt läsa dagstidningar.

Många äldre lever idag i ensamhet och isolering. I vissa fall kan den enda dagliga sociala kontakten vara med hemtjänstpersonalen. Därför måste kommunen ha en väl utbyggd hemtjänst där de äldres valfrihet och inflytande över sin omsorg tas tillvara. De äldre ska kunna känna en trygghet och vara säkra med den personal som kommer hem till dem, samt kunna vara med och påverka sin tid och vad hemtjänsten ska utföra. För att öka tryggheten för de äldre ska hemtjänstpersonal ha särskild legitimation. Vid nyanställningar av personal ska kommunen eller motsvarande vårdgivare begära utdrag ur belastningsregistret i syfte att skapa en trygg omsorg inom dessa verksamheter.

Kommunen ska ha en äldre- och handikappombudsman som har till uppgift att bevaka intressena för dessa grupper som ofta själva kan ha svårt att göra sina röster hörda samt vara en opartisk instans för information, stöd och rådgivning till de äldre och funktionshindrade samt deras anhöriga.

- ✓ Åtgärder mot äldres psykiska ohälsa.
- ✓ Utökad seniorhjälp för att minska t.ex. fallskador.

- ✓ Subventionerat trygghetslarm för äldre.
- ✓ Hemtjänst ska tilldelas i form av tid och inte i uppgifter.
- ✓ Antalet personal som besöker varje äldre ska hållas till ett minimum.
- ✓ Vid nyanställning skall kommunen eller motsvarande vårdgivare begära utdrag från belastningsregistret.
- ✓ Vid anställning skall det ställas krav på att den sökande innehar goda kunskaper i det svenska språket.
- ✓ Hemtjänstpersonalens klädsel skall vara religiöst och politiskt neutral.

Migration - Samhälle i förändring.

Flyktingpolitiken skall primärt vara inriktad på att hjälpa flyktingar på plats, i krisområdenas närhet. Detta ger oss förutsättningar att nå de allra mest nödlidande och medför dessutom att vi kan hjälpa betydligt fler flyktingar för samma kostnad jämfört med dagens modell där i stort sett alla flyktingar hjälps i Sverige.

Vi motsätter oss gällande avtal med Migrationsverket och verkar för ett omförhandlande till ett betydligt lägre antal när det gäller kommunens flyktingmottagande. Vi anser att den instiftade Anvisningslagen är ett avsteg från det kommunala självstyret. Vi tror dessutom inte på majoritetens eller de övriga partierna i 7-klövern att tesen om att Kalmar bara kan överleva och utvecklas genom ökad invandring. Vi ser hur försörjningsstödet tillsammans med etableringsersättningarna ökar, att problematiken med bostäder växer och risken med utanförskap och segregation därmed ökar med den nu förda politiken. Enligt Kriminalpolisens utredning "Kriminella nätverk med stor påverkan i lokalsamhället" har tyvärr Kalmar ett område (Berga-Norrliden) som uppfyller de kriterier som kriminalpolisen satt upp.

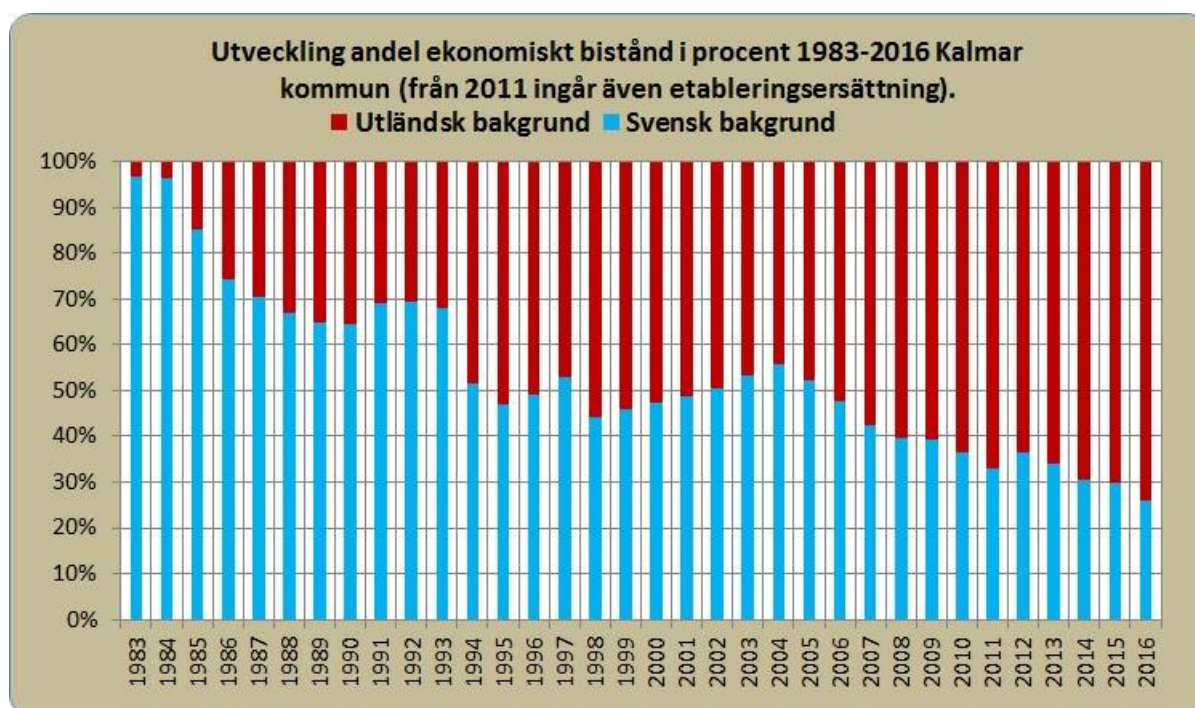
Många av Sveriges kommuner har "tvingats" ta ett orimligt tungt ansvar för Alliansregeringens och sedan den Rödgröna regeringens misslyckade invandrings- och integrationspolitik. Under de senaste åren har trycket ökat ytterligare i takt med att antalet asylsökande ökat dramatiskt. Under 2015 kom ca 163 000 och under 2016 ca 29 000 asylsökande till vårt land. Sverigedemokraterna motsätter sig inte invandring, men menar att invandringen måste hållas på en sådan nivå och vara av en sådan karaktär att den inte riskerar att skapa ett försämrat samhällsklimat med ökad rotlöshet, segregation, motsättningar, kriminalitet och försämringar i välfärden och våra trygghetssystem som följd.

Vi delar inte synen på att Sverige behöver en stor invandring för att klara välfärden i det längre perspektivet. Arbetsförmedlingen har idag ca 4 000 personer inskrivna inom enbart Kalmar kommun och vi anser att situationen är mycket allvarlig, inte minst med tanke på att vi haft en högkonjunktur under flera år utan att situationen förbättrats. Denna situation är mycket kostsam för Kalmar

kommun. Vi finner det inte logiskt att i denna situation ta ansvar för ytterligare 400 - 500 invandrare varje år, som i många fall med stor sannolikhet hamnar långt ifrån arbetsmarknaden och i utanförskap, utbildningsnivån för majoriteten av dessa är väldigt låg. Det krävs att stora och mycket kostsamma resurser sätts in för att skapa förutsättningar att de kan assimileras i det svenska samhället och att de kommer i sysselsättning med egen försörjning.

Utvecklingen när det gäller försörjningsstöd har varit kostsam för Kalmar kommun även om Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen från 2011 tog över ansvaret för de två första åren när det gäller nyanlända till kommunen, i den så kallade etableringsreformen. En allt större del av det ekonomiska utrymmet när det gäller försörjningsstöd går till personer med utrikes bakgrund/födda. I nedanstående diagram ingår även kostnaden för etableringsreformen från och med år 2011.

Nedanstående diagram är en verklig bild över den misslyckade integrationspolitiken.

Källa, Statistiska Centralbyrån, Socialstyrelsen och Försäkringskassan.

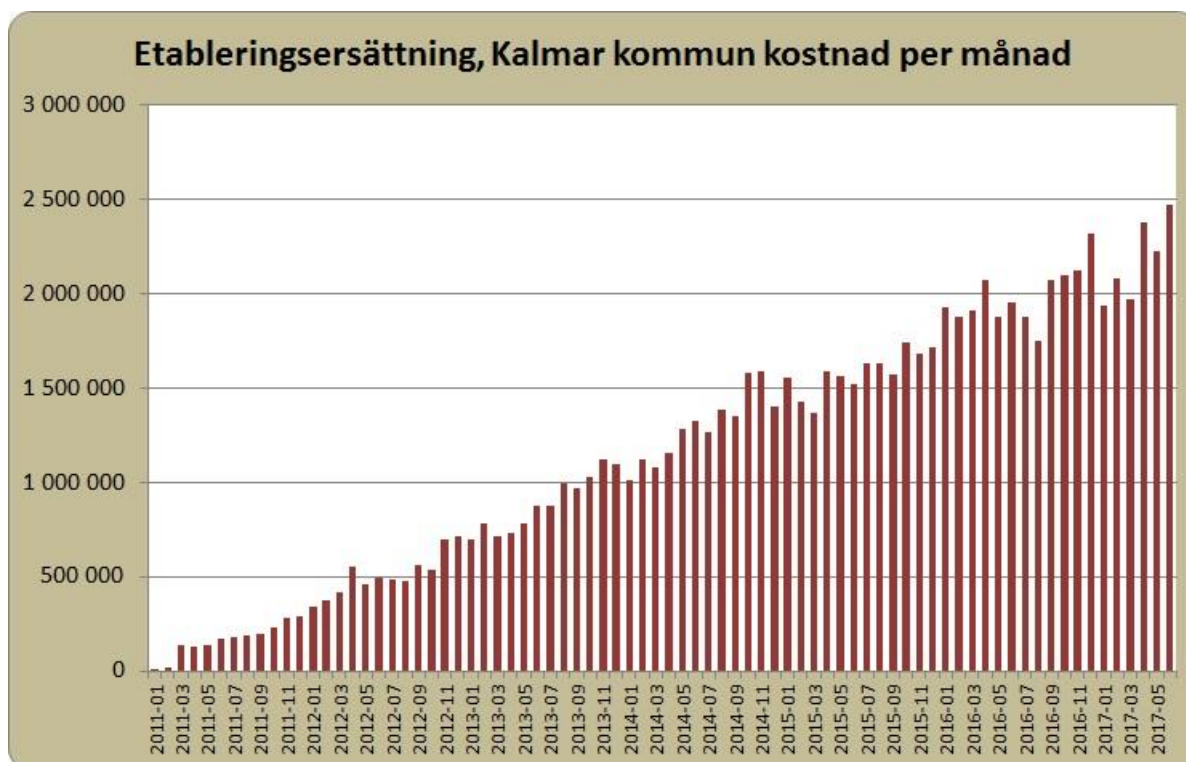
Till bilden skall också läggas den höga arbetslösheten för utrikes födda. I september 2017 var den totala arbetslösheten 6,9 procent i Kalmar kommun. Siffran innefattar öppet arbetslösa och arbetslösa som ingår i något program med aktivitetsstöd. För utrikes födda var andelen hela 24,9 procent, medan den för inrikes födda var ca 3,9 procent. Viktigt att komma ihåg är att vissa typer av bidragsjobb som instegsjobb, nystartsjobb och lönebidrag inte räknas in i ovanstående siffror.

Kalmar kommun satsar dessutom ca 40 miljoner kronor på arbetsmarknadsåtgärder för att ge sysselsättning åt i huvudsak personer som i annat fall med stor sannolikhet skulle få ekonomiskt bistånd. Frågan är om detta verkligen är ett kommunalt ansvar eller om det inte är ett statligt ansvar genom Arbetsförmedlingen.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd eller försörjningsstöd riskerar att öka dramatiskt när allt fler personer årligen kommer att börja lämna etableringsreformen under de kommande åren och ansvaret för personernas försörjning hamnar hos Kalmar kommun och socialförvaltningen om etableringen på arbetsmarknaden misslyckats.

En utveckling som enligt uppgifter i media uppenbarligen börjat ta fart hos socialförvaltningen i flera av Kalmar läns kommuner under det senaste året.

Utbetald ersättning enligt etableringsreformen genom Försäkringskassan fortsätter att öka för varje månad.

Källa, Försäkringskassan

I ovanstående diagram redovisas endast Försäkringskassans kostnader/månad. Arbetsförmedlingens kostnader för Etableringsreformen skall alltså adderas till kostnaderna.

Kalmar kommun redovisar idag inte de kostnader som uppstår i samband med den stora invandringen till kommunen. Kalmar kommun redovisar inte heller i årsredovisningen de ersättningar och bidrag som kommunen erhåller från staten och Migrationsverket, vilket är mycket anmärkningsvärt. Ersättningarna uppgick till skrämmande ca 210 miljoner kronor för 2016. En ökning med mer än 100 procent sedan 2015 då den var ca 100 miljoner kronor.

Att Kalmar kommun inte redovisar hur dessa 210 miljoner används försvårar eller gör det helt omöjligt att beräkna besparingseffekter vid minskad invandring till Kalmar kommun då det helt saknas uppgifter i Kalmar kommuns ekonomiska redovisningar som delårsbokslut, årsbokslut och

budget när det gäller invandringens kostnader. I samtliga nämnda ekonomiska redovisningar framgår endast nettokostnader. Bruttokostnader och intäkter redovisas aldrig för politiken.

Under 2012 uppmärksammade kommunens revisorer rena missförhållanden och bristande rutiner på Invandrarservice, vilket gett upphov till kostnadsökningar i mångmiljonbelopp under flera års tid. Dessutom var uppenbarligen Socialnämndens kontroll av verksamheten mycket bristfällig. Vi anser att Kalmar kommun årligen bör upprätta ett mångkulturellt bokslut för flykting och invandringsverksamheten, en kostnadsredovisning för vad hela mottagandet kostar, för att öka insynen i verksamheten och därmed också öka möjligheten för delaktighet för kommunens medborgare.

Det stora antalet asylsökande under 2015 och 2016 kommer utan tvivel innebära stora belastningar på den kommunala ekonomin under de kommande åren. Sverigedemokraterna anser att Kalmar kommuns panikartade inköp av Kolbodagården för ensamkommande ungdomar var förhastat. Nu visar det sig också att fastigheten har renoverats för mångmiljonbelopp för att uppfylla de krav som ställs för att driva ett boende för ensamkommande barn men även utbyte av värmesystem och förbättrad isolering. Dessutom behövs ytterligare flera åtgärder som beräknas till mångmiljonbelopp. Vi föreslår därför att Kolbodagården försäljs!

Under 2016 köpte Kalmar kommun 5st modulhus (Attefallshus) som skulle sättas upp i en ny "flyktingby" i Påryd. Befolkningen i Påryd har protesterat kraftigt mot dessa planer där över 100 personer överklagade bygglovets. Med tanke på de nya gränskontrollerna som infördes i januari 2016 så kommer den akuta situationen vara över inom kort och därmed kommer behovet av denna "flyktingby" försvinna. Vi föreslår därför att Kalmar kommun bjuder ute dessa 5 Attefallshus till försäljning.

Sverigedemokraterna skall under budgetåret fokusera på följande områden vilka vi anser vara av betydande intresse för kommunen.

- ✓ Kommunen ska tills dess att en mer ansvarsfull invandringspolitik inrättats på nationell nivå, motsätta sig avtal om invandarmottagning.
- ✓ Kommunen skall ej verka för att främmande religiöst betingade byggnader uppförs.
- ✓ Kommunen ska årligen upprätta ett mångkulturellt bokslut.
- ✓ Verka för att en kommunal folkomröstning angående fortsatt mottagning av asyl/flyktingmottagning till kommunen genomförs under mandatperioden.
- ✓ Kommunens integrationsarbete ska ersättas av assimileringfrämjande verksamhet.
- ✓ Kommunen skall avskaffa mångfaldsplanen, men så länge lagen kräver att kommunen har en sådan är det viktigt att den utformas så att alla former av diskriminering – även omvänd sådan – motverkas.
- ✓ Kommunen skall inrätta en återvändningshandläggare.

- ✓ Kalmar kommun skall bjuda ut Kolbodagården till försäljning.
- ✓ Kalmar kommun skall bjuda ut de 5 Attefallshusen till försäljning.

Sverigedemokraterna vill värna om den ordning som vuxit fram genom historisk erfarenhet, och det som visat sig hållbart och meningsfullt över många generationer. Vi motsätter oss storskaliga samhällsprojekt och "politiska skrivbordsmodeller" där resultatet är högst tveksamt ur ett framtida medborgarperspektiv och där det Svenska kulturarvet är en av grundstenarna vilket vi anser är av betydelse för hela samhällsnavet.

Kultur, fritid och idrott

Kulturvalet spelar roll - På riktigt!

Kulturen är det kitt som håller ihop och stödjer vårt samhälle. Att bevara och vårda vårt kulturarv är ett viktigt fundament vilket demokratin och yttrandefriheten starkt vilar på. Vår kultur bör därför byggas på gemensamma och historiska erfarenheter för att skapa framtidstro, solidaritet, identitet, sammanhållning och inte minst trygghet för alla grupper.

Ett brett och tillgängligt kulturliv är en livskraftig nerv i samhället och bör förankras till en naturligt folklig och kreativ process i vardagen.

Väl medvetna om att kultur inte är statisk utan att den förändras långsamt över tid finns det mycket att vinna på ett konservativt förhållningssätt till valet av kulturstöd.

Kultur, fritid, idrott och föreningsliv är viktiga redskap för att få tillgång till ett rikt och gott liv. Idag har vi många utsatta grupper såsom ensamstående mödrar, invandrare, pensionärer, handikappade och arbetslösa men även många i låglöne yrken eller timanställda samt de som ratas eller förbrukas på arbetets karga marknad. Dessa grupper behöver nu mer än någonsin tillgång till redskap för ett rikt och värdigt liv.

Vi anser också att idrottsföreningar som inte ägnar sig åt elitsatsningar, utan snarare åt breddidrott bör få ett ökat stöd från det offentliga.

Sverigedemokraterna skall under budgetåret fokusera på följande områden vilka vi anser vara av betydande intresse för kommunen.

- ✓ Stöd till de organisationer, föreningar och verksamheter som ägnar sig åt att bevara, levandegöra och tillgängliggöra vårt kulturarv och därigenom stärka regional utveckling, samhällsbyggnad och stadsplanering.
- ✓ Stärkt stöd till idrottsrörelser utanför elitnivå och där jämställdhetsmålen eftersträvas.

- ✓ Satsning på folkbildning inom musik, konst, litteratur, teater, hantverk mm där alla grupper har möjlighet att tillgodogöra sig kulturens kraft.
- ✓ Ökat stöd till hembygdsföreningar.
- ✓ Kalmar konstmuseums utställningar skall eftersträva utställningar med brett folkligt intresse.
- ✓ Mer stöd till Skapande skola där gratis entréer till kontinuerliga kulturupplevelser ska ingå.
- ✓ Vi säger nej till det ökade hyresbidraget till Byteatern för 2018.

God kommunal ekonomi

Kalmar kommun har under det rödgröna styret under 2000-talet utvecklats till en högskattekommun i förhållande till våra jämförelsekommuner men även i förhållande till övriga kommuner inom vår region i Kalmar län. Kommunalskatten har höjts vid ett flertal tillfällen under 2000-talet. Att Kalmar kommun som den i särklass största kommunen i länet och dessutom med den största befolkningsökningen har en kommunalskatt som är väsentligt högre än flera av de mindre kommunerna i länet är högst anmärkningsvärt. Inte minst i beaktande av befolkningsutvecklingen och rådande infrastruktur.

En hög kommunalskatt i förhållande till våra jämförelsekommuner innebär sannolikt en negativ faktor för inflyttning till Kalmar kommun av såväl företag som arbetstagare. På längre sikt är inte denna situation hållbar om vi vill ha en positiv utveckling när det gäller företagsetableringar och därmed en god befolkningsutveckling. SKL varnar dessutom för dramatiskt ökade kostnader i den kommunala sektorn på grund av det stora antalet asylsökande till vårt land och den massinvandring som pågått under många år med en accelererande utveckling. SKL har i sina framtidsprognoser en genomsnittlig höjning av kommunalskatten med ca 2 kronor. En skrämmande prognos!

Följande skattenivåer gäller för Kalmar kommun och våra jämförelsekommuner. Kalmar kommun toppar listan tillsammans med Karlskrona.

Kommun	Primär kommunalskatt	Landstingsskatt	Total kommunalskatt
Kalmar	21,81	11,37	33,18
Kristianstad	21,46	10,69	32,15
Halmstad	20,98	10,82	31,8
Karlskrona	22,10	11,19	33,29
Växjö	20,19	11,60	31,79

Källa: Skatteverket

Skillnaderna i den kommunalskattesatsen är stora i förhållande med våra jämförelsekommuner och skillnaderna i de kommunala kostnaderna avspeglas också i de standardvärden som tas fram när det gäller de olika verksamheterna. Vid en jämförelse mellan kommunerna inom Kalmar län är skillnaderna inte så stora men ändå utmärker sig Kalmar kommun med hög primär kommunalskatt.

Noterbart är att den primära kommunalskatten i Växjö ligger 1,62 kronor lägre än i Kalmar!

Kalmar kommun borde dock ha goda förutsättningar att ligga under genomsnittet för Kalmar län när det gäller den primära kommunalskatten om kommunens verksamheter drevs med större effektivitet och ekonomiska krav.

I vår budget föreslår vi förändringar som medför besparingar i den kommunala verksamheten på framförallt området invandring och integration. Dessa besparingar har dock en eftersläpningseffekt som innebär att besparingarna kommer successivt under de kommande verksamhetsåren, vilket i sin tur begränsar möjligheterna till större skattesänkningar redan under 2018. Men på några års sikt och med en betydligt lägre invandring borde det finnas förutsättningar både för förbättringar i den kommunala verksamheten och även en justering nedåt i skattenivå.

Vi tror samtidigt att det är enormt viktigt att införa åtgärder för att minska den ökning i sjukfrånvaro som pågår. Det har kommit flera larmrapporter om den arbetssituation som råder på kommunala arbetsplatser inom framförallt socialförvaltningen och omsorgsförvaltningen men även inom Barn- och Ungdomsförvaltningen. Vi vill därför avsätta 3 miljoner kronor för åtgärder som kan förbättra arbetssituationen och arbetsmiljön inom de förvaltningar som upplever dessa problem. Vårt förslag är att de anställda själva kan få medverka till hur dessa medel bäst används.

Linnéuniversitetet

Sverigedemokraterna ser mycket positivt på Linnéuniversitetet och ser stora utvecklingsmöjligheter för kommunen. Vi får tillgång till kompetens som de flesta andra kommuner saknar. Våra ungdomar har möjlighet att stanna kvar i Kalmar för högre studier inom många områden och vi får möjlighet att behålla hitflyttade studenter efter det de har tagit examen. Det stärker vår position i att locka näringslivet till Kalmar.

Näringsliv

Vi delar inte majoritetens uppfattning att Kalmars näringsliv är tillräckligt differentierat. Drygt 4 000 personer är inskrivna på Arbetsförmedlingen. Kalmar måste föra en mer aktiv näringspolitik. Det bör arbetas aktivt för att arbetsmarknaden för akademiker blir bättre, samt för de som är längst ifrån arbetsmarknaden.

Kalmar har lyckats bra med callcenter, handel och turism. Men vi behöver ett än mer differentierat näringsliv om vi vill att Linnéstudenterna skall stanna kvar i Kalmar. Därför bör vi arbeta på bred front för att få hit fler statliga jobb. Det vore också önskvärt att få ett utökat antal anställda inom olika typer av industriföretag och tillverkningsföretag. Ett framgångsrikt näringsliv ger mer skatteintäkter och därmed resurser till skola, vård och omsorg.

Slutligen behövs en rejäl satsning också på att få hit fler privata företag. Kalmar skall ligga i toppskiktet när Svenskt näringsliv gör undersökningar om företagsklimatet i kommunerna runt om i landet. Ett attraktivt företagsklimat kommer också ge ringar på vattnet när det gäller andra etableringar i samhället när det gäller tjänsteföretag och vård och omsorg.

Sverigedemokraterna kommer att fokusera på följande punkter.

- ✓ Vi skall ligga bland de allra bästa i Svensk näringslivsundersökning.
- ✓ Kalmar behöver ett mer differentierat näringsliv än idag.
- ✓ Företagare skall få ett bra bemötande av politiker och tjänstemän.
- ✓ Konkurrenskraftiga priser på mark, lokaler och industribyggnader.
- ✓ Bra kommunikationer är en förutsättning för ett blomstrande näringsliv.
- ✓ Det skall alltid finnas färdiga industritomter till försäljning.
- ✓ Kalmar Hamn skall hela tiden utvecklas.
- ✓ Ha ett bra samarbete med ALMI.
- ✓ Kalmar kommun skall vara mycket serviceinriktad i kontakterna med såväl befintliga företag som vid nyetableringar.

Tilläggsyrkanden budget 2018

Yrkande 1.

Att genomföra uppsägning/omförhandling av avtal med Migrationsverket syftande till att minska mottagandet av asylsökande till kommunen och därmed också Kalmar kommuns nuvarande och framtida kostnader.

Yrkande 2.

Att Kalmar kommun årligen upprättar ett mångkulturellt bokslut för flykting/invandringsverksamhet, för att öka transparensen när det gäller kostnaderna för invandringen till kommunen.

Yrkande 3.

Att Kalmar kommun bjuder ut sitt vindkraftverk norr om Rockneby till försäljning.

(Sänkt låneskuld på ca 25 miljoner kronor)

Yrkande 4.

Att Kolbodagården bjuds ut till försäljning .

Yrkande 5.

Att de 5st modulhus (Attefallshus) som inköpts för placering i Påryd istället bjuds ut till försäljning till privata intressenter.

Yrkande 6.

Att Kalmar kommun i framtiden använder sig av kommunala folkomröstningar vid övergripande beslut med stor betydelse för kommunens medborgare.

Yrkande 7.

Att uppdra åt kommunstyrelsen att utreda möjligheten till att införa ett internetbaserat rådslag för kommunmedborgarna.

Yrkande 8.

Att ramanslaget för Barn- och Ungdomsnämnden utökas för att kompensera för de effekter som tidigare besparingar genom Stabil ekonomi och besparingsprogrammet på 1 procent av budgetramen gett.

Yrkande 9.

Att ramanslaget utökas för Omsorgsnämnden.

Yrkande 10.

Att successivt införa en parboendegaranti. Äldre människor skall, om så önskas, garanteras att få leva tillsammans i livets slutskede.

Yrkande 11.

Att Införa en äldreombudsman anställd av Kalmar kommun. Denne skall vara politiskt och religiöst obunden och ta till vara den enskildes äldre rättigheter och intressen.

Yrkande 12.

Att införa ett subventionerat trygghetslarm för äldre som så önskar. Trygghet skall inte vara en plånboksfråga.

Yrkande 13.

Att uppdra åt kommunstyrelsen att återkomma med ett förslag om försöksprojekt, med uppgift att rekrytera och utbilda omsorgsvolontärer i syfte att höja livskvaliteten för kommunens äldre och avlasta personalen inom äldreomsorgen.

Yrkande 14.

Att träffpunkterna för äldre bevaras/återställs i sin ursprungliga form när det gäller lokalisering och öppettider.

Yrkande 15.

Att budgeten för skolmaten i grundskolan utökas för att öka kvaliteten i skolmaten.

Yrkande 16.

Att i Kalmars förskolor skall inte barn utsättas HBTQ-propaganda eller "pridetema" under t.ex. den så kallade Prideveckan. Barn skall få vara barn i Kalmar kommuns förskolor och inte utsättas för den typen av propaganda. Förskolan är ingen arena för HBTQ-frågor.

Yrkande 17.

Att i majoritetens budget på sidan 24 i första stycket och första meningen stryks "Förskola och". Meningen "Vi ska aktivt stödja evenemang som Pride" stryks på sidan 24 under rubriken Majoritetens inriktning är att.

Yrkande 18.

Att det satsas extra pengar på elevhälsan, skolsjuksköterskor, kuratorer, skolpsykologer och studievägledare.

Yrkande 19.

Att budgeten utökas med 600 tkr för ungdomsmottagningen som drivs i samverkan med Kalmar läns landsting.

Yrkande 20.

Att det Införs garanterad sommarpraktik för samtliga skolungdomar, 16 och 17 åringar, för de som så önskar.

Yrkande 21.

Att utveckla och förnya samarbetet med polisen, skolan och socialen syftande till att minska all form av ungdomsbrottslighet i Kalmar.

Yrkande 22.

Att det införs "klassmorfar/klassmormor" i våra skolor. En äldre lämplig person som frivilligt kan vara behjälplig i skolverksamheten inte minst på raster.

Yrkande 23.

Att det påbörjas en översyn av modersmålsundervisning med syfte att minska kostnaden och uppmana föräldrar till dessa barn att utöka svenskundervisningen.

Yrkande 24.

Att kommunen startar en utbildning angående hedersrelaterat våld för berörd personal inom skola och fritidsverksamhet.

Yrkande 25.

Att Kalmar kommun inte skall servera religiöst slaktat kött i den kommunala verksamheten.

Yrkande 26.

Att utreda om det är möjligt i den kommunala ordningsstadgan införa ett krav på att tillstånd krävs för tiggeri eller att förbjuda tiggeri på kommunal mark.

Yrkande 27.

Att det utarbetas ett förslag för att göra Stortorget mer visuellt attraktivt, grönare och mer funktionellt under alla årstider.

Yrkande 28.

Att 2:e vice ordförandeposterna avskaffas i de nämnder där de förekommer.

Yrkande 29.

Att tjänsteringsgraden som politiska sekreterare utökas för partierna i oppositionen.

Yrkande 30.

Att insynsplatser inrättas i ksau, planutskott och personaldelegation för de partier i kommunstyrelsen som inte har ordinarie ledamöter i dessa utskott.

Yrkande 31.

Att den gamla praxisen återinföres så att samtliga invalda partier i fullmäktige även representeras i arvodeskommittén.

Yrkande 32.

Att det påbörjas en inventering av beståndet av allt konstmaterial i kommunens ägo och skapa en attraktiv portal på kommunens hemsida som ett digitalt museum.

Yrkande 33.

Att i dokumentet Vision 2025 yrkar vi på att mening i första stycket som lyder ” Integration är en del av och en förutsättning för att nå den utveckling och tillväxt som behövs i Kalmar.” skall strykas i sin helhet.

Yrkande 34.

Att i dokumentet Vision 2025 yrkar vi på att andra meningen i andra stryket skall ändras till följande. ”Hos oss erbjuds alla människor, i såväl stad som land goda möjligheter att uppnå livsmål och förverkliga drömmar.”

Yrkande 35.

Att i avsnittet ”Jämställdhet” i majoritetens budget (sid 23) finns uppdrag om rutiner för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Vi anser att det är lika viktigt att även kvinnors våld mot män ska upphöra. Det kallar vi för riktig jämställdhet.

Yrkande 36.

Att det utökade stödet på 4,25 miljoner kronor till Byteatern inte genomföres under 2018.

Yrkande 37.

Att det utökade stödet på 0,5 miljoner kronor för social hållbarhet, hållbarhetsstrateg, HBTQ och Pride inte genomföres.

Yrkande 38.

Att bidragen till Hembygdsföreningar höjs inom kommunen för att bevara, levandegöra och tillgängliggöra vårt kulturarv.

Yrkande 39.

Att privatiseringen av personliga assistenter dras tillbaka.

Yrkande 40.

Att skapa ett grönare Kalmar på riktigt och att den beslutade Grönstrukturplanen efterföljs vid projektering av nya detaljplaner.

Yrkande 41.

Att Kalmar kommuns vindkraftsplan snarast skall uppdateras.

Yrkande 42.

Att öka tryggheten på offentliga platser i centrala Kalmar genom att utbilda nattvandrare, bättre belysning och kameraövervakning på utvalda platser.

Yrkande 43.

Att Kalmar kommun inrättar en deltidstjänst som återvänderhandläggare.

Yrkande 42.

Att stödet till idrottsrörelsen utanför elitnivån stärks genom att föreningsbidragen förstärks.

Yrkande 43.

Att införa åtgärder för att främja hälsan, arbetssituationen och därmed minska sjukfrånvaron.

Sammanställning och ekonomisk redovisning av tilläggsyrkanden. Samtliga belopp anges i tkr.

Yrkande	Beskrivning	Intäkt/Kostnad tkr
1	Avtal Migrationsverket	10 000
2	Mångkulturellt bokslut	0
3	Försäljning vindkraftverk	10 000
4	Försäljning av Kolbodagården	12 000
5	Försäljning av 5st Attefallshus	2 000
6	Kommunala folkomröstningar	0
7	Utreda införande internetbaserade rådslag	-500
8	Utökat ramanslag Barn- och Ungdomsnämnden	-3 000
9	Utökat ramanslag Omsorgsnämnden	-7 000
10	Succesivt införande parboendegaranti	0
11	Införande äldreombudsman	-500
12	Subventionerat trygghetslarm	-1 500
13	Utreda införande av omsorgsvolontärer	0
14	Träffpunkterna för äldre bevaras	-800
15	Ökad budget för skolmaten i grundskolan	-4 000
16	Inga prideteman på kommunens förskolor	0
17	Inget aktivt stödjande av Prideveckan	50
18	Elevhälsan skolsjuksköterskor, kuratorer	-3 000
19	Ungdomsmottagningen	-600
20	Garanterad sommarpraktik	-2 500
21	Utveckla samarbete med polisen	-100
22	Inför klassmorfar i skolorna	-100
23	Översyn modersmålsundervisning	0
24	Utbildning hedersrelaterat våld	-100
25	Religiöst slaktat kött	0
26	Tiggeritillstånd i lokala ordningsstadgan	0
27	Attraktivt Stortorg	-200
28	Avskaffa 2:e vice ordförande i nämnderna	400
29	Politiska sekreterare oppositionen	-400
30	Insynsplatser inrättas i ksau, planutskott o pers.	-200

31	Arvodeskommittén	0
32	Digitalt museum	-200
33	Ändring text Vision 2025	0
34	Ändring text Vision 2025	0
35	Jämställdhet, kvinnors våld mot män	0
36	Inget utökat hyresstöd till Byteatern	4 250
37	Minskat stöd social hållbarhet	500
38	Hembygdsföreningar	-300
39	Personliga assistenter privatiseras ej	-5 000
40	Ett grönare Kalmar på riktigt, t.ex. trädplantering	-1 000
41	Vindkraftsplanen skall uppdateras	0
42	Trygghetskapande åtgärder i offentlig miljö	-2 000
43	Deltidstjänst som återvänderhandläggare	-500
44	Stödet till idrottsrörelsen utanför elitnivå stärks	-2 000
45	Åtgärder för att främja hälsan och minska sjukfrånvaro	-3 000
	Totalt, förbättrat resultat, tkr	4 700

Budget och verksamhetsplan 2018

Miljöpartiet de gröna Kalmar

Miljöpartiet visar vägen

Miljöpartiet i Kalmar kommun arbetar i opposition genom 4 platser i kommunfullmäktige och en plats i kommunstyrelsen. Vi är stolta över den påverkan vi ser att vi har haft på flera av de beslut som fattats inom kommunen under senare år. I våra tidigare budgetmotioner har vi till exempel prioriterat följande som nu är genomfört eller beslutat:

- Kommunala investeringar i solceller
- Prioriterat ner att bygga ett parkeringshus på Kvarnholmen
- Utökade områden för parkeringsavgifter i centrala Kalmar
- Handlingsplan för giftfri förskola/skola
- Upprustning av Folkets park och Skälby friluftsområde

Miljöpartiet var också pådrivande när inriktningsmål för det nya reningsverket skulle tas så att vi nu har som mål att bygga "... bland de bästa reningsverken i Sverige avseende rening av näring, syretärande och skadliga ämnen." Miljöpartiet motionerade om det så kallade IBS-systemet inom hemtjänsten som nu ger mindre stress för hemtjänstpersonalen och mer tid åt brukarna samtidigt som det är ekonomiskt fördelaktigt.

Mycket arbete återstår dock för att göra Kalmar kommun socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart. Därför presenterar vi stolt våra satsningar på människa och miljö i Miljöpartiets budgetmotion för 2018.

Framtida utmaningar

En hållbar ekonomi

Den offentliga arbetsgivaren Kalmar kommun använder mer än 3,6 miljarder kronor per år och har över 5000 anställda. Kommunen äger mark, anläggningar och fastigheter till ett värde av ca 6 miljarder. De största verksamhetsområdena är omsorg om äldre och funktionsnedsatta samt skol-fritids- och förskoleverksamheterna. Det betyder att Kalmar kommun är en av länets största arbetsgivare och har en omsättning i

nivå med våra största företag. Utöver detta äger Kalmar kommun flera bolag (Kalmarhem, Kalmar vatten osv) och är delägare i andra bolag (Kalmar energi, More biogas) samt är medlemskommun i ett kommunalförbund för gymnasieutbildning respektive renhållning. Miljöpartiet vill värna om dessa för invånarna så viktiga verksamheter så att de även framöver kan tjäna oss väl.

Majoriteten har under de senaste åren valt mindre ambitiösa finansiella mål vilket innebär att man har planerat för att förbruka en större andel av våra samlade inkomster (nettokostnadsandel höjd från 98% till 99%). På lång sikt är detta inte hållbart ens i en stabil värld eftersom andelen av befolkningen som behöver kommunala tjänster (yngre och äldre) kommer att öka och de som arbetar och betalar skatt kommer att vara relativt sett färre. Som en princip väljer vi därför också att överfinansiera våra konkreta kostnadsberäknade förslag även om vi är väl medvetna om att de bara representerar en liten del av kommunens totala verksamhet.

Tyvärr hotas också en långsiktig finansiell stabilitet även med 98% nettokostnadsandel. Finanskris, flyktingkris och vattenbrist har vi nyligen upplevt. Vi måste räkna med nya utmaningar framöver.

Här står vi också inför ett vägval. Klimatförändringarnas konsekvenser kommer att bli dyra om vi inte avstyr dem helt och hållet. Kostnaderna för att för att nu genomföra de åtgärder som krävs för att få ner våra utsläpp till en hållbar nivå och stabilisera klimatet bedöms enligt Sternrapporten vara 1% av BNP. Kostnaderna för att inte agera beräknas enligt samma rapport bli 5-20% av världens BNP varje år, och i all överskådlig tid, som följd av översvämningar, resursbrist, beväpnade konflikter och annat som klimatförändringar bär med sig. Det enda ansvarsfulla är att agera nu, och det med kraft.

Samhällsomställningen

De närmaste åren måste vårt levnadssätt drastiskt ändras om vi ska kunna nå målet om att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 graders temperaturhöjning, stoppa massdöden av biologisk mångfald, rädda östersjön, och mycket mer. De senaste årtiondena har fler och fler människor, organisationer, företag, partier och länder insett att det krävs en samhällsomställning för att klara av de gigantiska miljöproblem vi står inför. Problemet är att kortsiktiga intressen ofta går före de långsiktiga. Som ett resultat av det går omställningen för långsamt. Så även i Kalmar kommun.

Vi ser förbättringar i majoritetens miljöarbete, men det är inte tillräckligt. Majoriteten börjar ta vattenfrågorna på allvar, men finansierar bara en av de fyra tjänster som jobbar på kommunen i dagsläget. Miljöpartiet finansierar en till tjänst så att verksamheten kan få en realistisk långsiktighet. Vi tillsätter också medel för att bättre mäta var föroreningarna i våra vattendrag förekommer.

Istället för att ha ett mål om att 25 av kommunens tak ska ha solceller vill vi att alla kommunala tak där det är ekonomiskt lönsamt och inte förstör kulturarvet ska utrustas med solceller. Vi ökar också p-avgifterna på Kvarnholmen som inte höjts sedan 2008 och finansierar istället ett test med avgiftsfria lördagar på bussarna i hela Kalmar kommun. På så sätt kan fler testa att åka buss och trycket på våra parkeringar minskar.

Utöver det som redan görs är det den biologiska mångfalden och den övergripande styrningen som saknas mest. Det faktum att 80% av Europas insekter har försvunnit under bara 30 år måste tas på större allvar. För att främja biologisk mångfald och ett giftfritt samhälle vill vi på sikt kräva ekologisk odling på åkermarkerna Kalmar kommun arrenderar ut.

Vårt nuvarande sätt att mäta vårt miljöarbete på är gravt missvisande, och vi saknar kvantifierbara etappmål. Miljöpartiet vill införa fler övergripande miljömål som behövs, koppla samman det befintliga miljöarbetet som görs, och ändra våra målsättningar så att vi bättre kan

få kunskap om var vi faktiskt ligger till i vårt miljöarbete. Vi är vad vi mäter. Mäter vi inte var vi ligger till kommer vi inte heller kunna nå målen.

Människorna i Kalmar

Det finns föga mening med att rädda planeten om vi inte har välmående människor. Miljöpartiets mål är ett samhälle fritt från xenofobi och diskriminering där alla har samma möjligheter i livet. Alla ska ha förutsättningarna att leva ett liv i lycka.

Tyvärr ser vi en utveckling i motsatta riktningen. Trots att vi lever i ett av tidernas mest välbärgade samhällen mår många inte bra. De ekonomiska klyftorna ökar, polariseringen ökar och den psykiska ohälsan breder ut sig kraftigt, speciellt bland ungdomar, och den kryper också längre och längre ner i åldrarna på våra barn.

För att tackla den psykiska ohälsan bland unga satsar vi stort på ungdomsmottagningen. 2016 var andelen 15-åriga flickor med psykosomatiska besvär hela 57 procent, men det kan dröja 3 eller 4 månader innan första samtal för den som söker kuratorsamtal. För en 15-åring som utvecklar en ätstörning är 4 månader väldigt länge, och problemen hinner bli mycket värre innan det första mötet hinner ta plats. Därför kortar Miljöpartiet ner köerna betydligt genom att utöka antalet kuratorer på ungdomsmottagningen från 1 till 3.

Utsattheten och den psykiska ohälsan är särskilt stor också bland HBTQ-personer. Enligt en undersökning från 2010 hade 25% av HBTQ-personerna i Sverige någon gång försökt ta sitt liv. För att minska att HBTQ-personer behandlas på ett kränkande sätt i ung ålder föreslår vi att HBTQ-certifiera all förskole-, skole-, fritidsverksamhet och familjecentraler.

Vi vill bevaka att de människor som har sämst möjligheter att göra sina röster hörda får det dom behöver. Till exempel gäller det ensamkommande flyktingbarn som kan tvingas flytta runt i landet i

väntan på asylbesked. Det gäller dom som är otrygga av olika anledningar och många av dom som har låga eller inga inkomster. Det gäller också de familjehemsplacerade barnen. Miljöpartiet ger i uppdrag att hitta boende till de ensamkommande och tillskjuter medel som täcker upp det underskott i individ- och familjeomsorgen som finns i majoritetens budget till följd av den prognostiserade befolkningsökningen.

De politiska förslag och satsningar vi lägger syftar till att, tillsammans med de motioner vi lagt och lägger kontinuerligt, skapa ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle. Ett samhälle där vi lever inom naturens ramar, där vi tar hand om de svagaste, där människor kan leva fritt, lyckligt och på lika villkor, utan psykisk ohälsa eller diskriminering.

Yrkanden på mål och uppdrag

Ordning och reda i ekonomin

Långsiktigt mål:

1. Att på sikt återgå till årliga målet om att nettokostnaderna begränsas till högst 98% av skatteintäkter och kommunal utjämning över en rullande femårsperiod.

Ett grönare Kalmar

Långsiktiga mål, tilläggsyrkande:

2. Kalmar kommun som geografiskt område ska senast 2045 inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser. Därefter ska negativa utsläpp uppnås. Detta är samma mål som antagits nationellt av riksdagen, och borde antas även här i Kalmar.

3. Att Kalmar kommun ska ha solcellsanläggningar på samtliga kommunägda tak där det är ekonomiskt lönsamt och inte påverkar kulturarv.
4. Kalmar kommuns skol- och förskolekök ska nå 100% ekologiskt 2025.
5. Att Kalmar kommun kräver ekologisk produktion vid arrendering av jordbruksmark.

Långsiktiga mål, ändringsyrkande

6. Andelen livsmedel som är ekologiska ska i de kommunala verksamheterna ska uppgå till 80% 2020. Andelen livsmedel som är ursprungsmärkta Sverige i de kommunala verksamheterna ska uppgå till 80% 2020. Minst 50 % ska odlas/produceras i närområdet.

Mål 2018, tilläggsyrkande

7. Den interna klimatkompensationen för kommunala resor ska följa den regionala planen för årlig upptrappning.
8. Medel som uppstår inom det interna klimatkompensationssystemet för resor skall styras mot största klimatnytta.
9. Att se över arrendepriserna för jordbruk på kommunal mark inför en justering till marknadsmässiga priser för konventionellt jordbruk.

Mål 2018, ändringyrkande

10. *Andelen* resor med cykel ska årligen öka
11. *Andelen* resor med kollektivtrafik ska årligen öka

Uppdrag till kommundirektören, tilläggsyrkande

12. Utreda hur mycket avfall kommunkoncernen har, och hur mycket av det kan undvikas, återanvändas eller återvinnas.
13. Under 2018 anta en plan för hållbara transporter.
14. Utreda vilka av Kalmar kommuns befintliga tak är lönsamma att installera solpaneler på.

15. Att under 2018 utforma en tydlig handlingsplan för varje miljömål i samband med att miljöbokslutet tas fram.
16. Ta fram en koncernövergripande handlingsplan för att nå den nationella klimatkommissionens mål om att senast 2045 inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser, med kvantifierbara delmål och årtal knutna till dem. Det är delmålen vi mäter oss mot i vår interna måluppfyllelse.
17. Undersöka möjligheten att genom kommunala åtgärder stödja kolinlagring inom jordbruk och skogsbruk.
18. En mer varierad växtlighet som till exempel ängsväxter och ätbara växter skall prioriteras före gräsmattor när så är möjligt och lämpligt på kommunal mark.
19. Förnybart fordons-bränsle inköpt av kommunen eller kommunbolagen ska vara certifierat PFAD-fritt och palmoljefritt.
20. Att införa kompensationsåtgärder vid ingrepp av grönstrukturplanen.
21. Utredda vilka ekosystemtjänster Kalmar kommun som geografiskt område är beroende av.
22. Att årligen ta fram en rapport till kommunstyrelsen över ingreppen tagna i grönstrukturplanen och andra gröna ytor, och redovisa för vilka ingrepp som är planerade.
23. Pröva användbarheten av lådcyklar i förskoleverksamheten för att underlätta utflykter.
24. Att genomföra en testverksamhet med avgiftsfria bussar på lördagar.
25. Att genomföra en resvaneundersökning under 2018 (finansieras inom befintlig ram)
26. Ett systematiskt arbetssätt för att prioritera hållbarhet vid exploateringsprocessen.

Uppdrag till kommundirektören, ändringsyrkande

27. Ta fram en koncernövergripande handlingsplan för att nå målet om Fossilbränslefritt 2030, med kvantifierbara delmål och årtal knutna till dem. Det är delmålen vi mäter oss mot i vår interna måluppfyllelse.

28. Ta fram en koncernövergripande handlingsplan för att nå målet God vattenstatus, med kvantifierbara delmål och årtal knutna till dem. Det är delmålen vi mäter oss mot i vår interna måluppfyllelse.

Ett växande attraktivt Kalmar

Långsiktiga mål, tilläggsyrkande:

29. Ekoturismen ska stärkas och utvecklas.
30. Kalmar kommun ska vara bland de 50 kommuner med lägst arbetslöshet bland utrikesfödda.

Uppdrag till kommundirektören, tilläggsyrkande

31. Hitta boende med en rimlig kostnadsnivå för de ensamkommande som skrivits upp i ålder eller fyllt 18 men inte fått sitt asylbesked, i kommunal regi eller tillsammans med civilsamhället.

Hög kvalitet i välfärden

Miljöpartiets inriktning är:

32. Att anställa 2 kuratorer på ungdomsmottagningen
33. Kalmar kommun blir en fristadskommun åt en förföljd konstnär/författare/demokratikämpe
34. Täcka upp för individ- och familjeomsorgens kostnadsökning pga befolkningsökning

Långsiktiga mål, tilläggsyrkande:

35. Att HBTQ-certifiera alla Kalmar kommuns förskole-, skole-, fritidsverksamheter och familjecentraler.
36. Övervikt bland barn ska minska.

Uppdrag till kommundirektören, tilläggsyrkande:

37. Att utvärdera HBTQ-certifieringen av elevhälsan när den genomförts.

38. Att påbörja arbetet med att HBTQ-certifiera alla förskole-, skol- och fritidsverksamheter.
39. Att utreda möjligheten och kostnaderna för att erbjuda barn till särskilt ekonomiskt utsatta föräldrar fler verksamheter gratis (exempelvis kulturskolan).
40. Att en förstudie ska utföras för att undersöka möjligheterna för ett samverkansprojekt mellan Barn- och ungdomsförvaltningen och Kultur-och fritidsförvaltningen för att motverka övervikt bland barn till exempel enligt Seinäjoki-modellen.

Personal och arbetsmiljö

Långsiktiga mål, tilläggsyrkande

41. Att antalet brukar- och personalkooperativ inom omsorgssektorn i Kalmar kommun ska öka.
42. Att genomföra en testperiod av sänkt normalarbetstid till 35-timmars arbetsvecka för grupperna i Kalmar kommun som har högst sjukfrånvaro och grupperna som har tyngst fysiska arbetsbelastning.

Uppdrag till kommundirektören, tilläggsyrkande

43. Omsorgsnämnden får i uppdrag att planera för en testperiod på 35-timmars arbetsvecka för grupperna i Kalmar kommun som har högst sjukfrånvaro och grupperna som har tyngsta fysiska arbetsbelastningen.
44. Att kommunen genomför en översyn av arbetsuppgifter och arbetssituation för första linjens chefer för att eventuellt omfördela arbetsuppgifter och bedöma lämpligt antal arbetstagare/chef.

Drift- och budgetram Kalmar kommun 2018

Intäkter (tkr)	Beskrivning	Berörd förvaltning
- 515	Minskning politiska årsarvoden 5%	Alla
- 504	Minskning av "info - dataskyddsförordningen (adm. chefstjänst från servicenämnden)" Finansieras delvis inom kommunledningskontorets ram.	Kommunledning kontoret
- 1 000	Förvaltningschef kommunledningskontoret, finansieras inom befintlig ram.	Kommunledningskontoret
- 150	Fördubbling vid markarrende, ekologiska bönder undantagna	Serviceförvaltningen
- 5 100	Ökade p-avgifter kvarnholmen, 10 till 16 kr och 5 till 8 mkr. Boende- och pendlarparkeringar oförändrade.	Serviceförvaltningen
- 7 269		

Satsningar (tkr)	Beskrivning
+ 1 700	Faktiska ökade behov inom individ- och familjeomsorg till följd av förväntad befolkningsökning 2017
+ 1 066	Två kuratorer på heltid på ungdomsmottagningen
+ 2 200	Avgiftsfri lördagsbuss i hela kommunen

+ 580	Permanent tjänst för vattenfrågor
+ 250	Mät punkt vid varje vattenförekomst (istället för varje vattendrag)
+ 250	Snabbare insatser giftfri skola och förskola
+ 250	Insatser biologisk mångfald
+ 300	Fristadskommun till en förföljd demokrati-/kulturarbetare
+ 500	Påbörja HBTQ-certifiering av förskole-, skole-, fritidsverksamheter och familjecentraler
+ 100	Test med lådcyklar till förskolor
+ 73	1% överskott på våra satsningar
+ 7 269	

Investeringsram Kalmar kommun 2018

Icke-räntabla investeringar, yrkande:

45. Att lägga till renovering av Kalmar dämme.

46. Att prioritera ner fortsatt utbyggnad av nya konstgräsplaner då miljökonsekvenserna och effekterna på spelarnas hälsa inte är bättre väl nog undersökta.